

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KONSZOLIDÁLT ÉVES JELENTÉSE

A 2017. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDÖTT ÉVRE

EGYÜTT. VELED

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

**KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓ ÉS
VEZETŐSÉGI JELENTÉS**

A 2017. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDÖTT ÉVRE

TARTALOMJEGYZÉK A KONSZOLIDÁLT ÉVES JELENTÉSHEZ

KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓ	4
FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS.....	5
KONSZOLIDÁLT MÉRLEG.....	13
KONSZOLIDÁLT EREDMÉNYKIMUTATÁS ÉS EGYÉB ÁTFOGÓ EREDMÉNY.....	14
KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁS.....	16
KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOK.....	17
MEGJEGYZÉSEK A KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOKHOZ.....	18
KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET A KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓHOZ.....	20
1 ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ.....	20
2 A JELENTŐS SZÁMVITELI POLITIKÁK ÖSSZEFOGLALÓJA.....	25
3 KRITIKUS SZÁMVITELI BECSLÉSEK ÉS MEGÍTÉLÉSEK.....	32
4 PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK.....	36
5 PÉNZÜGYI KOCKÁZAT KEZELÉSE.....	54
6 NYERESÉGADÓ.....	63
7 KÉSZLETEK.....	69
8 ÉRTÉKESÍTÉSRE KIJELENTETT ESZKÖZÖK ÉS EZEKHEZ KÖZVETLENÜL KAPCSOLÓDÓ KÖTELEZETTSÉGEK.....	69
9 TÁRGYI ESZKÖZÖK.....	70
10 IMMATERIÁLIS JAVAK.....	74
11 BEFEKTETÉSEK TÁRSULT VÁLLALKOZÁSOKBAN ÉS KÖZÖS MEGÁLLAPODÁSOKBAN.....	79
12 EGYÉB ESZKÖZÖK.....	80
13 CÉLTARTALÉKOK.....	81
14 EGYÉB RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK.....	82
15 EGYÉB HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK.....	83
16 NEM IRÁNYÍTÓ RÉSZESÉDESEK.....	83
17 LÍZINGEK.....	84
18 BEVÉTELEK.....	88
19 KÖZVETLEN KÖLTSÉGEK.....	91
20 SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK.....	91
21 EGYÉB MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK.....	94
22 EGYÉB MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK.....	95
23 KAMATBEVÉTEL.....	95
24 KAMATKÖLTSÉG.....	96
25 EGYÉB PÉNZÜGYI KÖLTSÉGEK – NETTÓ.....	96
26 VÁLTOZÁSOK A CSOPORTBAN.....	96

27 EGY RÉSZVÉNYRE JUTÓ EREDMÉNY (EPS).....	99
28 TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK BESZERZÉSE.....	100
29 AKVIZÍCIÓKÉRT FIZETETT ÖSSZEGET.....	100
30 FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK.....	101
31 BESZERZÉSI ELKÖTELEZETTSÉGEK.....	101
32 TRANZAKCIÓK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSOKKAL.....	101
33 BEMUTATANDÓ SZEGMENSEK ÉS INFORMÁCIÓ A FÖLDRAJZI TERÜLETEKRŐL.....	103
34 KONCESSZIÓS ÉS KÖZCÉLÚ SZOLGÁLTATÁSOK ÉS ENGEDÉLYEK.....	106
35 MÉRLEGFORDULÓNAP UTÁNI ESEMÉNYEK.....	111
KONSZOLIDÁLT ÜZLETI JELENTÉS.....	112

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓ

A 2017. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDÖTT ÉVRE

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL BEFOGADOTT

NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK ELŐÍRÁSAI SZERINT KÉSZÍTVE

(EU IFRS)

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

A Magyar Telekom Távközlési Nyrt. részvényeseinek

A konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálatáról készült jelentés

Vélemény

Elvégeztük a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. (a „Társaság”) és leányvállalatai (együtt a „Csoport”) mellékelt 2017. évi konszolidált éves beszámolójának könyvvizsgálatát, amely a 2017. december 31-i fordulónapra elkészített konszolidált mérlegből – melyben az eszközök és források egyező végösszege 1 109 661 M Ft– valamint az ugyanezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált eredménykimutatásból és konszolidált egyéb átfogó eredményből – melyben a tárgyévi konszolidált átfogó eredmény összesen 36 840 M Ft nyereség–, konszolidált saját tőke kimutatásból, konszolidált cash flow kimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményünk szerint a mellékelt konszolidált éves beszámoló megbízható és valós képet ad a Csoport 2017. december 31-én fennálló konszolidált vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó konszolidált jövedelmi helyzetéről és konszolidált cash-flow-járól az Európai Unió („EU”) által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban („IFRS”) foglaltakkal összhangban valamint az minden lényeges vonatkozásban a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénynek (a továbbiakban: „számviteli törvény”) az EU által befogadott IFRS-ek szerint összeállított konszolidált éves beszámolóra vonatkozó kiegészítő követelményeinek megfelelően készült.

Véleményünk összhangban van az auditbizottságnak címzett kiegészítő jelentésünkkel.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgáló konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a Csoporttól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzata”-ban, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Könyvvizsgálók Etikai Kódexe”-ben (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

A Csoportnak a 2017. január 1-től 2017. december 31-ig tartó üzleti évben általunk nyújtott nem könyvvizsgálói szolgáltatások a kiegészítő melléklet 21. pontjában kerültek bemutatásra.

Legjobb tudásunk és meggyőződésünk szerint kijelentjük, hogy az általunk nyújtott nem könyvvizsgálói szolgáltatások összhangban vannak a Magyarországon alkalmazandó jogszabályokkal és előírásokkal és nem nyújtottunk az Európai Parlament és a Tanács 537/2014-es rendeletének 5. cikke, és a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről és a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 67/A (1) és (2) bekezdése szerinti tiltott szolgáltatásokat.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Könyvvizsgálati megközelítésünk

Áttekintés

<i>Lényegességi szint</i>	A Csoport könyvvizsgálata során alkalmazott lényegességi szint 5 100 M Ft, amely a konszolidált EBITDA (nyereségadóval, nettó pénzügyi eredménnyel és értékcsökkenési leírással növelt adózás előtti eredmény) 2,5%-a.
<i>Csoportkönyvvizsgálat hatóköre</i>	Az anyavállalaton, azaz a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-n kívül két leányvállalatot, a Makedonski A.D.-t és a T-Systems Magyarország Zrt.-t vontuk be a könyvvizsgálatba, melyek Macedóniában és Magyarországon működnek. E három vállalat a konszolidált árbevétel 97%-át és a konszolidált EBITDA 92%-át teszi ki.
<i>Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések</i>	<ul style="list-style-type: none">• Üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálata• Az árbevétel elszámolás pontossága az összetett számlázó rendszerekből adódóan• A Crnogorski Telekom A.D. értékesítésének elszámolása és bemutatása

A könyvvizsgálatunk megtervezése során meghatároztuk a lényegességi szintet és felmértük a konszolidált éves beszámoló lényeges hibás állításának kockázatait. Figyelembe vettük különös tekintettel azokat a területeket, amelyek vezetői megítélést igényelnek; például olyan jelentős számviteli becsléseket, amelyek feltételezéseken és bizonytalan jövőbeli eseményeken alapulnak. Mint minden könyvvizsgálatunk esetében a kontrollok vezetés általi felülírásával kapcsolatos kockázatokkal is foglalkoztunk, ideértve többek között annak az értékelését, hogy azonosítottunk-e olyan, elfogultságra utaló bizonyítékokat, amelyek csalásból eredő lényeges hibás állításra utalnak.

Lényegesség

Könyvvizsgálatunk hatókörét befolyásolta az általunk alkalmazott lényegességi szint. A könyvvizsgálat úgy kerül megtervezésre, hogy kellő bizonyosságot nyújtson arról, hogy a konszolidált éves beszámoló nem tartalmaz lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából. A hibás állítások akkor minősül lényegesnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Szakmai megítélésünk alapján meghatároztunk a lényegességhez kapcsolódó bizonyos nagyságrendi küszöbértékeket, ideértve a konszolidált éves beszámoló egészére vonatkozó Csoport lényegességi szintet, amit az alábbi táblázatban mutatunk be. Ezek és egyéb minőségi tényezők figyelembe vételének segítségével határoztuk meg a könyvvizsgálatunk hatókörét, a könyvvizsgálati eljárásaink jellegét, ütemezését és terjedelmét, valamint a hibák önmagukban vagy együttesen a konszolidált éves beszámoló egészére gyakorolt hatásainak értékelését.

<i>Lényegességi szint</i>	5 100 M Ft (2016: 4 900 M Ft)
<i>Meghatározás módja</i>	Lényegesség meghatározásának alapja a konszolidált EBITDA (nyereségadóval, nettó pénzügyi eredménnyel és értékcsökkenési leírással növelt adózás előtti eredmény) 2,5%-a.
<i>Az alkalmazott viszonyítási alap kiválasztásának magyarázata</i>	Azért választottuk a konszolidált EBITDA-t a viszonyítás alapjául, mert megítélésünk szerint a konszolidált éves beszámoló felhasználói a Csoport teljesítményét jellemzően ez alapján a mutató alapján értékelik, valamint ez egy általánosan elfogadott viszonyítási alap a telekommunikációs szektorban. A lényegesség nagyságrendjének meghatározása során 2,5%-os arányt vettük figyelembe, amely összhangban van a szektorban működő profitorientált társaságok esetében alkalmazottal. Ez a módszer összhangban van az előző évvel.

Csoport könyvvizsgálatának hatóköre

A Csoport könyvvizsgálatának hatókörét úgy alakítottuk ki, hogy elegendő munkát végezzünk ahhoz, hogy a konszolidált éves beszámoló egészére vonatkozóan véleményt tudjunk nyilvánítani, figyelembe véve a Csoport felépítését, számviteli folyamatait és kontrolljait és az iparágat, melyben a Csoport működik.

Két leányvállalatot azonosítottunk, a Macedóniában működő Makedonski A.D.-t és a Magyarországon működő T-Systems Magyarország Zrt.-t, amelyek beszámolóit a könyvvizsgálatba bevontuk, mert a Csoport szempontjából azok méretük alapján jelentősek.

A többi konszolidálásba bevont társaság esetében Csoport szinten hajtottunk végre elemző eljárásokat. Ezek a további Csoport szinten végrehajtott eljárásokkal, ideértve többek között a Csoporton belüli konszolidációs módosításokat, lehetővé tették, hogy a Csoport konszolidált éves beszámolójának egészéről véleményt alkossunk.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki konszolidált éves beszámoló általunk végzett könyvvizsgálata során. Ezeket a kérdéseket a konszolidált éves beszámoló egészére vonatkozó könyvvizsgálatunkkal összefüggésben és az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

Üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálata

2017. december 31-én a magyar és macedón szegmensek 192 085 M Ft-ot, illetve 20 199 M Ft-ot tettek ki a teljes, 212 284 M Ft összegű üzleti vagy cégérték egyenlegéből.

Az üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálata jelentős becsléseket tartalmaz, különösen a bemeneti változókra és a hosszú távú növekedési

A könyvvizsgálat során a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések vonatkozásában elvégzett eljárások

A becsült jövőbeni pénzáramokat egyeztetettük az igazgatóság által jóváhagyott tervekhez. Figyelembe vettük a vezetésnek a külső környezet jelentős változásaira és a belső működés tervezett átalakításaira vonatkozó várakozásait, és megvizsgáltuk, hogy ezek helyesen lettek-e figyelembe véve a becsült jövőbeni pénzáramokban.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

rátára, a diszkontrátára és a jövőbeni működési pénzáramokra vonatkozóan.

A vezetés arra a következtetésre jutott, hogy nincs szükség értékvesztés elszámolására az üzleti vagy cégértékkel kapcsolatban.

Részletes információk a vezetés által elvégzett üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálatára vonatkozóan a kiegészítő melléklet 3.2 és 10.4 pontjában találhatóak.

A könyvvizsgálat során a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések vonatkozásában elvégzett eljárások

Összehasonlítottuk a pénzáramok tényleges múltbeli alakulását a korábbi előrejelzésekkel, és áttekintettük, hogy az eltérések elfogadható tűréshatáron belül voltak-e.

Újraszámoltuk a súlyozott átlagos tőkeköltséget (WACC) piaci adatok alapján. A hosszú távú növekedési rátát összehasonlítottuk a rendelkezésre álló piaci adatokkal.

Áttekintettük a vezetés által elvégzett érzékenységvizsgálatok eredményét, és további érzékenységvizsgálatokat végeztünk, elsősorban a jövőbeni pénzáramokra fókuszálva.

Áttekintettük a kiegészítő melléklet vonatkozó 3.2 és 10.4 számú pontjaiban szereplő közzétételeket annak érdekében, hogy összevessük az IAS 36 értékvesztés-vizsgálatokra vonatkozó előírásaival.

Az elvégzett vizsgálataink alapján nem azonosítottunk lényeges hibát, a vezetés becslései elfogadható tartományon belül mozogtak.

Az árbevétel-elszámolás pontossága

Az árbevétel pontos rögzítése alapvető iparági kockázatnak tekinthető. Ennek oka, hogy a telekommunikációs iparágban használt számlázó rendszerek összetettek, és nagy mennyiségű adatot dolgoznak fel a különböző értékesített termékekre és az év során történt árváltozásokra vonatkozóan. Mindezt számos informatikai rendszer segítségével teszik.

A Társaság teljes árbevétele 610 851 M Ft. Ennek részletezése és a kapcsolódó számviteli politikák leírása a kiegészítő melléklet 2.1.2 és 18. pontjában találhatóak.

Felmértük az árbevétel elszámolásában releváns informatikai rendszereket és a kialakított kontrollokat, valamint teszteltük azok működési hatékonyságát a következő területeken:

- árbevétel tranzakciók rögzítése;
- árváltozások jóváhagyási folyamata és ezek bekerülése a számlázási rendszerekbe;
- ügyfeleknek kiszámlázott összegek kiszámítása.

Ezen felül mintavételezéssel teszteltük a számlázási rendszer adatainak a kibocsátott számlákkal illetve a pénzügyileg befolyt árbevétellel való egyezését. Tesztelésünk egyaránt tartalmazott fogyasztói és vállalati ügyfélszámlákat.

Az eljárásaink alapján nem azonosítottunk lényeges hibát.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

A könyvvizsgálat során a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések vonatkozásában elvégzett eljárások

A Crnogorski Telekom A.D. értékesítésének elszámolása és bemutatása

A Társaság 2017. januárjában értékesítette a Crnogorski Telekomban meglévő 76,53%-os részesedését a Hrvatski Telekom d.d.-nek.

A Társaság üzletmenetében az elmúlt években nem volt hasonló jelentőségű és összetettségű részesedés értékesítés. Az értékesítés következtében megváltozott a Társaság jelentési struktúrája, mivel a Montenegró működési szegmens megszűnt.

A konszolidált eredménykimutatás és átfogó eredmény, valamint a konszolidált cash flow elkülönítetten tartalmazza a megszűnt tevékenység vonatkozó egyenlegeit.

A kivezetett nettó eszközállomány 47 205 M Ft, a megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény pedig 9 526 M Ft. A Társaság ennek részletezését és a Crnogorski Telekom A.D. értékesítésének további hatását részletesen a kiegészítő melléklet 26. pontjában mutatja be.

Megvizsgáltuk a tranzakcióhoz kapcsolódó értékesítési szerződést, és áttekintettük, hogy a tranzakció elszámolása azzal összhangban került-e bemutatásra a konszolidált éves beszámolóban.

Ellenőriztük, hogy a Crnogorski Telekom A.D.-hez kapcsolódó nem irányító részesedés és halmozott átváltási különbözet megfelelően került-e kivezetésre.

Áttekintettük a kiegészítő melléklet vonatkozó 26. pontjában szereplő közzétételeket annak érdekében, hogy összevessük az IFRS 5 megszűnt tevékenységekre vonatkozó közzétételi előírásaival.

Az eljárásaink alapján nem azonosítottunk lényeges hibát.

Egyéb információk: a konszolidált üzleti jelentés

Az egyéb információk a Csoport 2017. évi konszolidált üzleti jelentéséből állnak. A vezetés felelős a konszolidált üzleti jelentésnek a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a „számviteli törvény”), illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A független könyvvizsgálói jelentésünk „Vélemény” szakaszában a konszolidált éves beszámolóra adott véleményünk nem vonatkozik a konszolidált üzleti jelentésre.

A konszolidált éves beszámoló általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk a konszolidált üzleti jelentés átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy a konszolidált üzleti jelentés lényegesen ellentmond-e a konszolidált éves beszámolónak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy az lényegesen hibás állítást tartalmaz. Ha az elvégzett munkánk alapján arra a következtetésre jutunk, hogy a konszolidált üzleti jelentés lényegesen hibás állítást tartalmaz, kötelességünk erről és a hibás állítás jellegéről jelentést tenni.

A számviteli törvény alapján a mi felelőségünk továbbá a konszolidált üzleti jelentés átolvasása során annak a megítélése, hogy a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve, ha van, egyéb más jogszabály, annak vonatkozó előírásaival összhangban van-e, és erről, valamint a konszolidált üzleti jelentés és a konszolidált éves beszámoló összhangjáról vélemény nyilvánítása.

Mivel a társaság átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség tagállamának szabályozott piacára kereskedésre befogadták, ezért a konszolidált üzleti jelentésről szóló véleményünknek ki kell terjednie a számviteli törvény 95/B. § (2) bekezdés e) és f) pontjában szereplő információkra, és nyilatkoznunk kell arról, hogy rendelkezésre bocsátották-e a 95/B. § (2) bekezdés a)-d), g) és h) pontjában említett információkat.

Mivel a Társaság konszolidált éves beszámolót készítő, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő anyavállalat és az adott üzleti év mérleg fordulónapján a 134. § (5) bekezdés a) és b) pontjában foglalt feltételek teljesültek, így a konszolidált üzleti jelentésében a konszolidálásba bevont vállalkozásokra vonatkozóan a 95/C. § szerinti nem pénzügyi kimutatást kell közzétennie. Ebben a tekintetben nyilatkoznunk kell arról, hogy az üzleti jelentés tartalmazza-e a 95/C. §, illetve a 134. § (5) bekezdés szerinti nem pénzügyi kimutatást.

Véleményünk szerint a Csoport 2017. évi konszolidált üzleti jelentése, beleértve a számviteli törvény 95/B. (2) bekezdés e) és f) pontjában szereplő információkat is, minden lényeges vonatkozásban összhangban van a Csoport 2017. évi konszolidált éves beszámolójával és a számviteli törvény vonatkozó előírásaival. Mivel egyéb más jogszabály a Csoport számára nem ír elő a konszolidált üzleti jelentésre vonatkozó további követelményeket, ezért e tekintetben nem mondunk véleményt.

A konszolidált üzleti jelentésben más jellegű lényeges ellentmondás vagy lényeges hibás állítás sem jutott a tudomásunkra, így e tekintetben nincs jelentenivalónk.

Továbbá nyilatkozunk arról, hogy rendelkezésre bocsátották a számviteli törvény 95/B. § (2) bekezdésének a)-d), g) és h) pontjában említett információkat. A konszolidált üzleti jelentés tartalmazza a 95/C. §, (1) bekezdés, illetve a 134. § (5) bekezdés szerinti nem pénzügyi kimutatást.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelősége a konszolidált éves beszámolóért

A vezetés felelős a konszolidált éves beszámolónak az Európai Unió által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban („IFRS”) foglaltakkal, valamint a számviteli törvény EU által befogadott IFRS-ek szerint összeállított konszolidált éves beszámolóra vonatkozó kiegészítő követelményeivel összhangban történő és a valós bemutatás követelményének megfelelő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes konszolidált éves beszámoló elkészítése.

A konszolidált éves beszámoló elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Csoportnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közzétegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számviteli konszolidált éves beszámolóban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Társaságot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálataért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szereznünk arról, hogy a konszolidált éves beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardok szerinti könyvvizsgálat egésze során szakmai megítélést alkalmazunk és szakmai szkepticizmust tartunk fenn. Továbbá:

- Azonosítjuk és felmérjük a konszolidált éves beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, kialakítjuk és végrehajtjuk az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálói eljárásokat, valamint elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékot szerzünk a véleményünk megalapozásához. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredő, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számviteli éves beszámolóban való alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a konszolidált éves beszámolóban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősíteniük kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálói bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük a konszolidált éves beszámoló átfogó bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy a konszolidált éves beszámolóban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.
- A konszolidált éves beszámolóra vonatkozó vélemény nyilvánításához elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékot szerzünk a Csoporton belüli gazdálkodó egységek vagy üzleti tevékenységek pénzügyi információiról. Felelősek vagyunk a Csoport könyvvizsgálatának irányításáért, felügyeletéért és elvégzéséért. Továbbra is kizárólagos felelősséggel tartozunk a könyvvizsgálói véleményünkért.

Az irányítással megbízott személyek tudomására hozzuk – egyéb kérdések mellett – a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Csoport által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is, ha voltak ilyenek.

Nyilatkozunk az irányítással megbízott személyeknek arról, hogy megfelelünk a függetlenségre vonatkozó releváns etikai követelményeknek, és kommunikáljuk feléjük mindazon kapcsolatokat és egyéb kérdéseket, amelyekről ésszerűen feltételezhető, hogy befolyásolják a függetlenségünket, valamint adott esetben a kapcsolódó óvintézkedéseket.

Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat a kérdéseket, amelyek a tárgyidőszaki konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálata során a legjelentősebb kérdések, és ennél fogva a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések voltak. Könyvvizsgálói jelentésünkben ismertetjük ezeket a kérdéseket, kivéve, ha jogszabály vagy szabályozás kizárja az adott kérdés nyilvános közzétételét, vagy ha – rendkívül ritka körülmények között – azt állapítjuk meg, hogy egy adott kérdést a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

Jelentés egyéb jogi és szabályozói követelményekről

A Csoport első alkalommal 1991. december 31-én választott minket könyvvizsgálójává. Megválasztásunk a részvényesi határozatok alapján évente ismételtlen jóváhagyásra került, 26 év folyamatos megbízást eredményezve.

A jelen független könyvvizsgálói jelentést eredményező megbízásért felelős partner Balázs Árpád.

Budapest, 2018. február 28.

Armin Krug
Üzletárs
PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló Kft.
Nyilvántartásba vételi sz.: 001464
Cím: 1055 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 78.

Balázs Árpád
Kamarai tag könyvvizsgáló
Kamarai tagsági sz.: 006931

KONSZOLIDÁLT MÉRLEG

	Megjegyzés	2016.	2017.
		december 31-én	
		(millió Ft)	
ESZKÖZÖK			
Forgóeszközök			
Pénzeszközök	4.2.1	10 805	5 399
Követelések	4.2.2, 12.1	157 645	157 745
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök	4.2.3.1	5 104	8 162
Nyereségadó-követelés	6.1	2 225	384
Készletek	7	16 643	17 175
		192 422	188 865
Értékesítésre kijelölt eszközök	8	1 556	162
Forgóeszközök összesen		193 978	189 027
Befektetett eszközök			
Tárgyi eszközök	9	483 174	458 343
Immateriális javak	10	478 263	441 458
Befektetés társult és közös vezetésű vállalatokban	11	1 078	1 324
Halasztottadó-követelés	6.3	73	59
Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök	4.2.3.2	18 254	19 323
Egyéb befektetett eszközök	12.2	709	127
Befektetett eszközök összesen		981 551	920 634
Eszközök összesen		1 175 529	1 109 661
KÖTELEZETTSÉGEK			
Rövid lejáratú kötelezettségek			
Pénzügyi kötelezettségek kapcsoló vállalkozásokkal szemben	4.4.1	72 589	35 191
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4.4.2	22 600	8 757
Kötelezettségek szállítók felé	4.4.3	136 623	135 446
Nyereségadó-kötelezettség	6.1	719	324
Céltartalékok	13	4 493	3 267
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	14	40 537	43 596
		277 561	226 581
Értékesítésre kijelölt eszközökhöz kapcsolódó kötelezettségek	8	-	-
Rövid lejáratú kötelezettségek összesen		277 561	226 581
Hosszú lejáratú kötelezettségek			
Pénzügyi kötelezettségek kapcsoló vállalkozásokkal szemben	4.4.1	247 179	231 646
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4.4.2	50 098	47 608
Halasztottadó-kötelezettség	6.3	8 740	13 743
Céltartalékok	13	9 528	9 231
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	15	1 090	779
Hosszú lejáratú kötelezettségek összesen		316 635	303 007
Kötelezettségek összesen		594 196	529 588
TŐKE			
Saját tőke			
Jegyzett tőke		104 275	104 275
Tőketartalékok		27 890	27 282
Saját részvénnyek		(825)	(2 187)
Eredménytartalék		375 660	396 320
Halmazott egyéb átfogó eredmény		31 490	21 505
Saját tőke összesen		538 490	547 195
Nem irányító részesedések	16	42 843	32 878
Tőke összesen		581 333	580 073
Források összesen		1 175 529	1 109 661

Budapest, 2018. február 20.

Christopher Mattheisen
vezérigazgató, igazgatósági tag

Szabó János
gazdasági vezérigazgató-helyettes

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KONSZOLIDÁLT EREDMÉNYKIMUTATÁS ÉS EGYÉB ÁTFOGÓ EREDMÉNY

	Megjegyzés	2016. (módosított) december 31-ével végződött évben (millió Ft, kivéve az egy részvényre vonatköző adatok)	2017.
Bevételek	18	574 035	610 851
Közvetlen költségek.....	19	(212 397)	(245 777)
Személyi jellegű ráfordítások.....	20	(78 878)	(80 240)
Értécsökkenési leírás.....	9, 10	(111 310)	(108 174)
Egyéb működési költségek.....	21	(106 176)	(105 918)
Működési költségek		(508 761)	(540 109)
Egyéb működési bevételek.....	22	10 911	6 746
Működési eredmény		76 185	77 488
Kamatbevétel.....	23	471	543
Kamatköltség.....	24	(18 564)	(13 525)
Egyéb pénzügyi költségek – nettó.....	25	(8 909)	(8 645)
Nettó pénzügyi eredmény		(27 002)	(21 627)
Részesedés társult és közös vezetésű vállalatok nettó eredményéből.....	11	78	343
Adózás előtti eredmény		49 261	56 204
Nyereségadó.....	6.2	4 859	(15 958)
Folytatódó tevékenységekből származó adózott eredmény		54 120	40 246
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény.....	26.2.1	3 103	9 526
Adózott eredmény		57 223	49 772
Egyéb átfogó eredmény			
(melynek összege átsorolásra került vagy átsorolható az eredménybe)			
Külföldi tevékenységek átváltási különbözete.....		(287)	(439)
Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelése.....		64	19
Folytatódó tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után.....		(223)	(420)
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után.....	26.2.1	(275)	(12 512)
Egyéb átfogó eredmény		(498)	(12 932)
Folytatódó tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után.....		53 897	39 826
Megszűnt tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után.....	26.2.1	2 828	(2 986)
Teljes átfogó eredmény		56 725	36 840
Adózott eredmény:			
A Társaság részvényeseire jutó rész.....		54 279	46 727
Folytatódó tevékenységekből.....		51 876	37 239
Megszűnt tevékenységekből.....		2 403	9 488
Nem irányító részesedésekre jutó rész.....		2 944	3 045
Folytatódó tevékenységekből.....		2 244	3 007
Megszűnt tevékenységekből.....		700	38
Adózott eredmény		57 223	49 772

Megjegyzés	2016. (módosított)	2017.
	december 31-ével végződött évben (millió Ft, kivéve az egy részvényre vonatköző adatok)	
Teljes átfogó eredmény:		
A Társaság részvényeseire jutó rész.....	53 945	36 742
Folytatódó tevékenységekből.....	51 763	36 948
Megszűnt tevékenységekből.....	2 182	(206)
Nem irányító részesedésekre jutó rész.....	2 780	98
Folytatódó tevékenységekből.....	2 134	2 878
Megszűnt tevékenységekből.....	646	(2 780)
	<u>56 725</u>	<u>36 840</u>
Egy részvényre jutó hozam (EPS):		
Társaság részvényeseire jutó adózott eredmény	54 279	46 727
Folytatódó tevékenységekből.....	51 876	37 239
Megszűnt tevékenységekből.....	2 403	9 488
Forgalomban levő többségi részvények súlyozott átlagos száma (ezer darab)	1 041 799	1 040 073
Részvényhígulást eredményező részvényopciók átlagos száma (ezer darab)	767	4 585
Forgalomban levő többségi részvények súlyozott átlagos száma (ezer darab) hígított EPS számításhoz	1 042 566	1 044 658
Egy részvényre jutó hozam (Ft)	52,10	44,93
Folytatódó tevékenységekből.....	49,79	35,82
Megszűnt tevékenységekből.....	2,31	9,11
Egy részvényre jutó hígított hozam (Ft)	52,06	44,93
Folytatódó tevékenységekből.....	49,75	35,82
Megszűnt tevékenységekből.....	2,31	9,11

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁS

	Megjegyzés	2016. (módosított) december 31-ével végződött évben (millió Ft)	2017. december 31-ével végződött évben (millió Ft)
Üzleti tevékenységből származó cash-flow			
Adózott eredmény.....		54 120	40 246
Értékcsökkenési leírás.....		111 310	108 174
Nyereségadó		(4 859)	15 958
Nettó pénzügyi eredmény.....		27 002	21 627
Részesedés társult és közös vezetőségű vállalatok eredményéből.....		(78)	(343)
Forgóeszközök változása		3 653	(17 959)
Céltartalékok változása		(3 115)	(1 581)
Kötelezettségek változása (forgótőke típusú)		2 174	21 817
Fizetett nyereségadó		(11 713)	(10 425)
Kapott osztalék		14	111
Fizetett kamat és egyéb pénzügyi díjak		(24 252)	(19 949)
Kapott kamat		455	382
Egyéb pénzmozgással nem járó tételek.....		(5 929)	(647)
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow folytatódó tevékenységekből		148 782	157 411
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow megszünt tevékenységekből		6 043	(23)
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow		154 825	157 388
Befektetési tevékenységből származó cash-flow			
Tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzése.....	28	(96 396)	(90 800)
Akvizíciókért fizetett összegek	29	(128)	(3 791)
Felvásárolt leányvállalatok pénzeszközei.....		-	475
Egyéb pénzügyi eszközökből befolyt összegek		96	3 030
Egyéb pénzügyi eszközök beszerzésére fordított összegek.....		(184)	(5 897)
Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítéséből származó bevétel.....		9 902	2 629
Leányvállalatok és üzleti kombinációk értékesítéséből származó bevétel		3 484	1
Társult és közös vállalkozásokért fizetett összegek		-	-
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow folytatódó tevékenységekből		(83 226)	(94 353)
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow megszünt tevékenységekből		(5 973)	36 292
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow		(89 199)	(58 061)
Pénzügyi tevékenységből származó cash-flow			
Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék		(21 312)	(29 403)
Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele	4.4.2.2	143 794	101 310
Hitelek és egyéb kölcsönök törlesztése.....	4.4.2.2	(184 217)	(169 042)
Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	4.4.2.3	(8 347)	(7 485)
Saját részvény visszavásárlására fordított összegek		(550)	(2 139)
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow folytatódó tevékenységekből		(70 632)	(106 759)
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow megszünt tevékenységekből		(1 703)	2 041
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow		(72 335)	(104 718)
Pénzeszközök árfolyamkülönbözete folytatódó tevékenységekből		(26)	(15)
Pénzeszközök árfolyamkülönbözete megszünt tevékenységekből.....		(18)	-
Pénzeszközök változása		(6 753)	(5 406)
Pénzeszközök az év elején		17 558	10 805
Pénzeszközök az év végén	4.2.1	<u>10 805</u>	<u>5 399</u>

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOK

	darab	millió Ft									
		Tőketartalékok				Halmozott egyéb átfogó eredmény					
		Törzs-részvények száma (a)	Jegyzett tőke (a)	Tőke-tartalék (b)	Részvényben fizetendő részvényalapú kifizetések tartaléka (c)	Saját részvény (d)	Eredmény-tartalék (e)	Halmozott átváltási különbözet (f)	Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartaléka adózás után (g)	Saját tőke	Nem irányító részesedés (h)
Egyenleg 2015. december 31-én	1 042 742 543	104 275	27 379	33	(307)	337 014	31 892	(68)	500 218	44 713	544 931
A Társaság részvényeseinek jóváhagyott osztalék (i)						(15 633)			(15 633)	-	(15 633)
Nem irányító részvénytulajdonosoknak jóváhagyott osztalék (j)									-	(4 650)	(4 650)
Részvényben fizetendő részvényalapú juttatás (c)				478	32				510	-	510
Saját részvény vásárlás (k)					(550)				(550)	-	(550)
Tulajdonosokkal tulajdonosi minőségükben lebonyolított tranzakciók		-	-	478	(518)	(15 633)	-	-	(15 673)	(4 650)	(20 323)
Egyéb átfogó eredmény							(371)	37	(334)	(164)	(498)
Adózott eredmény						54 279			54 279	2 944	57 223
Teljes átfogó eredmény						54 279	(371)	37	53 945	2 780	56 725
Egyenleg 2016. december 31-én	1 042 742 543	104 275	27 379	511	(825)	375 660	31 521	(31)	538 490	42 843	581 333
A Társaság részvényeseinek jóváhagyott osztalék (i)						(26 067)			(26 067)	-	(26 067)
Nem irányító részvénytulajdonosoknak jóváhagyott osztalék (j)									-	(3 320)	(3 320)
Részvényben fizetendő részvényalapú juttatás (c)				(608)	777				169	-	169
Saját részvény vásárlás (k)					(2 139)				(2 139)	-	(2 139)
Leányvállalat értékesítése (l)									-	(6 743)	(6 743)
Tulajdonosokkal tulajdonosi minőségükben lebonyolított tranzakciók		-	-	(608)	(1 362)	(26 067)	-	-	(28 037)	(10 063)	(38 100)
Egyéb átfogó eredmény							(9 995)	10	(9 985)	(2 947)	(12 932)
Adózott eredmény						46 727			46 727	3 045	49 772
Teljes átfogó eredmény						46 727	(9 995)	10	36 742	98	36 840
Egyenleg 2017. december 31-én	1 042 742 543	104 275	27 379	(97)	(2 187)	396 320	21 526	(21)	547 195	32 878	580 073
Ebből saját részvény		(4 625 555)									
Forgalomban lévő törzsrészvények száma 2017. december 31-én	1 038 116 988										

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

MEGJEGYZÉSEK A KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOKHOZ

- (a) 2017. december 31-én a kibocsátott részvények száma 1 042 742 543, egyenként 100 forint névértékű. 2017. december 31-én a kibocsátásra engedélyezett részvények száma ezzel megegyező, 1 042 742 543 darab.

Szavazati jogok és szavazás

Minden „A” sorozatú tőzsrészvény részvényenként egy szavazatra jogosít a Társaság Közgyűlésén. A Közgyűlésén az a részvényes, illetve részvényesi meghatalmazott vehet részt, aki legkésőbb a Közgyűlés kezdőnapját megelőző második munkanapon bejegyezték a részvénykönyvbe. A Közgyűlés a határozatait egyszerű szavazattöbbséggel hozza, kivéve, ahol az Alapszabály a döntést a leadott szavazatok legalább háromnegyed többségéhez köti. Nincs korlátozás a nem-rezidens vagy külföldi részvényesek jogaiiban, a tőzsrészvények birtoklását és az ahhoz fűződő szavazati jog gyakorlását illetően. A tőzsrészvényekhez fűződő szavazati jogokat az Alapszabály nem korlátozza. A Társaságnak nincs különleges irányítási joggal felruházott részvénye.

A részvények átruházása

A dematerializált részvény átruházásához az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím, valamint az átruházó értékpapírszámlájának megterhelése és az új jogosult értékpapírszámláján a dematerializált részvény jóváírása szükséges. A dematerializált részvény jogosultjának, annak az értékpapírszámlájának a jogosultját kell tekinteni, a melyiken a dematerializált részvényt nyilvántartják.

Az „A” sorozatú tőzsrészvények átruházása nincs kötve egyéb korlátozáshoz vagy beleegyezés megszerzéséhez.

- (b) A Tőketartalékban a Társaság tőkeemelése során a részvényekért kapott, a névértéket meghaladó összeg szerepel.
- (c) A Részvényben fizetendő részvényalapú juttatások tartaléka tartalmazza a részvényalapú kompenzációs programok tőkében elhatárolt összegét. Bővebben ld. 20.1.2 megjegyzést.
- (d) A Saját részvények soron a Társaság visszavásárolt saját részvényeiért fizetett összeg szerepel. Amikor a Társaság vagy egy leányvállalata megvásárolja a Társaság részvényeit, a kifizetett ellenérték és minden járulékos költség a saját tőkét csökkenti a Saját részvények soron, amíg a részvények bevonásra vagy újra eladásra nem kerülnek. Amikor ezeket a részvényeket a későbbiekben eladjuk, a saját részvények értéke a mérlegben az adott részvények eredeti bekerülési értékével csökken, így a saját tőke értéke nő, míg a nyereség vagy veszteség is a saját tőkében (Eredménytartalék) kerül elszámolásra. A saját részvényekkel kapcsolatos tranzakciókat a tranzakció napján könyveljük.
- (e) Az Eredménytartalékban van a Csoport halmazott, osztalékként ki nem fizetett eredménye. A Társaságnak a magyar törvények (2000. évi C. törvény 114/B. § (5) b) előírásainak megfelelő szerint osztalékként kifizethető tartalékai 2017. december 31-én körülbelül 424 milliárd forintot tettek ki (2016. december 31-én 262 milliárd forint).
- (f) A külföldi leányvállalatok konszolidációja során keletkező árfolyam-különbözet a Halmazott átváltási különbözet soron jelenik meg.
- (g) Az Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartaléka tartalmazza az ezen eszközökhöz kapcsolódó, nem realizált nyereségek és veszteségek adózás utáni értékét.
- (h) A Nem irányító részesedés a Csoport kevesebb mint 100%-os tulajdonú leányvállalatainak nem irányító részvényeseire jutó nettó eszközállományt mutatja (16. megjegyzés).
- (i) A Társaság tulajdonosainak és a nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetendő osztalék kötelezettségként és az saját tőke (Eredménytartalék vagy Nem irányító részesedések) csökkenéseként kerül megjelenítésre abban az időszakban, amelyben a tulajdonosok az osztalékokat jóváhagyják.
- (j) A nem irányító részvénytulajdonosoknak jóváhagyott osztalék túlnyomórészt a Makedonski Telekom (MKT) és a Crnogorski Telekom (CT) nem irányító részvénytulajdonosainak jóváhagyott osztalékokat tartalmazza.
- (k) 2017-ben a Magyar Telekom Nyrt. 4 534 758 darab tőzsrészvényt vásárolt a Munkavállalói Résztulajdonosi Program (MRP)

keretében való felhasználás céljából (20.1.2.5 megjegyzés). 2016-ban a Magyar Telekom Nyrt. 1 252 616 darab törzsrészcényt vásárolt a Munkavállalói Résztulajdonosi Program (MRP) keretében való felhasználás céljából (20.1.2.4 megjegyzés), melyből az MRP szervezet 25 764 darabot értékesített a program résztvevői számának felülvizsgálatát követően. Ezek a tranzakciók a Budapesti Értéktőzsdén, az UniCredit Bank Hungary Zrt. mint befektetési szolgáltató közreműködésével valósult meg.

- (l) A Társaság 2017 januárjában részvényvásárlási megállapodást írt alá a Hrvatski Telekom d.d.-vel a Crnogorski Telekom A.D. Podgorica-ban meglévő többségi 76,53 %-os tulajdoni részesedésének eladásáról. Az értékesítés részletei a 26.2.1 megjegyzésben találhatóak.

Az éves beszámoló elfogadásával egy időben a Társaság Igazgatósága összesen 26 069 millió forint osztalék kifizetésére irányuló javaslatot terjeszt a Társaság 2018 áprilisában tartandó éves rendes Közgyűlése elé. 2017-ben a Magyar Telekom Nyrt. összesen 26 067 millió forint osztalékot fizetett.

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET A KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓHOZ

1 ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ

1.1 A Társaságról

A Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (a Társaság vagy a Magyar Telekom Nyrt.) leányvállalataival együtt alkotja a Magyar Telekom Csoportot (Magyar Telekom vagy Csoport). A Magyar Telekom Magyarország, Macedónia és Montenegró vezető távközlési szolgáltatója, míg Bulgáriában és Romániában alternatív távközlési szolgáltató. A szolgáltatásokat különféle, a működés helye szerint hatályos jogszabályok szabályozzák (34. megjegyzés).

A Társaságot 1991. december 31-én jegyezték be Magyarországon, és 1992. január 1-jén kezdte meg üzleti tevékenységét. A Társaság bejegyzett székhelye: 1013 Budapest, Krisztina körút 55., Magyarország. A Társaságot nyilvántartó cégbíróság neve és cégjegyzékszám: Fővárosi Törvényszék Cégbírósága, Cg. 01-10-041928.

A Magyar Telekom Nyrt. részvényeit a Budapesti Értéktőzsdén jegyzik, a részvények kereskedelme a Budapesti Értéktőzsdén zajlik. A Magyar Telekom egyenként 5 törzsrészvényét megtestesítő amerikai letéti részvényekkel (ADS) 2010. november 12-ig, a részvények kivezetésének időpontjáig kereskedtek a New York-i tőzsdén. Az ADS-ek regisztrációját a Magyar Telekom 2012 februárjában szüntette meg az Egyesült Államokban. A Társaság ún. I. szinten továbbra is fenntartja az amerikai letéti jegy (ADR) programját.

A Társaság legfelső irányító tulajdonosa a Deutsche Telekom AG (DT vagy DTAG), aki teljeskörűen konszolidálja a Magyar Telekom Csoportot. A Deutsche Telekom Csoport tagja, a Deutsche Telekom Europe B.V. (Stationsplein 8, 6221 BT Maastricht, Hollandia) birtokolja közvetlenül a Társaság részvényeinek és szavazati jogainak 59,21%-át. A DT AG konszolidált beszámolója megtekinthető a honlapján (www.telekom.com/en), a Magyar Telekom Csoport konszolidált beszámolója megtekinthető a Társaság székhelyén, illetve a honlapján.

A konszolidált éves beszámoló adatai – egyéb jelölés hiányában – millió Ft-ban szerepelnek.

A Társaság Igazgatósága (Igazgatóság) 2018. február 20-án elfogadta a Társaság jelen konszolidált éves beszámolójának előterjesztését a tulajdonosok éves rendes Közgyűlése számára. A Közgyűlés jogosult a beszámoló jóváhagyására, amely előtt viszont kérhet módosításokat. Mivel az irányító tulajdonosok a beszámolót elfogadó Igazgatóságban is jelen vannak, rendkívül kicsi annak a valószínűsége, hogy a Közgyűlés módosítási igényt támaszt, és a múltban erre még nem volt példa.

A Magyar Telekom Nyrt. internetes honlapjának címe: www.telekom.hu

1.2 A Csoport összetétele

2016. és 2017. december 31-én a Csoport jelentősebb működő leányvállalatai az alábbiak voltak:

Leányvállalatok	Részesedési hányad		Tevékenység
	2016	2017	
	december 31-én		
<u>Magyarországon bejegyzett</u>			
T-Systems Magyarország Zrt., Budapest.....	100,00%	100,00%	rendszer-integrációs és IT-szolgáltató
GTS Hungary Kft., Budapest.....	100,00%	0,00%	(a) alternatív ICT-szolgáltató
Telekom New Media Zrt., Budapest.....	100,00%	100,00%	interaktív távközlési alkalmazások szolgáltatója
<u>Macedóniában bejegyzett</u>			
Makedonski Telekom A.D., Skopje (MKT)	56,67%	56,67%	távközlési szolgáltató
Stonebridge A.D., Skopje.....	100,00%	100,00%	holdingcég
<u>Montenegróban bejegyzett</u>			
Crnogorski Telekom A.D., Podgorica (CT)	76,53%	0,00%	(b) távközlési szolgáltató
<u>Romániában bejegyzett</u>			
Combridge S.R.L., Bukarest.....	100,00%	100,00%	nagykereskedelmi távközlési szolgáltató
<u>Bulgáriában bejegyzett</u>			
Novatel EOOD, Szófia.....	100,00%	100,00%	nagykereskedelmi távközlési szolgáltató

2016. és 2017. december 31-én a Csoport közös vezetésű vállalkozásai az alábbiak voltak:

Közös vezetésű vállalkozások	Részesedési hányad		Tevékenység
	2016	2017	
	december 31-én		
<u>Magyarországon bejegyzett</u>			
E2 Hungary Zrt., Budapest	50,00%	50,00%	energia-szolgáltató üzleti ügyfelek részére

(a) 2017 szeptemberében a GTS Hungary Kft. beolvadt a T-Systems Magyarország Zrt.-be.

(b) A Társaság 2017 januárjában részvényvásárlási megállapodást írt alá a Hrvatski Telekom d.d.-vel a Crnogorski Telekom A.D. Podgoricában meglévő többségi 76,53 %-os tulajdoni részesedésének eladásáról. A tranzakció zárására 2017 januárjában került sor. (Részletek a 26.2.1 megjegyzésben.)

A Csoport fenti leányvállalatokban meglévő tulajdonrésze megegyezik az azokban lévő szavazati jogaival. A Csoportban nincs olyan jelentős egység, amelyet a szavazati jogok több mint felének birtoklása mellett nem vontunk volna ellenőrzés alá. A Csoportban van egy strukturált gazdálkodási egység, amely teljeskörűen konszolidálásra kerül. Részletek a 20.1.2.5 megjegyzésben.

Minden leányvállalat konszolidálásra kerül.

1.3 Pénzügyi információk – az ismételt közzététel hatása

2016-hoz viszonyítva két jelentős változtatásra került sor:

- a Crnogorski Telekom értékesítése (részletek a 26.2.1 megjegyzésben) miatt a 2016-os számok ismét bemutatásra kerültek és
- a távközlési adó az Egyéb működési költségek közül a Közvetlen költségekhez került átsorolásra (részletek a 19. és 21. megjegyzésben).

Az ismételt közzététel nem volt hatással sem a mérlegekre, sem a tőkeváltozás kimutatásokra.

Az alábbi táblázat ezek hatását mutatja a 2016-os Konszolidált eredménykimutatásra és egyéb átfogó eredményre.

(millió Ft, kivéve az egy részvényre vonatkozó adatok)	2016 korábbi jelentés szerint	Megszűnt tevékenység hatása (a)	Átsorolás hatása (b)	2016 módosított
Bevételek	602 651	(28 616)	-	574 035
Közvetlen költségek	(196 869)	8 732	(24 260)	(212 397)
Személyi jellegű ráfordítások	(83 327)	4 449	-	(78 878)
Értékcsökkenési leírás	(117 476)	6 166	-	(111 310)
Egyéb működési költségek	(136 406)	5 970	24 260	(106 176)
Működési költségek	(534 078)	(3 299)	-	(537 377)
Egyéb működési bevételek	10 990	(79)	-	10 911
Működési eredmény	79 563	(3 378)	-	76 185
Kamatbevétel	760	(289)	-	471
Kamatköltség	(18 570)	6	-	(18 564)
Egyéb pénzügyi költségek - nettó	(9 005)	96	-	(8 909)
Nettó pénzügyi eredmény	(26 815)	(187)	-	(27 002)
Részesedés társult és közös vezetésű vállalatok eredményéből	78	-	-	78
Adózás előtti eredmény	52 826	(3 565)	-	49 261
Nyeréségadó	4 397	462	-	4 859
Folytatódó tevékenységekből származó adózott eredmény	57 223	(3 103)	-	54 120
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény	-	3 103	-	3 103
Adózott eredmény	57 223	-	-	57 223
Egyéb átfogó eredmény (melynek összege átsorolásra került vagy átsorolható az eredménybe):				
Külföldi tevékenységek átváltási különbözete	(562)	275	-	(287)
Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelése	64	-	-	64
Folytatódó tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	(498)	275	-	(223)
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	-	(275)	-	(275)
Egyéb átfogó eredmény	(498)	-	-	(498)
Folytatódó tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után	56 725	(2 828)	-	53 897
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	-	2 828	-	2 828
Teljes átfogó eredmény	56 725	-	-	56 725

(millió Ft, kivéve az egy részvényre vonatkozó adatok)	2016 korábbi jelentés szerint	Megszűnt tevékenység hatása (a)	Átsorolás hatása (b)	2016 módosított
Adózott eredmény:				
A Társaság részvényeseire jutó rész	54 279	-	-	54 279
Folytatódó tevékenységekből	54 279	(2 403)	-	51 876
Megszűnt tevékenységekből	-	2 403	-	2 403
Nem irányító részesedésekre jutó rész	2 944	-	-	2 944
Folytatódó tevékenységekből	2 944	(700)	-	2 244
Megszűnt tevékenységekből	-	700	-	700
	<u>57 223</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>57 223</u>
Teljes átfogó eredmény:				
A Társaság részvényeseire jutó rész	53 945	-	-	53 945
Folytatódó tevékenységekből	53 945	(2 182)	-	51 763
Megszűnt tevékenységekből	-	2 182	-	2 182
Nem irányító részesedésekre jutó rész	2 780	-	-	2 780
Folytatódó tevékenységekből	2 780	(646)	-	2 134
Megszűnt tevékenységekből	-	646	-	646
	<u>56 725</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>56 725</u>

(millió Ft, kivéve az egy részvényre vonatkozó adatok)	2016 korábbi jelentés szerint	Megszűnt tevékenység hatása (a)	Átsorolás hatása (b)	2016 módosított
Egy részvényre jutó hozam (EPS):				
A Társaság részvényeseire jutó rész	54 279	-	-	54 279
Folytatódó tevékenységekből	54 279	(2 403)	-	51 876
Megszűnt tevékenységekből	-	2 403	-	2 403
Forgalomban levő törzsrészesvények súlyozott átlagos száma (ezer darab)	1 041 799	-	-	1 041 799
Részvényhígulást eredményező részvényopciók átlagos száma (ezer darab)	767	-	-	767
Forgalomban levő törzsrészesvények súlyozott átlagos száma (ezer darab) hígított EPS számításhoz	1 042 566	-	-	1 042 566
Egy részvényre jutó hozam (Ft)	52,10	-	-	52,10
Folytatódó tevékenységekből	52,10	(2,31)	-	49,79
Megszűnt tevékenységekből	-	2,31	-	2,31
Egy részvényre jutó hígított hozam (Ft)	52,06	-	-	52,06
Folytatódó tevékenységekből	52,06	(2,31)	-	49,75
Megszűnt tevékenységekből	-	2,31	-	2,31

Az alábbi táblázat a megszünt tevékenységek miatti módosítás 2016-os Konszolidált cashflow kimutatásra gyakorolt hatását mutatja. Mivel a távközlési adó átsorolása nem volt hatással a cashflow kimutatásra, ez nem kerül bemutatásra.

(millió Ft)	2016 korábbi jelentés szerint	Megszűnt tevékenység hatása (a)	2016 módosított
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow	154 825	(6 043)	148 782
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow	(89 199)	5 973	(83 226)
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow	(72 335)	1 703	(70 632)
Pénzeszközök árfolyamkülönbözete	(44)	18	(26)
Pénzeszközök változása folytatódó tevékenységekből	(6 753)	1 651	(5 102)
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow megszünt tevékenységekből	-	6 043	6 043
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow megszünt tevékenységekből	-	(5 973)	(5 973)
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow megszünt tevékenységekből	-	(1 703)	(1 703)
Pénzeszközök árfolyamkülönbözete megszünt tevékenységekből	-	(18)	(18)
Pénzeszközök változása megszünt tevékenységekből	-	(1 651)	(1 651)
Pénzeszközök változása	(6 753)	-	(6 753)
Pénzeszközök az év elején	17 558	-	17 558
Pénzeszközök az év végén	10 805	-	10 805

2 A JELENTŐS SZÁMVITELI POLITIKÁK ÖSSZEFOGLALÓJA

2.1 Az éves beszámoló készítésének alapja

A Magyar Telekom konszolidált éves beszámolója az Európai Unió (EU) által befogadott Nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal (IFRS) összhangban készült. A Csoport minden, az EU által befogadott, 2017. december 31-én hatályos és a Magyar Telekomra is releváns IFRS-szabályt alkalmaz. Ez a konszolidált éves beszámoló a magyar számviteli törvény konszolidált beszámolóra vonatkozó előírásainak is eleget tesz, mely utóbbi az EU által befogadott IFRS-szabályokra hivatkozik.

A konszolidált éves beszámolót egyéb jelölés hiányában, millió forintban (Ft) mutatjuk be.

Az IFRS szerinti beszámoló elkészítése kritikus számviteli becsléseket, valamint vezetői döntések meghozatalát követeli meg a Csoport számviteli politikájának alkalmazása során. A legjelentősebb döntéseket igénylő, illetve kiemelten összetett területek, továbbá a konszolidált éves beszámoló szempontjából jelentősnek minősülő feltételezések és becslések a 3. megjegyzésben kerülnek bemutatásra.

2.1.1 Hatályos standardok, módosítások és értelmezések, melyeket a Csoport 2017-ben alkalmazott

Nincs ilyen.

2.1.2 Még nem hatályos standardok, módosítások és értelmezések, melyeket a Csoport nem alkalmazott korábban

Új számviteli standardok, értelmezések és ezek módosításai is közzétételre kerültek. Ezek alkalmazása a 2017. december 31-i beszámolóknak nem kötelező, és a Csoport nem alkalmazta ezeket korábban. Az új standardok és értelmezések Magyar Telekom Csoport által értékelt hatását az alábbiakban mutatjuk be.

A standard címe	A változás leírása	A Csoport pénzügyi jelentéseire gyakorolt hatás	Az alkalmazás időpontja és az EU befogadás
IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok	<p>Az IFRS 9 a pénzügyi eszközök és kötelezettségek besorolását, értékelését és kivezetését szabályozza, illetve új modellt vezet be a fedezeti számvitelhez.</p> <p>Az IASB 2011 decemberében, 2013 novemberében és 2014 júliusában az IFRS 9 besorolási és értékelési szabályait tovább módosította, és új értékvesztés modellt vezetett be. Ezek a módosítások kiegészítik az új pénzügyi instrumentum standardot.</p>	<p>Az új standard és módosításainak alkalmazása miatt nem fognak jelentősen módosulni a Csoport pénzügyi jelentései.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A pénzügyi eszközök besorolásának új szabályai alapján bizonyos adósság instrumentumok, melyek nem kizárólag tőke és a kintlevő tőkeösszeg után járó kamat kifizetései, értékelése és bemutatása változik. ▪ Az értékvesztés elszámolásának új szabályai alapján néhány esetben a várható veszteség elszámolására korábban kerül sor. A jelentős finanszírozási komponens tartalmazó pénzügyi eszközökre alkalmazott egyszerűsített megközelítés az értékvesztés-állomány kisebb mértékű (0,8 milliárd forintos) növekedéséhez vezet. Az IFRS 15-tel összhangban először 2018. január 1-én elismert szerződéses eszközökre képzett értékvesztés hatása az IFRS 15 standard bemutatásánál kerül közzétételre. 	<p>Az új standardot és módosításait 2018. január 1-jén vagy azt követően kezdődő évekre vonatkozó beszámolóknak kell alkalmazni. Korábbi alkalmazás megengedett.</p> <p>Az Európai Unió befogadta a standardot és a módosításait.</p>

A standard címe	A változás leírása	A Csoport pénzügyi jelentéseire gyakorolt hatás	Az alkalmazás időpontja és az EU befogadás
IFRS 15 ügyfélszerződés ekből származó bevételek	Az új standard alapelve az, hogy a társaságok vevőiknek átadott áruk vagy nyújtott szolgáltatások összegének megfelelően ismerjék el bevételeiket, mely tükrözi azt az ellenszolgáltatást (vagyis fizetést), melyre a társaság az adott árukért vagy szolgáltatásokért cserébe várhatóan jogosult lesz. Az új standard a bevételek részletesebb bemutatását eredményezi, korábban nem egyértelműen szabályozott ügyletekhez (pl. szolgáltatásokból származó bevételek és szerződés módosítások) ad iránymutatást, valamint új iránymutatást a több elemű megállapodásokhoz.	<p>Az új standard alkalmazása jelentős változásokat eredményez a Csoport pénzügyi kimutatásaiban, elsősorban a bevételek elismerésének idejében, valamint a vevőkkel történő szerződés és szerződésteljesítések költségeinek aktiválásában.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A több elemű csomagoknál (pl. mobilszolgáltatási előfizetés és készülék) előre leszállított „támogatott” termékek esetén a teljes bevétel nagyobb része kapcsolódik az előre leszállított komponenshez (a mobilkészülékhez), így a jövőben a bevétel korábban kerül elismerésre. Ez vezet a szerződéses eszközök - ügyfélszerződésből eredő, jogilag még nem létező követelések - mérlegben történő megjelenítéséhez. ▪ Ugyanakkor magasabb készülékértékesítési és alacsonyabb szolgáltatási bevételeket eredményez. ▪ A jövőben az értékesítési jutalékokat (ügyfélszerzési költségeket) aktiválni kell és az ügyfél megtartásának becsült időszaka alatt kell elszámolni. ▪ A standard első alkalmazásakor mind a mérlegfőösszeget, mind a saját tőkét megemelik az aktivált szerződéses követelések és az ügyfélszerzési költségek. ▪ Halasztás, azaz azok a bevételek később kerülnek elszámolásra, amelyek esetében „jelentős jogok”, például további termékek jövőbeli vásárlásakor nyújtott extra engedmény átruházására is sor kerül. ▪ A szerződéses kötelezettségeket (melyeket halasztott bevételként már a múltban is kötelezettségként ismertünk el) ügyfélszerződésenként a kapcsolódó szerződéses eszközökkel nettó módon kell kimutatni. ▪ Annak megítélésében, hogy a Magyar Telekom saját nevében (megbízó=bruttó bevétel) vagy más nevében (ügynök=nettó bevétel) 	<p>Az új standardot a 2018. január 1-jén vagy azt követően kezdődő évekre vonatkozó beszámolóknak kell alkalmazni. Korábbi alkalmazás megengedett.</p> <p>Az Európai Unió befogadta az új standardot.</p>

		<p>értékesít, nem valószínű jelentős változás.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A Magyar Telekom él az egyszerűsített kezdeti alkalmazás lehetőségével, vagyis a 2018 január 1-ig nem teljesített szerződések úgy kerülnek elszámolásra, mintha már szerződéskötéstől IFRS 15 szerint számolták volna el. Az áttérés halmozott hatása a saját tőke nyitóegyenlegének kiigazításaként jelenik meg az első alkalmazás évében. Az előző évi összehasonlító adatokat nem módosítjuk, viszont az IFRS 15 első alkalmazása miatt a mérleg és az eredménykimutatás változásának okait bemutatjuk. A hatásokat csoportszintű projekt keretében elemeztük. A menedzsment jelenlegi becslése szerint az új standard várhatóan 19 milliárd forintos adózás előtti növekedést hoz az eredménytartalékban. Következésképp, 1,9 milliárd forint adóráfordítás merül föl. Ugyanakkor ezt a hatást ellentételezi: ▪ A szerződéses eszközök (14 milliárd forint) első megjelenítése, ami az IFRS 15 alapján korábban elszámolásra kerülő áruértékesítési bevétel, és ▪ A halasztott ügyfélszerzési költségek (5 milliárd forint), melyek az IFRS 15 alapján később mint értékesítési költségek kerülnek elszámolásra. ▪ Ami az új standard konszolidált eredménykimutatásra gyakorolt hatását illeti, a Magyar Telekom azt várja, hogy az összbevételben belül a szolgáltatásnyújtásból származó bevétel aránya csökkenni, és az áruértékesítésből származó bevétel 1-3 százalékponttal növekedni fog az összbevételhez képest. Ahogy korábban említettük, az IFRS 15 miatt a bevétel korábban, a költségek később kerülnek elszámolásra azon szerződésekhez kapcsolódóan, amelyek 2018. január 1-ig nem kerültek 	
--	--	--	--

		<p>teljesítésre. Azonban mivel a standard változásából fakadó hatás közvetlenül a saját tőkében lesz elszámolva, az egyetlen hatás a 2018-as eredménykimutatásba bevételek és költségek időben eltérő elszámolásából fakad. Változatlan üzleti modellt feltételezve mindez azt jelenti a tömeges piacon, melyet nagyszámú, eltérő időpontokban teljesülő vevői szerződések jellemeznek, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A meglévő szerződések esetén az alacsonyabb szolgáltatásból származó bevételt és az aktivált szerződéses eszközök és ügyfélszerzési költségek miatt magasabb értékesítési költségeket kompenzálja ▪ az új szerződések esetében realizált magasabb áruértékesítésből származó bevétel és az aktivált szerződéses eszközök és ügyfélszerzési költségek miatt alacsonyabb értékesítési költségek összege. Összehasonlítva a jelenlegi számviteli módszerrel csak abban az esetben merülhet fel az eredményre gyakorolt jelentős hatás, hogyha az üzleti tevékenység változik, pl. a mennyiség vagy az árak tekintetében, vagy ha az üzleti modell vagy a termékkínálat változik. 	
--	--	--	--

A standard címe	A változás leírása	A Csoport pénzügyi jelentéseire gyakorolt hatás	Az alkalmazás időpontja és az EU befogadás
IFRS 16 Lízingek	<p>Az IFRS 16 a lízingbevevőknek az alábbiakat írja elő:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a lízingelt eszköz eszközhasználati jogát megtestesítő követeléseket és a lízingkötelezettségeket a mérlegben a nem elkerülhető lízing kifizetések bekerüléskori jelenértéken kell megjeleníteni (beleértve az inflációhoz kötött kifizetéseket is) ▪ el kell számolni a lízing futamideje alatt a lízingelt eszközhasználati jogok értékcsökkenését, valamint a lízingkötelezettségek kamatát, továbbá ▪ a kifizetett összeget szét kell választani tőke összegre (a pénzügyi tevékenységek közt megjelenítve) illetve kamatra (az üzleti tevékenységek közt megjelenítve). 	<p>Az IFRS 16 legjelentősebb hatása az eszközhasználati jogok és lízingkötelezettségek összegében bekövetkező növekedés lesz, melynek nagyságát részletes, mélyreható elemzések fogják meghatározni. A Csoport jellemzően mobil tornyokat, tetőket, iroda épületeket, kiskereskedelmi üzleteket, nyomvonalas és hozzáférési hálózatokat, oszlopok vagy tornyok bizonyos részét, illetve autókat lízingel, melyeket érint az új standard. A Csoport lízingjeit a 17-es megjegyzésben mutatjuk be (a lízing elkötelezettségekkel együtt). Lízingbeadói oldalról várhatóan azt kell majd elemeznünk, hogy az átdolgozott lízing definíció mekkora hatással van a beágyazott lízinget is tartalmazó több elemű csomagokra. Ettől eltekintve jelenleg nem várjuk, hogy az új szabályozás jelentős hatással lesz a csoport pénzügyi jelentéseire, mivel az IFRS 16 bevezetésével a lízingbeadás elszámolása nem változott számottevően.</p>	<p>Az IFRS 16-ot 2019. január 1-jén vagy azt követően kezdődő évekre vonatkozó beszámolóiban kell alkalmazni, és korábban történő alkalmazása is megengedett abban az esetben, ha a gazdálkodó egység alkalmazza az IFRS 15 - Ügyfélszerződésekből származó bevételek standardot is az IFRS 16 korai bevezetésekor vagy azt megelőzően.</p> <p>Az Európai Unió befogadta az új standardot.</p>

Nincs további standard vagy módosítás, mely még nem hatályos, és melynek várhatóan jelentős hatása lesz a Csoportra és előrelátható jövőbeli gazdasági eseményeire a tárgy-, vagy későbbi időszakokban.

2.2 Konzolidáció

2.2.1 Leányvállalatok

A leányvállalatok olyan gazdálkodó egységek, melyeket a Csoport ellenőríz. A Csoport akkor gyakorol ellenőrzést egy gazdálkodó egység felett, ha az egységben való részvételéből származóan változó hozamoknak van kitéve, illetve azokkal kapcsolatban jogokkal rendelkezik, és a gazdálkodó egység felett gyakorolt hatalma útján képes befolyásolni ezeket a hozamokat. A konszolidált éves beszámoló tartalmazza a leányvállalatok éves beszámolóit az ellenőrzés kezdetétől, annak megszűnéséig.

Annak megállapítása, hogy a Csoport irányít-e egy másik gazdasági társaságot, vagy sem, a jelenleg gyakorolható, illetve átváltható potenciális szavazati jogok és azok hatásának figyelembevételével történik.

A leányvállalatok attól az időponttól kerülnek konszolidálásra, amikor az irányítást a Csoport megszerzi, az irányítás megszűnésével pedig kikerülnek a konszolidálási körből. Egy leányvállalat megvásárlásának könyvelése az akvizíciós számviteli eljárás szerint történik. A megszerzés költsége az átadott eszközöknek, az újonnan kibocsátott saját részvényeknek és vállalt kötelezettségeknek az akvizíció időpontjában fennálló valós értékét tartalmazza, míg a megszerzéssel járó közvetlen költségeket az akvizíciótól elkülönítve kell költségként elszámolni. A leányvállalat nettó eszközértékének és függő kötelezettségeinek valós értéke fölötti többletérték goodwillként kerül elszámolásra. Ha az akvizíció költsége alacsonyabb a felvásárolt leányvállalat nettó eszközállományának valós értékénél, a különbséget az éves eredményben számoljuk el (Egyéb működési bevételek).

Amennyiben szükséges, a Csoport bármilyen esetleges függő vételárát az akvizíció időpontjában kötelezettségként számol el. Minden akvizíció esetében, amennyiben a függő további kifizetésre elszámolt kötelezettség mértéke megváltozik egy a felvásárlás napját követő

esemény következtében (pl. teljesül egy jövedelmezőségi cél), a különbözetet az alkalmazandó IFRS-szabályoknak megfelelően, és nem a goodwill módosításaként kell elszámolni.

A nem irányító részesedések meghatározása esetében a Csoport a megvásárolt társaság goodwilljének 100%-át elismerheti, és nem csak a goodwillnek a Csoportra eső részesedését. Ez az opció minden új akvizíció esetében választható. A Csoport a nem irányító részesedések veszteségét a nem irányító részesedésekhez rendeli még abban az esetben is, ha ennek következtében a nem irányító részesedések egyenlege negatív lesz.

Fokozatos felvásárlások esetében a felvásárolt társaság eszközeinek és kötelezettségeinek (beleértve a goodwillt is) valós értéke az ellenőrzés megszerzésének időpontjában kerül meghatározásra. Ennek megfelelően a goodwill a felvásárolt társaságban korábban meglévő részesedés felvásárlás napján érvényes valós értéke és a fizetett ellenérték, valamint a megszerzett nettó eszközök értéke közötti különbség, valamint a valós érték opció választása esetén a nem irányító részesedés valós értéken kerül be a könyvekbe.

Olyan akvizíciók esetében, ahol a tranzakcióra közös irányítás alatt álló vállalatok (azaz a Deutsche Telekom Csoport vállalatai) között kerül sor, a tranzakció az eladó tulajdonos könyveiben szereplő könyv szerinti értéken kerül kimutatásra, és minden esetleges nyereség, veszteség vagy a könyv szerinti érték és az eladási, illetve vételár közötti különbség az eredménytartalékban kerül elszámolásra. A konszolidált éves beszámoló a közös irányítás alatt álló vállalatoktól felvásárolt leányvállalatok eredményét a tranzakció zárásától tartalmazza.

Egy leányvállalati befektetésben levő tulajdonosi részesedés csökkenése az ellenőrzés megtartása mellett tulajdonosok közötti tőketranzakciónak minősül, ezért az értékesítésen nem lehet nyereséget vagy veszteséget elszámolni.

Egy leányvállalati befektetésben levő tulajdonosi részesedés csökkenése, mely az ellenőrzés elvesztésével jár, a megmaradó részesedés valós értékének újraértékelését eredményezi. A valós és könyv szerinti érték közötti különbség a részesedés kivezetésének nyeresége vagy vesztesége, amelyet az eredményben (Egyéb bevétel) kell elszámolni.

A Magyar Telekom Csoport tagvállalatai közötti tranzakciók, egyenlegek és a tranzakciókon keletkezett nem realizált nyereségek vagy veszteségek kiszűrésre kerülnek. A leányvállalatok számviteli politikájának harmonizációja megtörtént a Csoporton belüli egységes számviteli politika biztosítása érdekében.

A Csoportban van egy strukturált gazdálkodási egység, amely teljeskörűen konszolidálásra kerül. Részletek a 20.1.2.5 megjegyzésben.

2.3 Külföldi pénznemátváltás

2.3.1 Funkcionális és jelentési pénznem

A Csoport tagjainak pénzügyi beszámolóiban szereplő adatai az adott társaság elsődleges működési környezetének pénznemében (funkcionális pénznem) szerepelnek.

A konszolidált éves beszámoló adatai millió Ft-ban szerepelnek, mivel a forint a Csoport jelentési pénzneme.

2.3.2 Tranzakciók és egyenlegek

A devizaműveletek a tranzakció napján érvényes árfolyamon kerülnek átszámításra a funkcionális pénznemre. Az ilyen tranzakciók kifizetésével jár, illetve a devizában nyilvántartott pénzügyi eszközök és kötelezettségek év végén esedékes átértékeléséből adódó árfolyamvesztés és -nyereség az éves eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) kerül elismerésre.

2.3.3 A Csoport tagvállalatai

A Csoport azon tagvállalatának eredménye és mérlege, amely a jelentési pénznemtől eltérő funkcionális pénznemmel rendelkezik (melyek közül egyik sem működik hiperinflációs gazdasági környezetben), az alábbi módon kerül átváltásra a jelentési pénznemre:

- A felvásárolt külföldi leányvállalatok első konszolidációjakor az eszközöket és kötelezettségeket a konszolidált mérlegben az akvizíció napján érvényes árfolyamon átszámított forintösszegben szerepeltetjük. A 2004. március 31. előtt történt akvizíciók esetében a vételár-allokálásból fakadó valósérték-korrekció és a goodwill forintban került elszámolásra. A 2004. március 31. utáni konszolidációs különbözete a leányvállalat saját pénznemében kerül elszámolásra.
- A bemutatott mérlegekben az eszközök és kötelezettségek az adott mérlegfordulónapon érvényes záró árfolyamon szerepelnek.
- Az eredménykimutatás tételeket éves kumulált átlagárfolyamon számítjuk át forintra.
- Minden árfolyamváltozásból adódó különbözet a konszolidált tőkében (halmozott átváltási különbözethez) kerül elszámolásra. Amennyiben a Csoport eladja egy külföldi tevékenységének egy részét vagy a teljes tevékenységet, az eladásig a tőkében elszámolt árfolyam-különbséget az értékesítés nyereségén vagy veszteségén keresztül az éves eredményben (Egyéb működési bevétel) kerül elismerésre.

2.4 Összehasonlító információ

A tárgyevre vonatkozó beszámolóval való összevethetőség érdekében a korábbi évek egyes tételei átsorolásra kerülnek. A jelentős változásokat a megfelelő megjegyzésekben fejtettük ki.

3 KRITIKUS SZÁMVITELI BECSLÉSEK ÉS MEGÍTÉLÉSEK

A becsléseket és megítéléseket múltbéli tapasztalatok és egyéb tényezők, így a mindenkori körülmények között ésszerűnek gondolt jövőbeli eseményekkel kapcsolatos várakozások alapján folyamatosan értékeljük. A Csoport a jövőre vonatkozóan becslésekkel és feltételezésekkel él. A számviteli becslések eredményeképpen kapott értékek természetesen csak nagyon ritkán egyeznek meg a tényleges eredményekkel. A legkritikusabb becslések és feltételezések, amelyeknél jelentős kockázat áll fenn az eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékének jelentős módosítására, a következők.

3.1 Eszközök hasznos élettartama

Az eszközök hasznos élettartamának meghatározása a hasonló eszközökkel kapcsolatos múltbéli tapasztalatokra és a várható technológiai fejlődésre, valamint a tágabb gazdasági és iparági tényezőkben bekövetkező változásokra épül. A becsült hasznos élettartamok helyességét évente, illetve ha a becslés alapjául szolgáló feltételezésekben jelentős változások következnek be, felülvizsgáljuk. Az eszközök hasznos élettartamának meghatározását azért tartjuk kritikus számviteli becslésnek, mert egy innovatív iparág technológiai fejlődésével kapcsolatosan tartalmaz feltételezéseket, valamint jelentős mértékben függ a Csoport beruházásaitól. Továbbá, mivel az eszközeink között a hosszú élettartamú eszközök nagy súlytal szerepelnek, a feltételezések bármilyen megváltozása meghatározó lehet pénzügyi helyzetünk és tevékenységünk eredménye szempontjából. Pl. ha a Magyar Telekom 10%-kal csökkentené eszközei hasznos élettartamát, az éves értékcsökkenés hozzávetőlegesen 12 milliárd forinttal (2016: 12 milliárd forint) növekedne. A 2017 során elvégzett hasznosélettartam-módosításokat a 9. és 10. megjegyzés tartalmazza.

A Csoport folyamatosan számos új szolgáltatást, illetve platformot vezet be, mint pl. a mobilkommunikáció terén a 3G- és 4G-alapú szélessávú szolgáltatások vagy az üvegszál technológia lakossági ügyfeleknél történő alkalmazása. Hasonló új szolgáltatások bevezetésekor a Csoport megvizsgálja a már meglévő platformok hasznos élettartamát. Mindazonáltal az új szolgáltatásokat túlnyomó többségében úgy tervezik, hogy „együtt éljenek” a már meglévő platformokkal, így nem azonnali az átállás az új technológiára. Következésképpen a régi platformok hasznos élettartamát rendszerint nem szükséges lerövidíteni.

3.2 A goodwill értékvesztésének vizsgálata

A goodwillre nem számolható el értékcsökkenés, de évente vagy gyakrabban meg kell vizsgálni, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. A működési szegmensek megtérülő értékét a 10 évre előre jelzett, maradványértéket is tartalmazó diszkontált cash-flow értéke alapján kiszámított értékesítési költségekkel csökkentett valós érték alapján határozzuk meg. Ez az eljárás jelentős részben becslésen alapul, és magában rejti annak kockázatát, hogy jelentős eltérések adódhatnak a valós érték összegében, amennyiben a számításokban alkalmazott feltételezések helytelennek bizonyulnak. A Csoport az értékvesztési vizsgálatot a 10 éves jövőbeni cash-flow-előrejelzések alapján végzi, amely előrejelzések a menedzsment piaci szereplőkkel, illetve iparági eseményekkel kapcsolatos legjobb becslésein alapulnak. A Csoport 10 éves jövőbeni cash-flow-előrejelzéseket alkalmaz, mivel befektetéseink megtérülési ideje a távközlési szektorban gyakran meghaladja az 5 évet.

A működési szegmensek megtérülő értékét a működési szegmensek értékesítési költségekkel csökkentett valós értékének kiszámításával határozzuk meg. A kalkulációkhoz a Magyar Telekom többféle súlyozott átlagos tőkekölséget (WACC) és folyamatos növekedési rátát (PGR) használ attól függően, hogy éppen melyik országban, milyen sajátosságokkal rendelkező piacon működik. A súlyozott átlagostőkekölséget a tőkepiaci árfolyamok modellje segítségével, az alábbi paraméterekkel határozzuk meg: a hasonló iparágban tevékenykedők átlagos bétája, 10 éves zéró-kupon hozam és adósságráta. Ez az adósságráta összhangban van a hasonló, tőzsdén jegyzett távközlési vállalatok szokásos mértékű eladósodottságával, míg a folyamatos növekedési ráta összhangban van az adott távközlési szektor átlagos hosszú távú növekedési rátájával.

A valósérték-kalkulációknál, az értékvesztés-vizsgálat végzésekor bizonyos központi funkciók átterhelésre nem kerülő költségét is figyelembe vesszük. E központi funkciók költségét a működési szegmensekhez az általuk a Csoport összbevételén belül képviselt arányban rendeljük hozzá.

A goodwillt a Csoport működési szegmenseihez rendeljük hozzá, melyek 2017-ben a következők: MT-Magyarország és Macedónia, míg 2016-ban MT-Magyarország, Macedónia és Montenegró. A Magyar Telekom 2017-ben a Crnogorski Telekom AD értékesítése eredményeképp módosította szegmens jelentését, mely korábban a Montenegró szegmenst foglalta magába. Erről részletek a 26.2.1 megjegyzésben.

Sem 2017-ben, sem 2016-ban nem kellett goodwill értékvesztést elszámolni. A szegmensekhez allokált goodwill könyvszerinti értékének részletei a 10.4 megjegyzésben.

Az alábbi táblázatokban foglaltuk össze a Csoport működési szegmenseinek a valósérték-kalkulációjához használt súlyozott átlagos tőkeköltségeket (WACC) és folyamatos növekedési rátákat (PGR), melyeket a 2017 és 2016 során végrehajtott értékvesztés-vizsgálatnál alkalmaztunk. A táblázat azt az érzékenységi vizsgálatot is tartalmazza, amely megmutatja, hogy 2017. vagy 2016. december 31-én mennyi értékvesztést számoltunk volna el a működési szegmensekhez allokált goodwillre, amennyiben a Magyar Telekom a kalkulációban használt érzékeny paramétereket módosítaná.

2017-ben a WACC esetében bemutatjuk, hogy annak 4 százalékpontos növekedése milyen hatással lenne a goodwillre. A PGR esetében bemutatjuk, hogy annak 8 százalékpontos csökkenése milyen hatással lenne a goodwillre. Az érzékenységi elemzésekhez használt cash-flow tervek esetében azt mutatjuk be, hogy a tervezett szintnél 20 vagy 40%-kal alacsonyabb pénzáram milyen hatással lenne a goodwillre.

2017	<u>MT-Magyarország</u>	<u>Macedónia</u>
<u>WACC</u>		
A kalkulációban alkalmazott érték	6,39%	6,77%
Ha ennyire módosítanánk	10,39%	10,77%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	7 095
<u>PGR</u>		
A kalkulációban alkalmazott érték	1,0%	1,0%
Ha ennyire módosítanánk	-7,0%	-7,0%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	2 063
<u>Cash flow</u>		
Ha ennyivel módosítanánk	-20%	-20%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	-
Ha ennyivel módosítanánk	-40%	-40%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	2 297

2016-ban a WACC esetében bemutattuk, hogy annak 2 százalékpontos növekedése milyen hatással lenne a goodwillre. A PGR esetében bemutattuk, hogy annak 5 százalékpontos csökkenése milyen hatással lenne a goodwillre. Az érzékenységi elemzésekhez használt cash-flow tervek esetében azt mutatjuk be, hogy a tervezett szintnél 10 vagy 25%-kal alacsonyabb pénzáram milyen hatással lenne a goodwillre.

2016	<u>MT-Magyarország</u>	<u>Macedónia</u>	<u>Montenegró</u>
<u>WACC</u>			
A kalkulációban alkalmazott érték	6,68%	7,17%	9,70%
Ha ennyire módosítanánk	8,68%	9,17%	11,70%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	6 128	1 104
<u>PGR</u>			
A kalkulációban alkalmazott érték	1,0%	1,0%	0,0%
Ha ennyire módosítanánk	-4,0%	-4,0%	-5,0%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	9 877	261
<u>Cash flow</u>			
Ha ennyivel módosítanánk	-10%	-10%	-10%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	-	-
Ha ennyivel módosítanánk	-25%	-25%	-25%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	7 050	4 755

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy milyen lényeges változások következtek be a 2017 során készített 10 éves tervekben a 2016 során készített 10 éves tervekhez képest.

	<u>MT- Magyarország</u>	<u>Macedónia</u>	<u>Montenegró</u>
Bevételek kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2017-hez képest	0,9%	0,3%	n.a.
Bevételek kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2016-hoz képest	n.a.	-0,1%	-0,6%
EBITDA kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2017-hez képest	1,2%	1,3%	n.a.
EBITDA kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2016-hoz képest	n.a.	1,7%	0,1%
Beruházások kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2017-hez képest	3,2%	-3,3%	n.a.
Beruházások kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2016-hoz képest	n.a.	0,0%	-11,8%

A Magyar Telekom vezetősége nem tartotta szükségesnek használatiérték-kalkuláció elkészítését, mivel ez az értékesítési költségekkel csökkentett valószínűérték-kalkulációnál alacsonyabb értéket hozott volna eredményként. A használati érték módszer jövőbeli beruházások nélküli modellt feltételez, ami azt jelenti, hogy a számításoknál sem további beruházás, sem ehhez kapcsolódó, a jövőben elszámolandó bevétel vagy nyereség nem vehető figyelembe. A telekommunikációs szektorban a bevételek hosszú távú biztosítása nagymértékben függ a jövőbeli beruházásoktól. A Magyar Telekomnál a beruházásnak átlagosan csak körülbelül 20%-a kapcsolódik karbantartáshoz; a maradék új beruházás, amely új csatlakozást biztosít a hálózatra. Egyértelmű, hogy e nélkül a bevételek jelentős hanyatlásnak indulnának hosszú távon. Következésképp egyik szegmens használatiérték-kalkulációját sem készítettük el.

3.3 Követelések becsült értékvesztése

A kétes követelések értékvesztését a vevőink fizetéseképtelenségéből adódó becsült veszteség mértéke alapján határozzuk meg. A legnagyobb ügyfelek és más telekommunikációs szolgáltatók esetében az értékvesztést egyedileg határozzuk meg. Egyéb ügyfelek esetében egy portfólió alapján becsüljük meg az értékvesztés mértékét: a követelések korosítása, a korábbi leírások tapasztalata, az ügyfelek hitelképessége és a fizetési feltételekben bekövetkezett változások alapján. A fenti tényezőket évente felülvizsgáljuk, és szükség esetén módosítjuk a számításokat. Ezenfelül figyelembe vesszük az üzletág jellegét (lakossági, üzleti, vezetékes, mobil-, internet-, kábeltévé stb.) és a különféle piaci környezeteket, amelyekben a Csoport vállalatai működnek. Amennyiben az ügyfelek pénzügyi helyzete romlik, a tényleges követelésleírás a vártnál nagyobb mértékű lehet, és az addig elszámolt értékvesztés mértékét is meghaladhatja. További részletek az 5.1.2 megjegyzésben.

3.4 Ügyfélszerzés és -megtartás költsége

Az ügyfelek megszerzésének és megtartásának költségei elsősorban a készülékértékesítés veszteségét (a bevételek és költségek külön kerülnek bemutatásra) és az új ügyfeleket szerző, illetve a meglévő előfizetők megtartásához hozzájáruló alvállalkozóknak fizetett jutalékokat tartalmazzák. A Csoport ügynökei az ügynöki jutalék egy részét a Csoport termékeinek reklámozására fordítják. A Csoport marketingköltségeinek egy részét tekinthetnénk ügyfélszerzési és -megtartási költségnek is. Az ügyfelektől aktiválási és belépési díjként beszedett összeg elhanyagolható a költségekhez képest. Ezek a bevételek, költségek és veszteségek akkor kerülnek elszámolásra, amikor az új ügyfél csatlakozik a Csoport vezetékes vagy mobilhálózatára. Az ilyen típusú költségeket (veszteségeket) azonnal elismerjük felmerülésük időpontjában (nem kerülnek sem aktiválásra, sem halasztásra), mivel nem lehet pontosan elkülöníteni a marketingköltségektől. A Csoport ügyfélszerzési és -megtartási költségei részének tekinthető többek közt a készülékértékesítésen keletkezett nettó veszteség (2017: 18,2 milliárd forint; 2016: 18,1 milliárd forint) és az ügynöki jutalék (2017: 6,1 milliárd forint; 2016: 7,1 milliárd forint). A Csoport marketingköltsége 2017-ben 11,4 milliárd forintot tett ki (2016-ban 12,6 milliárd Ft).

3.5 Mobil licencké éves díjai

A Magyar Telekom fő tevékenysége a magyarországi, macedóniai és montenegrói vezetékes és mobil szolgáltatásokat foglalja magába. Ezek a szolgáltatások általában az adott ország törvényei vagy más jogszabályai hatálya alá tartoznak. Ezek a szolgáltatások általában egy licenc vagy koncesszió megszerzéséhez vannak kötve, mely rendszerint egy egyszeri díjjal, valamint éves díjfizetésekkel jár együtt. Az, hogy az éves díjakat megbízhatóan becsülhetőnek tekintjük vagy sem, megítélés kérdése. Ha úgy döntünk, hogy ezek az éves díjak megbízhatóan becsülhetőek, akkor azok diszkontált értéke a licenc értékében kerül aktiválásra, egyéb esetekben arra az időszakra számoljuk el költségként, amelyre vonatkozik.

Mivel a 2014-ben és 2013-ban Magyarországon megkötött új licenc szerződés (ld. 34.1 megjegyzés) feltételei alapjaiban különböznek a régiektől, 2014-ben az új frekvenciák eredeti bekerülési értékén (59 milliárd forint) és 2013-ban a régiek megújításának bekerülési értékén (38 milliárd forint) túl a jövőbeli éves licenccdíjak diszkontált jelenértékét is aktiváltuk (2014-ben 39 milliárd forint, 2013-ban 17 milliárd forint).

2013-ban a Magyar Telekom és az NMHH aláírta a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés 2022. áprilisig történő meghosszabbítását. A megegyezés jogszabályi formában alapot biztosít ezek, valamint a 2100 MHz-es sáv éves díjainak csökkentésére. Az éves díjak csökkentése a magyar mobilszolgáltatók érdekképviselői erőfeszítéseinek eredménye, mivel a korábbi díjak jelentősen meghaladták az európai átlagot. Nagyon alacsony annak a valószínűsége, hogy ezeket a Hatósági Szerződésen alapuló díjakat lejárat előtt módosítsák, mivel a felek a szerződés minden feltételében - ideértve a sávok 2022-ig csökkentett díjait - megállapodtak. Arra még nem volt precedens, hogy a szerződés lejáratát előtt változtak volna az éves díjak. Míg a jelenlegi módosítás előtt a mobilszolgáltatók jelentős erőfeszítéseket tettek a díjak csökkentéséért, addig az újonnan megkötött szerződés alacsonyabb díjai kedvezőbbek az MT számára a hatósági törvényben előírt díjnál. Ugyanezen megfontolás alapján a mobilszolgáltatók a Hatósági Szerződés hatályán kívül eső sávok díjainak csökkentését kezdeményezték. A vonatkozó NMHH határozat értelmében a 2100 MHz-es 2019-ig használható sáv díja 50%-kal csökkentésre került. Ez annyira jelentős csökkentés, hogy a díjak felülvizsgálata a szerződések 2019-es lejáratáig nagyon valószínűtlené vált. A mobilszolgáltatók elérték céljukat, mivel az éves díjfizetési kötelezettség jelentősen csökkent, és így jelenleg az EU-s trendekhez igazodik.

A 2014 októberében az NMHH-val kötött az új 800 MHz-es, 900 MHz-es és 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés díjai a 2013-ban elért éves díjakkal összehangban vannak, azaz ezeket megbízhatóan becsülhetőnek tekintettük, így diszkontált jelenértéküket a licenc bekerülési értékében aktiváltuk.

A Crnogorski Telekom 2016-ban a montenegrói Elektronikus Kommunikációs és Postai Szolgáltató Ügynökséggel (az Ügynökség) Szerződést kötött a meglévő 900 MHz-es, 1800 MHz-es, 2100 MHz-es és 1900 MHz-es frekvenciahasználati jogosultságai 2031-ig történő meghosszabbításáról. Ezen felül a Crnogorski Telekom elnyerte 800 MHz FDD, 2600 MHz FDD és TDD frekvenciahasználati blokkok használati jogosultságát. Lásd még a 10 megjegyzést. Az összesen 27,3 millió eurós (körülbelül 8,5 milliárd forint) egyszeri díj 2016-ban került kifizetésre. Mivel a szerződés általunk megbízhatóan becsülhetőnek ítélt éves díjakat tartalmazott, azok diszkontált jelenértéke a licenc értékében került aktiválásra.

Mivel a Csoport többi frekvencia licenccíjai esetében az éves díjakat azok megszerzése időpontjában nem tartottuk megbízhatóan becsülhetőnek, azokat nem aktiváltuk.

4 PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK

A pénzügyi instrumentum olyan szerződéses megállapodás, amelynek eredményeként az egyik félnél pénzügyi eszköz, a másik félnél pénzügyi kötelezettség vagy tőkeinstrumentum keletkezik.

A Csoport pénzügyi eszközei magukban foglalják a pénzeszközöket, másik fél tőkeinstrumentumait (értékesíthető pénzügyi eszközök) és szerződésekből eredő, pénzeszközre vagy egy másik fél pénzügyi eszközére irányuló igényeket (vevőkövetelések), valamint egy másik fél pénzügyi eszközeinek vagy kötelezettségeinek vélhetően kedvező feltételek melletti cseréjét (származékos pénzügyi eszközök).

A Csoport pénzügyi kötelezettségei jellemzően szerződéses megállapodáson alapuló, készpénz vagy más pénzügyi eszköz másik fél részére történő átadása miatti kötelezettségek (nem származékos pénzügyi kötelezettségek); valamint egy másik fél pénzügyi eszközeinek vagy kötelezettségeinek vélhetően kedvezőtlen feltételek melletti cseréje (származékos pénzügyi kötelezettségek).

A pénzügyi kötelezettségek magukban foglalják különösen a bankokkal, kapcsolt vállalkozásokkal szembeni kötelezettségeket, pénzügyi lízing- és szállítói kötelezettségeket, a származékos pénzügyi kötelezettségeket és az egyéb pénzügyi kötelezettségeket.

4.1 Pénzügyi eszközök – számviteli politikák

A Csoport a pénzügyi eszközeit a következő kategóriákba sorolja:

- eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVTPL)
- kölcsönök és követelések
- értékesíthető pénzügyi eszközök

A csoportosítás attól függ, hogy milyen célból szereztük be a pénzügyi eszközt. A menedzsment a vétel időpontjában az eszköz karakterisztikája alapján meghatározza a pénzügyi eszközök besorolását.

A pénzügyi eszközök elismerése (vásárlás) és kivezetése (eladás) azon a napon történik, amikor a Csoport elkötelezi magát az eszköz beszerzésére, illetve értékesítésére. Minden nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt befektetést a tranzakciós költséggel növelt valós értékén ismerünk el. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értéken kerülnek elismerésre, míg a tranzakciós költségek az éves eredményben kerülnek elszámolásra.

A pénzügyi eszközöket kivezetjük a könyvekből, ha az adott befektetésből származó cash-flow bevételre való jogosultságunk lejárt vagy átruházásra került, és a Csoport egyben átruházta a tulajdonláshoz kapcsolódó lényeges kockázatokat és előnyöket is. A kivezetéskor keletkező nyereség vagy veszteség összegét (a) az értékesítéskor keletkező bevétel és az egyéb átfogó eredményben felhalmozott nyereség vagy veszteség, és (b) a (nettó) könyv szerinti érték különbsége határozza meg.

4.1.1 Pénzügyi eszközök értékvesztése

A Csoport minden mérlegfordulónapon megvizsgálja, hogy van-e objektív bizonyítéka annak, hogy egy pénzügyi eszközre értékvesztést kell elszámolni. Akkor áll fenn objektív bizonyíték értékvesztés elszámolására, ha veszteséggel járó gazdasági események merültek föl az eszköz elismerése óta, és ezek kihatnak a pénzügyi eszköz vagy a pénzügyi eszközök egy csoportja becsült jövőbeni cash-flow-jára, valamint ennek a hatásnak az értéke megbízhatóan mérhető.

A pénzügyi eszközökön keletkező értékvesztés összegét az éves eredményben számoljuk el, így egy értékvesztési számla alkalmazásával csökkentjük a pénzügyi eszköz könyv szerinti értékét annak kivezetéséig.

(a) Amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök

A Csoport először felméri, hogy az egyedileg jelentős pénzügyi eszközökre vonatkozóan egyedileg, továbbá az egyedileg nem jelentős pénzügyi eszközök csoportjára egyedileg vagy összevontan fennáll-e objektív bizonyíték az értékvesztésre. Amennyiben nincs objektív bizonyíték valamely egyedileg értékelt pénzügyi eszköz értékvesztésére, akár jelentős az eszköz, akár nem, az adott eszközt a Csoport bevonja csoportos értékvesztési vizsgálatba. Az értékvesztés szempontjából egyedileg megvizsgált eszközök, amelyekre értékvesztés kerül elszámolásra, nem kerülnek bevonásra a csoportos értékvesztési vizsgálatba. A csoportos értékvesztési vizsgálat a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező eszközök csoportokba való szervezésével történik.

Egyedi értékelésre kerül sor a felszámolás, csődeljárás, illetve éven túli lejárt követeléssel bíró vállalkozással szembeni összes követelés esetén. Szintén egyedi értékelésre kerül sor sajátos körülmények fennállása esetén olyan kiemelt ügyfelek követelése után, amelyek speciális hitelezési kockázattal rendelkeznek. A Csoport nem számol el értékvesztést az olyan kölcsönök és követelések könyv szerinti értékére, amely egyébként lejárna, de a feltételeit újratárgyalták, ha az újratárgyalt cash-flow-k behajthatósága biztosított.

A csoportos értékvesztés vizsgálatánál, a Csoport a megtérülések időbeliségére és a felmerült veszteség összegére vonatkozó múltbeli információkat használ, és azokat módosítja, ha az aktuális gazdasági és hitelfeltételek olyanok, hogy a tényleges veszteségek valószínűleg magasabbak vagy alacsonyabbak, mint ahogyan az a múltbeli trendek alapján várható lenne. A Csoport általánosan használt politikája a vevő- és egyéb követelések csoportos értékvesztési vizsgálatra vonatkozóan a viszonylag hasonló jellegű ügyfelek nagy száma miatt a követelések koranaltikáján alapul.

Az értékvesztés összege az eszköz könyv szerinti értéke és a becsült jövőbeni cash-flowk (amely nem tartalmazza a fel nem merült jövőbeni hitelezési veszteségeket) jelenértéke különbségeként kerül kiszámításra az eszköz eredeti effektív kamatlábával. A pénzügyi eszközök könyv szerinti értékét egy értékvesztési számla alkalmazásával csökkentjük és azt az éves eredményben számoljuk el.

A pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékűek, és az eredetileg 3 hónapon túli lejáratú bankbetétek esetében az értékvesztés és annak visszairása az eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) terhére kerül elszámolásra. A vevő- és egyéb követelések értékvesztése és annak visszairása a Közvetlen költségek között az éves eredményben (Követelések értékvesztése) kerül elszámolásra. A dolgozói kölcsönök értékvesztése és annak visszairása az eredményben (Személyi jellegű ráfordítások) között kerül elszámolásra.

Ha a későbbiekben az értékvesztés miatti veszteség csökken, és a csökkenést objektív módon egy olyan eseményhez lehet kapcsolni, amely az értékvesztés elszámolása után következett be (mint például az adós hitelképességi besorolásának javulása), akkor az előzőleg megjelenített értékvesztés miatti veszteséget vissza kell írni az eredménnyel szemben az értékvesztési számla módosításával. A visszairás eredményeként az eszköz könyv szerinti értéke nem haladhatja meg azt az amortizált bekerülési értéket, amely a visszairás időpontjában lenne akkor, ha értékvesztés elszámolására korábban nem került volna sor. A visszaírt veszteség összege az eredményben a Közvetlen költségek (Követelések értékvesztése) csökkenéseként kerül elszámolásra.

Ha a Csoport becslése szerint egy követelés esetén nincs reális esély a megtérülésre (azaz a követelés behajthatatlan), akkor a releváns összeg leírásra kerül. A leírt összeg és a korábban leírt összeg megtérülése az eredményre vonatkozó kimutatás ugyanazon sorában kerül elszámolásra, mint az értékvesztés.

(b) Értékesíthető pénzügyi eszközök

Az értékesíthető pénzügyi eszközök értékvesztés miatti veszteség úgy kerül megjelenítésre, hogy az értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartalékában felhalmozott veszteség átvezetésre kerül az éves eredménybe (Egyéb pénzügyi ráfordítások – nettó). Az átsorolt összeg a tőke-visszafizetésekkel és amortizációval csökkentett bekerülési érték és az aktuális valós érték közötti különbségnek a korábban az eredményben elszámolt értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett értéke. Ha egy értékesíthető adósságot megtestesítő értékpapír valós értéke növekszik, és a növekedés objektíven egy olyan eseményhez kapcsolható, amely az értékvesztés miatti veszteség megjelenítését követően történt, akkor értékvesztés az éves eredményen keresztül kerül visszafordításra (Egyéb pénzügyi ráfordítások – nettó).

Az értékesíthető pénzügyi eszközként besorolt tőkeinstrumentumokban lévő befektetésekre az éves eredményben megjelenített értékvesztés miatti veszteség nem fordítható vissza az éves eredményen keresztül.

4.1.2 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

Az „eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök” értékelési kategória a következő pénzügyi eszközöket foglalja magában:

- Pénzügyi eszközök, amelyeket alapvetően azonnali vagy a közeljövőben történő továbbértékesítés céljára szereztünk meg, és így „kereskedési céllal tartottak” minősülnek.
- Származékos pénzügyi eszközök, melyek nincsenek effektív hedge értékelésbe bevonva, a „kereskedési céllal tartott” kategóriába tartoznak.

Az ebbe a kategóriába tartozó eszközök alapvetően a forgóeszközök között (Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök) vannak nyilvántartva. Azok a derivatívák, melyek hosszú lejáratú pénzügyi instrumentumok cash-flow kockázatát fedezik, a befektetett eszközök (Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök) között vannak nyilvántartva.

A kategóriák között nem történt átsorolás, és nem is tervezünk ilyet.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket a bekerülést követően is valós értéken tartjuk nyilván. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értékének változásából adódó nyereség vagy veszteség azok felmerüléseik évében az éves eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) kerül elszámolásra. A Csoport csak derivatív pénzügyi instrumentumokat sorol ebbe a kategóriába.

A derivatívák valós értéken, a derivatív szerződés megkötése napján kerülnek be a könyvekbe, majd valós értéküket minden mérlegfordulónapon újra meghatározzuk. A Magyar Telekom nem alkalmaz fedezeti számvitelt a pénzügyi instrumentumaira, így minden veszteség és nyereség az éves eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) kerül elszámolásra.

4.1.3 Kölcsönök és követelések

A kölcsönök és követelések olyan fix vagy meghatározható kifizetéssel rendelkező, nem származékos pénzügyi eszközök, amelyek nem jegyzettek aktív piacon. A kölcsönök és követelések a forgóeszközök között (követelések) vannak nyilvántartva, kivéve azok, amelyek lejáratuk meghaladja a 12 hónapot a mérlegfordulónaptól számítva. Utóbbiak az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök között vannak kimutatva.

A következő tételek kerülnek besorolásra a „kölcsönök és követelések” értékelési kategóriába:

- pénzeszközök,
- 3 hónapon túli bankbetétek,
- vevők,
- dolgozói kölcsönök,
- egyéb követelések.

A kölcsönök és követelések a közvetlenül hozzájuk rendelhető tranzakciós költséggel módosított valós értéken kerülnek be a könyvekbe, a későbbiekben pedig az értékvesztéssel csökkentett amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre az effektív kamatláb módszer használatával.

(a) Pénzeszközök

A pénzeszközök közé tartozik a házipénztár, a bankban elhelyezett pénz és minden más olyan, nagymértékben likvid betét és értékpapír, amelynek eredeti lejáratuk nem haladja meg a három hónapot, de nem tartozik ide a folyószámlahitel.

(b) 3 hónapon túli bankbetétek

A 3 hónapon túli bankbetétek közé tartoznak a 3 hónapon túli lejáratú bankbetétek és egyéb likvid betétek és értékpapírok.

(c) Vevők és egyéb követelések

A vevők és egyéb követelések a Csoport által ügyfeleinek nyújtott szolgáltatásaiért és értékesített termékeiért járó követeléseit, míg az egyéb követelések jellemzően előlegeket és aktív elhatárolásokat tartalmaznak.

(d) Dolgozói kölcsönök

A dolgozói kölcsönöket bekerüléskor valós értéken vesszük fel, majd a további értékelések során az effektív kamatláb módszerével amortizált bekerülési értéken tartjuk nyilván.

A dolgozói kölcsönjuttatásakor annak névértéke és valós értéke közötti különbséget az elhatárolt személyi jellegű ráfordítások között kerül elszámolásra. Az effektív kamatláb módszerével számított dolgozói kölcsönök után járó kamatbevétel a Kamatbevételek között kerül elszámolásra, míg az elhatárolt személyi jellegű ráfordítások a kölcsön futamideje alatt kerülnek elismerésre a Személyi jellegű ráfordítások között.

4.1.4 Értékesíthető pénzügyi eszközök

Az értékesíthető pénzügyi eszközök közé azok a nem származékos pénzügyi eszközök tartoznak, amelyeket ennek minősítünk, illetve más kategóriába nem soroltunk. Az értékesíthető pénzügyi eszközök az egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök között vannak nyilvántartva, hacsak a menedzsmentnek szándékában nem áll a befektetést a mérlegfordulónaptól számított 12 hónapon belül értékesíteni. Ebben az esetben a forgóeszközök (Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök) között szerepelnek.

Az „értékesíthető pénzügyi eszközök” értékelési kategóriában a következő tételek szerepelnek:

- tőkeinstrumentumok, amelyeket nem konszolidálunk, és equity módszerrel sem kerülnek be a konszolidált beszámolóba;
- adósságinstrumentumok.

Az értékesíthető pénzügyi eszközöket bekerüléskor és a bekerülést követően is valós értéken értékeljük. Az értékesíthető pénzügyi eszközök között nyilvántartott értékpapírok valós értékének változása a halmozott egyéb átfogó eredményben (Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartaléka) kerül elszámolásra.

Az értékesíthető pénzügyi eszközökre számolt, effektív kamatláb módszerrel számított kamatot az eredménykimutatásban számoljuk el (Kamatbevételek). Az értékesíthető pénzügyi eszközök után kapott osztalékot akkor számoljuk el az eredménykimutatásban (Kamatbevételek), amikor a Csoport jogosulttá válik az osztalékra.

4.2 Pénzügyi eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

4.2.1 Pénzeszközök

A pénzeszközök közé tartozik a házipénztár, a bankban elhelyezett pénz és minden más olyan, nagymértékben likvid betét és értékpapír, amelynek eredeti lejáratát nem haladja meg a három hónapot, de nem tartozik ide a folyószámlahitel. Ezek a pénzügyi eszközök hitelkockázatnak vannak kitéve, melyről bővebb információ az 5.1.2 megjegyzésben található. Értékvesztés elszámolására nem került sor a bemutatott időszakokban.

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
Pénztár	111	175
Bankbetét (látra szóló)	7 398	3 807
Bankbetét (3 hónapnál rövidebb lejáratú)	3 296	1 417
	<u>10 805</u>	<u>5 399</u>
Átlagos kamatláb	2016.	2017.
	december 31-én	
Pénztár	0,00%	0,00%
Bankbetét (látra szóló)	0,03%	0,09%
Bankbetét (3 hónapnál rövidebb lejáratú)	0,35%	0,35%
Átlagos kamatláb	<u>0,13%</u>	<u>0,16%</u>

Pénzeszközök pénznemenként
millió Ft

	<u>2016.</u>	<u>2017.</u>
	december 31-én	
HUF	2 768	1 865
MKD	3 706	1 703
EUR	3 568	784
RON	290	594
USD	453	411
Egyéb	20	42
	<u>10 805</u>	<u>5 399</u>

Pénzeszközök országok szerinti bontásban
millió Ft

	<u>2016.</u>	<u>2017.</u>
	december 31-én	
Macedónia	4 778	2 643
Magyarország	3 317	2 064
Montenegró	2 261	-
Többi ország	449	692
	<u>10 805</u>	<u>5 399</u>

4.2.2 Vevőkövetelések

4.2.2.1 Vevőkövetelések – könyv szerinti érték

millió Ft	<u>2016.</u>	<u>2017.</u>
	december 31-én	
Vevők	135 885	135 082
Követelések a Deutsche Telekom Csoport tagvállalataitól	10 744	9 029
Követelések társult és közös vezetésű vállalatoktól	77	326
Vevőkövetelések	(a) 146 706	144 437

(a) Vevőkövetelések lejárat bontása

Az alábbi táblák a Csoport vevőköveteléseit mutatják be országok szerinti és lejárat idő szerinti megbontásban. A vevőkövetelések a mérleg fordulónapján értékvesztéssel csökkentett értékkel kerülnek bemutatásra.

millió Ft	Könyv szerinti érték 2017. december 31-én	amelyből: nem lejárt a mérleg fordulónapján	amelyből: a mérleg fordulónapján lejárt					
			30 napon belül	30-60 nap	61-90 nap	91-180 nap	181-360 nap	360 napon túl
Magyarország	130 277	113 727	10 208	2 261	1 143	961	529	1 448
Macedónia	13 365	9 853	1 570	482	278	352	444	386
Montenegró	-	-	-	-	-	-	-	-
Többi ország	795	634	76	24	11	30	14	6
Összesen	144 437	124 214	11 854	2 767	1 432	1 343	987	1 840

millió Ft	Könyv szerinti érték 2016. december 31-én	amelyből: nem lejárt a mérleg fordulónapján	amelyből: a mérleg fordulónapján lejárt					
			30 napon belül	30-60 nap	61-90 nap	91-180 nap	181-360 nap	360 napon túl
Magyarország	121 398	104 746	11 116	1 713	627	878	946	1 372
Macedónia	15 459	11 477	1 117	379	203	1 018	660	605
Montenegró	8 882	6 306	1 152	376	291	324	308	125
Többi ország	967	746	64	28	24	4	101	0
Összesen	146 706	123 275	13 449	2 496	1 145	2 224	2 015	2 102

A lejárt vevőkövetelések döntő többségére az értékvesztés portfólióalapon került elszámolásra. A lejárt vevőkövetelések döntő többsége részben vagy teljes egészében értékvesztésre került a térülések elmaradásának idejétől függően. A lejárt vevőkövetelések csupán jelentéktelen része nem került értékvesztésre bizonyos üzleti és kormányzati ügyfelek korábbi beszédési tapasztalatai alapján. Mivel ezen összegek nem jelentősek, nem kerülnek külön bemutatásra.

A le nem járt követelésekre kivéve a mobil készülék-részlet vevőkintlévőség értékvesztést összevontan nem képzünk, csak az ügyfél csődje vagy fizetési késedelem esetén a le nem járt követelések is részben vagy teljes egészében értékvesztésre kerülhetnek. Ezek az összegek nem jelentősek, ezért nem kerülnek külön bemutatásra. A nem lejárt követelések megközelítőleg 2,4 havi bevételt tesznek ki (2016: 2,6 havi bevételt). Ahogy azt az 5.1.2 megjegyzésben említjük, a Csoport éves szinten bevételének mintegy 0,9 százalékát számolja el kétes követelések értékvesztésére (2016: 1,4%-át), így becslésünk szerint a nem lejárt vevőkövetelések hasonló százaléka nem fog befolyjni, vagyis ennyi értékvesztést kell majd a jövőben elszámolni, azonban ennek elszámolására a mérleg fordulónapjáig nem került sor. A mobil készülék-részlet vevőkintlévőség esetében az éppen esedékessé váló, de azon a napon nem térült követelés állományra vonatkozóan történik az értékvesztés elszámolása.

A Csoport vevőkövetelései nincsenek biztosítékkal terhelve.

4.2.2.2 Követelések értékvesztése

Az alábbi táblázat a fenti követelésekre elszámolt értékvesztést és annak mozgásait mutatja be 2016-ra és 2017-re vonatkozóan.

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
Értékvesztés az időszak elején	36 471	37 590
Elszámolt értékvesztés – nettó (Bevételhez közvetlenül kapcsolódó költségek)	8 508	5 575
Átváltási különbözet	(77)	(41)
Felvásárolt társaságok értékvesztés állománya felvásárláskor	-	-
Értékesített társaságok értékvesztés állománya értékesítéskor	-	(6 301)
Értékvesztés felhasználása	(7 312)	(6 787)
Értékvesztés az időszak végén	37 590	30 036

A táblázat Elszámolt értékvesztés – nettó sora a Crnogorski Telekom AD ilyen tételeit is tartalmazza, mely 2017-ben megszűnt tevékenységnek minősült (ld. még a 26.2.1 megjegyzést).

Azon követelések könyv szerinti értéke, amelyek eredetileg lejártak, ezért értékvesztést kellett volna elszámolni, de a feltételeit újratárgyaltuk, nem jelentősek, ezért nem kerülnek külön bemutatásra.

Az egyedileg értékvesztett követelések összege nem jelentős, ezért nem mutatjuk be külön.

Az alábbi táblázat a Csoport által 2016-ban és 2017-ben elszámolt értékvesztést és mozgásait országok szerinti bontásban tartalmazza.

millió Ft	2015. december 31-én	Elszámolt érték- vesztés	Átváltási különbözet (és kerekítés)	Felvásárolt társaságok értékvesz- tésállo- mánya felvásárlásk or	Felhasz- nálás (1)	2016. december 31-én
Magyarország	21 362	7 453	2	-	(7 016)	21 801
Macedónia	9 205	293	(37)	-	(91)	9 370
Montenegró	5 865	628	(40)	-	(205)	6 248
Többi ország.....	39	134	(2)	-	-	171
Összesen.....	36 471	8 508	(77)	-	(7 312)	37 590

(1) A felhasználás a kivezetéskori visszafordítást jelenti (kiegyenlítéskor, leírás vagy faktorálás esetén).

millió Ft	2016. december 31-én	Elszámolt érték- vesztés	Átváltási különbözet (és kerekítés)	Értékesít ett társaság ok értékves- zésállo-	Felhasz- nálás (1)	2017. december 31-én
Magyarország	21 801	4 742	1	-	(6 472)	20 072
Macedónia	9 370	774	(36)	-	(293)	9 815
Montenegró	6 248	55	-	(6 301)	(2)	-
Többi ország.....	171	4	(6)	-	(20)	149
Összesen.....	37 590	5 575	(41)	(6 301)	(6 787)	30 036

(1) A felhasználás a kivezetéskori visszafordítást jelenti (kiegyenlítéskor, leírás vagy faktorálás esetén).

További információ a Követelésekhez kapcsolódó hitelezési kockázatok elemzéséről az 5.1.2 megjegyzésben.

4.2.3 Egyéb pénzügyi eszközök

Az Egyéb pénzügyi eszközök 12 hónapnál rövidebb (rövid lejáratú) és hosszabb (hosszú lejáratú) lejáratú rendelkező követeléseket foglalnak magukban. Ezek a pénzügyi eszközök az 5.1.2 megjegyzés alatt leírt hitelkockázatnak vannak kitéve. Az Egyéb rövid és hosszú lejáratú pénzügyi eszközökre elszámolt értékvesztés vagy annak visszairása nem jelentős.

4.2.3.1 Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök

millió Ft		2016. december 31-én	2017. december 31-én
Bankbetétek eredeti lejárat > 3 hónap	(a)	950	3 523
Pénzügyi lízingkövetelés	(b)	602	246
Dolgozókkal szembeni kölcsönök és követelések	(c)	800	325
Származékos pénzügyi instrumentumok – kapcsolt féllel szemben	(d)	1 505	2 978
Származékos pénzügyi instrumentumok – külső féllel szemben	(e)	-	-
Egyéb		1 247	1 090
		<u>5 104</u>	<u>8 162</u>

(a) A 3 hónapon túli lejáratú bankbetétek Macedóniában, túlnyomórészt euróban kerültek elhelyezésre; ezek összege 2017. december 31-én 3523 millió forint (2016: 950 millió forint).

4.2.3.2 Hosszú lejáratú pénzügyi eszközök

millió Ft	2016. december 31-én		2017. december 31-én	
Pénzügyi lízingskövetelés	(b)	594		346
Dolgozókkal szembeni kölcsönök és követelések	(c)	4 226		1 429
Éven túli vevőkövetelés	(f)	8 763		16 690
Származékos pénzügyi instrumentumok – kapcsolt féllel szemben	(d)	3 763		-
Értékesíthető pénzügyi eszközök	(g)	309		325
Egyéb		599		533
		<u>18 254</u>		<u>19 323</u>

(b) A pénzügyi lízingskövetelésről részletesebben lásd a 17.2.1 megjegyzést.

(c) A dolgozókkal szembeni kölcsönök és követelések között elsősorban a dolgozóknak a Csoport által nyújtott lakáskölcsönei vannak. Nincs dolgozókkal szembeni lejárt követelés, és a kölcsönök jelzáloggal fedezettek.

(d) A kapcsolt féllel szemben fennálló származékos pénzügyi instrumentumok egyenlege a nyitott határidős ügyletek, valamint a kamat- és devizacsere-ügyletek valós értékét tartalmazza (részletek az 5.1.1.1 és 5.1.1.3 megjegyzésben).

(e) A külső féllel szemben fennálló származékos pénzügyi instrumentumok egyenlege a nyitott határidős ügyletek, a kamat- és devizacsere ügyletek, valamint az árupiaci fedezeti ügyletek valós értékét tartalmazza (részletek az 5.1.1.1 megjegyzésben).

(f) Az éven túli vevőkövetelések nagyrészt az ügyfelek által 1-2 éves részletfizetésre vásárolt távközlési eszközök törlesztőrészeit tartalmazza. Az éven túli vevőkövetelésekre képzett értékvesztés összege 2017. december 31-én 1 358 millió forint (2016-ban: 741 millió forint).

(g) Az értékesíthető pénzügyi eszközök részvényekben meglévő, nem jelentős befektetéseket tartalmaznak.

4.3 Pénzügyi kötelezettségek – számviteli politikák

A pénzügyi kötelezettségeket a Csoport kétféleképpen értékeli:

- amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi kötelezettségek,
- eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek.

A Csoport nem élt a kategóriák közötti átsorolás lehetőségével, illetve ezt nem is tervezi a jövőre nézve. Mindkét kategóriába tartozó pénzügyi kötelezettségek valós értéken kerülnek a könyvekbe, későbbi értékelésük viszont eltérő (lásd lejjebb). A mérlegből akkor vezetünk ki egy pénzügyi kötelezettséget (illetve annak egy részét), amikor rendezésre került – azaz a szerződéses kötelezettséget kiegyenlítettük, elengedték, vagy már nem érvényesíthető.

4.3.1 Amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi kötelezettségek

Az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi kötelezettségek kategória minden olyan pénzügyi kötelezettséget tartalmaz, amely nem került besorolásra az „eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek” kategóriájába.

(a) Hitelek és egyéb pénzügyi kötelezettségek

A hiteleket és egyéb pénzügyi kötelezettségeket felvételükkor a tranzakciós költségekkel csökkentett valós értéken ismerjük el. A későbbi időszakokban az effektív kamatláb módszerrel meghatározott amortizált bekerülési értéken szerepelnek. Az effektív kamatot a kötelezettség futamideje alatt az eredménykimutatásban (Kamatköltség) számoljuk el.

(b) Szállítók és egyéb kötelezettségek

A szállítókat és egyéb kötelezettségeket (beleértve az elhatárolásokat) bekerüléskor valós értéken ismerjük el. A későbbi időszakokban az effektív kamatláb módszerével meghatározott amortizált bekerülési értéken szerepelnek.

4.3.2 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

A Csoportnak jelenleg nem áll szándékában a nem származékos pénzügyi instrumentumokat valós értéken értékelni, így csak a származékos pénzügyi instrumentumokat soroljuk ebbe a kategóriába.

A Csoport nem alkalmazza a fedezeti számviteli elszámolást, így az összes származékos termék az eredménnyel szemben valós értéken értékelt kategóriába tartozik.

A származékos termékeket bekerüléskor a szerződés megkötésének napján érvényes valós értéken értékeljük, és a későbbi átértékelések során is a valós értékelést használjuk. A Csoport nem alkalmazza a fedezeti elszámolást a származékos pénzügyi instrumentumaira, ezért minden nyereséget és veszteséget az eredménykimutatásban számol el (Egyéb pénzügyi költségek – nettó).

4.4 Pénzügyi kötelezettségek a pénzügyi helyzet kimutatásában
4.4.1 Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben

A kapcsolt vállalkozásokkal szembeni pénzügyi kötelezettségek a DT csoporttól felvett forint- és euróalapú kölcsönöket foglalják magukban. A DTIF-től felvett, euróban fennálló kölcsönök esetében a tőke és a kamatok összegére devizás kamatcsereügyleteket kötöttünk a DT AG-vel, így a Magyar Telekom kivettsége valójában forintban marad. A kölcsönöket és a rájuk kötött csereügyleteket bruttó módon számoljuk el és mutatjuk ki. Ezeket a kölcsönöket alapvetően korábban jelentős akvizíciókhoz és osztalékfizetéshez vettük igénybe; ezeket lejáratkor a Magyar Telekom tényleges pénzügyi szükségletétől függően a DT refinanszírozza.

A lenti táblázat a 2017. és 2016. december 31-én a Deutsche Telekom Csoport tagjaival szemben fennálló pénzügyi kötelezettségeket mutatja.

2017. december 31-én	Könyv szerinti érték (millió Ft)	Kölcsönt nyújtó	Pénznem	Effektív kamatláb (%)	Fix / változó	Lejárat	Eredeti futamidő
	15 555	DTIF	EUR	4,08	fix	2018. november	7 év
	12 982	DT AG	HUF	0,30	változó	Cashpool	N/A
	(97)	DT AG	EUR	0,00	változó	Cashpool	N/A
	468	DT AG	USD	1,48	változó	Cashpool	N/A
1 éven belül esedékes	28 908						
Elhatárolt kamat	6 034						
Derivatívák	249						
1 éven belül esedékes összesen	35 191						
	35 000	DT AG	HUF	5,89	fix	2019. március	5 év
	20 000	DT AG	HUF	4,98	fix	2019. június	5 év
	50 000	DT AG	HUF	4,33	fix	2019. október	5 év
	35 000	DT AG	HUF	3,83	fix	2020. június	5 év
	40 626	DTIF	EUR	1,99	fix	2021. január	6 év
	45 657	DTIF	EUR	1,60	fix	2021. július	5 év
1 éven túl esedékes	226 283						
Derivatívák	5 363						
1 éven túl esedékes összesen	231 646						

2016. december 31-én	Könyv szerinti érték (millió Ft)	Kölcsönt nyújtó	Pénznem	Effektív kamatláb (%)	Fix / változó	Lejárat	Eredeti futamidő
	15 000	DT AG	HUF	2,86	fix	2017. április	2 év
	7 192	DTIF	EUR	3,71	fix	2017. május	6 év
	38 866	DT AG	HUF	0,70	változó	Cashpool	N/A
	3 736	DT AG	EUR	0,28	változó	Cashpool	N/A
	1 698	DT AG	USD	0,72	változó	Cashpool	N/A
1 éven belül esedékes	<u>66 492</u>						
Elhatárolt kamat	6 097						
Derivatívák	-						
1 éven belül esedékes összesen	<u><u>72 589</u></u>						
	15 652	DTIF	EUR	4,08	fix	2018.	7 év
	35 000	DT AG	HUF	5,89	fix	2019. március	5 év
	20 000	DT AG	HUF	4,98	fix	2019. június	5 év
	50 000	DT AG	HUF	4,33	fix	2019. október	5 év
	35 000	DT AG	HUF	3,83	fix	2020. június	5 év
	40 838	DTIF	EUR	1,99	fix	2021. január	6 év
	47 237	DTIF	EUR	1,60	fix	2021. július	5 év
1 éven túl esedékes	<u>243 727</u>						
Derivatívák	3 452						
1 éven túl esedékes összesen	<u><u>247 179</u></u>						

Az alábbi táblázat a kapcsolt vállalkozásoktól felvett kölcsönök könyv szerinti értékét és valós értékét mutatja be:

millió Ft	2016.		2017.	
	december 31-én			
	Könyv szerinti érték	Valós érték	Könyv szerinti érték	Valós érték
<u>HUF-alapú bankhitelek</u>				
Fix kamatozású	155 000	173 972	140 000	154 475
Változó kamatozású	38 866	38 866	12 982	12 981
	<u>193 866</u>	<u>212 838</u>	<u>152 982</u>	<u>167 456</u>
<u>EUR-alapú bankhitelek</u>				
Fix kamatozású	110 919	120 669	101 838	109 122
Változó kamatozású	3 736	3 736	(97)	(97)
	<u>114 655</u>	<u>124 405</u>	<u>101 741</u>	<u>109 025</u>
<u>USD-alapú bankhitelek</u>				
Fix kamatozású	-	-	-	-
Változó kamatozású	1 698	1 698	468	468
	<u>1 698</u>	<u>1 698</u>	<u>468</u>	<u>468</u>
Elhatárolt kamat	6 097	6 097	6 034	6 034
Derivatívák	3 452	3 452	5 612	5 612
	<u>3 452</u>	<u>3 452</u>	<u>5 612</u>	<u>5 612</u>
Kapcsolt vállalkozásokkal szembeni pénzügyi kötelezettségek összesen	<u>319 768</u>	<u>348 490</u>	<u>266 837</u>	<u>288 595</u>

A kapcsolt vállalkozásoktól felvett hitelek kamatlábának súlyozott átlaga 2017-ben 3,44% volt (2016-ban 3,06%). A fix kamatozású hitelek ki vannak téve a valósérték-változás kockázatának a fenti táblázatban bemutatottak szerint. A piaci kamatlábak csökkenése a fix kamatozású kötelezettségek valós értékének növekedését eredményezi.

A teljes cashpool összesített egyenlege kötelezettség, mely 2017. december 31-én cashpool követelést is tartalmaz 97 millió forint összegben.

A kapcsolt féllel szembeni derivatívák a DT AG-vel bonyolított devizás kamatcsere- és forwardügyletek értékét tartalmazzák. Ezek célja az euróalapú hitelek miatti árfolyamkitétség csökkentése, valamint a tervezett jövőbeli devizás kifizetések fedezése.

A kapcsolt vállalkozásoktól felvett hitelek kapcsán sem fizetési késedelem, sem szerződészegés nem merült föl.

4.4.2 Egyéb pénzügyi kötelezettségek

4.4.2.1 Egyéb pénzügyi kötelezettségek - egyenlegek

Az alábbi táblázatok mutatják az egyéb pénzügyi kötelezettségek éven belüli és éven túli egyenlegeinek összetételét.

millió Ft	2016.		2017.	
	december 31-én			
Bankhitelek	(a)	11 501	-	
Éves frekvenciadíj-kötelezettség	(b)	3 275	3 492	
Vevői túlfizetések		1 180	1 110	
Pénzügyi lízingkötelezettség	(c)	2 344	882	
Ingatlan csereügyletből származó kötelezettség	(d)	952	15	
Egyéb		3 348	3 258	
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi kötelezettség összesen		<u>22 600</u>	<u>8 757</u>	
Éves frekvenciadíj-kötelezettség	(b)	45 215	41 722	
Pénzügyi lízingkötelezettség	(c)	3 478	3 291	
Egyéb		1 405	2 595	
Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettség összesen		<u>50 098</u>	<u>47 608</u>	

Az Egyéb pénzügyi kötelezettségek kapcsán sem fizetési késedelem, sem szerződésszegés nem merült föl.

(a) Bankhitelek

2017. december 31-én a Csoportnak nem volt rulírozó hitele. (2016. december 31-én az összes hitelállományból 11 500 millió forint hitel rulírozó hitel volt, amely 1–6 hónapos időszakra bármikor lehívható, és amelyre bármikor teljesíthető előtörlesztés. A bankhitelek kamatlábának súlyozott átlaga 2016-ban 0,95% volt.)

Az alábbi táblázat a Csoport bankhiteleinek könyv szerinti és valós értékét hasonlítja össze.

millió Ft	2016.		2017.	
	december 31-én			
	Könyv szerinti érték	Valós érték	Könyv szerinti érték	Valós érték
<u>HUF-alapú bankhitelek</u>				
Fix kamatozású	-	-	-	-
Változó kamatozású	11 500	11 500	-	-
	<u>11 500</u>	<u>11 500</u>	-	-
Elhatárolt kamat	1	1	-	-
Bankhitelek összesen	<u>11 501</u>	<u>11 501</u>	-	-

A változó kamatozású hitelek kamatrátája elsősorban a BUBOR+ vagy az EURIBOR+ kamatfelár képlet alapján kerül meghatározásra. A BUBOR a budapesti bankközi kamatláb, míg az EURIBOR az európai irányadó bankközi kamatláb.

A Csoport külső felektől származó hiteleinek és kölcsöneinek többsége változó kamatozású, és cash-flow kockázatnak van kitéve. A kamatlábak emelkedése a magasabb kamatköltségen keresztül magasabb készpénzkifizetést eredményez.

(b) Éves frekvenciadíj-kötelezettség

2014. október 15-én a Társaság és az NMHH aláírta a 800 MHz-es, a 900 MHz-es és az 1 800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződést, mely aznap lépett hatályba. Az új sávok frekvenciahasználati jogát és rádióengedélyét 2014. október 17-én bocsátották ki. Az aukció eredményeképp a Társaság a fenti spektrum frekvenciahasználati jogát 2034. június 15-éig szerezte meg. A szerződés részletei a 34.1-es megjegyzésben található. Az új szerződés megfelelő alapot biztosít ezen magyar frekvencia licencképvél jövöbeli éves díjak megbízható becsléséhez, melynek eredményeképp az éves díjfizetések jelenértékét (39 038 millió forintot) az immateriális javak között, a licencképvél bekerülési értékében ismertük el, szemben a rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségekkel, melyek 2015 és 2034 között esedékesek.

2013. szeptember 6-án a Társaság és az NMHH aláírta a 900 MHz-es és az 1 800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés módosítását. A megegyezés további részletei a 34.1-es megjegyzésben található. Az új szerződés megfelelő alapot biztosít ezen magyar frekvencia licencképvél jövöbeli éves díjak megbízható becsléséhez, melynek eredményeképp az éves díjfizetések jelenértékét (17 332 millió forintot) az immateriális javak között, a licencképvél bekerülési értékében ismertük el, szemben a rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségekkel, melyek 2014 és 2022 között esedékesek.

(c) Pénzügyi lízingkötelezettség

A pénzügyi lízingkötelezettségek részleteit a 17.2.2 megjegyzés tartalmazza.

(d) Ingatlan csereügyletből származó kötelezettség

A Csoport 2012-ben egy ingatlan ügyletet bonyolított le Macedóniában, amelyben négy régi épületet egy újra cseréltek. Az új épület bekerülési értéke (10,7 milliárd forint) és a régi épületek beszámított piaci értéke (6,9 milliárd forint) közötti különbözet hat éves részletfizetéssel került kiegyenlítésre, melynek jelenértéke a rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek között jelent meg.

4.4.2.2 Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele / törlesztése

A banki hitelek és a kapcsolt felekkel szemben fennálló kölcsönökhöz kapcsolódó kifizetéseket a Cash-flow kimutatás Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele / törlesztése sor tartalmazza.

4.4.2.3 Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek

A Cash-flow kimutatás Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek sora az alábbiakban részletezett egyéb pénzügyi kötelezettségekhez kapcsolódó kifizetéseket tartalmazza.

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
Éves frekvenciadíjak	2 989	3 188
Pénzügyi lízing kötelezettségek	3 989	1 878
Ingatlan csereügyletből származó tőke kifizetések	887	937
Egyéb	482	1 482
Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	<u>8 347</u>	<u>7 485</u>

4.4.2.4 További közzétételek a pénzügyi tevékenységekből eredő kötelezettségek változásairól

Az IAS 7 2016. januári módosításának eredményeként az alábbi kiegészítő közzétételben mutatjuk be a pénzügyi tevékenységekből eredő kötelezettségek változásait a pénzügyi kimutatások felhasználóinak, hogy értékelhessék azokat. A módosítást 2017. január 1-jét vagy azt követő időszakoktól kezdődően kell alkalmazni; ezt az EU 2017 novemberében fogadta be.

Az alábbi táblázat tartalmazza a nettó adósságállományban bekövetkezett változásokat a Konszolidált cash-flow kimutatásra gyakorolt hatásaival együtt.

millió Ft	<u>Nyitó-</u> <u>egyenleg</u>	<u>Pénzügyi tevékenységből származó cash flow-t érintő változások</u>								<u>Záró-</u> <u>egyenleg</u>	
	2017. január 1.	Pénzesz- közök változása	Üzleti tevékeny- ségből származó cash flow-t érintő változások	További pénzmoz- gással nem járó pénzügyi kötelezett- ségek	Befektetési tevékeny- ségből származó cash flow-t érintő változások	Hitelek és egyéb kölcsonök felvétele (folytatódó tevékenység)	Hitelek és egyéb kölcsonök felvétele (megszűnt tevékenység)	Pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	Egyéb	2017. december 31.
Kapcsolt vállalkozásoktól felvett hitelek	316 316		(1 665)	(2 438)		97 516	2 041	(150 545)			261 225
Derivatívák kapcsolt féllel szemben	3 452			5 512	(3 352)						5 612
Bankhitelek	11 501		(1)	3 203		3 794		(18 497)			-
Ingatlan csereügyletből származó kötelezettség	952								(937)		15
Frekvenciadíj-kötelezettség	48 490		(88)						(3 188)		45 214
Pénzügyi lízingkötelezettség	5 822			229					(1 878)		4 173
Vevői túlfizetések	1 180		(70)								1 110
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4 753		(135)	2 717					(1 482)		5 853
- Pénzeszközök	(10 805)	5 406									(5 399)
- Egyéb rövidlejáratú pénzügyi eszközök	(5 104)		564	(3 421)	(201)						(8 162)
Nettó adósságállomány	376 557	5 406	(1 395)	5 802	(3 553)	101 310	2 041	(169 042)	(7 485)	-	309 641
Saját részvény visszavásárlására fordított összegek										(2 139)	
Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék										(29 403)	
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow										(104 718)	

4.4.3 Kötelezettségek szállítók felé

millió Ft

	<u>2016.</u>	<u>2017.</u>
	<u>december 31-én</u>	
Kötelezettségek a DT Csoport tagvállalatai felé	16 156	12 026
Kötelezettségek társult és közös vezetésű vállalkozások felé	1 720	23
Egyéb szállítói kötelezettségek	<u>118 747</u>	<u>123 397</u>
	<u>136 623</u>	<u>135 446</u>

4.5 Pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó további közzétételek

4.5.1 Pénzügyi eszközök és kötelezettségek kategóriái

A Csoport a valós értékelési elveket olyan valósérték-hierarchiába rendezi, amely az értékelési elvekben használt alapadatok jelentőségét tükrözi. A valósérték-hierarchia alábbi szintjeit különböztetjük meg:

- azonos eszközök vagy kötelezettségek aktív piacon jegyzett (nem módosított) árfolyama (1. szint);
- olyan alapadat, mely nem az 1. szinten megjelenő, tőzsdén jegyzett árfolyam, viszont abból közvetlenül vagy közvetve megállapítható (2. szint); és
- olyan alapadat, mely nem piacon megfigyelhető információ alapul (3. szint).

A valósérték-hierarchia szintje a valós értékeléshez szükséges legalacsonyabb szintű alapadat alapján kerül meghatározásra. Egy alapadat jelentőségét annak egészét tekintve, a valós értékelés alapján értékeljük.

Nem volt átsorolás az 1. és 2. szintű besorolású pénzügyi instrumentumok között. A kölcsönök és követelések egészét és a pénzügyi kötelezettségek többségét amortizált bekerülési értéken értékeljük, de ezek valós értékét is bemutatjuk. Ezeknek az eszközöknek és kötelezettségeknek a valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra. Az aktív piacon nem jegyzett pénzügyi instrumentumok valós értéke értékelési technikákkal, jellemzően diszkontált cash flow módszer alkalmazásával kerül meghatározásra. A becsült pénzáramok az adott szerződéseken alapulnak, míg a diszkontrátákat a vonatkozó lejáratok és pénznemek (BUBOR, BIRS, EURIBOR, EUR swap görbék) segítségével határozzuk meg. A pénznemátváltás központi bankok (lehetőleg a Magyar Nemzeti Bank) árfolyamai alapján történik. A Csoport nem rendelkezik olyan valós értéken értékelt eszközzel vagy kötelezettséggel, amelynek valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra.

Az alábbi táblázatok a Csoport pénzügyi eszközei és kötelezettségei 2017. és 2016. december 31-i állományának könyvszerinti, valamint valós értékét mutatják.

4.5.1.1 Pénzügyi eszközök – Könyv szerinti és valós érték

2017. december 31.

millió Ft	Könyv szerinti érték				Összesen	Valós érték
	Kölcsönök és követelések	Lejáratig tartandó	Értékesíthető (1. szint)	FVTPL (2. szint)		
Pénzeszközök	5 399	-	-	-	5 399	5 399
Bankbetétek, eredeti lejárat > 3 hónap	3 523	-	-	-	3 523	3 523
Éven belüli vevőkövetelések	144 437	-	-	-	144 437	144 437
Éven túli vevőkövetelések	16 690	-	-	-	16 690	17 814
Dolgozói kölcsönök	1 754	-	-	-	1 754	1 897
Származékos pénzügyi eszközök kapcsoló vállalkozásokkal szemben	-	-	-	2 978	2 978	2 978
Pénzügyi lízingkövetelések	592	-	-	-	592	629
Értékesíthető pénzügyi eszközök	-	-	325	-	325	325
Egyéb rövid lejáratú	1 090	-	-	-	1 090	1 090
Egyéb hosszú lejáratú	533	-	-	-	533	765
Összesen	174 018	-	325	2 978	177 321	178 857

2016. december 31.

millió Ft	Könyv szerinti érték				Összesen	Valós érték
	Kölcsönök és követelések	Lejáratig tartandó	Értékesíthető (1. szint)	FVTPL (2. szint)		
Pénzeszközök	10 805	-	-	-	10 805	10 805
Bankbetétek, eredeti lejárat > 3 hónap	950	-	-	-	950	950
Éven belüli vevőkövetelések	146 706	-	-	-	146 706	146 706
Éven túli vevőkövetelések	8 763	-	-	-	8 763	9 316
Dolgozói kölcsönök	5 026	-	-	-	5 026	5 027
Származékos pénzügyi eszközök kapcsoló vállalkozásokkal szemben	-	-	-	5 268	5 268	5 268
Pénzügyi lízingkövetelések	1 196	-	-	-	1 196	1 230
Értékesíthető pénzügyi eszközök	-	-	309	-	309	309
Egyéb rövid lejáratú	1 247	-	-	-	1 247	1 247
Egyéb hosszú lejáratú	599	-	-	-	599	439
Összesen	175 292	-	309	5 268	180 869	181 297

A kölcsönök és követelések amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre, míg az értékesíthető pénzügyi eszközök és a kereskedési céllal tartott eszközök valós értéken vannak nyilvántartva.

A FVTPL eszközök a derivatív pénzügyi instrumentumokat tartalmazzák, melyek valós értékét a diszkontált cashflow módszerrel állapítjuk meg. A kalkulációt a Magyar Telekom pénzügyi hozamgörbék, bázis swap pontok, és a jelentendő időszak utolsó napján, a Reuters adatbázisában közzétett azonnali árfolyamok alapján készítette. A várható jövőbeli pénzáramok jelenértékét pénzügyi hozamgörbék, bázis swap pontok segítségével a fordulónapra diszkontáltuk, majd azonnali árfolyamon átváltottuk forintra. A követelés és a kötelezettség forintított jelenértéke közti különbséget számoljuk el követelésként vagy kötelezettségként.

A rövid lejáratú eszközök amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre, könyv szerinti értékük megközelíti a valós értéküket.

Az értékesíthető pénzügyi eszközök nem jelentős részvénybefektetéseket tartalmaznak, amelyek valós értéken vannak nyilvántartva, a macedón tőzsdén jegyzett aktuális árfolyamon.

4.5.1.2 Pénzügyi kötelezettségek – Könyv szerinti és valós érték

2017. december 31.

millió Ft	Könyv szerinti érték		Összesen	Valós érték
	Amortizált bekerülési értéken	FVTPL (2. szint)		
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben.....	261 225	5 612	266 837	288 595
Kötelezettségek szállítók felé.....	135 446	-	135 446	135 446
Ingatlan csereügyletből származó kötelezettség.....	15	-	15	15
Frekvenciadíj-kötelezettség.....	45 214	-	45 214	55 130
Pénzügyi lízingkötelezettség.....	4 173	-	4 173	9 009
Vevői túlfizetések.....	1 110	-	1 110	1 110
Egyéb rövid lejáratú.....	3 258	-	3 258	3 258
Egyéb hosszú lejáratú.....	2 595	-	2 595	2 590
Összesen.....	453 036	5 612	458 648	495 153

2016. december 31.

millió Ft	Könyv szerinti érték		Összesen	Valós érték
	Amortizált bekerülési értéken	FVTPL (2. szint)		
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben.....	316 316	3 452	319 768	348 490
Banki hitelek.....	11 501	-	11 501	11 501
Kötelezettségek szállítók felé.....	136 623	-	136 623	136 623
Ingatlan csereügyletből származó kötelezettség.....	952	-	952	952
Frekvenciadíj-kötelezettség.....	48 490	-	48 490	53 051
Pénzügyi lízingkötelezettség.....	5 822	-	5 822	9 305
Vevői túlfizetések.....	1 180	-	1 180	1 180
Egyéb rövid lejáratú.....	3 348	-	3 348	3 348
Egyéb hosszú lejáratú.....	1 405	-	1 405	1 452
Összesen.....	525 637	3 452	529 089	565 902

A származékos pénzügyi kötelezettségek valós értéken vannak a mérlegben, míg az összes egyéb pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értéken kerül értékelésre.

A pénzügyi kötelezettségek valós értékéről további információk a 4.4.1 és 4.4.2 megjegyzésben is találhatóak.

A rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre, könyv szerinti értékük megközelíti a valós értéküket.

A FVTPL kötelezettségek közé a derivatív pénzügyi instrumentumokat soroljuk, melyek valós értékét a FVTPL eszközökhöz hasonlóan, a 4.5.1.1 megjegyzésben leírt módon határozzuk meg.

4.5.2 A pénzügyi instrumentumok kategóriák szerinti nettó nyeresége/vesztesége

Az alábbi táblázatok mutatják be a pénzügyi instrumentumok kategóriák szerinti 2017. és 2016. évi nettó nyereségét/veszteségét.

2017 millió Ft	Kamat	Értékelés alapján			Kivezetés miatt	Fizetett díjak	Nettó nyereség/ (veszteség)
		Valós érték- változás	Pénznem- átváltás	Értékvesztés miatti veszteség			
Értékesíthető pénzügyi eszközök (1. szint)	-	19	-	-	-	-	19
FVTPL pénzügyi instrumentumok (2. szint)	-	(4 448)	-	-	(325)	-	(4 773)
Kölcsönök és követelések	327	-	(161)	(5 520)	-	(4 813)	(10 167)
Pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken	(12 091)	-	1 268	-	-	(42)	(10 865)
Pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége	(11 764)	(4 429)	1 107	(5 520)	(325)	(4 855)	(25 786)

2016 millió Ft	Kamat	Értékelés alapján			Kivezetés miatt	Fizetett díjak	Nettó nyereség/ (veszteség)
		Valós érték- változás	Pénznem- átváltás	Értékvesztés miatti veszteség			
Értékesíthető pénzügyi eszközök (1. szint)	-	63	-	-	-	-	63
FVTPL pénzügyi instrumentumok (2. szint)	-	(3 961)	-	-	(127)	-	(4 088)
Kölcsönök és követelések	389	-	(536)	(7 880)	-	(4 824)	(12 851)
Pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken	(17 298)	-	563	-	-	(35)	(16 770)
Pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége	(16 909)	(3 898)	27	(7 880)	(127)	(4 859)	(33 646)

A fenti táblázatok az összegeket aktivált hitelköltségek nélkül mutatják (lásd 24. megjegyzést).

A kölcsönök és követelések esetében az értékvesztés miatti veszteség minden, a vevők fizetési képességével kapcsolatban felmerült és várhatóan felmerülő költséget tartalmaz. A leírást, illetve faktorálást megelőzően a követelésekre azok megtérülő értékéig értékvesztést számolunk el egy követelés-értékvesztési számla beiktatásával, aminek eredményeképp az adott követelésleírás vagy faktorálás nem jár kivezetés miatti nyereséggel vagy veszteséggel.

4.5.3 Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek nettósítása

Minden a Csoport és partnerei (jellemzően roaming és összekapcsolási partnerek) között fennálló kikényszeríthető nettósítási keretszerződésből eredő pénzügyi eszköz és pénzügyi kötelezettség esetében lehetőség van az adott vevőkövetelésnél vagy szállítói kötelezettségnél nettó kiegyenlítésre.

Az alábbi követelések és szállítói tartozások esnek nettósítási szerződések hatálya alá, és kerültek a mérlegben nettó módon bemutatásra.

millió Ft	2016. december 31-én		2017. december 31-én	
	Követelések	Kötelezettségek szállítók felé	Követelések	Kötelezettségek szállítók felé
Az elismert pénzügyi instrumentumok bruttó összege	160 926	139 904	160 750	138 451
Pénzügyi instrumentumok bruttó összegének nettózása	(3 281)	(3 281)	(3 005)	(3 005)
A mérlegben kimutatott elismert pénzügyi instrumentumok nettózott összege	<u>157 645</u>	<u>136 623</u>	<u>157 745</u>	<u>135 446</u>

4.5.4 Egyéb információk a pénzügyi instrumentumokról

A Magyar Telekom ki van téve annak a kockázatnak, hogy 2017. december 31-i névértéken 10,7 milliárd Ft (2016-ban: 10,2 milliárd forint) garanciát híjának le tőle. Ezeket a garanciákat bankok adták a Magyar Telekom nevében a Csoport bizonyos szerződéses kötelezettségeinek biztosítékeként. A Csoport eddig eleget tett szerződéses kötelezettségeinek, valamint ezt tervezi a jövőre nézve is. Következésképp nem került sor ilyen jellegű jelentős garanciák lehívására sem 2017-ben, sem 2016-ban, és várhatóan a jövőben sem fog erre sor kerülni.

A pénzügyi eszközök vagy kötelezettségek között nem történt átsorolás másik pénzügyi instrumentum kategóriába.

Nem történt olyan pénzügyi eszközátadás, amely ne felelt volna meg a kivezetés feltételének.

A Csoportnak nem voltak többszörösen beágyazott származékos termékeket tartalmazó, összetett pénzügyi instrumentumai.

5 PÉNZÜGYI KOCKÁZAT KEZELÉSE

5.1 Pénzügyi kockázati tényezők

A Magyar Telekom elsősorban pénzügyi instrumentumaiból eredő hitelezési kockázatnak van kitéve. A Csoport továbbá az árfolyamok, a kamatok, és a Csoport eszközeinek illetve kötelezettségeinek valós értékét és/vagy cashflow-it befolyásoló piaci árak mozgásából eredő pénzügyi kockázatnak van kitéve.

A pénzügyi kockázatok kezelésének célja, hogy csökkentse ezeket a kockázatokat folyamatos operatív és pénzügyi tevékenységeken keresztül. Ennek érdekében a kockázat mértékétől függően különböző származékos és nem származékos fedezeti eszközöket használunk. A Magyar Telekom kizárólag a Csoport cashflow-ját érintő kockázatokat fedezi, a valós érték kockázatokat nem. Származékos ügyleteket kizárólag fedezeti célokkal használ, nem kereskedelmi, vagy spekulatív célokkal. A partnerekockázatok csökkentése érdekében a fedezeti ügyleteket vezető magyar és nemzetközi pénzügyintézetekkel vagy a Deutsche Telekommal bonyolítjuk. Azonban a fedezeti elszámolást nem alkalmazzuk ezekre a tranzakciókra, mivel ezek nem felelnek meg az IAS 39-ben előírt valamennyi kritériumnak.

A kockázatok részletes leírását, azok kezelését, illetve az érzékenységi vizsgálatokat alább mutatjuk be. Az érzékenységi vizsgálatok a kockázati tényezők lehetséges változásai alapján az adózás előtti eredményre gyakorolt potenciális hatásokat mutatják be. Ezek a hatások a jelentési időszakra vonatkozóan egy körülbelül 25%-os átlagos adóráttával adóznának, tehát az adózott eredményre való hatás az adózás előtti eredményre való hatás 75%-a lenne olyan években, melyek mentesek a jelentős egyszeri le nem vonható adózás előtti hatásokról és az adórendszerben bekövetkező jelentős változásokról. A bemutatott lehetséges (adóval csökkentett) hatások a csoport tőkéjére is ugyanakkora hatással lennének.

Ezen kockázati tényezőkben nem következett be jelentősebb változás az előző évhez képest.

5.1.1 Piaci kockázat

Piaci kockázatról akkor beszélünk, amikor egy pénzügyi eszköz valós értéke vagy jövőbeni cashflow-jának értéke a piaci árak változásának következtében megváltozik. A piaci kockázatnak három típusa van:

- árfolyamkockázat;
- kamatkockázat;
- árkockázat.

A Magyar Telekom pénzügyi stratégiájának alapjait minden évben az Igazgatóság határozza meg. A Csoport stratégiája a központosított finanszírozásra épül, rövid- és középtávú, illetve fix és változó kamatozású hitelek kombinációjának felhasználásával. Az Igazgatóság két eladósodási mutatót hagyott jóvá, amelyek teljesülését éves szinten ellenőrzi. 2017 végén a Csoport mindkét mutató értékét teljesítette; az EBITDA-hoz mért Összes Adósság mutató értéke 2017-ben 1,74, 2016-ban 1,99 (csak a folytatódó tevékenységeket figyelembe véve 2,09) volt (a jóváhagyott maximum 2,8), a kamatköltséghez viszonyított EBITDA értéke 2017-ben 8,58, 2016-ban 7,34 (csak a folytatódó tevékenységeket figyelembe véve 6,94) volt (a jóváhagyott minimum 3,0). A Csoport Treasury felelős a finanszírozási politika végrehajtásáért és a folyamatos kockázatkezelésért. A deviza-, likviditás-, és partnerkockázat-kezelés irányelveit a Csoport Treasury határozza meg és ellenőrzi.

A Magyar Telekom esetében a kamatlábak és devizaárfolyamok változásából eredő piaci kockázat a kamatozó eszköz- és adósságállománnyal, valamint a várható tranzakciókkal kapcsolatos. Mivel a magyar társaságok bevételeinek és kiadásainak döntő része forintban keletkezik, a Magyar Telekom magyarországi társaságainak funkcionális elszámolási pénzneme a magyar forint, így a Magyar Telekom célja, hogy pénzügyi kockázatát forintban mérve minimalizálja.

A piaci kockázatok bemutatásához érzékenységvizsgálatot is készítettünk, ami a kockázati tényezők feltételezett változásainak az adózás előtti eredményre gyakorolt hatását mutatja be. Ezek a feltételezett változások úgy lettek megállapítva, hogy a kapcsolódó kockázati tényezők reálisan feltételezhető változását mutassák. A vizsgált időszakban ezek a hatások úgy kerülnek meghatározásra, hogy a különböző kockázati tényezők feltételezett változását viszonyítjuk a pénzügyi eszközök mérleg-fordulónapi egyenlegéhez az utolsó (2017-es) és a megelőző (2016-os) beszámolási időszakra vonatkozóan. A mérleg-fordulónapi egyenleg általában az egész évre jellemző egyenleg, ezért a hatások számszerűsítése ezek alapján történik. Az érzékenységvizsgálat módszertana és feltételrendszere nem változott jelentősen az előző beszámolási időszakhoz viszonyítva. A még mindig volatilis nemzetközi tőke és értékpapírpiacok miatt a devizaárfolyamok és kamatlábak nagyobb ingadozása is lehetséges.

5.1.1.1 Árfolyamkockázat

Árfolyamkockázatról akkor beszélünk, amikor egy pénzügyi eszköz valós értéke vagy jövőbeni cashflow-jának értéke a devizaátváltási árfolyamok változásának következtében ingadozik. Árfolyamkockázat elsődlegesen olyan pénzügyi eszközökhöz kapcsolódik, amelyek nem a funkcionális pénznemben vannak nyilvántartva; a konszolidáció során végzett átváltásból eredő különbségeket nem kell figyelembe venni. Releváns kockázati tényezőt jelent általánosságban valamennyi nem funkcionális deviza árfolyama, ha a Magyar Telekom rendelkezik ezen devizában denominált pénzügyi instrumentumokkal.

Annak érdekében, hogy a Csoport kezelje devizában denominált instrumentumain az árfolyam kockázati kitettséget, az elmúlt években a Magyar Telekom minimalizálta devizában fennálló kölcsöneinek állományát, illetve származékos ügyletekkel fedezte azokat az árfolyamkockázat jelentős csökkentése végett.

(a) DTIF hitelekhez és kapcsolódó DT AG-s kamatcsere ügyletekhez köthető árfolyamkockázat

A Deutsche Telekom pénzügyi leányvállalatától, a Deutsche Telekom International Finance B.V.-től (DTIF) számos kapcsolt vállalati hitel euróban került felvételre általános célok finanszírozására. A hitel felvételével együtt kétdevizás kamatcsere ügyleteket vagy deviza csereügyleteket köt a Magyar Telekom a Deutsche Telekom AG-val (DT AG), ezzel forintra váltva a hitelekhez kapcsolódó teljes pénzáramlást. Bár a Csoport nem alkalmaz fedezeti elszámolást, a hitel és a fedezeti tranzakciókat együtt vizsgálva az euró-forint árfolyam-ingadozásnak korlátozott a (nettó) hatása az adózás előtti eredményre.

Érzékenységvizsgálat

Az eurónak a magyar forinttal szembeni lenti táblázatba foglalat mértékű lehetséges erősödése vagy gyengülése hatással lett volna a külföldi devizában meghatározott pénzügyi eszközök értékére és az alábbi összegekkel növelte (+) / csökkentette (-) volna a tőkét és az eredményt. Ezen elemzés minden egyéb változó, különösen a kamatlábak, változatlanóságát feltételezve készült és figyelmen kívül hagy minden előrejelzett értékesítést és beszerzést. Mivel az eredményre gyakorolt hatás megegyezik a tőkére gyakorolt hatással, így csak előbbi kerül feltüntetésre.

millió Ft

	Eredményhatás	
	Erősödés	Gyengülés
2017. december 31.		
EUR/HUF (5% elmozdulás)		
Hitelek	(5 092)	5 092
Kétdevizás kamat- és devizacsere ügyletek	5 462	(5 462)
Nettó hatás	370	(370)
2016. december 31.		
EUR/HUF (5% elmozdulás)		
Hitelek	(5 546)	5 546
Kétdevizás kamat- és devizacsere ügyletek	6 041	(6 041)
Nettó hatás	495	(495)

(b) Egyéb árfolyamkockázat

A Magyar Telekom további árfolyamkockázata főleg (i) a dél- és kelet-európai leányvállalatok külföldi pénznemben fennálló készpénz állományából és (ii) a nemzetközi telekommunikációs társaságokkal elszámolt bevételekből és kifizetésekből, valamint a külföldi pénznemben kötött szállítói szerződésekből ered. A deviza kockázatkezelési politikának megfelelően a Magyar Telekom megfelelő mennyiségű devizát tart a bankszámláin vagy devizát vásárol határidős deviza adásvételi tranzakciók keretében. A szükséges mennyiséget a vevőkövetelések és a rövid lejáratú szállítói tartozások egyenlege alapján határozzuk meg, annak érdekében, hogy az ilyen típusú kötelezettségekből adódó deviza kockázatra legyen elég fedezet. A Csoport devizában denominált kötelezettség állománya (a fenti hitelektől eltekintve) meghaladja a devizában denominált eszközeinek állományát, ennek következtében a funkcionális devizák árfolyamában történő elmozdulás az alábbi hatással lenne a Csoport eredményére.

A fenti kitétség csökkentésére a Magyar Telekom alkalmanként származékos ügyleteket köt. A nyitott rövid futamidejű határidős devizaügyletek valós piaci értéke 0,2 milliárd forint (tartozás) volt 2017. december 31-én (2016-ban: 0,1 milliárd forint követelés). Ezen devizaügyletek célja, hogy a jövőbeni devizabevételeket meghaladó deviza kifizetésekre fedezetet nyújtsanak.

Érzékenységvizsgálat

Az eurónak a magyar forinttal és a macedón dénárral szembeni lenti táblázatba foglalt mértékű lehetséges erősödése vagy gyengülése hatással let volna a külföldi devizában meghatározott pénzügyi eszközök értékére és az alábbi összegekkel növelte (+) / csökkentette (-) volna a tőkét és az eredményt. Ezen elemzés minden egyéb változó, különösen a kamatlábak, változatlanságát feltételezve készült és figyelmen kívül hagy minden előrejelzett értékesítést és beszerzést. Mivel az eredményre gyakorolt hatás megegyezik a tőkére gyakorolt hatással, így csak előbbi kerül feltüntetésre.

millió Ft

	Eredményhatás	
	Erősödés	Gyengülés
2017. december 31.		
EUR/HUF (5% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(882)	882
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	996	(996)
Nettó hatás	114	(114)
USD/HUF (20% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(618)	618
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	574	(574)
Nettó hatás	(44)	44
EUR/MKD (20% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(190)	190
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	(190)	190
USD/MKD (20% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	64	(64)
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	64	(64)
2016. december 31.		
EUR/HUF (5% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(655)	655
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	467	(467)
Nettó hatás	(188)	188
USD/HUF (20% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(1 176)	1 176
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	399	(399)
Nettó hatás	(777)	777
EUR/MKD (20% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(174)	174
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	(174)	174
USD/MKD (20% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	36	(36)
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	36	(36)

A volatilis nemzetközi tőke- és értékpapír piacok hatására a forint, mint funkcionális deviza az euróval szemben 5 százaléknál is magasabb, az amerikai dollárral szemben 20 százaléknál is magasabb, míg a macedón dénár 20 százaléknál magasabb ingadozása is elképzelhető az euróval és az amerikai dollárral szemben, mivel a rendkívüli piaci körülmények extrém árfolyammozgásokat eredményezhetnek a devizapiacokon.

5.1.1.2 Kamatlábckockázat

A Magyar Telekom a kamatlábak változása miatt is ki van téve a piaci kockázatoknak. Ennek oka, hogy a kamatlábak ingadozása befolyásolja a fix kamatozású instrumentumok valós értékét, továbbá a változó kamatozású instrumentumokon keresztül a cashflow-t.

A nem derivatív fix kamatozású pénzügyi instrumentumok piaci kamatainak a változása csak akkor van hatással az eredményre, ha az instrumentumot valós értéken tartjuk nyilván. A fix kamatozású pénzügyi instrumentumok, melyek amortizált bekerülési értéken vannak nyilván tartva nincsenek kitéve kamat cashflow kockázatnak.

A piaci kamatok változása azon származékos kamat ügyletek (kamat- és devizacsere ügyletek) esetén, melyek nem tartoznak az IAS 39 által meghatározott fedezeti ügyletek körébe, az Egyéb pénzügyi költségek – nettó sort befolyásolják (Nettó nyereség / veszteség a pénzügyi instrumentumok valós értékre történő átértékeléséből).

A piaci kamatok változása a nem derivatív, változó kamatozású pénzügyi instrumentumok kamat bevételeit/költségeit befolyásolja, amennyiben ezen kamatfizetéseket nem fedezzük kamatkockázat csökkentésére irányuló cashflow fedezéssel.

(a) Pénzügyi eszközök

A magyarországi működésből származó készpénz többletet elsősorban a hitelek visszafizetésére fordítjuk, de a macedón leányvállalataink jelentős készpénzállománnyal rendelkeznek, melyet főként helyi bankokban tartanak. Ezeket elsősorban fix kamatozással kötjük le, hogy minimalizáljuk a piaci változásoknak való kitettségenket, melyek kedvezőtlenül hathatnak az ezen betétekből származó cashflow-ra.

A rendkívül alacsony kamatlábak miatt még azok ésszerűen lehetséges változása sem okozott volna jelentős hatást a Csoport kamatbevételeiben.

(b) Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségek közül elsősorban a kapcsolt vállalkozásokkal (DTIF, DT AG) szembeni kötelezettségek és a harmadik féllel szembeni kötelezettségek, valamint a kapcsolódó kamatcsere ügyletek vannak kitéve kamatkockázatnak. Ezen hitelek közül szinte valamennyinél a Magyar Telekom Nyrt. a kötelezett, mivel a Csoport finanszírozása központilag történik. A lenti elemzés a Csoport kamatkockázatnak való nettó kitettséget mutatja be, ami a hitelek és a kapcsolódó kamatcsere ügyletek együttes eredménye.

Mivel a hitelportfólió döntő többsége forintban denominált, illetve kamatcsere ügyletekkel forint kamatozásra lett elcserélve, a Csoport pénzügyi kötelezettségei szinte kizárólag a forint kamatlábváltozásoknak vannak kitéve. A kamatkockázat megfelelő kezelése érdekében fix és változó kamatozású hitelek kombinációja alkotja a forint portfóliót. Az összes adósságállományhoz viszonyítva a fix kamatozású adósságállomány (beleértve a fix kamatozásúra elcserélt hiteleket, de ide nem értve a változó kamatozásúra cserélt hiteleket) 89 százalékot tett ki 2017. december 31-én (2016-ban 76%).

Változó kamatozású kötelezettségekhez kapcsolódó cash flow érzékenységvizsgálat

Az összes adósságállományhoz viszonyítva a változó kamatozású adósságállomány (beleértve a változó kamatozásúra elcserélt hiteleket, de ide nem értve a fix kamatozásúra cserélt hiteleket) 11 százalékot tett ki 2017. december 31-én (2016-ban 24%).

A kamatlábak reálisan várható 100 bázispontos változása a beszámolási időszak folyamán (az évvégi egyenleget feltételezve az egész beszámolási időszakra) az alább bemutatott mértékben növelte (csökkentette) volna a tőkét és az eredményt. Ez az elemzés mind en egyéb változó, különösen a devizaárfolyamok változatlanóságát feltételezve készült. Mivel az eredményre gyakorolt hatás megegyezik a tőkére gyakorolt hatással, így csak az előbbi kerül feltüntetésre.

millió Ft

	Eredményhatás	
	100bp növekedés	100bp csökkenés
2017. december 31.		
Változó kamatozású kötelezettségek	(134)	134
Kamatcsere ügyletek	(155)	155
Cashflow érzékenység (nettó)	(289)	289
2016. december 31.		
Változó kamatozású kötelezettségek	(558)	558
Kamatcsere ügyletek	(228)	228
Cashflow érzékenység (nettó)	(786)	786

5.1.1.3 Árkockázat

Mivel a Magyar Telekom 2016-tól átadta az E2 számára az üzleti ügyfelek energia ellátására vonatkozó tevékenységét, így ezen a területen nem maradt jelen pénzügyi beszámoló szempontjából releváns kockázat és nem teszünk közzé árkockázatra vonatkozó érzékenységvizsgálatot.

5.1.2 Hitelezési kockázat

Hitelezési kockázatról akkor beszélünk, ha egy pénzügyi instrumentumra vonatkozó szerződésben résztvevő egyik fél pénzügyi veszteséget okoz egy másik félnek kötelezettsége teljesítésének elmulasztásával.

A fordulónapon fennálló hitelezési kockázatnak való kitétség maximális nagyságát a mérlegben szereplő pénzügyi eszközök könyv szerinti értéke mutatja. A fordulónapon fennálló hitelezési kockázatnak való kitétség maximális nagyságát csökkentő garanciális megállapodásokat is ebben a fejezetben mutatjuk be.

A hitelkockázatok döntő többsége a pénzeszközökkel, a 3 hónapnál hosszabb futamidejű bankbetétekkel és a vevőkövetelésekkel kapcsolatban merül fel, melyek döntően rövid lejáratúak.

A Csoport kockázatkezelési irányelveinek megfelelően a Magyar Telekom Csoport tagvállalatai döntő többségében legalább BBB+ (vagy azzal egyenértékű) hitelminősítéssel rendelkező bankokban helyeznek el lekötött betéteket, vagy garanciákat kérnek a betétekre olyan bankoktól, amelyek legalább BBB+ minősítésűek. Folyószámlákat azonban ezeknél alacsonyabb minősítésű bankoknál is vezetünk.

A macedón leányvállalatoknak elsősorban macedón dénárban és euróban tartott pénzeszközei és 3 hónapnál hosszabb futamidejű bankbetétei vannak. Az itt elhelyezett pénzeszközök és 3 hónapnál hosszabb futamidejű bankbetétek esetében magasabb a partnerkockázat, mivel kevés nemzetközileg jelentős pénzügyi intézmény van jelen. A macedóniai bankbetétek (4,9 milliárd forint 2017. december 31-én, illetve 4,2 milliárd forint 2016. december 31-én) teljes egészében le vannak fedezve BBB vagy magasabb hitel-besorolású nemzetközi pénzintézetek által kibocsátott bankgaranciákkal.

A vevőkövetelésekhez kapcsolódó hitelezési kockázat a Magyar Telekom nagy ügyfélszáma és annak ágazatonkénti és földrajzi területi kiterjedése miatt alacsony.

A vevő követelések és egyéb követelések kivételével nem volt más pénzügyi eszköz, amelyre értékvesztés elszámolása vált volna szükségessé, mivel nem voltak lejárt követelések, illetve nem volt értékvesztésre utaló jel sem.

A lenti táblázat a vevőköveteléseket tartalmazza országok szerinti megbontásban. Ezen egyenlegek többsége az adott országok funkcionális pénznemében áll fenn (Magyarországon forint, Macedóniában dénár és Montenegróban euró).

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
Magyarország	121 398	130 277
Macedónia	15 459	13 365
Montenegró	8 882	-
Egyéb	967	795
	<u>146 706</u>	<u>144 437</u>

A fenti táblázatban szereplő összegek az értékvesztéssel csökkentett összegben kerültek bemutatásra. Az éves szinten elszámolt értékvesztés 2017-ben a konszolidált bevételek 1,4%-a volt (2016-ban: 1,4%). A jövőben az ügyfelek fizetési hajlandósága változhat, ami több értékvesztés elszámolását eredményezné. A behajthatatlan bevétel 1% pontos növekedése az értékvesztést mintegy 6,1 milliárd forinttal növelné 2017-ben (2016: 5,7 milliárd forint).

A Csoport tagjai különböző módszereket használnak a fizetőképesség vizsgálatára, melyeket az alábbiakban ismertetünk.

Magyarország

A hitelképesség vizsgálat automatikusan történik a hitelképesség-vizsgáló program segítségével. Az igénybe vett szolgáltatás függvényében többféle ellenőrzés is lefut, mint például a csődlista, a cég belső, kockázatos címlistája, az elmúlt fél év behajtási története, a tartozás és a magyarországi mobilszolgáltatók feketelistájának ellenőrzése. A Fraud rendszer segítségével figyeljük az ügyfelek kiugró forgalmát és fraud gyanús viselkedését mobil, vezetékes és internet szolgáltatás esetében is. Üzleti ügyfelek esetében az ügyfélmenedzserek ellenőrzik, hogy az ügyfélnek van-e tartozása.

A felszólítási folyamatok automatikusan futnak a számlázó rendszerekből az alábbi lépésekkel: SMS-küldés, emlékeztető Telekom applikáción keresztül, telefonos felszólítás, felszólító levél, felszólító email, korlátozás, felmondó levél és kikapcsolás. Közép- és nagyvállalatok esetében a felszólítási folyamat az első emlékeztető levéllel, manuálisan kezdődik. Ezt követően ez a folyamat is automatizált. A hatályos jogszabályok alapján a különböző ügyfélcsoportok esetében különböző és testreszabott felszólítási lépéseket alkalmazunk, eltérő határidőkkel és minimumtartozással. A szerződés felmondása után a folyamat várható sikeressége alapján több behajtási lépés kombinációját alkalmazzuk, úgymint behajtó cégek alkalmazása, a kintlévőség eladása és a jogi útra terelés. A folyamat minden lépését belső utasítások szabályozzák.

Macedónia

A működési tevékenységben a hitelezési kockázat kezelési folyamata megelőző intézkedéseket, (így hitelképesség-vizsgálat és megelőző limitbeállítás), illetve a szerződéses kapcsolat során korrigáló intézkedéseket (pl. emlékeztetők kiküldése, hálózatról történő lekapcsolás, együttműködés behajtó társaságokkal, jogi folyamatot követő behajtás, bírósági eljárás) egyaránt tartalmaz. A lejárt követeléseket ügyféltípusonként, a kintlévőség összege, valamint az átlagos számlázott összegek és kikapcsolások száma alapján ellenőrzik. A hitelezési kockázatot hitelképesség vizsgálattal és megelőző limit beállítással csökkentjük. A hitelképesség vizsgálata során felméri, hogy az ügyfél eladósodott-e, míg a megelőző limit beállítás az ügyfél átlagos fogyasztási szintje alapján a hitellimit meghatározását szolgálja. Macedóniában sem fordul elő, hogy egyes ügyfél vagy ügyfélcsoport miatt jelentős lenne a kockázat. A hitelezési kockázat csökkentésére alkalmazott eljárások biztosítják, hogy megfelelő hiteltörténettel rendelkező ügyfelek részére történjen szolgáltatásnyújtás illetve, hogy a hitelezési kitétség elfogadható szinten maradjon.

Montenegró

A Lakossági Pénzügyi Osztály 2010-es létrejötté óta számos folyamat került bevezetésre, majd átalakításra és javításra a hitelezési kockázat behatárolása céljából. A 2010-2014-es időszakban Montenegróban folyamatosan csökkent a követelésekre elszámolt értékvesztés, és javultak a megtérülési ráták. 2015-ben a követelésekre elszámolt értékvesztés alakulását az új számlázó rendszer bevezetése során a felszólítási folyamatban elszendvedett késlekedés vagy kimaradás okozta, amely alacsonyabb behajtás mellett megemelkedett költségekkel járt. Számos folyamat megváltozott, ideértve az új számlázó és CRM rendszer mellett a fizetési felszólítást és hitelképesség vizsgálatát is. Ezeket a folyamatokat 2016-ban is folyamatosan monitoroztuk és javítottuk. 2016-ban a fő fókuszbba az üzleti ügyfelek mellett az új lakossági ügyfelek kerültek. A csalásmegelőzési és a bevételbiztosítási folyamatok is felülvizsgálatra kerültek. A cél a korábban elért kockázatvédelmi szint megtartása volt, míg az új rendszer nagyobb incidensek nélküli stabilizációja zajlik.

5.1.3 Likviditási kockázat

Likviditási kockázatról akkor beszélünk, ha egy társaság nehézségekbe ütközik pénzügyi kötelezettségeinek teljesítése kapcsán.

A likviditási kockázat körültekintő kezelése kiterjed a kellő mennyiségű pénzeszköz, bankbetét, valamint megfelelő összegű kötelezően folyósítandó hitelkeret fenntartására. A Csoport Treasury tevékenysége a rugalmas finanszírozást célozza szabad hitelkeretek rendelkezésre tartásával. A Csoport le nem hívott hitelkerete 41,0 milliárd forint volt 2017. december 31-én (2016: 29,7 milliárd forint). A fentiekén túl a Deutsche Telekom 2019. június 30-ig megerősítette elkötelezettségét a Magyar Telekom tervezett finanszírozási igényeinek kielégítésére.

Az alábbi két táblázat a Magyar Telekom pénzügyi kötelezettségeinek lejárat szerkezetét mutatja be 2017. és 2016. december 31-én. (A táblázat a felsorolt kötelezettségekre fizetendő kamatokat is tartalmazza.) Mivel a pénzügyi kötelezettségeket a Csoport jellemzően folyamatos működéséből származó pénzeszközökből finanszírozza, a beszámolási időszak végén fennálló pénzügyi eszközök (pénzügyi kötelezettségekkel összevetett) lejárat bontása nem mérvadó, ezért ezt nem szerepeltetjük az alábbi táblázatban.

<u>2017. december 31. (millió Ft)</u>	<u>Összesen</u>	<u>1 éven belüli</u>	<u>1-5 év közötti</u>	<u>5 éven túli</u>
Kötelezettségek szállítók felé	135 446	135 446	-	-
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben	227 101	18 562	208 539	-
Bankhitelek	-	-	-	-
Pénzügyi lízingkötelezettségek	10 925	2 079	5 076	3 770
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	52 192	7 875	16 298	28 019
Egyéb pénzügyi kötelezettségek összesen	63 117	9 954	21 374	31 789
Pénzügyi kötelezettségek cashflow	425 664	163 962	229 913	31 789
<u>Nyitott swap pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	352	62	290	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	109 170	19 229	89 941	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	113 396	18 106	95 290	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	(4 226)	1 123	(5 349)	-
<u>Nyitott forward pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	64	64	-	-
Bruttó USD befolyások (millió USD)	11	11	-	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	22 696	22 696	-	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	23 037	23 037	-	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	(341)	(341)	-	-

<u>2016. december 31. (millióFt)</u>	<u>Összesen</u>	<u>1 éven belüli</u>	<u>1-5 év közötti</u>	<u>5 éven túli</u>
Kötelezettségek szállítók felé	136 623	136 623	-	-
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben	348 842	77 082	271 760	-
Bankhitelek	11 534	11 534	-	-
Pénzügyi lízingkötelezettségek	12 429	3 461	4 984	3 984
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	55 175	8 755	15 095	31 325
Egyéb pénzügyi kötelezettségek összesen	79 138	23 750	20 079	35 309
Pénzügyi kötelezettségek cashflow	564 603	237 455	291 839	35 309
<u>Nyitott swap pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	389	36	353	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	120 987	11 197	109 790	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	(124 137)	(10 655)	(113 482)	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	(3 150)	542	(3 692)	-
<u>Nyitott forward pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	30	30	-	-
Bruttó USD befolyások (millió USD)	7	7	-	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	11 386	11 386	-	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	(11 230)	(11 230)	-	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	156	156	-	-

A Magyar Telekom adósságportfóliójának átlagos lejáratú ideje 2,19 év 2017. december 31-én (2016: 2,64 év). A pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó változó kamatfizetések számításához a 2017. december 31-ét, illetve a 2016. december 31-ét megelőző legutolsó kamatfordulókor megállapított kamatlábakat használtuk.

5.2 Tőkekockázat kezelése

A Csoport célja a tőkeszerkezet alakításával, hogy megőrizze a folyamatos működés képességét, hogy részvényeseinek és egyéb érdekeltségi csoportjainak hasznot biztosítson, és egy optimális tőkeszerkezetet tartson fenn a tőkeköltség csökkentése érdekében.

A vállalat vezetősége tesz javaslatot a tulajdonosoknak (az Igazgatóságon keresztül) az osztalékfizetésre vagy egyéb változtatásokra a vállalat saját tőkéjében, annak érdekében, hogy optimalizálja a Csoport tőkeszerkezetét. Ez úgy valósítható meg, hogy a Társaság módosítja a részvényeseknek fizetett osztalék nagyságát, visszafizetheti a tőke egy részét a tulajdonosoknak tőkeleszállítás keretében, vagy saját részvényt adhat el vagy vehet. Az iparágban szokásos eljárással összhangban a Csoport az eladósodottsági ráta segítségével figyeli a tőkeszerkezetet. A ráta a nettó adósságállomány, illetve a nettó adósságállománnyal növelt tőke (a nem irányító részesedést beleértve) hányadosaként határozható meg. A nettó adósságállomány kiszámítása a következő módon történik:

- Rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben – 4.4.1 megjegyzés
- Plusz Egyéb rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettség – 4.4.2 megjegyzés
- Minusz Pénzeszközök – 4.2.1 megjegyzés
- Minusz Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök – 4.2.3.1 megjegyzés

2016-ban és 2017-ben is az volt a Csoport közép- és hosszútávú célja, melyet az Igazgatóság is jóváhagyott, hogy az eladósodottsági rátája 30% és 40% között legyen. 2017. december 31-én az eladósodottsági ráta 34,8% volt (2016: 39,3%, csak a folytatódó tevékenységeket figyelembe véve 2016 végén 39,3%). A Társaság 2017-ben 26 067 millió forint osztalékot fizetett (2016-ban 15 633 millió forint) és a Társaság Igazgatósága a 2018. áprilisában tartandó Éves Rendes Közgyűlésének 26 069 millió forint osztalék kifizetését javasolja.

A fentiekén túl – a magyar Polgári Törvénykönyv szerint a Magyar Telekom Nyrt.-nek biztosítania kell, hogy a vállalat Saját tőkéje ne csökkenjen a Jegyzett tőke kétharmada alá. A Társaság megfelel ennek a szabályozásnak, a konsolidált tőkére vonatkozóan pedig nem áll fenn ilyen jellegű törvényi kötelezettség.

A tőke, melyet a Csoport menedzsel, 580 milliárd forintot tett ki 2017. december 31-én (2016: 581 milliárd forint).

6 NYERESÉGADÓ

6.1 Nyeréségadók – számviteli politikák

A nyereségadók a tényleges és a halasztott adóból állnak. Az éves eredményben kerülnek elszámolásra, kivéve azt az összeget, amely üzleti kombinációhoz, vagy olyan tételekhez kapcsolódik, amelyek közvetlenül a tőkében vagy az egyéb átfogó jövedelemben kerülnek elszámolásra.

6.1.1 Tényleges adó

A tényleges adó az adott évre vonatkozó adóköteles nyereség (negatív adóalap) után várhatóan fizetendő vagy járó adóból és a korábbi évek tekintetében a fizetendő vagy járó adót módosító tételekből áll. A fizetendő vagy járó adó a várhatóan fizetendő vagy járó adó összegére vonatkozó legjobb becslés, amely – ha van ilyen – tükrözi a nyereségadóval kapcsolatos bizonytalanságokat. Értékelése a beszámolási időszak végéig jogszabályba foglalt, vagy lényegileg jogszabályba foglalt adókulcsok felhasználásával történik. A tényleges adó magában foglalja az osztalékból származó bármely adót is. A tényleges adókövetelések és kötelezettségek beszámításra kerülnek, ha bizonyos feltételek teljesülnek.

A nyereségadók a társasági adóból és az egyéb nyereségadókból állnak.

6.1.1.1 Társasági adó

A társasági adót a Csoport tagjainak működési helye szerint illetékes országos adóhatóságoknak kell fizetni. Az adófizetés alapja az adózó társaság számviteli profitjának adóalap-csökkentő és -növelő tételeivel korrigált, adózás előtti eredménye. Az adókulcsok és az adóalap kiszámításának módja a Csoport vállalatai esetében különböző az országok eltérő szabályai szerint.

Mivel a Magyar Telekom Nyrt. a Budapesti Értéktőzsdén bejegyzett cég, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezéseivel összhangban 2017-től köteles pénzügyi kimutatásait a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardoknak („IFRS”) megfelelően elkészíteni. Az IFRS-re áttérő adózók az áttérés előtti év társasági és iparüzési adójának összegét kötelesek az áttérést követő első és második évben megfizetni, amennyiben ezekben az években számszerűsített adókötelezettségük alacsonyabb, mint az áttérést megelőző évben (minimumadó). A Társaságnál minimumadó fizetési kötelezettség nem áll fenn 2017-ben. Amennyiben 2018-ban számított adó nem éri el a minimumadó összegét, a különbözetet a Társaságnak Egyéb működési költségként kell elszámolni.

6.1.1.2 Egyéb nyereségadók

Az egyéb nyereségadó kategóriába tartoznak bizonyos helyi és központi adónemek, amelyeket Magyarországon a társaságok bizonyos nettó módon számolt eredményére vetnek ki. Ezen adók esetében rendszerint jelentősen magasabb az adóalap, de lényegesen alacsonyabb az adókulcs, mint a társasági adónál. Az egyéb nyereségadók közé tartozik a helyi iparüzési adó, az innovációs járulék és az energiaellátók jövedelemadója.

6.1.2 Halasztott adó

A halasztott adókat – a mérlegkötelezettség módszerét alkalmazva – az eszközök és kötelezettségek konsolidált éves beszámolóban szereplő könyv szerinti értéke és a társasági adózás céljából kimutatott összegek között fennálló átmeneti különbségekre képezzük.

Halasztott adót nem számolunk el abban az esetben, ha egy eszközt vagy kötelezettséget először ismerünk el a könyvekben egy olyan – nem akvizíciós – tranzakció keretében, amely nincs hatással sem a számviteli, sem az adózandó eredményre.

A halasztott adó összegét olyan – törvénybe foglalt, a mérlegfordulónapon érvényes – adókulcsok használatával számítjuk, amelyek várhatóan érvényesek lesznek a halasztottadó-követelés érvényesítése, illetve a halasztottadó-kötelezettség rendezése időpontjában.

Halasztottadó-követelés elszámolására olyan mértékben kerül sor, amilyen mértékben valószínűsíthető, hogy a jövőben lesz olyan adóköteles nyereség (vagy visszaforduló halasztottadó-kötelezettség), amellyel szemben a halasztottadó-követelés érvényesíthető.

6.2 Nyereségadó költség az eredményre vonatkozó kimutatásban

Az alábbi tábla mutatja az eredménykimutatásban szereplő elszámolt nyereségadók összegét.

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
Társasági adó	2 120	1 553
Egyéb nyereségadó	8 260	8 850
Halasztott adó	(15 239)	5 555
Összes nyereségadó-költség	<u>(4 859)</u>	<u>15 958</u>

6.2.1 Adóvezetés

Az alábbi tábla mutatja be azokat a különbségeket, melyek a beszámolóban szereplő adóráfördítés és azon elméleti összeg között keletkeztek, melyet a hivatalos adókulcs használatával kapnánk:

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
IFRS szerinti konszolidált adózás előtti eredmény	49 262	56 204
2017-ben 9%, 2016-ban 19%-on számított adó.....	(9 360)	(5 058)
Eltérő adókulcsok hatása	(a) 1 138	(140)
Adóalapot nem képező tételek adóhatása	(b) 659	56
Le nem vonható költségek nyereségadó hatása.....	(c) (1 459)	(2 557)
Egyéb nyereségadók	(d) (8 260)	(8 850)
Egyéb nyereségadók adóalap csökkentő hatása.....	(e) 1 569	797
Energiaellátók jövedelemadója	(f) (110)	(180)
Adóvesztésre elismert halasztott adó (leírása) /újra elismerése	(g) (485)	(272)
Beruházási adókedvezmény jelenérték hatása	(h) 457	246
Osztalék forrásadója várható osztalékon	(i) (119)	-
Társasági adókulcs változás hatása a halasztott adóra.....	(j) 20 829	-
Nyereségadó költség	<u>4 859</u>	<u>(15 958)</u>
Effektív adókulcs	<u>(9,86%)</u>	<u>28,39%</u>

(a) Eltérő adókulcsok hatása

A magyar társaságiadó-kulcs 500 millió forintig 10%-os, felette pedig 19% volt 2016. december 31-ig. 2017. január 1-jétől a társasági adókulcs egységesen 9%-ra csökkent. 2016-ban a Csoport magyar jogi egységeit érintő alacsonyabb adókulcs hatása is ebben a sorban van.

Ez a sor tartalmazza a leányvállalatok különböző adókulcsainak használatából eredő adóhatásokat, tekintve, hogy a Csoport tevékenysége révén külföldön is jelen van. A társasági adó kulcsa a bemutatott években Macedóniában 10%, Romániában 16% és Bulgáriában 10%. Az adóvezetésnek ezen sora tartalmazza a 19%, ill. 9%-os elméleti adókulcs és a tényleges adókulcs közti különbségek hatását.

(b) Adóalapot nem képező tételek nyereségadó hatása

Az adóalapot nem képező tételek elsősorban azokat a költségeket tartalmazzák, amelyek nem részei a konszolidált adózás előtti eredmények, ugyanakkor az egyedi társasági adóalap számításánál levonhatónak minősülnek. Ide tartozik többek között azon eszközök (vagy eszköz

többlettértek) értékcsökkenése, amelyek nem szerepelnek a konszolidált beszámolóban eszközként, és a halasztott adó számításnál nem vettük figyelembe.

(c) Le nem vonható költségek nyereségadó hatása

A levezetés ezen sora tartalmazza a konszolidált adózás előtti eredmény részét képező, de az egyedi társasági adó számításánál le nem vonható költségek – idő előtti követelés leírások, bizonyos értékvesztések, valamint a nem levonható bírságok - negatív adóhatását.

(d) Egyéb nyereségadók

Az egyéb nyereségadók olyan Magyarországon fizetendő helyi és központi adókat tartalmaznak, amelyeket a vállalatok bizonyos nettó módon számított eredménye alapján állapítanak meg a társasági adóalapnál egy lényegesen magasabb adóalapra vetített, de lényegesen alacsonyabb (maximum 2%-os) adókulccsal. Mivel a levezetés első sora csak a társasági adókulccsal számított elméleti adó összegét mutatja, a Csoport magyar tagvállalatai esetében a helyi iparűzési adó és az innovációs járulék további nyereségadó költséget eredményez.

(e) Az egyéb nyereségadók társasági adóalap csökkentő hatása

A helyi iparűzési adó és az innovációs járulék a társasági adó szempontból levonhatónak minősülnek, amelynek pozitív hatásait ez a sor jeleníti meg.

(f) Energiaellátók jövedelemadója

A levezetés ezen sora tartalmazza az energiaellátók jövedelemadójának összegét, amely a magyarországi energiaszolgáltató vállalatok eredményére kivetett központi adó. Az adó alapja az energia árbevétel, módosítva a törvény által elismert adóalap csökkentő és növelő tételekkel. Mivel a Magyar Telekom Nyrt. energiaszolgáltatónak minősül, ezért az energia árbevétel összes árbevételhez viszonyított arányában energiaellátók jövedelemadóját köteles fizetni. Mivel az energiaellátók jövedelemadója esetében az adó összegének feléig társasági adókedvezmény számolható el, ennek hatásait is ez a sor jeleníti meg.

(g) Adótörvény szerinti veszteségre képzett halasztott adó leírása / újra elismerése

Az adótörvény szerinti felhalmozott veszteségek halasztott adó hatása csak olyan mértékben kerül elismerésre, amennyire azok jövőbeni realizálhatósága valószínűsíthető. A várhatóan nem realizálható veszteségre képzett halasztott adót leírjuk, vagy eleve nem ismerjük el. Ugyanakkor amennyiben a korábban el nem ismert, vagy leírt adótörvény szerinti veszteségre képzett halasztott adó felhasználhatósága valószínűvé válik, ezt elismerjük.

(h) Beruházási adókedvezmény jelenérték hatása

A beruházási adókedvezmények jelenérték hatása azt az összeget mutatja, amennyivel növelt értéken lehet igénybe venni az adókedvezményt, ha az nem a beruházás évében, hanem későbbi évben vagy években kerül felhasználásra. További információ a 6.3.2.1 megjegyzésben.

(i) Osztalék forrásadó várható osztalékon

Macedóniában és Montenegróban is 5%-os forrásadó terheli a Magyarországra történő osztalékfizetést. Az adólevezetés ezen sora kizárólag a montenegrói leányvállalatnak a Csoport részesedésére jutó várható eredményének 5%-os forrásadóját tartalmazta 2016-ban.

(j) Társasági adókulcs változás hatása a halasztott adóra

2017. január 1-jétől a társasági adókulcs a korábbi 10%/19%-os sávok adókulcsról egységesen 9%-ra csökkent. Halasztott adóban az alacsonyabb adókulcs már a 2016. december 31-i halasztott adó meghatározásakor alkalmazásra került, ennek hatását tartalmazza a levezetés ezen sora.

6.3 Halasztott adó

6.3.1 Tényleges adó a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

A nyereségadó-követelés és -kötelezettség összege a mérlegben azon országok adóhatóságaival szemben fennálló társasági és egyéb nyereségadó-követeléseket és -kötelezettségeket mutatja, amelyekben a Csoport tagvállalatai működnek.

6.3.2 Halasztott adó a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

A Csoport halasztott adó egyenlegei és ezek mozgásai a következők:

millió Ft	Egyenleg 2015. december 31-én	Eredmény- kimutatás hatás	Egyenleg 2016. december 31-én	Eredmény- kimutatás hatás	Egyéb mozgások	Értékesített leányvállalat miatti változás	Egyenleg 2017. december 31-én
Halasztott adó követelés/ (kötelezettség)							
Beruházási adókedvezmény (6.3.2.1 megjegyzés)	12 413	(1 506)	10 907	(3 169)			7 738
Adótvény szerint elhatárolt veszteség (6.4 megjegyzés)	1 107	(485)	622	(272)			350
Leányvállalati befektetések	240	(240)	-	-			-
Forrásadó	(691)	572	(119)	119			-
Egyéb pénzügyi eszközök	(1 063)	738	(325)	397	(119)		(47)
Követelések és készletek értékvesztése	4 021	(2 239)	1 782	(371)			1 411
Tárgyi eszközök és immateriális javak	(19 833)	10 206	(9 627)	(907)	(57)	714	(9 877)
Goodwill	(19 425)	7 448	(11 977)	(866)			(12 843)
Szállítók és egyéb kötelezettségek	94	(92)	2	67			69
Hitelek és egyéb kölcsönök	(4 251)	2 770	(1 481)	1 481			-
IFRS áttérés	-	-	-	(1 362)			(1 362)
Halasztott bevételek	(19)	(26)	(45)	(97)			(142)
Céltartalék képzése	3 501	(1 907)	1 594	(575)			1 019
Összes nettó halasztott adó	(23 906)	15 239	(8 667)	(5 555)	(176)	714	(13 684)
Ebből: halasztott adó kötelezettség	(23 953)		(8 740)				(13 743)
Ebből: halasztott adó követelés	47		73				59
<u>Egyéb mozgások tartalma:</u>							
Adókedvezmény kivetések eredményhatása					(57)		
Beolvasd leányvállalat miatti változás					(119)		
Értékesített leányvállalat miatti változás						714	

Az egyéb mozgások oszlopa 2017-ben elkülönítve tartalmazza a halasztott adó eredménykimutatással szemben könyvelt adókedvezmény kivégeket (57 millió forint), valamint a Serverinfo Kft. beolvasdakor felvett valós értékek miatti adóhatást (119 millió forint). A 2017. december 31-i halasztottadó egyenleg nem tartalmazza a montenegrói leányvállalat (714 millió forintos) adóhatását, mivel a Crnogorski Telekom megszűnt tevékenységnek minősült. Az értékesített leányvállalat miatti változások oszlop ennek hatását mutatja.

A Csoport számos jogi személyből áll, melyek többsége rendelkezik halasztott adó követeléssel és kötelezettséggel. A halasztott adó követelések és kötelezettségek megbontása a mérlegben a Csoport jogi személyei szerint történik úgy, hogy egy jogi személy kapcsán egy összeg jelenik meg vagy eszközként, vagy kötelezettségként a mérlegben.

A Csoport nettó halasztott adó kötelezettség állománya 2017. december 31-én 13 684 millió forint, amely több különálló halasztott adó követelés és kötelezettség összegéből tevődik össze (lásd a fenti táblázatban). Ezekből a tételekből körülbelül 2342 millió forint halasztott adó követelés esetében várható, hogy 2018-ban visszafordul (halasztott adó követelés: 2572 millió forint és halasztott adó kötelezettség: 230 millió forint).

A Csoport nettó halasztott adó kötelezettség állománya 2016. december 31-én 8667 millió forint, amely több különálló halasztott adó követelés és kötelezettség összegéből tevődik össze (lásd a fenti táblázatban). Ezekből a tételekből körülbelül 1446 millió forint halasztott adó követelés esetében várható, hogy 2017-ben visszafordul (halasztott adó követelés: 3351 millió forint és halasztott adó kötelezettség: 1905 millió forint).

A fejlesztési adókedvezményekhez kapcsolódó halasztott adó követelések a beruházások aktivált költségeivel szemben kerültek elszámolásra.

Az anyavállalat könyveiben, a leányvállalatokban birtokolt részesedések miatt keletkező átmeneti különbségek közül 11 016 millió forint értékű nettó átmeneti különbözetre nem számoltunk el halasztott adó kötelezettséget 2017. december 31-én (2016-ban 27 521 millió forint volt az átmeneti különbözet, melyre nem képeztünk kötelezettséget).

A goodwill-en képzett halasztott adó kötelezettség az Emitel és a T-Mobile felvásárlása során a Társaság könyveiben képzett goodwill-hez kapcsolódik, amely cégek beolvadtak a Magyar Telekom Nyrt-be. A goodwill értékcsökkenése társasági adóban elismert költségnek minősül, az IFRS-ek szabályai szerint viszont nem történik értékcsökkenés elszámolás. A két megközelítésből eredő eltérést fejezi ki a halasztott adó kötelezettség.

6.3.2.1 Beruházási adókedvezmény

A szélessávú internet elterjesztésének ösztönzésére a magyar kormány 2003-tól a szélessávú internet eszközökbe (pl. DSL vonalak, UMTS eszközök) 100 millió forint felett beruházó társaságok számára a társasági adó csökkentését tette lehetővé. A Magyar Telekom Nyrt-nek 2003 és 2008 között volt lehetősége arra, hogy ilyen jogcímen adókedvezményre tegyen szert. A 2012-ben és 2013-ban megvalósított adókedvezmény programok azonban már nem ilyen jellegűek volt, hanem ún. „fejlesztési adókedvezmények”, amelynek lényege, hogy a – nemcsak szélessávú, hanem bármely más – beruházás összege jelenértéken meghaladja a legalább 3 milliárd forintot, néhány egyéb feltétel (pl. létszámkritérium) teljesítése mellett. Az adócsökkentés lehetséges mértéke mindkét adókedvezmény típus esetében a beruházás százalékában került meghatározásra. Mivel az adókedvezmények kormányzati támogatás jellegűek, a halasztott adó követelés a kapcsolódó beruházás költségeivel szemben került elszámolásra. Ha az adókedvezmény nem kerül felhasználásra a keletkezésévében, a keletkező évben nagyobb összegű kedvezményt lehet felhasználni, mivel a korábbi évek fel nem használt összegei kamattal növelt értéken érvényesíthetők. Ez a növekmény hozzáadódik a beruházási adókedvezményhez, csökkentve az éves halasztott adóköltség összegét.

A Magyar Telekom adókedvezményeinek részletei az alábbi táblázatban láthatóak (millió Ft-ban):

Kedvezmény keletkezésének éve	Figyelembe vehető eszköz-beruházás összege	Megállapított adókedvezmény	Adó-költséggel szemben elismert növekedés	Felhasznált adókedvezmény	Fennmaradó adókedvezmény értéke 2017. december 31-én	Fennmaradó adókedvezmény értéke 2016. december 31-én	Lejárat éve
2007	10 681	2 827	2 888	(5 715)	-	1 724	2017
2012	11 451	3 518	516	(1 470)	2 564	4 028	2021
2013	14 604	4 580	426	(2)	5 004	4 986	2023
2014	490	161	9	-	170	169	2023
Összesen	37 226	11 086	3 839	(7 187)	7 738	10 907	

Annak érdekében, hogy a Csoport tagjai az adókedvezményeket és az adócsökkentő tételeket igénybe tudják venni, szigorú feltételeket kell teljesíteniük az erre vonatkozó adószabályok értelmében. A legfontosabb követelmény, hogy a vonatkozó eszközöket legalább 5 éven keresztül üzemeltetni kell. A 2012-es és 2013-as adókedvezmények tekintetében további követelmény, hogy az adókedvezmény első igénybevételének adóévét követő 4 adóévben meghatározott átlagos állományi létszám/évesített bérköltség feltételt kell megtartani. A Társaság létszámát 150 fővel kell növelni és ezt az adókedvezmény első igénybevételétől (ez 2012, illetve 2014) számított négy évig fenn kell tartani. A 2013-as adókedvezmény program lezárására 2014 januárjában került sor, így annak esetében az első igénybevétel adóéve 2014. A bázisév mindkét program esetében a beruházás megkezdését megelőző év, tehát 2011. A menedzsment úgy gondolja, hogy a létszám fenntartását célzó feltétel nem kritikus, hiszen 2012-ben jelentős létszámnövekedés valósult meg bizonyos, korábban alvállalkozók által

végzett tevékenység beszerzésével, és további beszerzési tervekkel is rendelkezünk. Fentiek alapján a menedzsment szerint a Csoport eleget tett és eleget fog tenni minden előírásnak annak érdekében, hogy a halasztott adó követelést elismerje.

6.4 Elhatárolt veszteségek

Az adótörvény szerinti felhalmozott veszteségek halasztott adó hatása csak olyan mértékben kerül elismerésre, amennyire azok jövőbeli realizálhatósága valószínűsíthető. Az alábbi táblázat a Csoport elhatárolt veszteségeit tartalmazza.

Lejárat éve	Adótörvény szerint elhatárolt veszteségek 2016. december 31-én	Adótörvény szerint elhatárolt veszteségek 2017. december 31-én
2016.....	84	-
2017.....	138	125
2018.....	22 620	22 442
2019.....	5 641	88
2020.....	194	129
2021.....	-	2
2022.....	-	2
2025.....	7 023	3 915
Összesen	35 700	26 703
Halasztott adót képező veszteségek.....	6 907	3 884
Halasztott adót nem képező veszteségek	28 793	22 819
Összesen	35 700	26 703

A magyar társasági adó törvény 2015. január 1-től módosult, amelyből adódóan a 2014. december 31-ig képződött elhatárolt veszteségeket legkésőbb a 2025. december 31-én végződő adóév adózás előtti eredményének csökkentésére lehet felhasználni.

6.5 Adóellenőrzés

Az adóhatóság az adóbevallást követő évtől számított öt éven belül bármikor ellenőrizheti a könyveket, és pótlólagos adót vet het ki büntetéssel, illetve késedelmi kamattal növelve. A menedzsmentnek nincs tudomása olyan körülményről, amelyből a Csoportnak ilyen jogcímen jelentős kötelezettsége származhatna.

6.6 A Magyar Telekom Nyrt. osztalékfizetése

A Magyar Telekom Nyrt. által fizetendő és fizetett osztalékot forrásadó, illetve nyereségadó terhelheti a tulajdonos országa szerinti adótörvények alapján. Ez azonban nincs hatással a jóváhagyott osztalék összegére vagy a Magyar Telekom Nyrt. adószámaira, mivel az említett adók – amennyiben vannak – a tulajdonost terhelik.

6.7 A Magyar Telekom Nyrt. IFRS átállása

Mivel a Magyar Telekom Nyrt. a Budapesti Értéktőzsdén bejegyzett cég, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezéseivel összhangban 2017-től köteles pénzügyi kimutatásait a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardoknak („IFRS”) megfelelően elkészíteni. Az IFRS áttérés következtében a Társaság 22,7 milliárd forint társasági adóalap növelő áttérési különbözetet mutatott ki. Az erre jutó társasági adót a 2017-2019 években 3 egyenlő részletben fizeti meg.

A Csoport többi cége nem választotta az IFRS szabályainak megfelelő pénzügyi kimutatásokra való áttérést.

7 KÉSZLETEK

7.1 Készletek – számviteli politikák

A készletek a bekerülési érték és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabbikon szerepelnek a beszámolóban. A bekerülési érték súlyozott átlagár alapján kerül kiszámításra. A készletek bekerülési értéke tartalmaz minden, a készletek beszerzéséhez, előállításához, illetve a jelenlegi helyére és állapotába kerüléséhez kapcsolódóan felmerült költséget. A nettó realizálható érték a még hátralévő előállítási költséggel, illetve az értékesítés költségével csökkentett, normál üzletmenetben alkalmazott, becsült eladási ár.

A telefonkészülékeket gyakran a beszerzési ár alatt értékesítjük új előfizetők megszerzését célzó akciók keretében, amelyek egy minimális időszakra elkötelezettséget igényelnek (3.4 megjegyzés). Az ilyen készülékértékesítésből eredő veszteségeket csak az eladáskor könyveljük, amennyiben a telefonkészülékek szokásos piaci ára meghaladja azok bekerülési értékét. Ha a szokásos piaci ár alacsonyabb a bekerülési értéknél, a különbséget elszámoljuk értékvesztésként.

A készletek értékvesztését az Egyéb működési költségek között számoljuk el.

7.2 Készletek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	2016. december 31-én	2017. december 31-én
Áruk	12 793	16 247
Egyéb készletek	4 398	1 111
Összesen	17 191	17 358
Értékvesztés	(548)	(183)
	16 643	17 175

A készletekre elszámolt értékvesztés sem annak visszairása nem jelentős, így erről nem mutatunk be külön mozgástáblát.

A Csoport készletei nincsenek biztosítékkal terhelve sem 2016., sem 2017. december 31-én.

8 ÉRTÉKESÍTÉSRE KIJELELT ESZKÖZÖK ÉS EZEKHEZ KÖZVETLENÜL KAPCSOLÓDÓ KÖTELEZETTSÉGEK

8.1 Értékesítésre kijelölt eszközök – számviteli politikák

Az „értékesítésre kijelölt eszközök” kategória olyan eszközöket (jellemzően ingatlanokat) tartalmaz, amelyek a Csoport további működéséhez nem szükségesek, és döntés született eladásukról, amire nagy valószínűséggel 12 hónapon belül sor kerül. Ezeket az eszközöket a könyv szerinti érték és az értékesítés költségével csökkentett valós érték közül az alacsonyabbikon tartjuk nyilván. Ezen eszközök esetében az értékcsökkenés elszámolása abban az időpontban megszűnik, amikor az eszközt értékesítésre kijelölt eszközzé minősítik. Abban az esetben, ha az értékesítésre kijelölt eszközzé történő minősítés időpontjában az adott tárgyi eszköz vagy immateriális jószág megállapított valós értéke alacsonyabb, mint a könyv szerinti érték, a különbséget az eredménykimutatásban értékvesztésként (Értékcsökkenési leírás és amortizáció) számoljuk el.

8.2 Értékesítésre kijelölt eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

Az értékesítésre kijelölt eszközöket és ezekhez közvetlenül kapcsolódó kötelezettségeket az alábbi táblázatban mutatjuk be:

millió Ft	2016. december 31-én	2017. december 31-én
Tárgyi eszközök	1 556	162
Értékesítésre kijelölt eszközök összesen	1 556	162

Az egyéb értékesítésre kijelölt eszközök közé jellemzően az ingatlanok kihasználtságának fokozása eredményeképpen értékesítésre kijelölt

telkek és épületek tartoznak, melyek értékesítésére várhatóan egy éven belül kerül sor. Ezek az eszközök könyv szerinti értéken vannak bemutatva, mivel nem kellett értékvesztést elszámolni értékesítésre való átsorolásukkor.

9 TÁRGYI ESZKÖZÖK

9.1 Tárgyi eszközök – számviteli politikák

A tárgyi eszközöket bekerülési értékük halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett értékén tartjuk nyilván.

Egy tárgyi eszköz bekerülési értéke tartalmazza a kedvezményekkel és rabattal csökkentett beszerzési árat, beleértve az importvámot és a vissza nem igényelhető adókat, és minden olyan közvetlen költséget, amely az eszköz működési helyére történő szállításához, illetve a menedzsment által kívánatosnak tartott módon történő beüzemeléséhez szükséges. Az eszköz leszerelésének, eltávolításának, valamint a helyszín helyreállításának becsült költségei is a bekerülési érték részét képezik, amennyiben a kötelezettségre az IAS 37 (Céltartalékok, függő kötelezettségek és követelések) rendelkezései szerint céltartalékot kell képezni.

A tárgyi eszközök beszerzéséhez kapcsolódó kormányzati támogatás az eszköz eredeti bekerülési értékéből levonásra kerül, és annak hatása az eredménykimutatásban az eszköz hasznos élettartama alatt, a kisebb mértékű értékcsökkenés révén mutatkozik. Az előírt feltételeket teljesítő befektetési projektekhez kapcsolódó adókedvezmények is ilyen módon kerülnek elszámolásra (6.3.2.1 megjegyzés).

Távközlési berendezések esetében a bekerülési érték tartalmazza az összes ráfordítást, beleértve az előfizető telephelyén belüli kábelszakaszt, valamint a kapcsolódó hitelezési költségeket.

Meglévő eszközökre fordított többletráfordításokat akkor aktiválunk, ha az eszközként való aktiválás vagy a ráaktiválás feltételeit teljesítik, míg a karbantartási és javítási költségek felmerülésükkor költségként kerülnek elszámolásra.

Az eszközök selejtezésekor a bekerülési érték és a halmozott értékcsökkenés kivételére kerül, a veszteség értékcsökkenésként az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

Az eszköz eladásakor a bekerülési érték és a halmozott értékcsökkenés kivételére kerül, az esetleges nyereség vagy veszteség az átfogó eredménykimutatásban (Egyéb működési bevételek) kerül elszámolásra.

A tárgyi eszközök értékcsökkenése lineáris módszer szerint kerül elszámolásra. Az eszközök bekerülési értékét a használatbavétel időpontjától kezdődően, az eszközök hasznos élettartama alatt írjuk le. A Magyar Telekom a hasznos élettartamokat és maradvány értékeket az aktuális fejlesztési tervek és technológiai fejlődés figyelembevételével évente felülvizsgálja. A hasznos élettartam legfrissebb felülvizsgálata által érintett eszközcsoportokat a 9.3 megjegyzés részletezi. Az éves felülvizsgálatra a második negyedévben kerül sor, az ebből származó változásokat a harmadik negyedévtől alkalmazzuk. A rendszeres felülvizsgálat mellett az adott év során meghozott beruházási döntések eredményeképp is módosulhat az eszközök hasznos élettartama.

A tárgyi eszközök teljes hasznos élettartama az alábbiak szerint alakul:

	<u>Év</u>
Épületek	5–50
Alépítmények, kábelek és egyéb külső létesítmények	3–38
Egyéb távközlési berendezések	2–25
Egyéb berendezések	2–12

Azon eszközök esetében, amelyekre értékcsökkenést számolunk el, minden olyan esetben, amikor bizonyos események vagy a körülmények megváltozása arra utal, hogy könyv szerinti értékük valószínűleg nem térül meg, megvizsgáljuk, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés mértéke az eszköz könyv szerinti értéke és megtérülő értéke közötti különbség. A megtérülő érték az eszköz értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke és használati értéke közül a magasabb. A befektetett eszközök értékvesztésének vizsgálatához az eszközöket azon a legalacsonyabb szinten csoportosítjuk, amelyhez önállóan beazonosítható cash-flow rendelhető (pénzbevételt generáló egységek – CGU-k).

A Csoport egyedi tárgyi eszközeinek és immateriális javainak valós értéke az esetek többségében nem határozható meg, mivel az egyes eszközök nem generálnak cash-flow-t. Így a Csoport az egyedi eszközöket CGU-khoz rendeli, majd a valós értéket CGU-szinten határozza meg, alapvetően diszkontált cash-flow számítással. További információ a 3.2 megjegyzésben. A más eszközöktől vagy eszközök csoportjától független, pénzbevételt nem generáló jellemzőkkel rendelkező társasági vagyonelemeket értékvesztés vizsgálatok szintén a CGU-khoz rendeljük.

A Magyar Telekom a goodwill tekintetében évente – vagy ha a körülmények megkívánják, gyakrabban – végez vizsgálatot, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés vizsgálatakor a Magyar Telekom a goodwillt CGU-khoz rendeli, amely a működési szegmensek szintjén került meghatározásra. További információ a 3.2 megjegyzésben. A működési szegmensek állhatnak egyértelműen egy társaságból, a társaságok egy csoportjából, illetve egy vagy több társaság bizonyos részéből is.

A működési szegmensek megtérülő értékét a Csoport az értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke alapján, értékelési módszerek segítségével határozza meg. Ilyen módszer például egy közelmúltbeli piaci tranzakcióból származó tapasztalatok felhasználása, egyéb, lényegüket tekintve nagyon hasonló instrumentumokra való utalás, diszkontált cash-flow elemzés, illetve az opciós értékelési modell, ahol a piaci tényezők szerepét maximálisan, míg a lehetséges cégspecifikus tényezőket a lehető legkisebb mértékig vesszük figyelembe. Az ilyen módon meghatározott valós értékek jelentik a működési szegmensekhez rendelt goodwill értékvesztés-vizsgálatának kiindulási pontját. További információ a 3.2 megjegyzésben. Ha a kalkulált értékesítési költséggel csökkentett valós érték alacsonyabb a működési szegmens könyv szerinti értékénél, a goodwillre értékvesztést kell elszámolni.

A tárgyi eszközök és immateriális javak értékvesztése az eredménykimutatásban az Értékcsökkenési leírás és amortizáció soron kerül elszámolásra.

9.2 Tárgyi eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	Telek és kapcsolódó jogok	Épületek	Távközlési eszközök	Egyéb	Összesen
2016. január 1.					
Bruttó érték	9 551	163 073	1 127 191	94 007	1 393 822
Halmazott értékcsökkenés	(2 274)	(59 936)	(762 836)	(73 423)	(898 469)
Nettó érték	7 277	103 137	364 355	20 584	495 353
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					(2 149)
					493 204
Nettó érték – 2016. január 1.	7 277	103 137	364 355	20 584	495 353
Átváltási különbözet	(8)	(132)	(283)	(30)	(453)
Akvízió miatti növekedés	-	-	(130)	-	(130)
Helyreállítási kötelezettség felülvizsgálata miatti értékváltozás	-	(109)	247	-	138
Beruházás	-	1 946	63 283	6 953	72 182
Kivezetés	(462)	(5 254)	(147)	(387)	(6 250)
Értékcsökkenés	(138)	(4 832)	(61 397)	(7 801)	(74 168)
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	-	(54)	(190)	(57)	(301)
Átsorolás	(926)	(354)	(616)	255	(1 641)
Nettó érték – 2016. december 31.	5 743	94 348	365 122	19 517	484 730
2016. december 31.					
Bruttó érték	8 194	154 876	1 079 697	104 073	1 346 840
Halmazott értékcsökkenés	(2 451)	(60 528)	(714 575)	(84 556)	(862 110)
Nettó érték	5 743	94 348	365 122	19 517	484 730
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					(1 556)
					483 174
Nettó érték – 2017. január 1.	5 743	94 348	365 122	19 517	484 730
Átváltási különbözet	-	(74)	(204)	(18)	(296)
Akvízió miatti növekedés	432	3 644	66	1 951	6 093
Helyreállítási kötelezettség felülvizsgálata miatti értékváltozás	-	297	(30)	-	267
Beruházás	1	2 125	44 986	10 256	57 368
Kivezetés	(20)	(995)	(48)	(289)	(1 352)
Értékcsökkenés	(74)	(5 003)	(51 721)	(7 428)	(64 226)
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	(811)	(5 478)	(16 972)	(818)	(24 079)
Átsorolás	185	539	212	(936)	-
Nettó érték – 2017. december 31.	5 456	89 403	341 411	22 235	458 505
2017. december 31.					
Bruttó érték	7 873	151 129	1 014 408	104 535	1 277 945
Halmazott értékcsökkenés	(2 417)	(61 726)	(672 997)	(82 300)	(819 440)
Nettó érték	5 456	89 403	341 411	22 235	458 505
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					(162)
					458 343

A tárgyi eszközök 2017. december 31-i záróegyenlege 61 452 millió forint értékben (2016: 62 357 millió forint) tartalmaz befejezetlen beruházásokat. A fenti táblában a befejezetlen beruházás abban a kategóriában szerepel, amelyben az eszköz üzembe helyezése várható.

Az Átváltási különbözet sor tartalmazza a Csoport külföldi leányvállalatainak konszolidációjakor keletkező árfolyamkülönbözet hatását.

Az Akvizíciók miatti növekedés sor tartalmazza a Magyar Telekom által megvásárolt cégek és üzletágak eszközeinek valós vagy könyv szerinti értékét a felvásárláskor. Az előzetes és végleges vételár-allokáció különbsége is erre a sorra kerül.

A Helyreállítási kötelezettség felülvizsgálata miatti értékváltozás sor tartalmazza az eszköz miatt felmerülő helyreállítási kötelezettség változását, mellyel a könyv szerinti értéket módosítjuk egy céltartalékkal szemben. További információk a 13.2.4 megjegyzésben találhatóak.

A Beruházás sor az általános üzletmenet során a tárgyévben végrehajtott beruházások miatti növekedést mutatja. Az alábbi táblázat a Beruházásokat a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2016	2017
Folytatódó tevékenység során végrehajtott beruházások	68 051	57 278
Megszűnt tevékenység során végrehajtott beruházások	4 131	90
	72 182	57 368

Az alábbi táblázat az értékcsökkenést a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2016	2017
Folytatódó tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(70 509)	(63 950)
Megszűnt tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(3 659)	(276)
	(74 168)	(64 226)

Az átsorolások összege, és azok értékcsökkenésre gyakorolt hatása nem jelentős.

A Csoport sem 2017-ben, sem 2016-ban nem számolt el értékvesztést.

Az épületek között szerepelnek értékesített, majd pénzügyi lízing keretében visszlízingelt eszközök, amelyek bruttó értéke 2017. december 31-én 4048 millió forint (2016: 3775 millió forint), nettó könyv szerinti értéke pedig 1529 millió forint (2016: 1533 millió forint).

A pénzügyi lízing (de nem visszlízing) keretében lízingelt eszközök többnyire az épületek és távközlési eszközök között szerepelnek. A lízingbe vett eszközök bruttó könyv szerinti értéke 2017. december 31-én 3826 millió forint (2016: 7211 millió forint), nettó könyv szerinti értéke 1060 millió forint volt (2016: 3750 millió forint).

2017. december 31-én a távközlési eszközök között operatív lízingszerződések keretében az ügyfeleknek bérbe adott eszközök is szerepelnek, melyek bruttó könyv szerinti értéke 127 millió forint (2016: 373 millió forint), nettó könyv szerinti értéke 0 millió forint (2016: 0 millió forint).

A Csoport tárgyi eszközei nem szolgáltak hitelek és egyéb kölcsönök fedezeteként, illetve nincsenek biztosítékkal terhelve sem 2017., sem 2016. december 31-én.

9.3 Hasznos élettartam felülvizsgálata

A Csoport tárgyi eszközei hasznos élettartamának (és maradványértékeinek) 2017. évi felülvizsgálata eredményeként számos eszköz, elsősorban saját felhasználásra átsorolt lízingelt set-top box eszközök élettartama módosult. Az élettartam-változás következtében az értékcsökkenés eredeti trendje az alábbiak szerint módosult.

millió Ft	2017	2018	2019	2020	2020 után
Értékcsökkenés költségben bekövetkező növekedés / (csökkenés)	(2235)	(503)	1329	954	455

10 IMMATERIÁLIS JAVAK

10.1 Immateriális javak – számviteli politikák

Az immateriális javakat a bekerülési értékük halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett értékén tartjuk nyilván.

A vásárolt számítógépes szoftvereket a beszerzéshez és üzembe helyezéshez kapcsolódó költségek alapján meghatározott értéken aktiváljuk. Erre a várható élettartam során értékcsökkenést számolunk el. A számítógépes szoftverek fejlesztésével és karbantartásával kapcsolatos költségeket felmerüléskor költségként számoljuk el általában. A Csoport által ellenőrzött beazonosítható és egyedi számítógépes szoftverek kifejlesztésével kapcsolatos közvetlen költségek, amelyek valószínűleg egy éven túlmenő és a bekerülési költségeket meghaladó hasznot hoznak, az immateriális javak között kerülnek elszámolásra. A közvetlen költségek közé tartoznak a szoftverfejlesztés személyi jellegű költségei, valamint a hitelezési költségek és a közvetett költségek arányos része. Az eszközként aktivált számítógépes szoftverfejlesztési költségekre a becsült hasznos élettartam alatt értékcsökkenést számolunk el. Az eszközként aktivált számítógépes szoftverek jellemzően megvásárolt elemeket tartalmaznak és csak kisebb mértékben aktivált saját költségeket, így ezeket nem tekintjük saját fejlesztésű szoftvernek. A teljes mértékben saját erőforrással előállított szoftverek az összes szoftver elhanyagolhatóan kis részét teszik ki, így nincsenek elkülönítetten bemutatva.

A hosszú távú frekvenciahasználati licencek beszerzésével kapcsolatos költségeket aktiváljuk. A frekvenciahasználat jövőbeli éves díjainak jelenértékét az esetben aktiváljuk, ha ezek megbízhatóan becsülhetők, különben Egyéb működési költségként számoljuk el abban az évben, amelyre a befizetési kötelezettség vonatkozik. A koncessziós jogok és licencek hasznos élettartama a vonatkozó megállapodás ok feltételei szerint van meghatározva, és lineáris módszer szerinti értékcsökkenést számolunk el rájuk a frekvenciahasználat kezdetétől az eredeti koncessziós jog, illetve a licenc lejártáig. A licenc időtartamának esetleges meghosszabbítását csak abban az esetben vesszük figyelembe a hasznos élettartam meghatározásakor, ha biztosak vagyunk abban, hogy az ellenérték fizetése nélkül is meg fog valósulni.

Az immateriális javak értékcsökkenése lineáris módszer szerint kerül elszámolásra. Az eszközök beszerzési értékét a használatbavétel időpontjától kezdődően az eszközök hasznos élettartama alatt írjuk le.

A Magyar Telekom a hasznos élettartamokat és maradványértékeket az aktuális fejlesztési tervek és technológiai fejlődés figyelembevételével évente felülvizsgálja. A hasznos élettartam legfrissebb felülvizsgálata által érintett eszközcsoportokat a 10.3. megjegyzés részletezi. Az éves felülvizsgálatra a második negyedévben kerül sor, az ebből származó változásokat a harmadik negyedévtől alkalmazzuk. A rendszeres felülvizsgálat mellett az adott év során meghozott beruházási döntések eredményeképp is módosulhat az eszközök hasznos élettartama.

A Csoport a goodwill kivételével nem rendelkezik jelentős értékű, határozatlan élettartamú immateriális javakkal. Az immateriális javak értékcsökkenését (a goodwill kivételével) azok hasznos élettartama alatt, az alábbiak szerint számoljuk el.

	<u>Év</u>
Szoftverek	2–24
Koncessziók és licencek	3–25
Egyéb immateriális javak	3–10

A goodwill jelenti a cégvásárlás azon többletköltségét, amely a Csoport részesedése alapján a felvásárolt leányvállalat vagy üzletág nettó eszközeinek és függő kötelezettségeinek valós értékén felül, a felvásárlás időpontjában jelentkezik. A goodwill a halmozott értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken szerepel a könyvekben. Az év utolsó negyedévében megvizsgáljuk a szeptember 30-i könyv szerinti értékek alapján, hogy nem következett-e be értékvesztés a goodwill értékében. A goodwillre elszámolt értékvesztés nem fordítható vissza. Egy befektetés vagy üzletág értékesítésének nyeresége vagy vesztesége tartalmazza az eladott befektetéshez vagy üzletághoz alokkált goodwill könyv szerinti értékét is.

Ha egy eszköz egyaránt viseli a tárgyi eszközök és immateriális javak jellemzőit, el kell döntenit, hogy az IAS 16 – Tárgyi eszközök vagy az IAS 38 – Immateriális javak szabályai szerint járunk el. A menedzsment által jelentősebbnek ítélt jellemzők határozzák meg az eszközök besorolását.

Azon eszközök esetében, amelyekre értékcsökkenést számolunk el, minden olyan esetben, amikor bizonyos események vagy a körülmények megváltozása arra utal, hogy könyv szerinti értékük valószínűleg nem térül meg, megvizsgáljuk, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés mértéke az eszköz könyv szerinti értéke és megtérülő értéke közötti különbség. A megtérülő érték az eszköz értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke és használati értéke közül a magasabb. A befektetett eszközök értékvesztésének vizsgálatához az eszközöket azon a legalacsonyabb szinten csoportosítjuk, amelyhez önállóan beazonosítható cash-flow rendelhető (pénzbevételt generáló egységek – CGU-k).

A Csoport egyedi tárgyi eszközeinek és immateriális javainak valós értéke az esetek többségében nem határozható meg, mivel az egyes eszközök nem generálnak cash-flow-t. Így a Csoport az egyedi eszközöket CGU-khoz rendeli, majd a valós értéket CGU-szinten határozza meg, alapvetően diszkontált cash-flow számítással. További információ a 3.2 megjegyzésben. A más eszközöktől vagy eszközök csoportjától független, pénzbevételt nem generáló jellemzőkkel rendelkező társasági vagyonelemeket értékvesztés vizsgálatok szintén a CGU-khoz rendeljük.

A Magyar Telekom a goodwill tekintetében évente – vagy ha a körülmények megkívánják, gyakrabban – végez vizsgálatot, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés vizsgálatok a Magyar Telekom a goodwillt CGU-khoz rendeli, amely a működési szegmensek szintjén került meghatározásra. További információ a 3.2 megjegyzésben. A működési szegmensek állhatnak egyértelműen egy társaságból, a társaságok egy csoportjából, illetve egy vagy több társaság bizonyos részéből is.

A működési szegmensek megtérülő értékét a Csoport az értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke alapján, értékelési módszerek segítségével határozza meg. Ilyen módszer például egy közelmúltbeli piaci tranzakcióból származó tapasztalatok felhasználása, egyéb, lényegüket tekintve nagyon hasonló instrumentumokra való utalás, diszkontált cash-flow elemzés, illetve az opciós értékelési modell, ahol a piaci tényezők szerepét maximálisan, míg a lehetséges cégspecifikus tényezőket a lehető legkisebb mértékig vesszük figyelembe. Az ilyen módon meghatározott valós értékek jelentik a működési szegmensekhez rendelt goodwill értékvesztés-vizsgálatának kiindulási pontját. További információ a 3.2 megjegyzésben. Ha a kalkulált értékesítési költséggel csökkentett valós érték alacsonyabb a működési szegmens könyv szerinti értékénél, a goodwillre értékvesztést kell elszámolni.

A tárgyi eszközök és immateriális javak értékvesztése az eredménykimutatásban az Értékcsökkenési leírás és amortizáció soron kerül elszámolásra.

10.2 Immateriális javak a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft

	Goodwill	Koncessziók és licencek	Szoftver	Egyéb	Összesen
<u>2016. január 1.</u>					
Bruttó érték	218 497	190 658	286 288	18 679	714 122
Halmazott értékcsökkenés	-	(37 138)	(190 228)	(6 719)	(234 085)
Nettó érték	218 497	153 520	96 060	11 960	480 037
Nettó érték – 2016. január 1.	218 497	153 520	96 060	11 960	480 037
Átváltási különbözet	(44)	(45)	(55)	(21)	(165)
Akvízió miatti növekedés	207	-	-	(19)	188
Beruházás	-	9 266	29 723	2 084	41 073
Kivezetés	-	-	(28)	-	(28)
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	(562)	(94)	(515)	(4)	(1 175)
Értékcsökkenés	-	(15 570)	(25 049)	(2 689)	(43 308)
Átsorolás	-	-	1 641	-	1 641
Nettó érték – 2016. december 31.	218 098	147 077	101 777	11 311	478 263
<u>2016. december 31.</u>					
Bruttó érték	218 098	198 322	296 027	20 444	732 891
Halmazott értékcsökkenés	-	(51 245)	(194 250)	(9 133)	(254 628)
Nettó érték	218 098	147 077	101 777	11 311	478 263
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					-
					478 263
Nettó érték – 2017. január 1.	218 098	147 077	101 777	11 311	478 263
Átváltási különbözet	-	(21)	(31)	6	(46)
Akvízió miatti növekedés	631	-	-	117	748
Beruházás	-	-	24 827	4 180	29 007
Kivezetés	-	-	(72)	-	(72)
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	(6 445)	(10 393)	(4 342)	(797)	(21 977)
Értékcsökkenés	-	(15 151)	(26 278)	(3 036)	(44 465)
Átsorolás	-	-	-	-	-
Nettó érték – 2017. december 31.	212 284	121 512	95 881	11 781	441 458
<u>2017. december 31.</u>					
Bruttó érték	212 284	184 071	305 563	22 904	724 822
Halmazott értékcsökkenés	-	(62 559)	(209 682)	(11 123)	(283 364)
Nettó érték	212 284	121 512	95 881	11 781	441 458
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					-
					441 458

Az Átváltási különbözet sor tartalmazza a Csoport külföldi leányvállalatainak konszolidációjakor keletkező árfolyamkülönbözet hatását.

Az Akvizíció miatti növekedés soron a Magyar Telekom által az adott évben megszerzett cégek és üzletágak eszközeinek valós értéke és az akvizíció keletkezett goodwill kerül kimutatásra. Az előzetes és végleges vételár-allokáció különbsége is erre a sorra kerül.

A Beruházás sor az általános üzletmenet során a tárgyévben végrehajtott beruházások miatti növekedést mutatja. Az alábbi táblázat a Beruházásokat a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2016	2017
Folytatódó tevékenység során végrehajtott beruházások	29 672	28 920
Megszűnt tevékenység során végrehajtott beruházások	11 401	87
	41 073	29 007

2016-ban a Koncessziók és licencek Beruházás sora bizonyos frekvenciahasználati jogosultságok (ld. 3.5 megjegyzés) egyszeri licencdíját, valamint ezen eszközök használatra kész állapotba juttatásához közvetlenül kapcsolódó költségeket (pl. tanácsadói díj) tartalmazta.

Az immateriális javak amortizációs költsége, illetve azok értékvesztése (beleértve a goodwillt is) az eredménykimutatás Értékcsökkenési leírás és amortizáció során kerül elszámolásra. Az alábbi táblázat az értékcsökkenést a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2016	2017
Folytatódó tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(40 801)	(44 224)
Megszűnt tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(2 507)	(241)
	(43 308)	(44 465)

Az átsorolások, és azok értékcsökkenésre gyakorolt hatása nem jelentős.

A Csoport immateriális javai sem 2017., sem 2016. december 31-én nem szolgáltak biztosítékul, illetve hitelek vagy kölcsönök fedezeteként.

10.3 Hasznos élettartam

A Csoport immateriális javai hasznos élettartamának 2017. évi felülvizsgálata eredményeként számos eszköz, elsősorban szoftverek élettartama módosult. Az élettartam-változás következtében az értékcsökkenés eredeti trendje az alábbiak szerint módosult.

millió Ft	2017	2018	2019	2020	2020 után
Értékcsökkenés költségben bekövetkező (csökkenés)/ növekedés	(1 776)	(182)	461	438	1 059

10.4 Goodwill

A goodwill értékvesztés-vizsgálatához a goodwill teljes összegét hozzárendeltük a Csoport működési szegmenseihez, és a működési szegmensek megtérülő értékeit értékesítési költséggel csökkentett valós értékek alapján, a valós érték kalkulációhoz használt 3. szintű (4.5.1 megjegyzés) inputokkal határoztuk meg. Az alábbi táblázatban közzétett megtérülő értékeket a működési szegmensek nettó adósságállománya (5.2 megjegyzés) nélkül mutatjuk be, mivel ezeket nem allokáljuk a szegmensekhez. További részletek a 3.2 megjegyzésben.

millió Ft	2016.			2017.		
	december 31-én					
	Goodwill könyv szerinti értéke	Működési szegmens könyv szerinti értéke (goodwillel együtt)	Működési szegmens megtérülő értéke	Goodwill könyv szerinti értéke	Működési szegmens könyv szerinti értéke (goodwillel együtt)	Működési szegmens megtérülő értéke
MT- Magyarország	191 454	807 989	1 392 344	192 085	791 806	1 703 753
Macedónia	20 199	62 316	142 735	20 199	63 265	180 004
Montenegró	6 445	36 240	56 488	-	-	-
Összesen	<u>218 098</u>	<u>906 545</u>	<u>1 591 567</u>	<u>212 284</u>	<u>855 071</u>	<u>1 883 757</u>

A Csoport minden pénzügyi év utolsó negyedében értékvesztés-vizsgálatot végez a goodwillre vonatkozóan. A 2016. és 2017. utolsó negyedében lefolytatott értékvesztés-vizsgálat során megállapítottuk, hogy nem szükséges goodwillértékvesztést elszámolni.

10.5 Jelentős egyedi egyéb immateriális javak

A Csoport legjelentősebb egyedi egyéb immateriális javai a mobillicenzek. A jelentős licenzek könyv szerinti értékét és hátralévő hasznos élettartamát az alábbi táblázat tartalmazza. További információk ezekről az eszközökről az 34. megjegyzésben.

millió Ft	2016.		2017.	
	december 31-én			
	Könyv szerinti érték	Hátralévő hasznos élettartam (év)	Könyv szerinti érték	Hátralévő hasznos élettartam (év)
Magyar 2014-ben elnyert licenc	87 174	18	82 192	17
Magyar 2013-ban meghosszabbított licenc	39 180	5	31 717	4
Montenegrói 4G licenc	9 051	15	-	n.a.
Magyar 3G licenc	5 358	3	3 581	2
Macedón 4G licenc	2 713	17	2 534	16
Macedón 2G/3G licenc	809	2	417	1
Egyéb	2 792		1 071	
Koncessziók és licencek összesen	<u>147 077</u>		<u>121 512</u>	

11 BEFEKTETÉSEK TÁRSULT VÁLLALKOZÁSOKBAN ÉS KÖZÖS MEGÁLLAPODÁSOKBAN

11.1 Társult vállalkozások és közös megállapodások – számviteli politikák

Társult vállalkozásnak tekintjük azokat a vállalatokat, amelyek felett a Csoport jelentős befolyással bír, viszont nem irányít; ez jellemzően 20-50%-os tulajdont jelent.

Közös megállapodásnak tekintjük azokat a szerződésen alapuló kötelezettségeket, amelyek két vagy több félnek közös kontrollt biztosítanak, valamint a megállapodás szempontjából lényeges kérdésekben a kontrollt gyakorlók konszenzussal döntenek.

Ha a felek a közös megállapodás nettó eszközeiben érdekeltek, közös vállalkozásnak nevezzük.

Abban az esetben, ha a felek a közös szerveződés egyes kontrollált eszközei és fennálló kötelezettségei kapcsán gyakorolnak jogokat és tartoznak felelősséggel, közös tevékenységnek nevezzük.

A társult és közös vállalkozások az equity módszerrel kerülnek könyvelésre, és bekerülési értéken kerülnek a könyvekbe. A Csoport társult és közös vállalkozásokban lévő részesedése tartalmazza a beszerzéskor meghatározott goodwill értékét, csökkentve az esetleges értékvesztések halmozott értékével.

A Csoport társult és közös vállalkozásainak akvizíció utáni nyereségéből, illetve veszteségéből való részesedése az éves eredményben kerül elismerésre (Részesedés társult és közös vállalkozások eredményéből). Az akvizíció utáni mozgások halmozott értéke a befektetés könyv szerinti értékével szemben kerül elszámolásra. Ha a Csoport társult vagy közös vállalkozásának veszteségéből való részesedése eléri vagy meghaladja a részesedés értékét, a Csoport csak abban az esetben ismer el a részesedés értékét meghaladó veszteséget, ha jogi vagy vélelmezett kötelezettséget vállalt, vagy kifizetéseket eszközölt a társult vagy közös vállalkozás nevében.

A Csoport és társult vagy közös vállalkozása közötti tranzakciók nem realizált nyeresége a társult, illetve közös vállalkozásban lévő részesedés mértékéig kiszűrésre kerül. A társult és közös vállalkozások számviteli politikája szükség esetén módosításra kerül a Csoporton belüli egységes számviteli politika biztosítása érdekében.

Közös tevékenység esetében a megállapodáshoz rendelhető kontrollált eszközök, kötelezettségek, a közös tevékenység által realizált hozamok közös tevékenységre jutó része, a hozamok és ráfordítások megfelelő hányada felvételre kerülnek.

11.2 Társult vállalkozások

A Csoportnak 2016. és 2017. december 31-én nem volt jelentős társult vállalkozása. A Csoportnak sem 2016., sem 2017. december 31-én nem állt fenn társult vállalkozással szemben függő kötelezettsége vagy elkötelezettsége.

11.3 Közös vállalkozások

A Csoport egyetlen közös vállalkozása 2016. és 2017. december 31-én a 2015-ben a Magyar Telekom és MET Holding AG által alapított E2 Hungary Zrt. volt. Az E2 Hungary Zrt. üzleti ügyfeleknek szolgáltat energiát 2016 óta. A társaság jegyzett tőkéje 200 millió forint, a tőketartaléka 1800 millió forint, melyet mindkét alapító befizetett. A közös vállalkozást 50-50%-os tulajdonosi aránnyal és az irányítási struktúrában kiegyensúlyozott jogkörökkel hozták létre a felek. Az E2 Hungary Zrt. 2015-ben bekerülési értéken került bemutatásra és bekerülésétől equity módszerrel került könyvelésre. A társaság 2017-ben mintegy 999 millió forint nyereséget termelt (2016-ban 254 millió forint nyereséget). A társaság 2017-ben 193 millió forint osztalékot hagyott jóvá. 2016. december 31-én a Társaság mérlegében szerepelt egy E2-nek adott előleg, melyet a Társaság és üzleti ügyfelek energiaellátására bocsátott rendelkezésre. Ennek összege 2016-ban 912 millió forint, mely 2017-ben kiegyenlítésre került.

A Csoportnak sem 2016., sem 2017. december 31-én nem állt fenn közös vállalkozással szemben függő kötelezettsége vagy elkötelezettsége.

Az alábbi táblázat az E2 Hungary Zrt., a Csoport egyetlen jelentős közös vállalkozásának 2016. és 2017. december 31-i eszköz- és kötelezettség állományát, bevételét és éves eredményét mutatja.

millió Ft	2016	2017
Forgóeszközök	19 564	14 246
Befektetett eszközök	65	108
Rövid lejáratú kötelezettségek	17 419	11 356
Hosszú lejáratú kötelezettségek	-	-
Bevételek	61 699	53 878
Éves eredmény	254	999

11.4 Közös tevékenységek

2015-ben a Társaság és a Telenor Magyarország megállapodott, hogy közösen üzemelteti és fejleszti 800 MHz-es 4G mobilhálózatát Budapest kivételével az egész országban. A megállapodás elsődleges célja a 4G mobilinternet lefedettség kiépítésének felgyorsítása a vidéki régiókban és a nagyobb sávzélesség biztosítása a 4G ügyfelek számára a 2014-ben az NMHH-val kötött 800 MHz-es licenstszerződés által előírt kötelezettségekkel összhangban. A megállapodás értelmében a Telenor Magyarország Nyugat-Magyarországon, a Magyar Telekom pedig az ország keleti régiójában üzemeltet bázisállomásokat.

A megállapodást a Társaság közös tevékenységnek minősíti, mivel a stratégiai döntéseket a Magyar Telekom és a Telenor közösen hozza meg, és nincs külön gazdálkodó egység a meg egyezés működtetésének ellenőrzésére. A megállapodásban szereplő eszközökön túl a Társaság nem oszt meg felelősséget a kötelezettségekért, hozamokat és a nyereségeket.

Emiatt a megállapodással összefüggésben csak a Társaság által tulajdonolt eszközök kerülnek bemutatásra, további, a partner által tulajdonolt eszközök, kötelezettségek, bevételek és ráfordítások bemutatása nem szükséges. A Társaság által a Telenor felé és a Telenor által a Társaság felé felszámolt díjak majdnem megegyeznek, és nettó módon kerülnek rendezésre és bemutatásra az eredményre vonatkozó kimutatásban, és az ebből származó hatás nem jelentős.

Amennyiben bármelyik fél kezdeményezné a szerződés felbontását, az ügyfelek további folyamatos kiszolgálása érdekében a Társaságnak pótlólagos beruházási kötelezettségei keletkezhetnek. Ennek valószínűségét a Vezetőség jelenleg távolinak ítéli meg.

12 EGYÉB ESZKÖZÖK

12.1 Egyéb forgóeszközök

millió Ft	2016. december 31-én	2017. december 31-én
Aktív időbeli elhatárolások	6 417	8 756
Közös vállalkozásnak adott előleg (11.3 megjegyzés)	912	-
Egyéb adókövetelés	1 736	1 659
Egyéb	1 874	2 893
Egyéb követelések	<u>10 939</u>	<u>13 308</u>

12.2 Egyéb befektett eszközök

Az Egyéb befektetett eszközök legnagyobb részét a hosszú lejáratú elhatárolt dolgozói juttatások teszik ki, melyek azokhoz a piacinál kedvezőbb kamatozású hitelekhez kapcsolódnak, melyeket a Csoport munkavállalói ingatlan célú felhasználásra kaptak a Csoport tagvállalataitól (ld. 4.1.3 (d) megjegyzést).

13 CÉLTARTALÉKOK

13.1 Céltartalékok – számviteli politikák

Céltartalék akkor kerül elszámolásra, ha a Magyar Telekomnak tényleges vagy vélelmezett kötelezettsége van valamely múltbeli eseményből kifolyólag (kivéve a jövőbeni teljesítést elváró szerződéseket), és valószínűsíthető, hogy a kötelezettség rendezése gazdasági értéket megtestesítő források kiáramlását igényli, valamint megbízhatóan meg lehet becsülni a kötelezettség összegét.

A céltartalékok a fennálló kötelezettség mérlegfordulónapon történő kiegyenlítéséhez szükséges, legjobb tudásunk szerint becsült értéken kerülnek a könyvekbe. A becsült érték a várható lehetséges kimenetek súlyozott átlaga vagy a legvalószínűbb egyedi kimenetel. A céltartalékok megképzésének költségét az eredménykimutatás azon során számoljuk el, amelyen a tényleges költség várhatóan fel fog merülni. Amennyiben egy céltartalék felhasználás nélkül feloldásra kerül, a feloldott céltartalékot az eredménykimutatás azon során forgatjuk vissza, amelyen eredetileg megképzésre került.

A 12 hónapon túl esedékes kötelezettségekre képzett céltartalékok általában jelenértéken kerülnek elszámolásra, és értéküket felhasználásig, illetve visszafordításig a kamatköltségekkel szemben növeljük.

13.2 Céltartalékok a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	Vég- kielégítés	Részvény alapú kifizetések	Egyéb munka- vállalókhöz kapcsolódó	Munka- vállalókhöz kapcsolódó összesen	Jogi ügyek	Eszköz- helyre- állítási kötele- zettség	Egyéb	Összesen
2016. január 1.	5 556	217	1 709	7 482	1 524	6 942	1 144	17 092
Feloldás	(291)	(11)	(179)	(481)	(251)	(264)	(808)	(1 804)
Képzés	1 074	382	368	1 824	768	402	803	3 797
Kamat	-	1	12	13	38	107	-	158
Átértékelési különbözet	-	-	(5)	(5)	(4)	-	(1)	(10)
Felhasználás (kamatkomponenssel)	(4 258)	-	(580)	(4 838)	(159)	(87)	(128)	(5 212)
2016. december 31.	2 081	589	1 325	3 995	1 916	7 100	1 010	14 021
Ebből rövid lejáratú rész	1 636	-	494	2 130	1 492	11	860	4 493
Ebből hosszú lejáratú rész	445	589	831	1 865	424	7 089	150	9 528
2017. január 1.	2 081	589	1 325	3 995	1 916	7 100	1 010	14 021
Feloldás	(633)	(44)	(37)	(714)	(156)	(73)	(846)	(1 789)
Képzés	2 851	431	216	3 498	25	340	605	4 468
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	-	(4)	(177)	(181)	(34)	-	-	(215)
Kamat	-	4	-	4	(112)	157	-	49
Átértékelési különbözet	-	-	(3)	(3)	(3)	-	-	(6)
Felhasználás (kamatkomponenssel)	(2 694)	(128)	(534)	(3 356)	(624)	(36)	(14)	(4 030)
2017. december 31.	1 605	848	790	3 243	1 012	7 488	755	12 498
Ebből rövid lejáratú rész	1 356	0	528	1 884	871	19	493	3 267
Ebből hosszú lejáratú rész	249	848	262	1 359	141	7 469	262	9 231

A fenti táblázat Kamat sorain a diszkontált értéken bekerülő összegek felkamatolásának hatása, valamint az először megképzett céltartalék kamatkomponense jelenik meg, valamint céltartalék-feloldás esetén a kamat vagy felkamatolási komponens feloldása.

Az elszámolt céltartalékokkal kapcsolatosan nem számítunk semmilyen kompenzációra, így nincs ezzel kapcsolatosan elszámolt eszköz a könyvekben.

13.2.1 Végkielégítés

A 2017. december 31-i végkielégítésre képzett céltartalék elsősorban a rendelkezési állományú alkalmazottakhoz, és aktív munkavállalók elbocsátásához kapcsolódik a Magyar Telekom Nyrt. 2018. évi hatékonysági elvárásai miatt. A rendelkezési állományban lévő alkalmazottak jogi státuszuk szerint munkavállalók, akik bár már nem nyújtanak szolgáltatást a Társaság részére, csökkentett összegű kompenzációt kapnak, és a Társaság társadalombiztosítási járulékot fizet utánuk. Így a végkielégítést nem egy nagyobb összegben, hanem havi részletekben kapják az érintettek. A 2016. december 31-i végkielégítésre képzett céltartalék elsősorban a rendelkezési állományú alkalmazottak, és az aktív munkavállalók elbocsátásához kapcsolódott a Magyar Telekom Nyrt. 2017. évi hatékonysági elvárásai miatt.

2017-ben 1044 olyan munkavállalónak szűnt meg a munkaviszonya (2016-ban 1265 főnek), akik számára elbocsátási költséget fizetett a Csoport. A céltartalék 2017. december 31-i egyenlege 406 munkavállalóhoz és rendelkezési állományba vonult alkalmazotthoz kapcsolódik (2016-ban 486 fő).

A 2017 során végrehajtott létszámleépítéssel kapcsolatban 4066 millió forint került kifizetésre (2016-ban 6590 millió forint).

13.2.2 Részvény alapú kifizetések

A részvény alapú kifizetésekkel kapcsolatos részletek a 20.1 megjegyzésben olvashatóak.

13.2.3 Jogi ügyek

A jogi ügyekre képzett céltartalékok összege főleg közigazgatási hatóságoknak, versenyhivatalnak, valamint korábbi munkavállalóknak és kereskedelmi partnereknek jogvita eredményeként várhatóan kifizetésre kerülő összegeket tartalmazza. Számos olyan jogvita van, melyekkel kapcsolatban céltartalék képzésére került sor, de ezek egyedileg nem jelentősek.

13.2.4 Helyreállítási kötelezettségre képzett céltartalék

Az eszközök kapcsán fennálló helyreállítási kötelezettség elsősorban harmadik fél ingatlanán felépített távközlési szerkezetekből fakad. A Csoport minden évben felülvizsgálja a szükséges céltartalékokat. A felülvizsgálat során sem 2017-ben, sem 2016-ban nem következett be jelentős változás.

13.2.5 Egyéb céltartalékok

Az Egyéb céltartalékok egyenlege a garanciális kötelezettségekre, hátrányos szerződésekre és további, egyenként kis összegű tételekre képzett céltartalékokat tartalmaz.

14 EGYÉB RÖVIDLEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
Elhatárolt bevételek és kapott előlegek	15 310	13 891
Egyéb adók és társadalombiztosítási kötelezettségek	14 159	14 520
Bérek	5 233	10 466
Eszközhöz kapcsolódó kapott előleg	(a) 5 104	4 648
Nem irányító részesedésnek fizetendő osztalék	461	22
Egyéb kötelezettségek	270	49
	<u>40 537</u>	<u>43 596</u>

(a) Eszközhöz kapcsolódó kapott előleg

2016-ban a Magyar Telekom a digitális hálózatok országos fejlesztésére kiírt pályázat első és második (Magyarország nyugati és keleti részét érintő) körének eredményeként 12,2 milliárd forintnyi európai uniós forrást nyert el Csoport szinten legalább 30 Mbps sebességű vezeték hálózat fejlesztésére. A Társaság ebből 2017-ben 1416 millió forintot használt föl. A tárgyi eszközök beszerzéséhez kapcsolódó kormányzati támogatás részleteit a 9. megjegyzés, a tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésére fordított összeg részleteit a 28. megjegyzés tartalmazza.

15 EGYÉB HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

Az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek legnagyobb részét hosszú lejáratú projektekhez és ügyfélhűségprogramokhoz kapcsolódó halasztott bevételek teszik ki.

16 NEM IRÁNYÍTÓ RÉSZESEDÉSEK

A nem irányító részesedések 2016-ban a Makedonski Telekom (MKT) és a Cmogorski Telekom (CT) kisebbségi részvénytulajdonosainak részesedését tartalmazta. A Cmogorski Telekom értékesítése miatt a 2017-es egyenleg csak a MKT kisebbségi részvénytulajdonosainak részesedését tartalmazza. Lásd még a 26.2.1. megjegyzést.

In HUF millions	MKT	CT (megszűnt)	Egyéb	Összesen
2016. január 1.	34 419	10 294	-	44 713
Deklarált osztalék.....	(3 234)	(1 416)	-	(4 650)
Teljes átfogó eredmény.....	2 134	646	-	2 780
2016. december 31.	<u>33 319</u>	<u>9 524</u>	-	<u>42 843</u>
Deklarált osztalék.....	(2 728)	-	(592)	(3 320)
Teljes átfogó eredmény.....	2 879	(2 781)	-	98
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés.....	-	(6 743)	-	(6 743)
2017. december 31.	<u>33 470</u>	-	<u>(592)</u>	<u>32 878</u>

16.1 Összesített pénzügyi információk a jelentős nem irányító részesedésekkel rendelkező leányvállalatokról

Az alábbi táblázatok a csoporton belüli kiszűrések előtti összegeket mutatják be.

a) Összesített mérlegek

millió Ft	MKT		CT (megszűnt)	
	2016	2017	2016	2017
Forgóeszközök	24 871	22 425	12 907	-
Rövid lejáratú kötelezettségek	(23 093)	(18 607)	(14 118)	-
Befektetett eszközök	98 008	97 872	50 517	-
Hosszú lejáratú kötelezettségek	(2 059)	(3 660)	(2 257)	-
Nettó eszközállomány	<u>97 727</u>	<u>98 030</u>	<u>47 049</u>	-

b) Összesített eredménykimutatások

millió Ft	MKT		CT (megszűnt)	
	2016	2017	2016	2017
Bevételek	53 414	51 795	28 648	2 023
Adózás előtti eredmény	6 075	7 930	3 447	184
Adózott eredmény	5 132	6 890	2 985	161

c) Összesített cash flow kimutatások

millió Ft	MKT		CT (megszűnt)	
	2016	2017	2016	2017
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow	18 276	19 227	6 001	3 691
Befektetési tevékenységből származó nettó cash-flow	(9 837)	(12 630)	(2 525)	(6 073)
Irányító részesedésnek fizetett osztalék/ tőkeleszállítás	(6 676)	(3 566)	(4 575)	-
Nem irányító részesedésnek fizetett osztalék/ tőkeleszállítás	(3 234)	(2 728)	(1 416)	-
Egyéb pénzügyi tevékenységből származó cash-flow	(1 663)	(2 417)	1 698	(4)
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash- flow	(11 573)	(8 711)	(4 293)	(4)

16.2 Nem irányító tulajdonosokkal bonyolított ügyletek

A nem irányító tulajdonosokkal sem 2017-ben, sem 2016-ban nem volt jelentős tranzakció az osztalékfizetésen kívül.

A Csoportban jelentős nem irányító részesedéssel csak a Macedón Köztársaság rendelkezik, az MKT részvényei által. A Magyar Telekom és az MKT üzleti tevékenysége során nem bonyolított egyedileg jelentős ügyletet sem a 2017-es, sem a 2016-os pénzügyi év során sem a Macedón Köztársaság által ellenőrzött, sem a Macedón Köztársaság jelentős befolyása alatt álló társasággal.

17 LÍZINGEK

17.1 Lízingek – számviteli politikák

A lízingügylet olyan megállapodás, amellyel a lízingbeadó a szerződésben rögzített időszakra egy fizetés vagy fizetések sorozata fejében átadja egy eszköz használatának jogát a lízingbevevőnek. A lízing lehet operatív vagy pénzügyi lízing.

Az ügyletek valós tartalmának elsődlegessége a (jogi) formával szemben számviteli alapelv szerint a gyakorlatban nem csak lízing-megállapodásként feltüntetett szerződések minősülhetnek lízingnek számviteli szempontból.

A Csoport szempontjából különösen a következők lehetnek olyan, potenciálisan lízinget tartalmazó szerződések, amelyek jogi formájukat tekintve nem lízingszerződések:

- egyrészt a hálózatkapacitási jogok átengedéséről szóló megállapodások,
- másrészt az outsourcing jellegű megállapodások (azaz egy társaság saját erőforrásai/eszközei/adott tevékenysége/munkavállalói egy bizonyos körének kiszervezése egy másik társaságba).

Egy megállapodás akkor tartalmaz lízinget, ha a megállapodás teljesítése konkrét eszköz vagy eszközök használatától függ, vagy a megállapodás során az eszköz(ök) használatának joga átruházásra kerül. A megállapodás során akkor kerül átruházásra az eszköz használatának joga, ha a megállapodás során a vevőhöz (lízingbevevő) kerül a mögöttes eszköz használata feletti ellenőrzés joga. Ha egy megállapodás lízinget tartalmaz, akkor a megállapodás lízing elemét operatív vagy pénzügyi lízingként kell besorolni, illetve elszámolni. A megállapodás lízingtől különböző elemét a vonatkozó standard alapján kell elszámolni.

A besorolási és elszámolási szabályok alkalmazása céljából a lízinget tartalmazó megállapodás által megkövetelt fizetéseket és egyéb ellenértéket a megállapodás kezdetekor vagy a megállapodás felülvizsgálatakor, azok relatív valós értéke alapján kell elkülöníteni a lízingre vonatkozó és az egyéb elemekre vonatkozó részekre. Ehhez az elkülönítéshez jelentős becslés alkalmazása válhat szükségessé.

Ha a lízingelt eszköz tulajdonjogával kapcsolatos minden lényeges kockázat és haszon átkerül a lízingbevevőhöz, a lízing pénzügyi lízingnek minősül. Operatív lízing minden olyan lízingügylet, amely nem minősül pénzügyi lízingnek. Hogy egy lízing pénzügyi vagy operatív lízing-e, az ügylet tényleges tartalmától, és nem a szerződés formájától függ.

a) Pénzügyi lízing – a Társaság, mint lízingbeadó

Egy eszköz lízingbe adása, amikor a Magyar Telekom Lényegében a tulajdonjoggal járó összes előnyt és kockázatot átadja, pénzügyi lízing. Pénzügyi lízing esetén a Társaság bevételt és pénzügyi lízingkövetelést jelenít meg a lízing kezdetekor. A bevétel megegyezik a járó minimális lízingfizetések és a lízingbe adót illető bármely nem garantált maradványérték becsült jelenértékének összegével (lízingbe történő nettó befektetés). Az értékesített eszköz bekerülési értéke a lízing kezdetekor az éves eredményben kerül megjelenítésre. Minden kapott lízingdíj megbontásra kerül a követelés és a kamatbevétel között úgy, hogy a pénzügyi lízingbe való nettó befektetésre állandó kamatlábat eredményezzen. A pénzügyi lízing kamatbevétel eleme Kamatbevételként kerül megjelenítésre.

A pénzügyi lízingek főként olyan üzleti ügyfelek rendelkezésére bocsátott eszközöket foglalják magukban, amelyeknél outsourcing-szerződés keretében a Társaság a szolgáltató.

b) Pénzügyi lízing – a Társaság, mint lízingbevevő

Azon ingatlanok, gépek és berendezések lízingjét, ahol a Magyar Telekom a tulajdonjoggal járó összes lényeges előnyt és kockázatot viseli, pénzügyi lízingként számoljuk el. A lízingelt eszköz az eszköz kezdeti piaci értékén, vagy ha az alacsonyabb, a minimális lízingkifizetések becsült jelenértékén kerül értékelésre. Minden lízingdíj-kifizetést felosztásra kerül a fennálló pénzügyi lízingkötelezettség csökkenése és a kamatköltség között. A pénzügyi ráfordításokat nem tartalmazó lízingkötelezettségek az Egyéb pénzügyi kötelezettségek között kerülnek kimutatásra a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban. A pénzügyi lízing kamatköltség eleme a lízingidőszak alatt kerül elszámolásra az éves eredményben (Kamatköltség), és az egyes időszakokra úgy kerül felosztásra, hogy a fennálló kötelezettség egyenlegére állandó kamatlábat eredményezzen. A kezdeti megjelenítést követően, a lízingelt eszközök a rájuk vonatkozó számviteli politikák alapján kerülnek elszámolásra, kivéve, hogy a pénzügyi lízingszerződések keretében beszerzett ingatlanok, gépek és berendezések értékcsökkenési leírásának időtartama a lízing időtartama és az eszközök hasznos élettartam a közül a rövidebb.

c) Operatív lízing – a Társaság, mint lízingbeadó

Az operatív lízing keretében ügyfeleknek bérbe adott eszközöket a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban az ingatlanok, gépek és berendezések között kerülnek nyilvántartásra. Az értékcsökkenésüket az egyéb ingatlanokhoz, gépekhez és berendezésekhez hasonlóan számoljuk el, a teljes hasznos élettartam alatt. A kapott bérleti díjat lineárisan számoljuk el bevételként a lízingidőszak alatt.

d) Operatív lízing – a Társaság, mint lízingbevevő

Az operatív lízingek keretében történt kifizetések a lízingidőszak alatt az Adózott eredményben (Egyéb működési költségek) lineárisan kerülnek elszámolásra.

e) Visszlízing

Visszlízing alatt a Magyar Telekom eszközének eladását és annak vagy egy részének Magyar Telekom által történő visszlízingelését értjük. Amennyiben a visszlízing pénzügyi lízingnek minősül, az értékesítésen keletkezett nyereség elhatárolásra kerül, és a lízingperiódus során az eredményben kisebb mértékű értékcsökkenésként kerül megjelenítésre. Amennyiben a visszlízing operatív lízingnek minősül, úgy az értékesítés nyeresége vagy vesztesége az értékesítés időpontjában, az eredményben (Egyéb működési bevételek) kerül elszámolásra, mivel az eladási ár az eszköz valós értékétüközi. Hasonló módon a lízingkifizetéseket is az eredményben könyveljük (Egyéb működési költségek) egyenletesen a lízingperiódus folyamán.

17.2 Pénzügyi lízingek

17.2.1 Pénzügyi lízing – a Csoport mint lízingbeadó

A pénzügyi lízingek főként olyan üzleti ügyfelek rendelkezésére bocsátott eszközöket foglalják magukban, amelyeknél outsourcingszerződés keretében a Csoport a szolgáltató.

A pénzügyi lízinghez kapcsolódó, jövőbeni követelések 2016. és 2017. december 31-én az alábbiak szerint alakultak:

millió Ft	2016. december 31-én			2017. december 31-én		
	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-követelés	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-követelés
1 éven belül	602	137	739	246	19	265
1-5 év között	372	54	426	163	46	209
5 éven túl	222	31	253	183	31	214
Összesen	1 196	222	1 418	592	96	688

A kamatrész a még nem esedékes jövőbeni pénzügyi bevételt tartalmazza. Az egy éven belül esedékes követelések jelenértéke a mérlegben az Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök soron szerepel, míg az egy éven túli követelések az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök között kerülnek kimutatásra. A lízingperiódus során elhatárolt pénzügyi bevételt az éves eredményben (Kamatbevételek) számoljuk el.

A nem garantált maradványérték hatása a Csoport eredményére nézve nem jelentős.

17.2.2 Pénzügyi lízing – a Csoport mint lízingbevevő

2016-ban és 2017-ben a pénzügyi lízing kötelezettségek főként olyan épületek eladásához és azok egy részének visszlízingjéhez kapcsolódik, melyek telefonközpontok elhelyezésére szolgálnak. A szerződések jellemzően euróban kötöttek, futamidejük 5 – 15 év; meghosszabbíthatóak, de vásárlási opciót nem tartalmaznak.

2016. és 2017. december 31-én a visszlízingeléshez kapcsolódó jövőbeni lízingdíj-kötelezettségek az alábbiak szerint alakultak:

millió Ft	2016. december 31-én			2017. december 31-én		
	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség
1 éven belül	98	786	884	438	810	1 248
1–5 év között	582	2 578	3 160	649	2 577	3 226
5 éven túl	1 257	1 282	2 539	1 201	1 213	2 414
Összesen	1 937	4 646	6 583	2 288	4 600	6 888

A nem visszlízing jellegű pénzügyi lízingtevékenység 2016-ban és 2017-ben főleg IPTV set-top-boxok járművek és IT-berendezések lízingeléséhez kapcsolódik. A szerződések futamideje jellemzően 2–5 év, részben meghosszabbítási opcióval és jellemzően vásárlási opció nélkül.

Nem visszlízinghez kapcsolódó jövőbeni lízingdíj-kötelezettségek 2016. és 2017. december 31-én az alábbiak szerint alakultak:

millió Ft	2016. december 31-én			2017. december 31-én		
	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség
1 éven belül	2 246	331	2 577	444	387	831
1–5 év között	786	1 038	1 824	626	1 224	1 850
5 éven túl	853	592	1 445	815	541	1 356
Összesen	3 885	1 961	5 846	1 885	2 152	4 037

A Csoport nem rendelkezik pénzügyi lízingjeihez kapcsolódó változó bérleti konstrukcióval, és pénzügyi lízingelt eszközeit sem lízingeli tovább másnak.

17.3 Operatív lízingek

17.3.1 Operatív lízing – a Csoport mint lízingbeadó

A következő táblázat mutatja a Csoportnak a mobiltelefonok és alközponti berendezések operatív lízingjéből származó jövőbeni lízingköveteléseit, ahol a Magyar Telekom mint lízingbeadó jelenik meg.

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
1 éven belül	406	411
1–5 év között	418	579
5 éven túl	298	523
Összesen	1 122	1 513

17.3.2 Operatív lízing – a Csoport mint lízingbevevő

Az operatív lízinggel kapcsolatos kötelezettségek elsősorban a mobiladótornyok alatti terület bérletével, illetve kisebb részben egyéb épületek, hálózatok és egyéb távközlési eszközök bérletével kapcsolatosak. Az alábbi táblázat a Csoport operatív lízingből származó jövőbeni lízingkötelezettségeit tartalmazza:

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
1 éven belül	10 723	11 501
1–5 év között	26 274	24 569
5 éven túl	7 085	4 847
Összesen	44 082	40 917

Az operatív lízingkötelezettségek között nagyszámú, egyenként kis összegű lízingszerződés szerepel, amelyek időtartamai különbözőek. Ezek a lízingszerződések 1-től 20 évig terjedő időszakra szólnak, és a legtöbb esetben meghosszabbíthatóak, de vásárlási opciót nem tartalmaznak.

18 BEVÉTELEK

18.1 Bevételek – számviteli politikák

18.1.1 Termékértékesítés árbevétele

A termékértékesítésből származó árbevételt (berendezések) akkor kerülnek megjelenítésre, amikor a Csoport átadja a vevőnek az áruk tulajdonlásával járó kockázatokat és hasznokat, az ellenérték megtérülése valószínű, a kapcsolódó költségek és lehetséges visszáruk mértéke megbízhatóan megbecsülhető, a Csoport az eladott árukkal kapcsolatban nem tart meg irányítási részvételt, az árbevétel összege megbízhatóan mérhető. A kockázatok és hasznok átadásának időzítése, a megállapodások egyedi feltételeitől függenek. A termékértékesítés árbevétele a visszárukkal, a kereskedelmi és mennyiségi kedvezményekkel csökkentett értéken kerül értékelésre.

18.1.2 Szolgáltatás értékesítés árbevétele

A Csoport a szolgáltatásnyújtásból származó árbevételt a szolgáltatás mérlegfordulónapi teljesítési foka arányában jeleníti meg. A teljesítési fok megállapításának a módszere a szolgáltatás típusától függ.

18.1.3 Hűségprogramok

A Magyar Telekom ügyfeleit gyakran hűségpontokkal jutalmazza attól függően, hogy a Csoport által nyújtott szolgáltatásokból mennyit vesznek igénybe, beleértve számláik határidőre történő kifizetését. A hűségpontokat lehet halmozni, és a Csoport üzletágainál felhasználni (pl. hívás- és készülékengedményre stb.). Amikor az ügyfelek jogosulttá válnak a hűségpontokra, ezek valós értéke az ügyfél részére kibocsátott számla kapcsán elismert bevételből kerül levonásra és egyidejűleg az Egyéb kötelezettségek (halasztott bevétel) közé. A pontok felhasználásokor (vagy lejáratokor) a halasztott bevétel visszaforgatásra kerül a bevételek közé, mivel az ügyfél hozzájutott a csomag eredetileg le nem szállított részéhez (vagy lemondott erről).

A Magyar Telekom 2017. július 1-vel lezárta hűségprogramját, melynek eredményeképp a be nem váltott hűségpontokra képzett halasztott bevétel visszafordításra került.

18.1.4 Operatív lízingek árbevétele

Az operatív lízingszerződésekből származó bevételek árbevételként a lízing futamideje alatt, lineárisan kerülnek elszámolásra. A lízing ösztönzők a teljes lízingbevétel integráns részeként a lízing futamideje alatt kerülnek elszámolásra. Az operatív lízingekből származó árbevétel jellemzően a Rendszer-integrációs és IT-árbevételek között kerülnek elszámolásra.

18.2 A fő szolgáltatási üzletágak árbevétele

18.2.1 Mobil- és vezetékes távközlési árbevétel

A Magyar Telekom árbevétele elsősorban az ügyfelei és egyéb harmadik fél részére, a Magyar Telekom telekommunikációs hálózatán keresztül nyújtott szolgáltatásaiból és termékek értékesítéséből származik.

Az előfizetői szerződés az igénybe vett hang, internet-, adat- vagy multimédia-szolgáltatásnak megfelelően jellemzően készülékértékesítést, előfizetési díjat és havi forgalmi díjat tartalmaz. A Csoport ezeket a díjelemeket különálló árbevételelemként kezeli, és az árbevételeket a maradványérték-módszer segítségével sorolja a bemutatott kategóriákba. Ezeket az elemeket azonosítjuk, és külön kezeljük, mivel önmagukban is képviselnek értéket, és nemcsak csomagban lehet értékesíteni őket, hanem önmagukban is. A Csoport ezért a maradványérték-módszert alkalmazza ezen árbevételelemek meghatározásához, azaz a megállapodás szerint értékesített elemekhez rendelt ellenérték megegyezik a teljes ellenérték és a még nem teljesített szolgáltatás valós értékének különbségével. Az értékesített elemekhez allokkált árbevétel csak akkora összeget tartalmazhat, mely nem függ a további szolgáltatások teljesítésétől (a nem függő összeg). Az elszámolható árbevételt tehát bekorlátozza az az összeg, melyet úgy kaptunk, hogy az nem függ a még nem teljesített szolgáltatási elemektől.

A Csoport keskeny- és szélessávú hozzáférést biztosít vezetékes, mobil- és tévéelosztó hálózatához. A szolgáltatásokból származó árbevételeket akkor könyveljük, amikor a szerződéses feltételeknek megfelelően megtörtént a szolgáltatás nyújtása. A forgalmi árbevételek elszámolása a szolgáltatás igénybevételének időtartama alapján történik a szerződéses díj, valamint a jóváírások és kedvezmények összegének figyelembevételével. Az előfizetési díjak abban az időszakban kerülnek megjelenítésre, amely időszakra vonatkoznak.

A távközlési készülékek és kiegészítők eladásához kapcsolódó árbevételeket és ráfordításokat akkor könyveljük, amikor a terméket átadtuk, feltéve, hogy nincsenek olyan nem teljesített kötelezettségek, amelyek befolyásolhatják a megállapodás ügyfél részéről történő végleges elfogadását. 12 hónapon túli részletre történő értékesítés esetén azonnali árbevételként a részletfizetések jelenértéke kerül elszámolásra.

A hirdetési árbevételek a hirdetés megjelenésének időszakában kerülnek elszámolásra.

Az emelt díjas szolgáltatások árbevétele bruttó módon kerül elszámolásra, amennyiben a szolgáltatásnak a Magyar Telekom-hálózaton keresztül történő nyújtása a Csoport felelőssége, és a Csoport állapítja meg a szolgáltatások árát, valamint jelentős kockázatot visel ezekhez a szolgáltatásokhoz kapcsolódóan; egyéb esetekben nettó módon történik az elszámolás.

Az ügyfelek vásárolhatnak mobilfeltöltő, nyilvánostelefon- és internetkártyákat, amelyekkel meghatározott ideig használhatják a Magyar Telekom hálózatát. Az ilyen típusú szolgáltatásokért az ügyfél a kártya megvásárlásakor fizet. A fenti kártyák értékesítéséből származó árbevétel az egységek felhasználásakor, a fel nem használt egységekre eső árbevétel pedig az egységek lejáratakor kerül megjelenítésre.

A Magyar Telekom távközlési hálózatát használó más távközlési szolgáltatók és azok roamingügyfelei, akiknek hívása a Magyar Telekom hálózatában végződik, vagy azon át megy, a Magyar Telekom szempontjából harmadik félnek minősülnek. Ez a nagykereskedelmi (bejövő) forgalmi árbevétel a használat időszakában kerül megjelenítésre. A kapott árbevétel egy része gyakran más szolgáltatóknak kerül kifizetésre (összekapcsolás) hálózatuk használatáért. A tranzithívások árbevétele és költségei az eredményre vonatkozó kimutatásban bruttó módon, a használat időszakában kerülnek elszámolásra, mivel a szolgáltatásokat elsődlegesen a Csoport nyújtja saját hálózatán, és szabadon határozza meg a szolgáltatások árát.

18.2.2 Rendszerintegrációs és IT-árbevétel

A hálózati szolgáltatásokra vonatkozó szerződések, amelyek kiterjednek az ügyfelek részére kommunikációs hálózat telepítésére és üzemeltetésére, átlagosan 2-3 éves időtartamot fednek le. A hang- és adat alapú szolgáltatásokból származó árbevétel a szolgáltatás igénybevételekor jelenítjük meg.

Kiszervezett szolgáltatásokból származó árbevétel a szerződés feltételeinek megfelelően ténylegesen nyújtott szolgáltatás mértékében és időpontjában számolható el. A szerződéseket az IFRIC 4 követelményeinek megfelelően megvizsgáljuk. Amennyiben a szerződés tartalmaz lízing megállapodást, az abból származó árbevétel az IAS 17 – Lízingek szerint, a 17. megjegyzésben leírtaknak megfelelően számoljuk el.

A rendszerintegrációs szerződések testre szabott termék és/vagy szolgáltatások nyújtására terjednek ki, a szerződésekből származó árbevétel általában a következő szerződéstípusok valamelyike fedli le: rögzített áras, idő- vagy anyagfelhasználás-alapú szerződés. A rögzített áras szerződések esetében az árbevétel teljesítményarányosan számoljuk el, a felmerült és teljes becsült költségek arányának figyelembe vételével. Az idő- és anyagfelhasználás alapján számlázott szerződések esetében az árbevétel a szolgáltatás nyújtásakor számoljuk el.

A karbantartási szerződésekből származó árbevétel (amely általában rögzített havidíj) elszámolása a teljes szerződéses periódus alatt vagy a szolgáltatás nyújtásakor történik. A karbantartási szerződéseken kívül végzett javítások után számlázott árbevételek a ráfordított idő és a felhasznált anyagok költsége alapján a szolgáltatás nyújtásakor kerülnek elszámolásra.

Hardver- és szoftverértékesítésből és eladás jellegű lízingekből származó árbevétel akkor kerül elszámolásra, amikor a termékhez kapcsolódó tulajdonosi jellegű kockázatok jelentős része átkerült az ügyfélhez, feltéve, hogy nincsenek olyan nem teljesített kötelezettségek, amelyek befolyásolják a megállapodás ügyfél általi végső elfogadását. Az ilyen jellegű árbevételhez kapcsolódó költségek elszámolása és az árbevétel megjelenítése egy időben történik.

Kivitelezési szerződésekből származó árbevételek megjelenítése a készülségi fok arányában történik. A készülségi fok megállapítása az adott időpontig felmerült költségek becsült összköltséghez viszonyított aránya alapján történik. A kivitelezési szerződésekből eredő követelések a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a Követelések között vannak nyilvántartva. Amennyiben a ténylegesen felmerült és becsült költségek meghaladják az adott szerződésből származó árbevétel, a várható teljes veszteséget azonnal el kell ismerni céltartalékkal szemben, a Közvetlen költségek részeként.

18.2.3 Energia kiskereskedelmi árbevétel – földgáz és áram

A Magyar Telekom a földgáz és áram liberalizált magyar kiskereskedelmi piacára 2010-ben lépett be. A Magyar Telekom energiapiaci megjelenésének célja az volt, hogy minél integráltabb szolgáltatásokat nyújthasson mind lakossági, mind vállalati ügyfelei számára. A Magyar Telekom az ügyfelek megtartása érdekében az inkumbens szolgáltatókhoz képest meghatározott engedményt nyújt lakossági távközlési ügyfeleinek azok lakóhelyén az energiaszámlák végösszegéből. Üzleti partnereinknek általában egyedi árakat kínálunk.

Az éves áram- és földgázfogyasztás mennyiségét a tényleges ügyfélszám, a várható fogyasztás és historikus időjárás adatok alapján becsüljük. Ezeket a kalkulációkat folyamatosan frissítjük az energiapiac szegmensei szerint megbontva; ezek: egyetemes lakossági, egyetemes kisvállalati és versenypiaci ügyfelek. Ezeket a szegmenseket árársági jellemzőik alapján további alcsoportokra bontjuk, hogy az energiaköltségeket és

energiaárbevételeket megfelelő megbízhatósággal lehessen becsülni. Ahogy az év folyamán múlik az idő, a költségekről és az árbevételről egyre pontosabb becslések állnak rendelkezésre, melyeket folyamatosan, éves halmozott szinten frissítünk.

A nagy (versenypiaci) ügyfelektől származó árbevételt tényleges fogyasztásuk alapján számoljuk el és számlázzuk ki. Egyetemes ügyfeleknek 11 hónapon keresztül átalánydíjat számlázunk korábbi éves fogyasztásuk alapján, míg az átalánydíj és a mért éves fogyasztás különbsége a 12. hónapban kerül rendezésre. Ugyanakkor az árbevételt a becsült tényleges fogyasztás alapján számoljuk el az ügyfélév folyamán, melynek kezdete az ügyfélszerződés dátuma alapján, az év során bármikor lehet. Az ügyfelek nagy száma és megfelelő historikus adatok alapján (portfólió hatás) a becsült fogyasztás, valamint annak költségei és árbevétele nem térnek el jelentősen a tény összegektől.

Az energia kiskereskedelmi árbevételt bruttó módon számoljuk el, mivel a szolgáltatás teljesítése a Társaság felelőssége, illetve mivel e szolgáltatások árát a Társaság határozza meg, továbbá mi viseljük a gáz- és áramfogyasztás becsléséből és a forrás megvásárlásából fakadó jelentős „készletgazdálkodási” kockázatot is, ami a ténylegesen fogyasztott mennyiségek alul- vagy túlvásárlása esetén jelentős veszteséget eredményezhet.

A Társaság energiapiaci jelenlétéről bővebben a 34.3 megjegyzésben írtunk.

18.3 Árbevétel az eredményre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	<u>2016.</u>	<u>2017.</u>
	december 31-én végződött években	
<u>Mobil bevételek</u>		
Hang alapú kiskereskedelmi	146 965	141 185
Hang alapú nagykereskedelmi	10 346	9 987
Adatbevételek	62 776	73 992
SMS	16 921	17 259
Készülékértékesítés árbevétele	54 950	64 210
Egyéb mobilbevételek	14 249	16 023
Mobil bevételek összesen	<u>306 207</u>	<u>322 656</u>
<u>Vezetékes bevételek</u>		
Hang alapú kiskereskedelmi	50 175	45 977
Szélessávú kiskereskedelmi	49 292	49 334
Tévé	41 859	45 188
Készülékértékesítés árbevétele	5 421	9 254
Adatbevételek kiskereskedelmi	9 526	10 690
Nagykereskedelmi bevétel	20 151	19 050
Egyéb vezetékes bevételek	17 337	16 615
Vezetékes bevételek összesen	<u>193 761</u>	<u>196 108</u>
Rendszerintegráció/Információtechnológiai bevételek	67 289	87 485
Energiaszolgáltatásból származó bevételek	6 778	4 602
	<u>574 035</u>	<u>610 851</u>

A Csoport egy ügyfele sem minősül jelentős bevételi forrásnak. Nincs olyan külső fél (vagy külső fél vagy kormányzat közös irányítása alatt álló gazdálkodók általunk ismert csoportja), akivel a Csoport forgalma a 10 százalékot meghaladná.

19 KÖZVETLEN KÖLTSÉGEK

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Összekapcsolási díjak.	19 629	18 885
SI/IT szolgáltatáshoz kapcsolódó költségek.	39 458	60 438
Távközlési adó.	(a) 24 260	25 085
Követelések értékvesztése	7 880	5 520
Energiaszolgáltatáshoz kapcsolódó költségek	6 779	4 787
Egyéb közvetlen költségek	(b) 114 391	131 062
	<u>212 397</u>	<u>245 777</u>

A Csoport 2017-ben módosította a Közvetlen költségek bemutatását, mivel a távközlési adót az Egyéb működési költségek közül a Közvetlen költségekhez sorolta át. Az előző év bemutatását a tárgyévi adatokkal való összevethetőség érdekében módosítottuk. Mivel a távközlési adó közvetlenül kapcsolódik a bevételekhez, az átsorolás eredményeképpen a valós összkép biztosítása így jobban megvalósul. A vezetőség úgy gondolja, hogy a Közvetlen költségek új bontása a Csoport pénzügyi adatait transzparensbben mutatja.

(a) A távközlési adó 2012. július 1-jei hatállyal a vezetékes és mobil hang-, illetve a mobil SMS/MMS szolgáltatásokra került bevezetésre Magyarországon. Az adó mértéke vezetékes és mobil telefonhasználat esetén 2 Ft/perc, illetve 2 Ft/SMS/MMS magánszemély előfizető előfizetéséhez kapcsolódó hívószám esetében, nem magánszemély előfizető előfizetéséhez kapcsolódóan 3 Ft/perc, illetve 3 Ft/SMS/MMS. Az adó maximuma 700 illetve 5000 Ft/hó magán-, illetve nem magánszemély előfizető előfizetéséhez kapcsolódó hívószám esetében.

(b) Az Egyéb közvetlen költségek sor tartalmazza a mobil és vezetékes készülékek, kiegészítők, és más eszközök költségét, az ügynöki jutalékokat, valamint a nem hang közvetlen költségeket.

20 SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK

20.1 Személyi jellegű juttatások – számviteli politikák

20.1.1 Rövid távú dolgozói juttatások

A rövid távú dolgozói juttatások folyó költségként kerülnek elszámolásra abban az időszakban, amikor a dolgozó szolgáltatást nyújt. Rövid távú dolgozói juttatás a bér, a társadalombiztosítási járulék, a prémium, a fizetett szabadság, a kedvezményes telefonszámla, az étkezési és üdülési hozzájárulás és egyéb, béren kívüli juttatások, valamint ezek adóvonzata.

A meghatározott befizetésű nyugdíj-, illetve egyéb jóléti alapokba történő befizetések költségként kerülnek elszámolásra a munkavállalók által végzett munka időszakában.

20.1.2 Részvényalapú juttatások

A Magyar Telekom egy részvényalapú tranzakció keretében a dolgozója által nyújtott szolgáltatás költségét akkor számolja el, amikor a szolgáltatást igénybe veszi. Amennyiben a társaság saját részvényeivel fizet a szolgáltatásért részvényalapú juttatás keretében, a költségeket a tőkével szemben határoljuk el (Részvényben fizetendő részvényalapú tranzakciók tartaléka). A részvényalapú juttatási program lejáratakor, azaz amikor a részvények átkerülnek a dolgozó tulajdonába, illetve a részvényopció lejár, az erre képzett tartalék átkerül az eredménytartalékba. Amennyiben készpénzben történik a kifizetés egy részvényalapú tranzakció keretében, a költséggel szemben egy kötelezettség keletkezik, melynek értékét minden mérlegfordulónapon újraértékeljük valós értékre.

A valós értékeket opcióértékelési modellek (pl. Black–Scholes- vagy Monte-Carlo-szimuláció) vagy más releváns módszerek használatával határozzuk meg. Mivel a Magyar Telekom Nyrt. és a Deutsche Telekom értéktőzsdén jegyzett cégek, a részvényárak és azok múltbeli alakulása rendelkezésre áll a valósérték-számításokhoz.

A Magyar Telekom és a Deutsche Telekom részvényárfolyamának hosszú távú alakulásához kötött prémiumokat az eredménykimutatásban, azok időarányos valós értékén számoljuk el a Céltartalékokkal szemben.

20.1.2.1 A Magyar Telekom elnök-vezérigazgatójának Kiegészített Részvényvásárlási Programja (KRP)

A Magyar Telekom Igazgatósága 2011. decemberében jóváhagyta a Társaság megújuló Kiegészített Részvényvásárlási Programját, mely a Társaság elnök-vezérigazgatója (CEO) részére indult 2012-ben. A CEO az éves bruttó prémiuma minimum 10%-ának megfelelő összeget Magyar Telekom-részvényekbe kellett fektessen. A CEO önkéntesen a prémiumának legfeljebb 33,3%-áig emelhetette ezt az összeget. A részvényeket legalább 4 évig (zárolási időszak) tartania kell. A zárolási időszak 4 évét követően a fent leírt személyes befektetés során megszerzett minden egyes részvény után egy további részvényt kap a Társaságtól (kiegészített részvényvásárlás) térítésmentesen. Az eredeti tervek szerint a program 2012-től az elkövetkező 5 év folyamán évente megújult volna.

A programmal kapcsolatban 2017-ben 5 millió forint, 2016-ban 17 millió forint költség került elszámolásra.

A Magyar Telekom a CEO Kiegészített Részvényvásárlási Programját 2015. július 1-től annyiban módosította, hogy a CEO-nak MT részvény helyett DT részvénybe kell befektetni. A program többi alapelve nem változott.

20.1.2.2 A Deutsche Telekom Kiegészített Részvényvásárlási Programja

A Magyar Telekom 2015. július 1-vel Kiegészített Részvényvásárlási programot indított a felsővezetők részére (kb. 60 fő). A programban való részvétel a vezérigazgató kivételével önkéntes; számára a lenti feltételekkel kötelező.

A résztvevőknek az éves bruttó prémiumuk minimum 10%-ának megfelelő összeget Deutsche Telekom-részvényekbe kell fektetniük, amelyet önkéntesen a prémiumuk legfeljebb 33,3%-áig emelhetnek (személyes befektetés). A részvényeket legalább 4 évig (zárolási időszak) tartaniuk kell, amelynek lejártát követően a résztvevő ingyen részvényeket kap. A részvényjuttatás aránya (1:1, 1:2 vagy 1:3) a résztvevő program indulását megelőző évi teljesítményétől függ. A Deutsche Telekom a program keretében megvásárolt részvények arányában juttat ingyen részvényeket. A program évenként indul, amennyiben a Deutsche Telekom Csoport free cash flow célkitűzése teljesült az előző évben.

A programmal kapcsolatban 2017-ben 27 millió forint, 2016-ban 19 millió forint költség került elszámolásra.

20.1.2.3 Hosszútávú ösztönző program (LTI)

A Magyar Telekom 2015. január 1-én módosította LTI programját, ezzel részvényalapú kompenzációs programmá alakítva azt. Mintegy 60 felsővezető vehet részt a programban. A vezérigazgató részvétele nem kötődik feltételhez, míg a többi felsővezető csak abban az esetben vehet részt, ha az előző évi értékelése megfelel az elvárásoknak.

Az LTI négy stratégiai mutató teljesítése alapján fizet, készpénzben. A program keretében minden évben indul egy négy éves program csomag. A kifizetés a program csomag lejártá után esedékes, az előzetesen rögzített célkitűzések teljesítésének mértékében (0 és 150% között).

A program indulásakor a megfelelő ösztönző összeg virtuális DTAG részvényekbe kerül átszámításra, és ebben a formában kerül juttatásra a résztvevőnek (alap mérték). Az éves célteljesítés mértéke minden év végén meghatározásra kerül. Ez a mérték megszorozásra kerül a juttatott virtuális részvények alap mértékének időarányos részével. Az ilyen módon számított virtuális részvényt "rögzítésre kerül" a résztvevő számára, mint az adott év végleges eredménye ("éves eredmény"). A program csomag végén, a négy végleges éves eredmény összesítésre kerül. A virtuális részvények teljes számát átszámítjuk készpénzre az akkor érvényes részvényár figyelembe vételével, és ez az összeg kerül kifizetésre a résztvevőnek. A futamidő alatti osztalék fizetés szempontjából a virtuális részvények valódi részvénynek számítanak. Az osztalék a következő módon kerül figyelembe vételre: az első / második / harmadik osztalék mértéke "befektetésre" kerül virtuális részvényekbe, amikor a tényleges osztalék a valódi részvényekre kifizetésre kerül. A negyedik (és utolsó) osztalékfizetés nem kerül "befektetésre", hanem készpénzben kifizetésre kerül a program elszámolásával egy időben, miután a Közgyűlés döntött az osztalékfizetésről. A program pénzneme euró.

A programmal kapcsolatban 2017-ben 380 millió forint, 2016-ban 370 millió forint költség került elszámolásra.

20.1.2.4 Részvényátadás az MRP Szervezet részére

2016. júliusában a Magyar Telekom javadalmazási politikán alapuló munkavállalói rész tulajdonosi programot (MRP) indított, amelynek keretében a Magyar Telekom Nyrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. munkavállalóinak döntő többsége Magyar Telekom részvényekhez jutott. A program a Társaság rendes juttatási csomagján felül került biztosításra. A részvényjuttatás feltétele az volt, hogy a Társaság a 2016. december 31-én végződő évre vonatkozó tényleges MT-Magyarország szegmens operating Free Cash Flow mutatója meghaladja a 2015. december 31-én végződő évre vonatkozó megfelelő mutatóját. A részvételi feltételeknek megfelelő személyek mindegyike 226 részvényre volt jogosult (100 000 Ft értéknek megfelelő számú részvény, amely a részvények 2016. június 30-át megelőző 20 tőzsdei kereskedési nap súlyozatlan átlagára alapján került kiszámításra). A részvényekkel együtt az azokhoz kapcsolódó osztalékra való jogosultság is átadásra került, és a részvényekhez kötelező tartási időszak nem társult. 2016. júliusában a Magyar Telekom a Munkavállalói Rész tulajdonosi Program keretében való felhasználás céljából a Budapesti Értéktőzsdén 1 261 204 darab Magyar Telekom törzsrészvényt vásárolt, amelyet a program

keretében való felhasználás céljából további 272 432 darab saját részvényt elosztott ki. A megvásárolt részvények kiosztása érdekében a Társaság 2016-ban munkavállalói rész tulajdonosi program szervezetet (MRP Szervezet) alapított, amelyet a Fővárosi Törvényszék nyilvántartásba vett. Az MRP Szervezet az alapító (azaz a Társaság) által kinevezett legfőbb szervezettel rendelkezik. Az volt a várakozás, hogy miután az Igazgatóság 2017 februárjában megerősíti, hogy az MT-Magyarország szegmens oFCF-je javult, az MRP Szervezet 2017 áprilisában 6646 munkavállalónak juttat részvényeket, amelynek keretében minden részvételre jogosult 226 darab részvényt kap.

Az MRP törvény rendelkezéseivel összhangban az MRP Szervezet a mindenkor hatályos javadalmazási politikák és az MRP Szervezet alapszabálya keretében megszerezhető pénzügyi eszközök kezelésére szolgál.

Az MRP Szervezet ügyeinek intézését és képviselését az ügyvezető látja el. Az ügyvezető önállóan jogosult az MRP Szervezet képviselésére. Az ügyvezetőt a legfőbb szerv nevezi ki és hívja vissza. Az ügyvezető utasítást az Alapítótól vagy a résztvevőktől nem fogadhat el.

2016. augusztusában a Társaság 1 533 636 darab saját részvényt adott át a megalapított MRP Szervezet részére, melyből az 25 764 darabot értékesített a program résztvevői számának felülvizsgálatát követően. Az MRP Szervezet létrejötte óta teljeskörűen konszolidálásra került, mivel ezt a Társaság alapította és ellenőrzi. Mivel az Igazgatóság 2017 februárjában megerősítette, hogy az MT-Magyarország szegmens oFCF-je javult, az MRP Szervezet 2017 áprilisában 6452 munkavállalónak juttatott részvényeket.

A programmal kapcsolatban 2017-ben 164 millió forint, 2016-ban 493 millió forint költség került elszámolásra.

20.1.2.5 Prémiumkifizetés MRP Szervezeten keresztül

A Társaság a javadalmazási struktúra átalakításával új javadalmazási politikán alapuló ösztönző programot indított 2017-ben, amelynek keretében a Magyar Telekom Nyrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. érintett munkavállalói részére a prémium központi pénzügyi elem, amely a teljes bónusz megközelítőleg 50%-a, az MRP Szervezeten keresztül kerül kifizetésre. Az új ösztönző program keretében a Társaság 2017 során 2139 millió forint értékben vásárolt 4 534 758 db Magyar Telekom részvényt. A megvásárolt részvények több ütemben kerültek az MRP Szervezet részére transzferálásra. Az új program megszolgálási feltétele, hogy (a) a Társaság a 2017. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó tényleges MT-Magyarország szegmens működési Szabad Cash Flow mutatója meghaladja a 2016. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó megfelelő mutatóját, valamint az, hogy (b) az érintett munkavállaló 2018 márciusában (a megszolgálási időpontjában) a Magyar Telekom Nyrt. vagy a T-Systems Magyarország Zrt. alkalmazásában áll. A program szerinti javadalmazásban a Társaság és a T-Systems Magyarország Zrt., azon munkavállalói részesülnek, akikre kiterjed a 2017. február 22-én a Társaság Igazgatósága által elfogadott Javadalmazási politika személyi hatálya.

A megszolgálási feltétel teljesülése esetén a prémium központi pénzügyi elem a rendelkezésre bocsátott Magyar Telekom törzsrészvények várhatóan 2018 márciusában történő pénzre váltásával keletkező munkavállalói igények alapján készpénzben kerül kifizetésre az MRP Szervezeten keresztül. Az újonnan kialakított részvényalapú program induló feltételezéseire vonatkozóan a Társaság a nyújtás időpontjának („grant date”) 2017. január 1-jét tekinti, mivel a feleknek erre az időpontra lett azonos megértése a kapcsolódó feltételekről, amely a historikus feltételezések alapján került megállapításra.

A Társaság a Javadalmazási politikában és a vonatkozó belső szabályzataiban rögzített képletek alapján a központi pénzügyi elemhez kapcsolódó prémiumkifizetés jelentős hányadát tudja fedezni az az MRP programon keresztül. A teljes bónusz összegéből a fennmaradó részt kiegészítő juttatásként kapja meg a dolgozó, ha már ismert, hogy az MRP Szervezet milyen árfolyam mellett tudta a részvényeket pénzre átváltani. A Társaság az MRP Szervezet részére átadott részvényeket az MRP Szervezet Alapszabályának megfelelően köteles visszavásárolni. Azon munkavállaló, aki a megszolgálási feltétel teljesülésének MRP Szervezet ügyvezetése általi megállapítása előtt kikerül a Javadalmazási Politika hatálya alól, az MRP Szervezeten keresztül nem jogosult juttatásra, az a vonatkozó belső szabályzatoknak megfelelően a Társaság által kerül kifizetésre.

A Csoport 2017-ben elszámolta a program teljes költségét 2,1 milliárd Ft összegben, amely a mérlegben az Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek soron került kimutatásra.

20.1.3 A munkaviszony megszűnésével kapcsolatos juttatások

A munkaviszony megszűnésével kapcsolatban akkor fizetendő juttatás, ha a munkavállaló munkaviszonya a rendes nyugdíjkorhatár elérése előtt megszűnik, illetve ha a munkavállaló önkéntes felmondást választ ezen juttatások fejében. A Csoport akkor számol el munkaviszony megszűnésével kapcsolatos juttatást, amikor egy előre meghatározott terv szerint, visszavonhatatlanul elkötelezi magát a munkavállaló munkaviszonyának megszüntetése mellett, vagy arra kötelezi magát, hogy az idő előtti felmondás ösztönzésére juttatásokat ajánl fel.

20.2 Személyi jellegű juttatások az eredményre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Rövid távú dolgozói juttatások (20.1.1 megjegyzés)	81 805	80 562
Munkaviszony megszűnésével kapcsolatos juttatások (20.1.3 megjegyzés)	3 036	3 618
Részvényben kiegyenlített részvényalapú juttatások (20.1.2.1 és 20.1.2.2 megjegyzés)	36	32
Pénzeszközben kiegyenlített részvényalapú juttatások (20.1.2.3 megjegyzés)	375	380
Munkavállalói résztulajdonosi program (MRP) Szervezet (20.1.2.4 megjegyzés)	493	164
Bónuszfizetés MRP Szervezeten keresztül (20.1.2.5 megjegyzés)	-	2 131
Személyi jellegű költségek összesen aktiválás előtt	85 745	86 887
Aktivált bérköltségek	(6 867)	(6 647)
	<u>78 878</u>	<u>80 240</u>
Nyugdíj- és egyéb alapokba befizetett összegek (társadalombiztosítási járulékot is beleértve)	18 442	16 288
Átlagos létszám (redukált fő)	9 488	9 135
Záró létszám (redukált fő)	9 432	9 154

21 EGYÉB MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Közműadó (a)	7 265	7 418
Bérelti és lízingdíjak	16 968	17 931
Marketing költségek	11 987	11 383
Energia költségek	9 021	8 351
Egyéb szolgáltatások költsége (b)	51 235	52 408
Egyéb működési költségek	9 700	8 427
	<u>106 176</u>	<u>105 918</u>

A Csoport 2017-ben módosította az Egyéb működési költségek bemutatását, mivel a távközlési adót az Egyéb működési költségek közül a Közvetlen költségekhez sorolta át. Az előző év bemutatását a tárgyévi adatokkal való összevethetőség érdekében módosítottuk. A vezetőség úgy gondolja, hogy a Közvetlen költségek új bontása a Csoport pénzügyi adatait transzparensbben mutatja.

A kutatás költségeit, akárcsak a marketingköltségeket felmerülésükkor költségként számoljuk el. A Csoport kutatási költségei nem jelentősek a bemutatott években.

(a) Közműadó

2012-ben a magyar Országgyűlés elfogadta a közművezetékek adójáról szóló törvényt 2013. január 1-jei hatállyal. Az adó alanya a közművezeték tulajdonosa, aki a villamosenergia, hírközlési, földgáz-, hő-, víz- és szennyvíz szolgáltatások ellátását lehetővé tevő vezetékének nyomvonala után 125 Ft/m adó fizetésére kötelezett. A hírközlési vezeték esetében az adó mértéke függ a vezeték hosszától: az első 170 000 méter vezetékre az adó összege a 125 Ft/m 20%-a, a 170 000 és 250 000 méter közötti hosszra az adó mértéke a 125 Ft/m 40%-a, a 250 000 és 300 000 méter közötti hosszra az adó mértéke a 125 Ft/m 80%-a, 300 000 méter felett pedig az adó teljes összegét meg kell fizetni.

(b) Könyvvizsgálói költségek az Egyéb szolgáltatások költsége sorból

Az Egyéb szolgáltatások költsége többek közt tartalmazza a Csoport tagvállalatainak az egyedi és a konszolidált beszámolóknak a könyvvizsgálataival valamint egyéb szolgáltatásokkal kapcsolatos PricewaterhouseCoopers (PwC) díjakat az alábbi összetételben.

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Beszámolóknak a könyvvizsgálata	371	380
Egyéb, könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak	156	29
Egyéb, nem könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak	121	-
PwC-nek fizetendő díjak összesen	<u>648</u>	<u>409</u>

A Beszámolóknak a könyvvizsgálata sor tartalmazza az összes, a PwC-nek az éves beszámolóknak a könyvvizsgálataért és az egyéb jogi és törvényi kötelezettségekből eredő szolgáltatásokért fizetendő díjat.

Az Egyéb, könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak a PwC-nek mint külső könyvvizsgálónak az éves beszámolóknak a könyvvizsgálatain kívül fizetett díjakat tartalmazza, pl. 2017-ben a második (2016-ban mind a négy) negyedéves jelentések felülvizsgálata, a számviteli és jelentési témában nyújtott tanácsadás, amelyeket nem a könyvvizsgálói szolgáltatáshoz sorolunk.

Az Egyéb, nem könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak például olyan, a PwC által nyújtott szolgáltatásokat tartalmaznak, mint tanácsadói díjak, illetve konferenciák és tanfolyamok szervezése, amelyeken a Magyar Telekom munkatársai is részt vettek.

22 EGYÉB MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Tárgyi eszközök, immateriális javak és értékesítésre kijelölt eszközök értékesítésének eredménye	4 170	1 290
Origo értékesítésének (26.2.2 megjegyzés) bevétele	2 149	-
Saját hálózat áttelepítéséért kapott bevétel	1 111	939
Brand használati díj	-	500
Biztosítási kártérítési bevételek	302	163
DT Csoporton belüli szolgáltatások bevétele	107	104
Egyéb működési bevételek	3 072	3 750
	<u>10 911</u>	<u>6 746</u>

23 KAMATBEVÉTEL

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Követelések és kölcsönök kamatbevétele	389	327
Pénzügyi lízing kamatbevétele	38	27
Céltartalék kamatkomponensének feloldása	30	175
Osztalékbevételek	14	14
	<u>471</u>	<u>543</u>

24 KAMATKÖLTSÉG

millió Ft	2016. december 31-én végződött években	2017. december 31-én végződött években
DT-nek fizetendő kamatköltség	13 890	9 094
Egyéb kamatköltség	3 451	3 212
Pénzügyi lízing kamatköltsége	1 185	1 209
Céltartalékok kamatköltsége/felkamatolása	158	49
ebből aktivált pénzügyi költségek	(120)	(39)
	<u>18 564</u>	<u>13 525</u>

Minősített eszköz bekerülési értékének részét képezik azon hitelköltségek, amelyek az eszköz beszerzéséhez, építéséhez vagy előállításához közvetlenül hozzárendelhetők. Az egyéb hitelköltségeket az eredménykimutatásban számoljuk el. A hitelköltségek kamatot és más olyan finanszírozási költségeket tartalmaznak, melyeket a Csoport a hitelek kapcsán fizet. Az aktiválható hitelköltség a Csoport ad ott időszakban fennálló általános hitelei költségének súlyozott átlaga. Azt nevezzük minősített eszköznek, melynek a szándékolt használatba helyezése jelentős (jellemzően 12 hónapnál több) időt vesz igénybe.

A kamatköltséget nettó módon, az aktivált hitelköltséggel csökkentett értéken mutatjuk ki. Ehhez 2017-ben 2,92%-3,46%-os rátákat alkalmaztunk (2016-ban 3,77% - 4,33%). A kamatráták számításánál az Egyéb pénzügyi költségeket (25. megjegyzés) is figyelembe vettük.

25 EGYÉB PÉNZÜGYI KÖLTSÉGEK – NETTÓ

millió Ft	2016. december 31-én végződött években	2017. december 31-én végződött években
Díj/jutalék	4 885	4 856
Pénzügyi instrumentumok nettó árfolyamvesztesége/(nyeresége)	(27)	(1 107)
Egyéb nettó árfolyamveszteség	(37)	123
Derivatívák értékelésének vesztesége/(nyeresége) kapcsolt féllel szemben	3 882	4 448
Derivatívák értékelésének vesztesége/(nyeresége) külső féllel szemben	79	-
Derivatívák kivezetésének vesztesége/(nyeresége) kapcsolt féllel szemben	207	337
Derivatívák kivezetésének vesztesége/(nyeresége) külső féllel szemben	(80)	(12)
Értékesíthető pénzügyi instrumentumok kivezetésének eredménye (átsorolás)	-	-
Egyéb átfogó eredményből)	-	-
	<u>8 909</u>	<u>8 645</u>

26 VÁLTOZÁSOKA CSOPORTBAN

26.1 Akvizíciók

26.1.1 A SERVERINFO-INGATLAN Kft. akvizíciója

A T-Systems Magyarország Zrt. 2016 októberében megállapodást kötött a WING Csoporttal a SERVERINFO-INGATLAN Kft. (Serverinfo) 100%-os megvásárlásáról. A tranzakció eredményeképp a Magyar Telekom Csoport megszerzi annak az ingatlannak a tulajdonjogát, ahol a nagyon biztonságos, legmodernebb infrastruktúrával rendelkező adatközpontja található. A tranzakció értéke 14,4 millió euró (mintegy 4,4 milliárd forint) beleértve a Serverinfo 3,2 milliárd forintos hitelének összegét, amely a tranzakció zárását követően visszafizetésre került. A Serverinfo kezeli annak az ingatlanak a bérletével és fenntartásával kapcsolatos feladatokat, amelyben a T-Systems Magyarország Zrt. adatközpontja található. A vételár jelentős része az ingatlan valós értékéhez kapcsolódik. A tranzakció zárására 2017 januárjában került sor.

Az alábbi táblázat a fenti akvizíció során megszerzett eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékét, valamint a vételárat mutatja.

millió Ft	Könyv szerinti érték
Teljes vételár	1 485
Megszerzett nettó eszközállomány valós értéke	(1 150)
Goodwill	335
<u>Megszerzett nettó eszközállomány:</u>	
Pénzeszközök	475
Vevő- és egyéb követelések	55
Adókövetelések	1
Tárgyi eszközök	4 079
Hitelek	(3 203)
Szállítók és egyéb kötelezettségek	(138)
Halasztottadó-kötelezettség	(119)
	1 150

A teljes vételár 2017-ben készpénzben kifizetésre került.

A Serverinfo és a GTS Hungary Kft. 2017. szeptember 30-án beolvadt a T-Systems Magyarország Zrt.-be. A Magyar Telekom döntését a beolvadásról a portfólió egyszerűsítését célzó stratégiájával összhangban hozta meg.

26.1.2 Kábeltévé hálózati üzleti tevékenységek

A Csoport 2016-ban és 2017-ben számos kábeltévé hálózat tulajdonjogát szerezte meg egyedileg nem jelentős ügyletek keretében. Ezek az akvizíciók mind az MT-Magyarország működési szegmens üzleti kombinációjának minősültek. A teljes vételár nagy része 2016-ban és 2017-ben készpénzben kifizetésre került.

Az alábbi táblázat mutatja az egyedileg jelentéktelen tranzakciók összefoglalását.

millió Ft	2016	2017
Teljes vételár	58	2 428
Ebből: Megszerzett nettó eszközállomány valós értéke	39	2 132
Ehhez: Előzetes és végső PPA érték különbsége	188	-
Goodwill	207	296

26.2 Értékesített leányvállalatok

26.2.1 A Crnogorski Telekom A.D. értékesítése

A Társaság 2017 januárjában részvényvásárlási megállapodást írt alá a Hrvatski Telekom d.d.-vel a Crnogorski Telekom A.D. Podgorica-ban meglévő többségi 76,53 %-os tulajdoni részesedésének eladásáról összesen 123,5 millió euró (38,5 milliárd forint) összegben. A tranzakció zárására 2017 januárjában került sor.

Ez az értékesített leányvállalat korábban nem került az értékesítésre tartott kategóriába, azonban megszűnt tevékenységnek minősült, mint külön pénztermelő egység és bemutatandó szegmens. A szegmensközzétételekre gyakorolt hatást ld. a 33.2.1 megjegyzésben. A konszolidált eredménykimutatás és egyéb átfogó eredmény összehasonlító adatait újra bemutattuk a megszűnt tevékenység és a Csoport folytatódó tevékenységeinek elkülönített bemutatása érdekében. Ld. még az 1.3 megjegyzést. A Konszolidált cash-flow kimutatásban a leányvállalatok és egyéb befektetések értékesítéséből származó bevétel az értékesített leányvállalat pénzeszközeivel nettó módon kerül kimutatásra.

26.2.1.1 A megszűnt tevékenység eredménye

millió Ft

	<u>2016.</u>	<u>2017.</u>
	<u>december 31-én végződött években</u>	
Bevételek	28 616	2 027
Közvetlen költségek	(8 732)	(533)
Személyi jellegű ráfordítások	(4 449)	(332)
Értékcsökkenési leírás	(6 166)	(517)
Egyéb működési költségek	(5 970)	(525)
Működési költségek	<u>(25 317)</u>	<u>(1 907)</u>
Egyéb működési bevételek	79	73
Működési eredmény	<u>3 378</u>	<u>193</u>
Nettó pénzügyi eredmény	187	7
Megszűnt tevékenységek nyereségadója	(462)	(23)
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény	<u>3 103</u>	<u>177</u>
Megszűnt tevékenység értékesítésének nyeresége	-	10 504
Fizetendő adó megszűnt tevékenység értékesítésének nyeresége után	-	(1 155)
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény	<u>3 103</u>	<u>9 526</u>
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	(275)	(12 512)
Megszűnt tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után	<u><u>2 828</u></u>	<u><u>(2 986)</u></u>

26.2.1.2 Az értékesítés hatása a Csoport mérlegére

millió Ft	Kivezetéskor 2017-ben
Pénzeszközök	2 062
Követelések	8 860
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök	452
Egyéb forgóeszközök	736
Készletek	558
Tárgyi eszközök	24 079
Immateriális javak (beleértve a goodwillt is)	21 977
Halasztottadó-követelés	718
Egyéb befektetett pénzügyi eszközök	3 060
Egyéb befektetett eszközök	540
Rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségek	(2 826)
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	(1 099)
Kötelezettségek szállítók felé	(9 260)
Nyereségadó-kötelezettség	(408)
Céltartalékok	(215)
Hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek	(590)
Halasztottadó-kötelezettség	(1 439)
Nettó eszközállomány	47 205
Teljes vételár	38 458
Értékesített leányvállalat pénzeszközei	2 062
Nettó pénzbeáramlás	36 396

26.2.2 Origo Zrt. értékesítése

2016-ban a Magyar Telekom értékesítette az Origo Zrt. 100%-os tulajdonrészét. Ez az értékesített leányvállalat nem minősült megszűnt tevékenységnek. A tranzakció zárására 2016 februárjában került sor. Az Origo Zrt.-t a Csoport MT-Magyarország működési szegmensén belül konszolidáltuk. Az Origo értékesítésén realizált nyereséget 2016 Q1-ben számoltuk el.

A Konszolidált cash-flow kimutatásban a leányvállalatok és egyéb befektetések értékesítéséből származó bevétel az értékesített leányvállalat pénzeszközeivel nettó módon kerül kimutatásra.

26.3 Pro forma tájékoztató

Az alábbi pro forma tájékoztató a Csoport legfontosabb pénzügyi adatait tartalmazza, megmutatva, hogy hogyan változott volna a bevételek és az éves eredmény összege, ha a megvásárolt leányvállalatot már az akvizíció évének kezdetétől konszolidálnánk, illetve ténylegesen milyen mértékben járultak hozzá az akvizíció napjától az eredményhez a megvásárlás évében. A kábeltévé hálózati üzleti tevékenységekkel kapcsolatban nem teszünk közzé proforma tájékoztatót, mivel a Csoport 2016-os és 2017-es ilyen tevékenysége sem volt jelentős. A Csmogorski Telekom megszűnt tevékenységnek minősült, melynek eredményeképp a 2016-os adatok újra bemutatásra kerültek. Mivel a Serverinfo akvizíciójára 2017 januárjában került sor, és a Csoport működésére gyakorolt hatása is elhanyagolható, ez nem jelenik meg a pro forma tájékoztatóban. Mivel az Origo értékesítésére 2016. február 5-én került sor, és a Csoport működésére gyakorolt hatása is elhanyagolható, ez nem jelenik meg a pro forma tájékoztatóban.

27 EGY RÉSZVÉNYRE JUTÓ EREDMÉNY (EPS)

A részvényenkénti eredmény alapértéke úgy kerül kiszámításra, hogy a Társaság részvényeseire jutó éves eredményt elosztjuk az abban az évben forgalomban lévő törzsrészesvények súlyozott átlagos számával. A hígított részvényenkénti hozamot a törzsrészesvények mellett – ha van ilyen – a hígulást okozó részvényopciók súlyozott átlagos számának figyelembevételével számítjuk ki.

28 TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK BESZERZÉSE

Az alábbi táblázatban a tárgyi eszközök és immateriális javak beruházásait a folytatódó tevékenységek keretében a beszerzésükre fordított összeggel egyeztetjük. A megszünt tevékenységek tárgyi eszköz és immateriális javak beruházásait egyaránt a Konszolidált cash-flow kimutatás Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow megszünt tevékenységekből sora tartalmazza. Az aktivált hitelkamatot a tárgyi eszközök és immateriális javak beruházásai tartalmazzák.

millió Ft	2016. december 31-én végződött években	2017. december 31-én végződött években
Beruházás tárgyi eszközökbe (9.2 megjegyzés)	68 051	57 278
Beruházás immateriális javakba (10.2 megjegyzés)	29 672	28 920
Beruházás tárgyi eszközökbe és immateriális javakba	97 723	86 198
Eszközhöz kapcsolódó kapott előleg	(a) (5 104)	456
Aktivált lízingek	(b) (1 459)	(272)
Beruházási szállítói kötelezettségek változása	(c) 5 236	4 418
Tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésére fordított összeg	96 396	90 800

(a) Eszközhöz kapcsolódó kapott előleg

A Magyar Telekom 2016-ban Csoport szinten 12,2 milliárd forintnyi európai uniós forrást nyert el. (Részletek a 14 (a) megjegyzésben.) A támogatásra 5,1 milliárd forint előleget kapott, melyből 2016-ban nem volt felhasználás. 2017-ben további 1,0 milliárd forint támogatási előleget kapott a Társaság, melyből 2017-ben 1,4 milliárd forint került felhasználásra. Mivel az ilyen jellegű támogatás az eszköz eredeti bekerülési értékéből levonásra kerül (10.1 megjegyzés), az összeg csökkenti a tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésére fordított összeget.

(b) Aktivált lízingek

A tárgyi eszközök beruházásai a pénzügyi lízingügyletek miatt nem mindig járnak azonnali kifizetésekkel. A kifizetések a lízing futamideje alatt jelennek meg a cash-flow kimutatás Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek sorában (Pénzügyi tevékenységből származó cash-flow), valamint a Fizetett kamat és egyéb pénzügyi díjak soron (Üzleti tevékenységből származó cash-flow).

(c) Beruházási szállítói kötelezettségek változása

A Beruházási szállítói kötelezettségek változása soron azt a hatást mutatjuk ki, hogy a beruházási szállítók tényleges kiegyenlítése a beruházás megvalósulását követően történik.

29 AKVIZÍCIÓKÉRT FIZETETT ÖSSZEGEK

millió Ft	2016. december 31-én végződött években	2017. december 31-én végződött években
Serverinfo (26.1.1 megjegyzés)	-	1 485
Kábeltévé üzleti tevékenységek (26.1.2 megjegyzés)	128	2 306
Leányvállalatok és üzletágak beszerzésére fordított összeg	128	3 791

A leányvállalatok és üzletágak megvásárlására fordított összeg a tranzakció zárása előtt kifizetett előlegeket, a tranzakció zárásakor kifizetett kezdő vételárát, valamint az akvizíciókat követő években megfizetett további függő vételárak összegét tartalmazza.

30 FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK

30.1 Függő követelések

Függő követelés alatt olyan lehetséges eszközt értünk, amely múltbeli események következménye, de amelynek létezése még bizonytalan, nem a Csoport irányítása alatt álló jövőbeli eseményektől függ. Ezek az eszközök nem jelennek meg a mérlegben.

A Csoportnak nincsenek olyan függő követelései, amelyeknél a gazdasági hasznossággal járó javak beáramlása valószínű és jelentős lenne.

30.2 Függő kötelezettségek

Függő kötelezettségekre nem számolunk el céltartalékot. A függő kötelezettség egy múltbeli eseményből adódó lehetséges kötelezettség (kivéve a jövőbeni teljesítést elváró szerződéseket), amelyet egy vagy több, a társaság által nem teljesen ellenőrzött, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy elmaradása fog igazolni. Függő kötelezettség az a múltbeli eseményből adódó jelen kötelezettség, amelyet azért nem ismerünk el, mert nem valószínű, hogy a kötelezettség rendezése gazdasági értéket megtestesítő források kiáramlását igényli, vagy a kötelezettség összege nem becsülhető megbízhatóan.

Az alábbiakban a Csoport legjelentősebb függő kötelezettségeit mutatjuk be. Ezekre az ügyletekre nem számoltunk el céltartalékot, mert a menedzsment nem tartja valószínűnek, hogy jelentős kifizetésekre kerülne sor ezekkel kapcsolatban, vagy a kötelezettség összege megfelelő megbízhatósággal nem becsülhető.

30.2.1 Magyarország

30.2.1.1 Garanciák

A Magyar Telekom Nyrt. ki van téve annak a kockázatnak, hogy garanciát híjanak le tőle. Erről bővebben lásd a 4.5.4 megjegyzést.

31 BESZERZÉSI ELKÖTELEZETTSÉGEK

31.1 Tárgyi eszközökre és immateriális javakra vonatkozó beszerzési elkötelezettségek

Az alábbi táblázat a Magyar Telekom tárgyi eszközökre és immateriális javakra vonatkozó szerződéses elkötelezettségeit mutatja. Ezek többsége két éven belül esedékes.

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én	
Tárgyi eszközök	4 697	9 813
Immateriális javak	5 174	5 310
Összesen	9 871	15 123

31.2 Elkötelezettség üzleti tevékenységek vásárlására

A Csoportnak sem 2016., sem 2017. december 31-én nem állt fenn jelentős akvizícióból származó elkötelezettsége.

32 TRANZAKCIÓK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSOKKAL

A kapcsolt vállalkozásokkal szemben fennálló követelésekre nem képeztünk értékvesztést a bemutatott időszakokban.

32.1 A Deutsche Telekom Csoport és a Német Szövetségi Köztársaság

32.1.1 Deutsche Telekom Csoport

A Deutsche Telekom AG a Társaság tényleges (közvetett, végső) többségi tulajdonosa, a részvényekhez kapcsolódó szavazati jogok 59,21%-ával rendelkezik. A Deutsche Telekom Csoportnak számos vezetékes, mobil- és IT-szolgáltató leányvállalata van világszerte, amelyekkel a

Magyar Telekom Csoport folyamatos üzleti kapcsolatban áll.

A Deutsche Telekom International Finance (DTIF) a DT Csoport treasuryközpontja, így jellemzően ő nyújt hitelfinanszírozást a DT Csoportnak, beleértve a Magyar Telekomot is.

Az alábbi táblázat a DT Csoporttal kapcsolatos tranzakciókat és egyenlegeket mutatja be:

millió Ft	2016	2017
Bevételek a DT Csoportnak nyújtott szolgáltatásokból	15 547	18 370
DT Csoport által nyújtott szolgáltatások költsége	(10 379)	(13 151)
DT Csoportnak nyújtott támogató szolgáltatások bevétele	107	104
Kamatköltség DTIF-nek	(4 449)	(2 297)
Kamatköltség DTAG-nak	(9 441)	(6 797)
Anyavállalatnak fizetett osztalék	9 262	26 672
DT Csoporttal szembeni követelések	10 744	9 029
DT Csoport vállalataival szembeni szállítói kötelezettségek	(16 156)	(12 026)
DTIF hitelek	(110 919)	(101 838)
DTAG hitelek	(199 300)	(153 353)
DTAG-vel kötött swapügyletek valós értéke – eszköz	5 268	2 978
DTAG-vel kötött swapügyletek valós értéke – kötelezettség	(3 452)	(5 612)

A Deutsche Telekom 2019. június 30-ig támogatást garantál a Magyar Telekom tervezett finanszírozási igényeinek kielégítésére.

32.1.2 A Német Szövetségi Köztársaság

A Német Szövetségi Köztársaság mind közvetlenül, mind közvetve tulajdonosa a DTAG-nek a jegyzett tőke mintegy 32 százalékával. A közgyűlések átlagos látogatottsága alapján a Német Szövetségi Köztársaság a DTAG közgyűlésein stabil többséget képvisel, így bár kisebbségi részesedéssel rendelkezik, a DTAG mégis függ a Szövetségi Köztársaságtól. Ezért a Szövetségi Köztársaság, a Szövetségi Köztársaság által ellenőrzött, illetve annak jelentős befolyása alatt álló társaságok kapcsolt vállalkozásnak minősülnek a DT és következőképp a Magyar Telekom szempontjából is.

A Magyar Telekom és a DTAG üzleti tevékenysége során nem bonyolított egyedileg jelentős ügyletet sem a 2016-os, sem a 2017-es pénzügyi év során sem a Szövetségi Köztársaság által ellenőrzött, sem a Szövetségi Köztársaság jelentős befolyása alatt álló társasággal.

32.2 Társult és közös vezetésű vállalkozások

A Csoportnak nincs jelentős társult vállalkozása, és a velük bonyolított tranzakciók sem jelentősek.

Az E2 Hungary Zrt. 2015. július 9-e óta a Magyar Telekom közös vezetésű vállalkozása. A társaság 2016-ban kezdte meg működését; azóta energia-szolgáltatásokat nyújt üzleti ügyfelek részére. Lásd a 11.3 megjegyzést.

A Csoport sem 2016, sem 2017 folyamán nem folytatott jelentős tevékenységet közös vezetésű vállalkozásával.

32.3 Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Igazgatósági tagok díjazása	16	16
Felügyelő Bizottsági tagok díjazása	63	63
Igazgatósági tagoknak nyújtott kölcsön	-	-
Felügyelő Bizottsági tagoknak nyújtott kölcsön	2	2

A Felügyelő Bizottsági tagoknak nyújtott kölcsönöket kizárólag a munkavállalói küldöttek, mint munkavállalók kaptak.

32.4 Kulcsvezetők

Kulcsvezetőknek a Társaság Ügyvezető Bizottságának (MC), a Magyar Telekom fő operatív döntéshozó testületének tagjait tekintjük.

A Csoportban felmerült, kulcsvezetővel kapcsolatos kompenzációs költségeket (amelyek magukban foglalják a tb-járadékot és a béreket terhelő egyéb adókat) az alábbi táblázat tartalmazza:

millió Ft	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Béreköltség és egyéb rövid távú személyi jellegű juttatások	1 727	1 168
Munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos szerződéses költség	-	-
Részvényalapú juttatások (20.1 megjegyzés)	33	25
	<u>1 760</u>	<u>1 193</u>
Nyugdíj- és egyéb alapokba befizetett összegek (társadalombiztosítási járadékot is beleértve)	347	295

A Csoport nem nyújt hitelt a kulcsvezetőinek.

33 BEMUTATANDÓ SZEGMENSEK ÉS INFORMÁCIÓ A FÖLDRAJZI TERÜLETEKRŐL

33.1 Szegmensek szerinti bemutatás

A Csoport szegmensinformációit úgy mutatjuk be, ahogy azokat a Magyar Telekom Nyrt. vezető operatív döntéshozói, az Ügyvezető Bizottság (MC) tagjai is rendszeresen megkapnak. Az MC felelős az erőforrások működési szegmensek közötti elosztásáért, valamint ezek teljesítményének havi értékeléséért. A működési szegmensek által alkalmazott számviteli politikák és értékelési alapelvek nagyon hasonlítanak a Csoport által alkalmazott, a korábbi megjegyzésekben kifejtett számviteli politikákhoz. A kisebb eltérések elsősorban abból erednek, hogy a működési szegmensek éves eredménye az éves beszámolóhoz képest korábban kerül meghatározásra és lezárásra, minden év január 8-10. között. Bármilyen, a szegmensek eredményének zárási és a pénzügyi kimutatások jóváhagyási időpontja között felmerült és módosítást igénylő tétel a következő évi szegmenseredményekben kerül kimutatásra.

A működési szegmensek bevétele tartalmaz külső ügyféltől származó, illetve szegmensek közötti támogató szolgáltatásokból származó bevételt is.

Az MC a működési szegmensek eredményét az EBITDA (Kamatok, adófizetés és értékcsökkenési leírás előtti eredmény) szintjéig vizsgálja. Ezt a mutatót a Csoport az értékcsökkenési leírás nélküli működési eredményben határozta meg.

Az MC nem követi nyomon az eszközöket és kötelezettségeket a szegmensek szintjén.

Egy másik fontos szegmensszintű kulcsmutató (KPI) a beruházási tevékenység (Capex), amelyet a tárgyi eszközök és immateriális javak éves beruházásaként határoztunk meg.

33.2 Bemutatandó szegmensek

2017 első negyedétől kezdődően a Magyar Telekom működési szegmensei az MT-Magyarország és Macedónia. A Magyar Telekom 2017 januárjában eladta a Cmogorski Telekom A.D.-ban meglévő többségi tulajdoni részesedését, melynek következményeként a montenegrói szegmens többé nem képezi a Csoport konszolidált eredményeinek részét. További információ a megszűnt tevékenységről a 26.2.1 megjegyzésben.

Az MT-Magyarország szegmens Magyarország területén nyújt mobil- és vezetékes távközlési, televíziós, infokommunikációs és rendszerintegrációs szolgáltatást, kiskereskedelmi energiaszolgáltatást lakossági és üzleti ügyfelek millióinak a Telekom és T-Systems márka alatt. A lakossági, valamint kis- és középvállalati ügyfelek kiszolgálása a Telekom márka alatt történik, míg a kiemelt üzleti ügyfeleknek (nagyvállalati és állami szektor) a T-Systems nyújt szolgáltatásokat. Az MT-Magyarország szegmens felelős a nagykereskedelmi mobil- és vezetékes szolgáltatásokért is Magyarország területén, valamint stratégiai, az üzletágakat érintő menedzsment- és támogató funkciót lát el, beleértve a beszerzési, pénzügyi, ingatlan-, számviteli, adó-, jogi, belső ellenőrzési és hasonló megosztott szolgáltatásokat és a Csoport egyéb központi funkcióit. Ezen kívül ez a szegmens felel még a Bulgáriában és Romániában helyi vállalatoknak és távközlési szolgáltatóknak nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásokért. A Macedónia szegmens a Csoport által Macedóniában nyújtott szolgáltatásokért felel; ezek szintén felölelik a mobil- és vezetékes távközlési szolgáltatások teljes skáláját.

33.2.1 Az MC-nek rendszeresen szolgáltatott információk

A következő táblázatok azokat a bemutatandó szegmensekre vonatkozó információkat tartalmazzák (a Csoport-számokkal egyeztetve), melyek a Társaság Ügyvezető Bizottsága (MC) számára rendszeresen rendelkezésre állnak. Ezen információk között számos olyan eredménymutató szerepel – például bizonyos „rendkívüli tételek” nélküli EBITDA –, melyeket a teljesítményértékelésnél és az erőforrások allokációjánál vesznek figyelembe. Ezen tételek jellege és nagysága évről évre változik. A vezetőség úgy gondolja, hogy a jelen pénzügyi kimutatásokban alkalmazott értékelési elvekkel és számokkal leginkább összhangban álló szegmensmutatók a Bevétel, az EBITDA és a Capex.

Bevételek	2016.	2017.
millió Ft	december 31-én végződött	
	években	
MT-Magyarország összbevétele	520 994	559 248
Ebből MT-Magyarország bevételei a többi szegmenstől	(292)	(127)
MT-Magyarország bevételei külső ügyfelektől	<u>520 702</u>	<u>559 121</u>
Macedónia összbevétele	53 414	51 795
Ebből Macedónia bevételei a többi szegmenstől	(81)	(65)
Macedónia bevételei külső ügyfelektől	<u>53 333</u>	<u>51 730</u>
Szegmensek konszolidált összbevétele	<u>574 035</u>	<u>610 851</u>
Értékelési különbségek/kerekítés a szegmensek és a Csoport bevételei között.....	-	-
A Csoport összbevétele folytatódó tevékenységekből	<u>574 035</u>	<u>610 851</u>
Montenegró összbevétele (megszűnt).....	28 648	2 023
Ebből Montenegró bevételei a többi szegmenstől (megszűnt).....	(32)	4
Montenegró bevételei külső ügyfelektől (megszűnt)	<u>28 616</u>	<u>2 027</u>
A Csoport teljes bevétele.....	<u>602 651</u>	<u>612 878</u>

Szegmenseredmények (EBITDA)

millió Ft

	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
MT-Magyarország.....	168 920	164 968
Macedónia	19 162	20 225
Szegmens-EBITDA összesen folytatódó tevékenységekből.....	188 082	185 193
Értékelési különbségek/kerekítés a szegmensek és a Csoport EBITDA között.....	(587)	469
Csoport-EBITDA folytatódó tevékenységekből.....	187 495	185 662
Montenegró (megszűnt)	9 439	702
Crnogorski Telekom (Montenegró) értékesítéséből származó nyereség	-	10 504
Értékelési különbségek/kerekítés a szegmensek és a Csoport EBITDA között.....	105	8
Csoport-EBITDA megszűnt tevékenységből.....	9 544	11 214
Teljes Csoport-EBITDA.....	197 039	196 876

Capex (Tárgyi eszközök és immateriális javak beruházásai)

millió Ft

	2016.	2017.
	december 31-én	
MT-Magyarország.....	87 391	73 936
Macedónia	10 306	12 529
Montenegró (megszűnt).....	6 481	177
Szegmens-Capex összesen.....	104 178	86 642
Mobil licenck beszerzése (10. megjegyzés).....	9 232	-
Egyéb értékelési különbségek a szegmensek és a Csoport Capex között.....	(155)	(267)
A Csoport összes beruházása tárgyi eszközökbe és immateriális javakba	113 255	86 375

A mobil licenck beszerzését nem tekintjük a szegmens Capex részének. A Csoport összes beruházása tárgyi eszközökbe és immateriális javakba megegyezik a 9., 10. és 28. megjegyzések „Beruházás” soraival.

33.3 Információ a földrajzi területekről

A lenti táblázat a Csoport külső ügyfelektől származó bevételeit mutatja be országonként, a Csoport számainak meghatározásakor alkalmazott értékelési elvekkel összhangban.

Bevételek

millió Ft

	2016.	2017.
	december 31-én végződött években	
Magyarország.....	515 990	554 831
Macedónia.....	53 333	51 730
Románia.....	2 982	2 307
Bulgária.....	1 730	1 983
A Csoport összbevétele folytatódó tevékenységekből.....	574 035	610 851
Montenegró (megszűnt).....	28 616	2 027
A Csoport teljes bevétele.....	602 651	612 878

Az alábbi táblázat a Csoport befektetett eszközeit mutatja országonkénti bontásban (beleértve az adott országban lévő működési szegmenshez allokkált goodwillt is), összehasonlítva a Csoport összes befektetett eszközével, a Csoport-számok meghatározásakor alkalmazott értékelési elvekkel összhangban.

Befektetett eszközök

millió Ft

	<u>2016.</u>	<u>2017.</u>
	<u>december 31-én</u>	
Magyarország.....	815 757	800 940
Macedónia	95 918	95 845
Montenegró (megszűnt).....	46 939	-
Bulgária.....	3 086	3 038
Románia.....	1 524	1 429
Összesen az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök és a halasztott adó kivételével	<u>963 224</u>	<u>901 252</u>
Hosszú lejáratú pénzügyi eszközök (4.2.3.2 megjegyzés)	18 254	19 323
Halasztottadó-követelés (6.3.2 megjegyzés)	73	59
A Csoport befektetett eszközei összesen	<u>981 551</u>	<u>920 634</u>

34 KONCESSZIÓS ÉS KÖZCÉLÚ SZOLGÁLTATÁSOK ÉS ENGEDÉLYEK

A Magyar Telekom elsődleges üzleti tevékenysége a vezetékes- és mobilszolgáltatás-nyújtás Magyarországon és Macedóniában. Ezen szolgáltatások nagyrészt az említett országok törvényei és jogszabályai által szabályozottak. A szolgáltatások legtöbb esetben engedélyhez vagy koncesszióhoz kötöttek, amelyhez jellemzően egy egyszeri díj, továbbá éves díjak kapcsolódnak.

Ezen szolgáltatások szabályozásának főbb jellemzőit az alábbiakban ismertetjük.

34.1 Magyarországi mobiltávközlési szolgáltatás

A Magyar Telekom Nyrt. Magyarország piacvezető mobil távközlési szolgáltatója. Az új közösségi szabályozás (NRF) implementálása során megtörtént az elektronikus hírközlési törvény (Eht.) módosítása, mely 2011. augusztus 3-án lépett hatályba. A legfőbb felügyelő testület a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH), amely felelős a másodrendű jogszabály- és végrehajtási rendeletalkotásért.

2012 júniusában a magyar Országgyűlés elfogadta az Eht. módosítását, mely kibővítette az NMHH hatáskörét és feladatait. A módosítás értelmében minden spektrummal kapcsolatos ügy az NMHH-hoz került.

2004. december 7-én a Társaság megszerezte bizonyos frekvencia blokkok spektrumhasználati jogát IMT-2000/UMTS mobil távközlési rendszerek (3G rendszer) kiépítése és üzemeltetése céljából. A spektrum licenzidőtartama 15 év (2019. december 7-i lejárat), további 7,5 éves meghosszabbítási lehetőséggel.

A Társaság 2009. április 30-án elnyerte a frekvenciahasználati jogosultságot a 26 GHz-es sáv egyik blokkjára („D”). 2016-ban a Társaság megvásárolta a GTS számára kijelölt 2 db blokkot. 2016. november 1-től az NMHH hatályos frekvenciakijelölési határozata alapján a Magyar Telekom a 26 GHz-es sávban 6 alapblokkal rendelkezik (2 x 28 MHz mindegyik). A Telekom ezen felül 114,6 millió forintért megvásárolta a GTS 26 GHz-es sávban fenntartott frekvencia-blokkjait, amelyre 2016. november 1-jén nyílt meg a használati joga. A 2012-ben megszerzett blokkok használati joga 2018-ban kerülhet meghosszabbításra, a hosszabbítási eljárás során megtárgyalt feltételekkel.

A Társaság 2011 decemberében jelentkezést adott be az NMHH-hoz a 900 MHz-es frekvenciasávon nyújtható mobil távközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultság tárgyában kiírt, szabad spektrumra vonatkozó árverésre. A meghirdetett spektrum technológia-semlegesén használható fel. A Hatóság 2012. január 30-án kézbesítette a Társaság részére az árverést lezáró elsőfokú határozatát. A Társaság az árverésen 2 db, egyenként 1 MHz szélességű duplex frekvencia-blokk frekvenciahasználati jogosultságát nyerte el 15 évre.

2013. szeptember 6-án a Magyar Telekom és az NMHH elnöke aláírta a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés módosításáról szóló megállapodást.

A módosítás fő rendelkezései:

- A Magyar Telekom 1800 MHz-es frekvenciasávban 2014. október 7-éig fennálló frekvenciahasználati jogosultsága, illetve a 900 MHz-es frekvenciasávban 2016. május 4-éig fennálló frekvenciahasználati jogosultsága 2022. áprilisig meghosszabbításra, illetve harmonizálásra került.
- A Magyar Telekom által 2012-ben elnyert 900 MHz-es frekvenciasávú 2 db 1 MHz-es duplex frekvenciablokk vonatkozásában a Magyar Telekom szintén 2022. áprilisig rendelkezik majd frekvenciahasználati jogosultsággal. Így a Magyar Telekom jelenleg a 900 MHz-es frekvenciasávban összesen 10 MHz duplex frekvenciablokk, az 1800 MHz-es frekvenciasávban összesen 15 MHz duplex frekvenciablokk használatára jogosult.
- A 900/1800 MHz-es sávú frekvenciahasználati jogosultságok hosszabbításának és harmonizációjának egyszeri díja 38 milliárd Ft. Tekintettel a 2012-ben elnyert frekvenciablokkok használatának az eredeti 2027-ben történő lejárat helyett 2022-ben történő megszűnésére, a Magyar Telekomot a fent említett összegből összesen 34 milliárd Ft fizetési kötelezettség terhelte.

Az NMHH 2014. május 22-én közzétette a „Szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában kiírt pályázati dokumentációt” A pályázatban a 800 MHz / 900 MHz / 1800 MHz / 2600 MHz és 26 GHz frekvenciasávok blokkjai szerepeltek.

2014. szeptember 29-én az NMHH közzétette a pályázat eredményeit, mely szerint a Magyar Telekom összesen 58 650 millió Ft értékben megnyerte az alábbi frekvenciákat:

- 2 x 10 MHz a 800 MHz,
- 2 x 2 MHz a 900 MHz,
- 2 x 30 MHz a 2600 MHz és.
- 2 x 10 MHz az 1800-as frekvenciasávban.

2014. október 15-én a Magyar Telekom és az NMHH aláírta a 800MHz, 900 MHz és 1800 MHz frekvenciasávokról szóló Hatósági Szerződést, amely az aláírás napján hatályba lépett. Az új sávokra vonatkozó frekvencia és rádió engedély 2014. október 17-én került kibocsátásra a Magyar Telekom részére.

A legutóbbi pályázat eredményeként a Magyar Telekom 2029. június 15-ig szerzett frekvenciahasználati jogot a fenti spektrumokra. A Hatósági Szerződés – az abban foglalt követelmények teljesülése esetén -további 5 ével meghosszabbítható.

A Társaság a számhordozásról szóló jogszabály hatálya alá esik 2004 óta, mely kötelezettség azonban kizárólag más mobil szolgáltatók viszonylatában áll fenn. A Társaság a mobil nagykereskedelmi hívásvégződtetés szolgáltatás piacán (rég M7 új M2 piac) JPE szolgáltatónak lett minősítve, és jelenleg szabályozási kötelezettségeknek kell megfelelnie a hálózatába irányuló hanghívások végződtetési díja (MTR) tekintetében. Az NMHH 2011. augusztus végén meghozta harmadik piacelemzési határozatát az M2 piacról. A mobil-hangpiacon a nagykereskedelmi árakat a három szolgáltatónak -3 lépcsőben -egységesen 40%-kal kellett csökkenteniük. A legutóbbi mobilpiaci határozat 2015. március 16-án került publikálásra az újként - ún. tiszta Bottom-Up Long Run Incremental Costing model révén (pure BU-LRIC) - meghatározott MTR 1,71 HUF/perc nettó költség alapú díjjal.

2007. június 30. óta EU rendelet szabályozza a nemzetközi roaming tarifákat – mind nagykereskedelmi, mind kiskereskedelmi ügyfelek viszonylatában – ársapka rendszer alapon. A rendelet csúszó díjcsökkentést írt elő, ami a következő évekre további éves nagykereskedelmi és kiskereskedelmi díjcsökkentést tesz kötelezővé (EU Roaming Regulation I.).

2009. júliustól az EU szabályozott díjakat vezetett be az SMS és adat-roaming szolgáltatások vonatkozásában, hasonlóan a beszédcélú roaming szolgáltatás szabályozásához (EU Roaming Regulation II.).

Ezt követően az EU (Bizottsága) 2012. július 1-én tovább bővítette az EU roaming szabályozást, új szabályozási elemmel: a szabályozott roaming szolgáltatások elkülönített értékesítésének előírásával. Ennek eredményeként a Magyar Telekomnak meg kellett teremtenie a technikai lehetőségét egy Alternatív Roaming Szolgáltató hosztolásának és engedélyeznie kell, hogy ügyfelei az EU területén az adott külföldi EU tagállam mobil szolgáltatójának ún. Local Break-out megoldását használják 2014. július 1-től (EU Roaming Regulation III.).

Az EU roaming következő szabályozási lépcsőjét 2015. október 27-án szavazta meg az Európai Parlament. Ezen szabályozás értelmében az európai MNO-k kötelesek “Roam Like At Home Plus Surcharge” modellt ajánlani 2016. április 30-tól, továbbá egy “Full Roam Like At Home With Fair Use Policy Possibility” modellt 2017. június 15-től. A Fair Use Policy implementálása szintén opcionális (EU Roaming szabályozás IV.). Ezek eredményeként az európai kiskereskedelmi roaming hang, SMS és adat árszintek a honos – nemzeti – díjszinthez közelivé váltak.

A 2017. június 15-i roaming szabályozás bevezethetőségét biztosító a Bizottság (EU) 2016/2286 végrehajtási rendelete 2016. december 17-én került publikálásra, 2017. január 6-án lépett hatályba. A végrehajtási rendelet tartalmazza a méltányos használatra vonatkozó feltételek alkalmazására és a kiskereskedelmi barangolási többletdíjak eltörlése fenntarthatóságának értékelési módszertanára, valamint a barangolásszolgáltatók által az értékelés céljából benyújtandó kérelemre vonatkozó részletes szabályokat.

34.2 Magyarországi vezetékes távközlési szolgáltatások

Az egyetemes szolgáltatások olyan alapvető hírközlési szolgáltatások (helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférés, nyilvános állomások, országos belföldi tudakozó, előfizetői névjegyzék), melyek minden felhasználó számára megfizethető ár ellenében hozzáférhetők. Az NMHH közzétette az egyetemes szolgáltatás műszaki és minőségi követelményeiről továbbá az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó ajánlati folyamat részleteiről szóló rendeletét. A hatályos szabályozásnak megfelelően az NMHH 2013. november 4-én közzétett ajánlati felhívását az egyetemes szolgáltatás önkéntes vállalására vonatkozóan. A Társaság ajánlatot nyújtott be helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférési és országos belföldi tudakozó szolgáltatások tárgyában. Az NMHH döntése alapján az MT egyetemes szolgáltatónak minősül nyilvános állomások (hatálybalépés: 2014. június 1.); helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférés (hatálybalépés: 2014. július 1.) valamint előfizetői névjegyzék (hatálybalépés: 2014. augusztus 1.) területén.

Az elektronikus hírközlési szolgáltatások területén a Társaság jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak (JPE) minősül a szabályozott piacokon. Az EU releváns piacokról szóló második ajánlásának előírása szerint a jelenlegi releváns piacokba tartoznak a kiskereskedelmi és nagykereskedelmi telefon és szélessávú szolgáltatások.

A Magyar Telekom Magyarország elsőszámú vezetékes szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatója és egyike a vezető szolgáltatóknak a kiskereskedelmi piacon. Az érvényben lévő piachatórozat értelmében minden kiskereskedelmi terméknek a nagykereskedelmi termék alapján/felhasználásával a versenytársak által „reprodukálhatónak” kell lenni. Ebből kifolyólag a teljes kiskereskedelmi portfóliónak ki kell alakítani a nagykereskedelmi megfelelőjét, amit meg kell feleltetni az NMHH által előírt díjszintnek. A nagykereskedelmi vezetékes szélessávú szolgáltatásokra vonatkozó díjszinteket a 2017. december 15-én publikálásra került 3(b) piachatórozat tartalmazza. A Társaság kötelezett az egyenlő elbánás elvének a betartására, melynek értelmében a nagykereskedelmi szolgáltatások vonatkozásában azonos feltételeket kell biztosítani a versenytársaknak, azonos körülmények között. A 2017. december 15-én publikálásra került 3(a) és 3(b) piachatórozatok díjszámítási módszertana az alulról építkező hipotetikus hosszútávú különböző költségeken alapul (Bottom-up LRIC+). A Telekom ezen piachatórozatokhoz kapcsolódó következő referencia ajánlatát várhatóan 2018. második negyedévében fogadja el a Hatóság.

A JPE szolgáltatók kötelesek referencia ajánlatot kidolgozni a passzív fizikai infrastruktúra átengedésre (RUO) és a szolgáltatás nyújtására, amennyiben ilyen irányú igény jelentkezik más távközlési szolgáltatótól. Az egyes JPE szolgáltatók referencia ajánlatait az NMHH előzetesen jóváhagyja. Ezen szolgáltatások árazását a Hatóság hipotetikus BU-LRIC költségalapon határozta meg. A Magyar Telekom továbbra is JPE szolgáltató marad ezeken a piacokon és kötelezett a következő MARUO benyújtására 2018. március 15-én, melynek jóváhagyása 2018. második negyedévében várható. Újdonság a legfrissebb piachatórozatban, hogy a földrajzi szegmentáció alkalmazásra bevezetésre került, így egyes versenyző településeken a Társaság kötelezettségei alól mentesítésre került, valamint új szolgáltatási kötelezettségként megjelent az L2-WAP (Layer 2 szintű nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatás) kötelezettség.

A negyedik körös piacelemzési eljárás eredményeként az NMHH 2013-ban közzétette a vezetékes hívásindítási és a hívásvégződtetési piacokon (M2, M3) hozott piacelemzési határozatokat. Aktuális piachatórozat a fix hívásvégződtetés- és indítás piacán (ex M2 és M3 piacok) terveztként 2017. november 9-én került publikálásra, mely szerint a vezetékes végződtetési díj 0,26 Ft/perc díjszintre fog csökkenni a következő vezetékes referencia összekapcsolási ajánlat jóváhagyását követően. A főbb változások a következők: a kötelezettségek kiterjesztésre kerültek az összes -szám szerint 144- telefonszolgáltatóra, a hívásvégződtetési díj a korábbi évek gyakorlatával megegyezően szimmetrikusan az összes szolgáltatóra egységesen került meghatározásra. A korábbiakkal megegyezően a hívásindítás és a hívásvégződtetés díját a Hatóság pure BU-LRIC módszertannal állapította meg.

A JPE szolgáltatók nem kötelesek a szolgáltató választás lehetőségét 2018. II. negyedévtől biztosítani.

A vezetékes hírközlési szolgáltatók az Eht. alapján 2004. január 1-től kötelesek számhordozást biztosítani hálózataikban.

34.3 Energiaszolgáltatás Magyarországon

A Magyar Telekom Nyrt. 2010 májusában kezdte meg energia piaci működését villamos energia és földgáz kereskedelmi engedélyesként.

A Magyar Telekom úgy döntött, hogy 2015. július 31-i hatállyal kilép a gáz-piac lakossági szegmenségből, követve az energiapiaci környezetben bekövetkező változásokat. 2016. október 1-től a Magyar Telekom közbeszerzési gázpiacon is befejezte működését. Mivel a gázszolgáltatás vállalati üzletága kiszervezésre került az E2 Hungary Zrt.-be – a közös vállalat tulajdonosa a Magyar Telekom Nyrt. és a MET Holding AG - amely a magyar gáz- és energiapiac üzleti és közbeszerzési szegmensében működik – a földgáz-szolgáltatási tevékenységét teljesen beszüntette a Magyar Telekom. A tulajdonosok szándékaival összhangban, a Magyar Telekom átadta a teljes üzleti energiakereskedelmi tevékenységét az E2 Hungary Zrt-nek, és a továbbiakban vegyesvállalatán keresztül szolgálja ki ezen ügyfeleit. A tulajdonosok szándékaival összhangban, a Magyar Telekom átadta a teljes üzleti energiakereskedelmi tevékenységét az E2 Hungary Zrt-nek, és a továbbiakban vegyesvállalatán keresztül szolgálja ki ezen ügyfeleit.

A Magyar Telekom úgy döntött, hogy 2017. november 1-i hatállyal kilép a villamosenergia-piac lakossági szegmenségből.

A Magyar Telekom energia kereskedelmi tevékenységéhez kapcsolódó bevételeit energia (fogyasztási) díjak, rendszerhasználati díjak, valamint egyéb – elsősorban pénzeszköz típusú – díjtételek alkotják. Az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználók esetében a Magyar Telekom által alkalmazott energia díjak a Nemzeti Fejlesztési Miniszter rendeletében szabályozott egyetemes szolgáltatási díjakon alapulnak.

A lakossági villamosenergia-üzletből való kilépésnek nincs közvetlen hatása az E2 működésére.

34.4 Macedón mobiltávközlési szolgáltatások

A Makedonski Telekom AD Skopje (MKT, korábban T-Mobile MK) tevékenysége révén a Csoport a macedón mobil távközlési piacon is jelen van. A macedón távközlési szektort elsődlegesen a 2014 márciusában hatályba lépett elektronikus hírközlési törvény (EKT), másodlagosan további szektor specifikus rendeletek szabályozzák.

2008. szeptember 5-én az AEC (a Hatóság) hivatalból értesítette a T-Mobile MK-t, hogy koncessziós szerződésében mely hírközlési hálózatok és szolgáltatások kerültek kiosztásra és megjelölésre. A T-Mobile GSM 900 sávú, 25 MHz szélességű rádiófrekvencia engedélye az elektronikus hírközlési törvényben szabályozott módon került kiállításra, 2018. szeptember 5-ig terjedő érvényességgel. A rádióengedély a hírközlési törvény értelmében és szerint a lejáratot követően további 20 ével meghosszabbítható. A szabályozásokban bekövetkezett változások értelmében a 900 MHz sáv technológiai semlegessé vált, így abban akár UMTS technológia is használható. A T-Mobile kérésére rádiófrekvencia-engedélyét úgy módosították, hogy az a GSM és az UMTS technológiára egyaránt kiterjedjen.

2008-ban három 3G licenc került kiadásra 10 éves érvényességgel 2018. december 17-ig, mely licencek további 20 ével meghosszabbíthatóak az EKT értelmében. A licenc meghosszabbítása 2018-ban várható.

2014. december 19-én a hírközlési törvény módosítására került sor. Az egyik legfontosabb változás a 75. §-ban található, mely a nemzetközi roaming árakat szabályozza. E paragrafus értelmében a Hatóság új jogosultsága, hogy Határozatban dönthet egyes, a Macedón Köztársasággal roaming megállapodást kötött, országokból érkező szolgáltatások maximált áráról. A megállapodás alapján a díjazás szimmetrikus, kölcsönös, és nem lehet magasabb, mint az EU roaming szabályozásában foglalt díjszintek. Az EU szabályozásban meghatározott díjszintet egy átmeneti 3 éves időszak alatt érik el a megállapodásban részt vevő országok és szolgáltatóik.

A piac mindkét mobil szolgáltatóját, a T-Mobile-t és a One.VIP-t JPE-nek nyilvánították a releváns „Hozzáférés és híváskezdeményezés publikus mobilkommunikációs hálózaton” nagykereskedelmi piacon. Az Ügynökség mindkét szolgáltatóra ugyanazon kötelezettségeket róta ki:

- kötelezettség alapú mobil hozzáférés biztosítása minden típusú MVNO számára (beleértve a viszonteladói modellt is);
- költség alapú díjkalkuláció teljes MVNO-k számára;
- „retail minus” árazás a viszonteladói modell számára (-35%);
- hozzáférés biztosítása az MMS szolgáltatásokhoz és a technológia-semleges mobil adatszolgáltatáshoz.

2016. júliusában lépett a macedón piacra és kezdte meg kiskereskedelmi tevékenységét a One.VIP hálózatán kiszolgált Lyca Mobile MVNO szabályozott nagykereskedelmi feltételek mellett.

Mindkét szolgáltató, a Telekom és a One.VIP is JPE szolgáltatónak lett minősítve a releváns „Nagykereskedelmi hívásvégződtetés publikus mobilkommunikációs hálózaton” nagykereskedelmi piacon. A jelenlegi végződtetési díjak minden mobilszolgáltató számára szimmetrikusak. A Telekom és a One.VIP is JPE-ként működik a „Nagykereskedelmi SMS-végződtetés publikus mobilkommunikációs hálózaton” nagykereskedelmi piacon alkalmazott kötelezettségekkel.

2017 végén az Ügynökség új elemzést jelentett be a mobil és SMS végződtetések tekintetében.

A 2013 augusztusában lefolytatott nyilvános spektrum árverésen a teljes 790-862 MHz sáv valamint a korábban ki nem osztott 1740-1880 MHz sáv került értékesítésre LTE technológia felhasználhatósággal. Mindhárom macedóniai szolgáltató 1x10 MHz frekvenciasávot vásárolt a 800 MHz sávban és 2x15 MHz-t az 1800 MHz sávban. Az egyes engedélyek díja egyszeri 10,3 millió euró (mintegy 3,2 milliárd forint) volt. Az engedélyek 20 évre szólnak 2033. december 1-i lejárattal, és a hírközlési törvény rendelkezéseinek megfelelően további 20 ével meghosszabbíthatók.

Az AEC igazgatója 2014. december 10-én Határozatot hozott a rádiófrekvencia használat (RF) éves díja kiszámításának pontértékéről. A pontérték 0,8 euró (mintegy 250 forint), ami azt jelenti, hogy a rádiófrekvenciák összes éves díja 2015. január 1-től 20%-al csökkent az előző értékhez képest. Az éves RF díjak számítási módszertana a vonatkozó rendeletben került meghatározásra.

A One és a VIP egyesülése után a One.VIP 2016. november 18-án előterjesztett egy keresletet az Ügynökség felé a földfelszíni mobil szolgáltatásoknál (LMS) használt rádiófrekvenciák licenceinek megváltoztatását illetően (108269/1, 108271/1, 104068, 104069, 104711, 108269/2 és 108267/2 rekordszámok). Az Ügynökség határozatot hozott, miszerint nem hagyja jóvá a One.VIP újracsatolási kérelmét.

2017 elején nyilvános vita alapján az Ügynökség változásokat hajtott végre a rádiófrekvencia (RF) díjakra vonatkozó rendeletben:

- 2,3 GHz és 3 GHz között az RF díjak 43%-kal csökkentek (16 800 euró/MHz-ről 9600 euró/MHz-re)
- 3 GHz felett az RF díjak 76%-kal csökkentek (16 800 euró/MHz-ről 4 000 euró/MHz-re)
- 55 GHz felett az RF díjak 50%-kal csökkentek (8 000 euró/250 MHz-ről 4 000 euró/250 MHz-re)

A változás kedvező a már meglévő szolgáltatók és az új belépők számára, különösen a még nem kiosztott 2,6 GHz-re.

VIP által korábban birtokolt, 2017-ig érvényes két licenc (10 MHz a 900 MHz sávban és 10 MHz az 1800 MHz sávban) időtartama 2017. március 23-án lejárt, a sávok alsóbb részeibe kerültek. A One.VIP-nek a licenc meghosszabbítására vonatkozó kérelme alapján a Hatóság 2016. november 2-án a 0804-974-es számú határozatot hozta, melyben ezen két licencet nem hosszabbította meg. Jelenleg ezen rádiófrekvenciák nincsenek kiosztva és eladásra sem állnak rendelkezésre a meglévő szolgáltatók számára.

Az Ügynekség 2017. évi terve szerint ezen rádiófrekvenciák nyilvános árverésen kerülnek értékesítésre, így lehetőséget adva új MNO és/vagy MVNO piacra lépése számára. Ugyanakkor a One.VIP továbbra is versenyelőnyt élvez a 800 MHz frekvenciasávban rendelkezésére álló 20 MHz frekvenciahasználati jogosultságával.

2017. május 26-án a One.VIP kérelmet (regisztrációs száma: 108267/2) intézett az Ügynekség felé az LMS-nél használt rádiófrekvenciák licencének megváltoztatása ügyében, miáltal az 1770-1785/1865-1880 MHz rádiófrekvencia blokkok kiosztásra kerültek. 2017. október 9-én az Ügynekség kiadott egy visszautasító határozatot a One.VIP 1800 MHz-en történő átalakítási kérelmére vonatkozóan azzal a magyarázattal, hogy még ki nem osztott spektrum egyes részeiben nem lehetséges átalakítást végrehajtani.

34.5 Macedón vezetékes távközlési szolgáltatások

A Makedonski Telekom a vezetékes szolgáltatások számos szabályozott piacán rendelkezik JPE kötelezettségekkel.

2015 év elején megtörtént az optikai hálózatokhoz való hozzáférés szabályozása, 3-as és 4-es szinten közeli bitfolyam hozzáféréssel (LBA) NGA-n keresztül, valamint 2-es szinten virtuális hurokátengedéssel (VULA). Az MKT saját kisker ügyfelei számára új hozzáférési technológiákat (2017-ben VDSL vektorostechológia) tesz elérhetővé, ennek következtében a kötelezettség alapú nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások szabályozása is módosításra fog várhatóan kerülni.

A központi hozzáférés helyhez kötött nagykereskedelmi biztosítása tömegpiaci termékekhez elemzés (6. piac) végleges határozat a 2017 áprilisában jelent meg. Az Ügynekség első alkalommal szabályozta a fényvezető-koax hibrid (Hybrid Fiber Coax – HFC) hozzáférést. Minden már meglévő kötelezettség a fémvezető és fényvezető hálózatokat érintően változatlan maradt. Minden kötelezettség a szélessávú piacon a JPE-ként működő MKT és a One.VIP számára is fennáll. Ezzel egyidőben a helyi hozzáférés helyhez kötött nagykereskedelmi biztosítása elemzés (5. piac) befejeződött. Minden már meglévő kötelezettség ezen piacra vonatkozóan változatlan maradt a MKT számára és a One.VIP-t a speciális hálózati elemek (alépítmények és optikai sötétszál) elérése tekintetében is JPE szolgáltatóknak minősítették.

2016-os év közepén az IP összekapcsolási kötelezettség (a PSTN-ből IMS-be történő migrációt követően) meghosszabbításra került legkésőbb 2017-es év közepéig minden Makedonski Telekommal összekapcsolt szolgáltató részére, valamint 2017 év végéig mobil vagy alternatív szolgáltatók közötti összekapcsolások számára. 2017 év végén az IP összekapcsolási folyamat továbbra is tart.

A technikai feltételekre és kiépítendő infrastruktúrára vonatkozó rendelet szerint (2014. július 15-től) a Makedonski Telekom AD köteles kiépíteni földalatti infrastruktúráját a 15 000 lakost meghaladó városi területeken a több mint 8 lakást magában foglaló lakóépületekben. A Digitális Menetrend feltételei szerint 2020. végéig az MKT a macedón háztartások 100%-ában legalább 30 Mbps, 50%-ában legalább 100 Mbps sávszélesség nyújtására alkalmas hozzáférési hálózatot épít ki.

A 2016 szeptemberi kiegészítések tartalmazzák az új és már meglévő elektronikus hálózatokra (ATLAS) való új regisztrációs kötelezettséget a társasházakra és a hálózathasználatra vonatkozóan, valamint egy új kötelezettséget az Ügynekség számára az összes szolgáltató által az optikai gerinc szegmens felmérésre vonatkozóan megküldött riportok közzétételére. A macedón piac minden meglévő szolgáltatója köteles a 2016 szeptemberéig kiépítésre került infrastruktúráról adatot szolgáltatni legkésőbb 2017 június végéig.

Az egyetemes szolgáltató (USO) címre a tender 2016 végén közzétételre került és a legfőbb kritériumok egyike a pályázók finanszírozási igénye volt. Az MKT megnyerte a tendert és az Ügynökséggel az alábbi egyetemes szolgáltatásokra kötött szerződést:

- Vezetékes hozzáférések és fogyatékkal élő felhasználók hozzáférése (hang és internet minimum 2 Mbit/mp letöltés)
- Nyilvános fizetős telefonok

2016 végére az USO szolgáltatói tender befejeződött és az R3 Infomedia is aláírta a szerződést az Ügynökséggel a telefonkönyvi szolgáltatások és lekérdezések egyetemes szolgáltatásra vonatkozóan.

A piaci trendeket és az EU szabályozásokat követve, az Ügynökség néhány piac deregulációjáról döntött: bérelt vonalak trónk szegmense és az Ethernet bérelt vonali szolgáltatások szabályozásának elkerülése; bérelt vonalak (kiskereskedelmi) minimális készlete; WLR (Wholesale Line Rental, Nagykereskedelmi Vonalbérlet) piac; hagyományos vezetékes hang szolgáltatások. Az MKT költségalapú árazást alkalmaz a szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások esetében, az LRIC módszer alapján.

35 MÉRLEGFORDULÓNAP UTÁNI ESEMÉNYEK

35.1 Az ITgen akvizíció

A T-Systems Magyarország Zrt. 2017 novemberében megállapodást kötött az SAP-hoz kapcsolódó technológiai és biztonsági szolgáltatásokra szakosodott ITgen Kft. 100%-os akvizíciójáról. A teljes fizetendő vételár maximális értéke 1,2 milliárd forint, ami magában foglalja a tranzakciós díjat, valamint a 2018., 2019. és 2020. évek pénzügyi teljesítményétől függő esetleges kifizetést. Az ITgen Kft. árbevétele 2016-ban megközelítőleg 0,8 milliárd forint, EBITDA-ja 0,3 milliárd forint volt. A tranzakció zárására 2018 januárjában került sor.

Budapest, 2018. február 20.

Christopher Mattheisen
vezérigazgató, igazgatósági tag

Szabó János
gazdasági vezérigazgató-helyettes

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KONSZOLIDÁLT ÜZLETI JELENTÉS

A 2017. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDŐ ÉVRE

BEVEZETÉS

A Társaság tevékenységének bemutatására a Konszolidált Éves Beszámolóban kerül sor (1. megjegyzés), míg az Üzleti jelentés az alábbi témákról tartalmaz további információkat:

- A TÁRSASÁG JEGYZETT TŐKÉJE, RÉSZVÉNYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGOK, AZOK ÁTRUHÁZÁSA
- TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁS
- SZOCIÁLIS ÉS FOGLALKOZTATÁSI KÉRDÉSEK, EMBERI JOGOK
- IGAZGATÓSÁGI, FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI, VALAMINT ÜGYVEZETŐ BIZOTTSÁGI TAGOK JAVADALMAZÁSA
- KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS
- INGATLANKEZELÉS, TELEPHELYEK
- FENNTARTHATÓSÁG
- KÖRNYEZETVÉDELEM
- VÁLLALATI MEGFELELŐSÉG
- GAZDASÁGI KÖRNYEZET
- CÉLOK ÉS STRATÉGIA
- BELSŐ KONTROLLOK, KOCKÁZATOK ÉS BIZONYTALANSÁGOK
- A 2017-ES PÉNZÜGYI EREDMÉNYEK ELEMZÉSE
- AZ ÉVES BESZÁMOLÓ FORDULÓNAPJA UTÁN ÉS A JELENTÉS PUBLIKÁLÁSA KÖZÖTT BEKÖVETKEZETT JELENTŐSEBB ESEMÉNYEK

1 A TÁRSASÁG JEGYZETT TŐKÉJE, RÉSZVÉNYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGOK, AZOK ÁTRUHÁZÁSA

Magyar Telekom Nyrt. jegyzett tőkéje 2017. december 31-én 104 274 254 300 forint volt, ami 1 042 742 543 „A” sorozatú dematerializált törzsrészvényből áll. Az „A” sorozatú törzsrészvények névértéke 100 forint. Az „A” sorozatú törzsrészvényekhez kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket az Alapszabály 2. pontja tartalmazza részletesen (http://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/tarsasagiranyitasi_dokumentumok). A 2017. december 31-ére vonatkozó tulajdonosi szerkezetet az alábbi táblázat tartalmazza:

<u>Részvényesek</u>	<u>Részvény darabszám</u>	<u>Részesedés (%)</u>
Deutsche Telekom Europe B.V.	617 436 759	59,21
Nyilvánosan forgalmazott	420 680 229	40,35
Saját részvények	4 625 555	0,44
	<u>1 042 742 543</u>	<u>100,00</u>

A Deutsche Telekom Europe B.V., amely a Társaság szavazati jogának 59,21%-ával rendelkezik, a Deutsche Telekom Csoport tagja. A Magyar Telekom tényleges irányító tulajdonosa a Deutsche Telekom AG (DT vagy DTAG).

A Deutsche Telekom Europe B.V.-nek a többi részvényessel megegyezően szavazati jogai vannak, így a többi részvénytulajdonoshoz hasonlóan a Deutsche Telekom Europe B.V. is részvényenként egy szavazattal rendelkezik.

1.1 Szavazati jogok és szavazás

Minden „A” sorozatú törzsrészvény részvényenként egy szavazatra jogosít a Társaság Közgyűlésén. A Közgyűlésén az a részvényes, illetve részvényesi meghatalmazott (nominee) vehet részt, akit legkésőbb a Közgyűlés kezdőnapját megelőző második munkanapon bejegyezték a részvénykönyvbe. A Közgyűlés a határozatait egyszerű szavazattöbbséggel hozza, kivéve, ahol az Alapszabály a döntést a leadott szavazatok legalább háromnegyedes többségéhez köti. Nincs korlátozás a nem-rezidens vagy külföldi részvényesek jogjaiban, a törzsrészvények birtoklását és az ahhoz fűződő szavazati jog gyakorlását illetően. A törzsrészvényekhez fűződő szavazati jogokat az Alapszabály nem korlátozza. A Társaságnak nincs különleges irányítási joggal felruházott részvénye.

1.2 A részvények átruházása

A dematerializált részvény átruházásához az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím, valamint az átruházó értékpapírszámlájának megterhelése és az új jogosult értékpapírszámláján a dematerializált részvény jóváírása szükséges. A dematerializált részvény jogosultjának, annak az értékpapírszámlájának a jogosultját kell tekinteni, amelyiken a dematerializált részvényt nyilvántartják.

Az „A” sorozatú törzsrészvények átruházása nincs kötve egyéb korlátozáshoz vagy beleegyezés megszerzéséhez.

2 TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁS

2.1 Közgyűlés

A Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik - amennyiben a törvény vagy az Alapszabály eltérően nem rendelkezik - az Alapszabály megállapítása és módosítása (Alapszabály 5.2. (a) pont). Az Alapszabályban foglaltak szerint az Igazgatóság jogosult a Társaság telephelyeinek és fióktelepeinek, valamint - a főtevékenység megváltoztatása kivételével - a Társaság tevékenységi köreinek módosítására vonatkozó döntések meghozatalára és ezzel összefüggésben az Alapszabály módosítására (Alapszabály 6.4. (p) pont).

2.2 Igazgatóság

Az Igazgatóság hatáskörére és működésére vonatkozó részletes szabályok az Alapszabály 6.4. pontjában és az Igazgatóság Ügyrendjében található (<https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/igazgatosag>). Az alaptőke felemelésére és saját részvény megszerzésére vonatkozó hatásköri előírásokat az Alapszabály 5.2 (b) és (p), valamint 6.4. (l) és (m) pontja tartalmazza.

A Közgyűlés a 9/2017 (IV.7.) sz. határozatával felhatalmazta az Igazgatóságot Magyar Telekom törzsrészevények vásárlására, a közgyűlési határozat elfogadásának napjától számolva 18 hónapos időtartamig. A felhatalmazás részletes leírása a Társaság honlapjának Közgyűlések oldalán található.

A magyar törvények alapján az Igazgatóság hatáskörébe tartozik minden olyan, a Társaság irányításával és üzletmenetével kapcsolatos kérdés, amely az Alapszabály vagy magyar törvények rendelkezése folytán nem tartozik a Közgyűlés vagy más társasági szervek kizárólagos hatáskörébe. Az Igazgatóság az üzleti év végén jelentést készít a Közgyűlésre a részvényesek számára, negyedévente pedig a Felügyelő Bizottságnak a Társaság gazdálkodásáról, a Társaság vagyonáról, a Társaság pénzügyi helyzetéről és a Társaság üzletpolitikájáról.

Az Alapszabály értelmében, az Igazgatóság legalább hat, de legfeljebb tizenegy tagból áll. Az Igazgatóság tagjait a Közgyűlés választja meg, amennyiben a Közgyűlés eltérően nem rendelkezik, hároméves időtartamra. 2017. december 31-én az Igazgatóságnak nyolc tagja volt.

Az Igazgatóság üléseit évente legalább négy alkalommal tartja. Az Igazgatóság ülése akkor határozatképes, ha azon az Igazgatósági tagok többsége jelen van. Az Igazgatóság minden tagjának egy szavazata van. Az Igazgatóság a tagok egyszerű többségének szavazatával hozza meg határozatait.

2017. december 31-én az Igazgatóság tagjai, az általuk elsődlegesen betöltött pozíció, valamint megválasztásuk éve a következő:

<u>Név</u>	<u>Születési év</u>	<u>Fő pozíció</u>	<u>Megválasztás éve</u>
Christopher Mattheisen.....	1961	Vezérigazgató, Magyar Telekom Nyrt.	2006
Dr. Patai Mihály.....	1953	Elnök-vezérigazgató, Unicredit Bank Hungary Zrt.	2012
Mosonyi György.....	1949	Felügyelő Bizottság elnöke, MOL Nyrt.	2012
Ralf Nejedl.....	1970	Deutsche Telekom AG B2B szegmensének Európáért felelős vezetője	2016
Frank Odzuck.....	1959	Vezérigazgató, Zwack Unicum Nyrt.	2006
Dr. Robert Hauber.....	1971	Deutsche Telekom AG európai szegmensének pénzügyekért és teljesítmény menedzsmentért felelős vezetője, Magyar Telekom Nyrt. Igazgatóságának elnöke	2017
Guido Menzel.....	1961	Deutsche Telekom AG európai szegmensének technológiai vezetője	2017
Mardia Niehaus.....	1963	Deutsche Telekom AG nemzetközi hálózatértékesítési és megoldások vezetője	2017

A tagok megbízatása 2019. május 31-én jár le.

2.3 Ügyvezető Bizottság

Az Igazgatóság ügyrendjében foglaltaknak megfelelően az Igazgatóság 2000-ben Ügyvezető Bizottságot hozott létre. Az Ügyvezető Bizottság a munkáját az Igazgatóság által elfogadott, és a Társaság honlapján elérhető ügyrend alapján végzi (http://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/ugyvezeto_bizottsag).

Az Ügyvezető Bizottsági tagság a vezetői megbízás keltétől, illetve az abban a megbízás kezdeteként megjelölt időponttól a megbízás bármilyen okból történő megszűnéséig tart.

2017. december 31-én az Ügyvezető Bizottság tagjai, valamint megválasztásuk éve a következő:

<u>Név</u>	<u>Születési év</u>	<u>Betöltött pozíció</u>	<u>Megválasztás éve</u>
Christopher Mattheisen	1961	Vezérigazgató, Magyar Telekom Nyrt.	2006
Szabó János.....	1961	Gazdasági vezérigazgató-helyettes	2013
Dr. Máthé Balázs.....	1968	Jogi és társasági ügyek vezérigazgató-helyettes	2010
Rékasi Tibor.....	1973	Lakossági szolgáltatások vezérigazgató-helyettes	2013
Friedl Zsuzsanna.....	1977	Humán erőforrás vezérigazgató-helyettes	2017
Dr. Kim Kylesbech Larsen.....	1965	Műszaki vezérigazgató-helyettes	2017
Kaszás Zoltán.....	1968	Vállalati szolgáltatások vezérigazgató-helyettes, Vezérigazgató, T-Systems Magyarország Zrt.	2017

2.4 Felügyelő Bizottság

A Felügyelő Bizottság tevékenységét az Alapszabály 7. pontja, valamint a Közgyűlés által jóváhagyott Ügyrendje alapján végzi (https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/felugyelo_bizottsag). A Felügyelő Bizottság köteles a Közgyűlés elé kerülő előterjesztéseket megvizsgálni, és ezekkel kapcsolatos álláspontját a Közgyűlésen ismertetni. A számviteli törvény szerinti beszámolókról és az adózott eredmény felhasználásáról a Közgyűlés csak a Felügyelő Bizottság írásbeli jelentésének birtokában határozhat. Közvetlenül a Felügyelő Bizottság tesz javaslatot a Közgyűlésnek az állandó Könyvvizsgáló megválasztása, díjazása és visszahívása vonatkozásában.

A Társaság Alapszabályának megfelelően a Felügyelő Bizottság legalább három, legfeljebb tizenöt tagból áll. A Felügyelő Bizottság tagjait a Közgyűlés választja meg, amennyiben a Közgyűlés eltérően nem rendelkezik, három éves időtartamra. A Központi Üzemi Tanács jelöli a Felügyelő Bizottság tagjainak egyharmadát (munkavállalói küldöttek). A Felügyelő Bizottság ülése akkor határozatképes, ha a mindenkor megválasztott tagjainak kéthamada, de legalább három tag jelen van.

2017. december 31-én a Felügyelő Bizottság tagjai, az általuk elsődlegesen betöltött pozíció, valamint megválasztásuk éve a következő:

<u>Név</u>	<u>Születési év</u>	<u>Fő pozíció</u>	<u>Megválasztás éve</u>
Dr. Pap László.....	1943	Professzor, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	1997
Dr. Bitó János.....	1936	A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai Kar diplomavédési és záróvizsga bizottságának elnöke	2010
Hartai Sándor.....	1966	TU Nagykereskedelmi Igazgatóság szakértője, Magyar Telekom	2016
Dr. Illéssy János.....	1962	Lebona Kft., ügyvezető igazgató	2006
Dr. Kerekes Sándor	1948	A Budapesti Corvinus Egyetem Környezettudományi Intézetének igazgatója	2006
Konrad Kreuzer.....	1948	Az EUTOP Vienna, Budapest és Prague ügyvezető igazgatója	2006
Lichnovszky Tamás.....	1962	A Központi Üzemi Tanács elnöke, Magyar Telekom	2010
Martin Meffert	1960	A Magyar Telekom, Makedonski Telekom, Slovak Telekom vállalatirányítási ügyeinek felelőse Csoport Központ, Deutsche Telekom AG	2009
Őz Éva.....	1957	Kontrolling Igazgatóság kontrolling menedzsere, Központi funkciók Üzemi Tanács elnöke, Magyar Telekom	2012
Dr. Salamon Károly.....	1954	MIS Kft., ügyvezető igazgató	2010
Varga Zsoltné.....	1969	Minőségügyi menedzser, Magyar Telekom	2008
Dr. Konrad Wetzker	1950	A Budapesti Corvinus Egyetem Vezetőképző Központjának elnöke	2011

A tagok megbízatása 2019. május 31-én jár le.

2.5 Az Audit Bizottság

Az Audit Bizottság tevékenységét az Alapszabály 7.8. pontja, valamint saját ügyrendje alapján végzi (https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/audit_bizottsag). Az Audit Bizottság tagjai a Felügyelő Bizottság független tagjai közül – a Felügyelő Bizottsági tagsággal megegyező időtartamra – a Közgyűlés által kerülnek megválasztásra.

2017. december 31-én az Audit Bizottság tagjai a következők:

- Dr. Illéssy János
- Dr. Bitó János
- Dr. Kerekes Sándor
- Dr. Pap László
- Dr. Salamon Károly

2.6 A Javadalmazási és Jelölő Bizottság

A Javadalmazási Bizottság 2013. szeptember 20-tól egyes jelöléssel kapcsolatos rész-feladatokat is ellát, és neve Javadalmazási és Jelölő Bizottságra módosult.

A Társaság Igazgatósága megalapította a Javadalmazási és Jelölő Bizottságot, amelynek célja, hogy ügyrendje szerint támogassa a Társaság Igazgatóságát a társasági testületek és a top vezetők javadalmazási, illetve egyes jelölési kérdéseiben. (<https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/javadalmazas>)

A Javadalmazási és Jelölő Bizottság, többek között, javaslatot készít az Igazgatóság részére a vezérigazgató és a vezérigazgató-helyettesek munkaviszonyának létesítésére, megszüntetésére, módosítására, illetve a vezérigazgató és a vezérigazgató-helyettesek javadalmazására, beleértve az éves prémium célkitűzéseik és ezek teljesítésének értékelését. A Javadalmazási és Jelölő Bizottság évente legalább kétszer ülészik.

A Javadalmazási és Jelölő Bizottság három tagból áll. A tagokat az Igazgatóság választja tagjai közül.

2017. december 31-én a Javadalmazási és Jelölő Bizottság tagjai a következők:

- Frank Odzuck
- Dr. Robert Hauber
- Ralf Nejedl

2.7 Felelős társaságirányítási jelentés

A Magyar Telekom Nyrt. a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett részvénytársaság. A Budapesti Értéktőzsde 2004-ben jelentette meg Felelős Vállalatirányítási Ajánlásait (Ajánlások), amely a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett társaságok vállalatirányítási gyakorlatára vonatkozóan tartalmazott ajánlásokat, figyelembe véve a nemzetközileg leggyakrabban alkalmazott elveket, a magyarországi tapasztalatokat és a magyar piac sajátosságait, valamint a Társasági Törvényt. 2007-ben, 2008-ban, valamint 2012-ben az Ajánlások módosításra kerültek. A mindenkor hatályos Ajánlások elérhetőek a Budapesti Értéktőzsde honlapján: <https://www.bet.hu/Befektetok/Szabalyozas/Tozsdei-szabalyzatok>

A jelenleg hatályos szabályozásnak megfelelően a Magyar Telekom Nyrt. Igazgatósága jóváhagyta és a Közgyűlés elé terjesztette a Felelős Társaságirányítási Ajánlások alapján készített Felelős Társaságirányítási Jelentését (jelentés), amely egyéb társaságirányításhoz kapcsolódó dokumentumokkal együtt a Társaság honlapján a társaságirányításhoz kapcsolódó oldalon található meg:

http://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/tarsasagiranyitasi_dokumentumok

Az Ajánlások alapján a tőzsdei társaságoknak kétféle módon kell nyilatkoznuk a felelős társaságirányítási gyakorlatukról. A jelentés első részében be kell számolniuk az adott üzleti évben alkalmazott felelős társaságirányítási gyakorlatukról, kitérve a társaságirányítási politikára, az esetleges különleges körülmények ismertetésére. A jelentés második részében a "comply or explain" elvnek megfelelően be kell számolniuk az Ajánlások egyes meghatározott pontjaiban ("A" - ajánlások) foglaltaknak való megfelelésről, valamint arról, hogy alkalmazzák-e az Ajánlásokban megfogalmazott egyes javaslatokat ("J" - javaslatok). A javaslatok esetében a társaságoknak csak azt kell feltüntetni, hogy alkalmazzák-e az adott irányelvet, vagy sem, külön magyarázatra nincs szükség.

A jelentésben megtalálható a Felelős Társaságirányítási Nyilatkozat a Felelős Társaságirányítási Ajánlásokban foglaltaknak való megfelelésről, valamint egyes kérdések esetében az esetleges eltérések és azok indoklása. A jelentés 1-5. pontja az Igazgatóság, a Felügyelő Bizottság, más releváns bizottságok, valamint a menedzsment bemutatását és működésének leírását tartalmazza. A jelentés 6. pontja tartalmazza a belső ellenőrzési és a kockázatkezelési eljárások bemutatását, míg a 8. pont kitér a közzétételi politika és a bennfentes kereskedelemre vonatkozó irányelvek ismertetésére. A 9-10. fejezet a részvényesi joggyakorlás módját és közgyűlés lebonyolításával kapcsolatos szabályokat foglalja össze, a 11. pont pedig a javadalmazási nyilatkozatot tartalmazza. A Társaság a 150 ajánlás és javaslat túlnyomó többségének megfelel, ugyanakkor a 10 ajánlás és 6 javaslat esetében nem, illetve nem teljes mértékben felelt meg a 2017. évi üzleti évben figyelemmel a Társaság tulajdonosi, szervezeti felépítésére, illetve folyamataira.

Az Igazgatóság az ellenőrzési szakterület közreműködésével felmérte a Társaság nyilvánosságra hozatali folyamatainak hatékonyságát a 2017. évre vonatkozóan is. A vizsgálat eredménye alapján a nyilvánosságra hozatali folyamatok és kontrollok hatékonyak, és akként kerültek kialakításra, hogy megfelelő alapot biztosítsanak ahhoz, hogy a Társaság piaci szereplőknek szóló, számviteli, tőkepiaci és társasági jogi szabályok szerint előírt közzétételeit időben és pontosan teljesítse.

3 SZOCIÁLIS ÉS FOGLALKOZTATÁSI KÉRDÉSEK, EMBERI JOGOK

A Fenntarthatósági stratégia egyik kulcskihívása az emberierőforrás-menedzsment területe, ezért a Magyar Telekom humánstratégiájának is fontos szerep jut a fenntarthatósági célok elérésében. Víziónk egyélhető, szerethető és sikeres vállalat működtetése. Ez megerősíti munkavállalóink elkötelezettségét, elégedettségét, és vonzó a munkaerőpiacon is.

3.1.1 Humán stratégia a vállalat szempontjából

- **Hatékony vállalat** – személyi jellegű költségek árbevétel arányos, folyamatos optimalizálása
- **Versenyképes vállalat** – versenyelőny a humántőkével (képzés-fejlesztés, karriermenedzsment)
- **Energizált vállalat** – nemzetközi, sokszínű, egészséges, sikereket megélt közösség

A 2016–2017 közötti időszakban a Humánstratégia négy pillér köré épül:

- márka és toborzás
- képzés-fejlesztés
- javadalmazás
- jól-lét

3.1.2 Humán stratégia a munkatársak szempontjából

A Magyar Telekom 2016–2017. évre meghirdetett humánstratégiája az üzleti stratégiával és a fenntarthatósági stratégiával összhangban került kialakításra. A Magyar Telekom üzleti stratégiájának központi célja egy olyan digitális üzleti modell megvalósítása, amelynek lényege az új technológiák kiaknázása az ügyfelekkel való kapcsolattartásban, a bizalom növelése és végső soron az értékteremtés. Ezen cél teljesítésének támogatása érdekében a HR-szervezet és működési modellje átalakult, hogy egy hatékony és ügyfélközpontú HR támogassa a vállalat üzleti stratégiájában kitűzött célokat.

Humánstratégia pillérei 2016-2017-ben:

- Munkáltatói márka építése: Élénk és szerethető munkahelyet hozunk létre, amely megfelel a munkavállalóknak, és vonzó perspektívát kínál a munkaerőpiacon a jövőorientált munkamódszerei révén. Nagyobb hangsúlyt fektetünk a közösségi média megoldásokra a márkaépítés során.
- Toborzás, kiválasztás: Szegmentált online toborzási csatornákat használva választjuk ki a legjobb jelöltet az adott pozícióra. A kiválasztási folyamat során azt a hozzáállást és azokat az alapvető személyiségjegyeket keressük, amelyek biztosítják, hogy a leendő Telekom-munkavállalók otthon érezzék magukat a vállalati kultúrában.
- Javadalmazás: Átlátható, egyszerű és következetes munkaköri modellt működtetünk, amely a hierarchia helyett a munkakörök valódi értékét tükrözi, és alkalmas a piaci összehasonlításra, megteremtve ezzel a versenyképes javadalmazási rendszer alapját.
- Képzés-fejlesztés: Versenyelőnyünket képzett munkatársainknak köszönhetjük. Digitális Telekomot építünk, és egyre nagyobb hangsúlyt helyezünk az együttműködő digitális eszközökre és megoldásokra, amelyek lehetővé teszik és inspirálják munkatársaink önfejlesztését, úgymint az online képzési katalógusok, online oktatási anyagok, online coachbank és mentorálás, online tudásmegosztás (share).

- Jólét: Az energizált alkalmazottak sikeressé teszik a vállalatot. Fizikai, szellemi és szociális jólétünk érdekében egymásra és önmagunkra támaszkodunk, valamint felhívjuk a munkavállalók figyelmét az egészséges életmód, az önkéntes munka, a fenntarthatóság, valamint a munka és a magánélet egyensúlyának fontosságára.

3.1.3. Létszám

Az alábbi táblázat a teljes munkaidő egyenértékesnek (FTE) megfelelő teljes munkaidős alkalmazotti létszámról ad tájékoztatást a Magyar Telekom Nyrt.-nél és konszolidált leányvállalatainál:

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Magyar Telekom Nyrt.....	6 670	6 281	6 241
A Magyar Telekom Nyrt. és konszolidált leányvállalatai.....	10 357	9 432	9 154

Az alábbi táblázat a Magyar Telekom munkavállalók szegmensenkénti lebontását ismerteti:

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
MT-Magyarország/Telekom Magyarország ⁱ	7 002	7 879	7 977
T-Systems Magyarország ⁱ	1 487	-	-
Macedónia ⁱ	1 327	1 019	1 177
Montenegró ⁱ	541	534	0
Összesen.....	<u>10 357</u>	<u>9 432</u>	<u>9 154</u>

ⁱA Csoport működési szegmensei: 2017-ben MT-Magyarország és, Macedónia, 2016-ban MT-Magyarország, Macedónia és Montenegró, 2015-ben Telekom Magyarország, T-Systems Magyarország, Macedónia és Montenegró 2015-ben. A további részleteket a Konszolidált éves beszámoló 33. megjegyzésében írjuk le részletesen.

3.2.1 Politikák és együttműködések

Működési Kódex - <https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/mt-mukodesi-kodex.pdf>

A Működési Kódexben foglalt szabályozások és iránymutatások a Deutsche Telekom Csoport és a Magyar Telekom Csoport minden munkavállalójára érvényesek. Hatálya rajtuk kívül vonatkozik mindazokra a személyekre, akiket a munkatársakkal funkcionálisan egyenértékűen alkalmaznak, így például a kölcsönzött munkaerőre is. Összefoglalja azokat jogi megfelelésre és erkölcsileg feddhetetlen viselkedésre irányuló kötelezettségeket, amelyek szavatolják a Deutsche Telekom és a Magyar Telekom mindenki számára átlátható és nyomon követhető vállalat legyen. A Deutsche Telekom és a Magyar Telekom ezért elvárja beszállítótól és tanácsadótól, hogy tartsák tisztelben a Működési Kódexben lefektetett magatartási követelményeket, és erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy erre szerződési kötelezettséget is vállaljanak.

Emberi Jogok és Szociális Alapelvek Kódexe: <https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/emberi-jogok-es-szocialis-alapelvek-kodexe.pdf>

Esélyegyenlőségi terv: https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/Magyar_Telekom_Eselyegyenlosegi_Terv_2016_2020.pdf

A Magyar Telekom Csoport Emberi Jogok és Szociális Alapelvek Kódexe, valamint a mindenkor hatályos Esélyegyenlőségi terve, rögzíti a vállalatcsoport általános emberi jogi alapelveit és az alapelvek implementációjára vonatkozó rendelkezéseket. A Magyar Telekom Csoport döntéshozói tudatában vannak, hogy a munkavállalói összetétel sokszínűsége a fenntartható és az esélyegyenlőséget megalapozó működés feltétele, ugyanakkor versenylőnyt jelent és növeli az üzleti eredményességet.

Sokszínűségi Politika - https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/Sokszinusegi_Politika.pdf

A Magyar Telekom Csoport Sokszínűségi Politikája hangsúlyozza elkötelezettségünket a fejlődési lehetőségek következetes meghatározása és felhasználása mellett.

Szállítói Megfelelés: A Magyar Telekom Csoport elkötelezettségét az emberi jogok tiszteletben tartására üzleti partnereitől is elvárja. A Telekom és T-Systems szállító partnerei – mielőtt megbízást kapnának - kötelesek vállalkozásukat regisztrálni a cégcsoport Beszerzési oldalán.

https://beszerzes.telekom.hu/beszerzes/portal?appid=beszerzes&page=regisztracio_szallito.vm

A regisztráció kötelező részeként meg kell ismerniük, és elfogadniuk a Szállítói Működési Kódexünket, melynek más irányelvek mellett részét képezi a Működési Kódex, a Szociális Charta és a Sokszínűségi Politika tartalmának megismerése és szállítóink saját működése szempontjából irányadóként történő elfogadása.

Esélyegyenlőségi terv – A Magyar Telekom Csoportnál kiemelt cél a munkahelyi diszkriminációmentesség és az esélyegyenlőség biztosítása. A Társaság az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt lehetőség, valamint a vállalatcsoport 2010 szeptembere óta bevezetett gyakorlata alapján, az egyenlő bánásmód elveinek tiszteletben tartása, az esélyegyenlőség elősegítése, valamint a meghatározott hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok foglalkoztatási pozíciójának figyelemmel kísérése és javítása érdekében negyedik alkalommal fogadott el esélyegyenlőségi tervet, a munkavállalói képviselő-testületekkel együttműködésben. A hatályos, csoport szintű Esély-egyenlőségi terv öt éves időszakra vonatkozik (2016-2020).

Az Európai Unió Sokszínűségi Chartája - 2016-ban Magyarország is csatlakozott az Európai Unió Sokszínűségi Kartájához, ennek során az 50 aláíró vállalat között a Magyar Telekom is deklarálta elkötelezettségét a sokszínűség, mint alapérték mellett. A Telekom 2017-ben is az aláíró vállalatok egyike volt.

ENSZ „Üzleti és emberi jogi irányelvek” – A Magyar Telekom Csoport az ENSZ „Üzleti és emberi jogi irányelvek” szellemében emberi jogi elkötelezettségére vonatkozóan a Nemzetközi Emberi Jogi Kódex és a Nemzetközi Munkaügyi szervezet (ILO) „Alapvető munkaügyi elvek és jogok” dokumentumában lefektetett elveket tekinti magára vonatkozóan kötelező érvényűnek.

Magyarország által ratifikált ENSZ emberi jogi egyezmények - A Magyar Telekom Csoport Magyarországon bejegyzett üzleti vállalkozásként a Magyarország által ratifikált ENSZ egyezmények által garantált emberi jogi alapvetések szerint működik.

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=77&Lang=EN

3.2.2 Átvilágítási eljárások

A szociális és foglalkoztatási kérdéseket, illetve emberi jogi szempontokat is érintő fenntarthatósági tevékenység csoportszintű koordinációját a Csoport Fenntarthatósági Koordinációs Tanács (CSFKT) irányítja. A CSFKT működtetésében a stratégiaalkotás és stratégiairányítás külön szerepel, így működési módjában a fenntarthatósági tevékenység a stratégiaalkotás és –irányítás, illetve az operatív végrehajtás szintjén valósul meg. Csoportutasítás szerint a stratégiai feladatok az egyes vezérigazgató-helyettesekhez vannak rendelve. A nekik kifizethető prémium mértéke 50%-ban kollektív célok teljesítésétől függ. A CSFKT működéséről, az Ügyvezető Bizottság felé történő beszámolási kötelezettségéről részletesebben a jelen dokumentum Könyezetvédelem című alfejezetében, illetve az éves vállalati fenntarthatósági jelentésben beszélünk.

A Magyar Telekom Csoport Működési Kódexe a vállalati megfelelési követelmények összefoglalását tartalmazza, rögzíti a Csoport közös értékeit, és egyben a Telekom erős pozíciójának, reputációjának és sikeres jövőjének záloga is. A működési Kódex a Magyar Telekom Csoporton belül mindenre érvényes, a munkatársaktól az igazgatósági tagokig. Ezen felül a Magyar Telekom szerződéses partnereinek is meg kell ismerniük és el kell fogadniuk ezeket az értékeket a beszerzési honlapon való regisztrálásukkor.

A Magyar Telekom megfelelési struktúrát dolgozott ki, amelynek célja, hogy biztosítsa a jogi és etikai kérdésekkel kapcsolatos elszámoltathatóságot a Magyar Telekom Csoport összes tagvállalatánál. A megfelelési struktúra a Csoport Megfelelési Vezetőből és a különféle funkcionális területek, megfelelési képviselőiből áll, akik a Csoport Megfelelési Bizottság tagjaként működnek közre. A Vállalati Megfelelési Program célja annak biztosítása, hogy hatékony lépéseket tegyünk az etikus viselkedés biztosítása érdekében, valamint a törvényekben, jogszabályokban, irányelvekben, előírásokban vagy az Működési Kódexben foglalt megszegésének megelőzése és észlelése érdekében. Külső átvilágítást jelent a Magyarországon működő Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség által végzett ellenőrzés, amelyet közérdekű panaszok, bejelentések, valamint kérelem nyomán is indítható a munkáltatóknál. A szervezet az ellenőrzés mellett tanácsadással is támogatja a jogszabályoknak történő megfelelést.

3.3 Politikák eredményei

3.3.1 Sokszínűség, esélyegyenlőség

A legnagyobb hazai ICT munkáltatóként hisszük, hogy a sokszínűség nagymértékben hozzájárul a vállalkozások és bármely egyéb szervezet sikeréhez, az innováció és a kreativitás növeléséhez, az új ügyfelek és üzleti és egyéb partnerek bevonásához, a változásokra való gyors reagáláshoz, a törvényekben meghatározott diszkriminációmentesség betartásához.

A 2016–2020. évi Esélyegyenlőségi terv megvalósítása során különösen a hátrányosabb helyzetű munkavállalói célcsoportok, úgymint a nők, a családos munkavállalók, a gyermekgondozási távolléten lévő munkatársak, a megváltozott munkaképességű vagy fogyatékossgal élő munkatársak, a pályakezdők, valamint az 50 év feletti munkavállalók helyzetének javítására tervezett intézkedéseket a vállalat. Ennek érdekében a vállalaton belül működő munkavállalói érdekképviselletekkel 2008 óta több éves periódusokra érvényes Esélyegyenlőségi terveket fogadott el. Jelenleg a IV. Esélyegyenlőségi terv van érvényben, amely a 2016 - 2020 közötti időszakra határoz meg irányelveket és cselekvési tervet.

Az igazságosság és az egyenlő bánásmód elveit az Etikai kódexünkben megfogalmazott alapvető normák határozzák meg. Az olyan alternatív foglalkoztatási formák, mint a távmunka, a részmunkaidős foglalkoztatás, a rugalmas munkavégzés, a fogyatékkal élők foglalkoztatása, lehetővé teszik az egyenlő bánásmód elvének gyakorlati megvalósítását. Ehhez számos, a napi működésbe épített gyakorlat, illetve a távmunka végzést speciálisan támogató, nagy légtérű iroda (pl. Future Work, FutureLab) is hozzájárul.

A magyarországi jogszabályoknak megfelelően véradás, illetve gyermekek után többlet szabadnapot biztosítunk munkavállalóinknak. 40 % feletti egészségkárosodás esetén rehabilitációs pótszabadság illeti meg a munkavállalókat. (+ 5 nap/ év). Ezen felül, belső szabályozásunknak megfelelően, az elvégzett önkéntes munka után is járhat plusz szabadnap.

2016 – 2020 közötti fenntarthatósági stratégiánk egyik célkitűzése a vállalati sokszínűségi kultúra fejlesztése és mérése. 2017 decembere és 2018 januárja között kérdőív segítségével mérjük fel a vállalaton belüli sokszínűségi kultúra helyzetét. Ezt követően stratégiai lépések kialakításával, célok és eredménymérők meghatározásával, illetve az ezeken keresztül megvalósuló komplex vállalati implementációs modell segítségével dolgozunk a vállalati sokszínűség és esélyegyenlőség hatékony előmozdításán.

3.3.2 Hátrányos megkülönböztetés elleni tevékenység, munkaerő piaci intergáció

A 2016–2020. évi Esélyegyenlőségi tervben megjelölt munkavállalói célcsoportok helyzetének javítására 2017-ben az alábbiak szerint valósultak meg intézkedések a munkáltató kezdeményezésére.

A roma származású munkavállalók munkaerő piaci esélyegyenlőségének javítása érdekében továbbra is támogattuk a Hungarian Business Leaders Forum (HBLF) Romaster tehetséggondozó programját.

Annak érdekében, hogy biztosítsuk megváltozott munkaképességű vagy fogyatékossgal élő leendő munkatársaink esélyegyenlőségét, 2010 óta a Magyar Telekom által használt elektronikus toborzási felületen (<http://www.telekom.hu/rolunk/karrier>) a fogyatékossgal élők – önkéntes bevéllás alapján – feltűntethetik, ha a kiválasztási folyamatban való akadálymentes részvétel érdekében bármilyen speciális igényük van.

A Magyar Telekom számára a toborzási folyamatba épített akadálymentesítés mellett a vállalat mindennapi életében is fontos szerepet kap az érzékenyítés és a bevonódás elősegítése. A külső, civil szervezetek, alapítványok bevonásával, évről-évre megvalósított „Próbáld már?...” érzékenyítő programsorozat mellett, Évindítónkon, a Mozdulj Telekom! családi és sportnapon, illetve az Őszi Egészségprogramok keretében is számos olyan lehetőséget teremtettünk, melynek során munkatársaink személyes tapasztalatokat szerezhetnek a mozgásszervi vagy érzékszervi fogyatékkal élők mindennapi kihívásairól, máskor pedig inspirációt és dinamizmust jelenthettek számukra paralimpikonjaink személyes beszámolóit a küzdeni akarásról, versenyszellemről, kitartásról. Ez utóbbira kínált különleges alkalmat a Magyar Telekom Évindítója, ahol ép és paraszportolók közösen lelkesítették a munkatársakat.

3.3.3 Emberi jogok tiszteletben tartása, gyermekmunka, illetve a kényszermunka minden formája elleni fellépés

A Magyar Telekom Csoport Szociális Chartájában kinyilvánított irányelveknek megfelelően elutasítja a gyermekmunkát mindenféle kényszermunkát, kötelező munkavégzést, illetve a rendelkezésére álló eszközökkel küzd az emberkereskedelem és a modern kori rabszolgaság minden formája ellen. A vállalatcsoport globális szállítóiinak megfelelőségét a Deutsche Telekom Group anyavállalati szinten kezeli, és auditokon keresztül monitorozza. További információ a globális szállítók minősítésének módszeréről és eredményeiről: <https://www.telekom.com/en/corporate-responsibility/assume-responsibility/assume-responsibility/supply-chain-management-355304>

A Magyar Telekom Csoport munkatársai a belépésüket követő két hónapban történő orientációs folyamat részeként mások mellett a fenti szociális és foglalkoztatási kérdéseket, illetve emberi jogokat érintő politikákkal és irányelvekkel is megismerkednek, tartalmukat magukra nézve kötelezőnek fogadják el. Túl ezen a folyamaton a vállalat tisztában van azzal, hogy néha nehéz megkülönböztetni egymástól a helyest és a helytelent. Ezért a vállalati megfelelőségi terület által kezelt biztonságos belső csatornák állnak a munkatársak rendelkezésére. A vállalat munkatársai visszaélésekkel és szabálysértésekkel kapcsolatos panaszait és megjegyzéseiket a Magyar Telekom csoport Mondd el! vonalán, vagy a Deutsche Telekom Csoport által kezelt Tell me! vonalon tehetik meg. A Magyar Telekom Csoport Kérdezz! vonalához fordulhatnak a munkatársak minden esetben, ha kérdésük vagy aggályuk merül fel, bizonytalanok abban, hogy mi a helyes cselekedet bármely helyzetben, vagy ha úgy vélik, hogy a törvénybe vagy a működési kódexbe ütköző cselekmény történt. A visszaélésekkel és szabálysértésekkel kapcsolatosan bejelentett panaszok és észrevételek kivizsgálása során alkalmazott fő irányelvek, valamint a folyamatra vonatkozó vállalati utasítás a vállalat belső munkatársi felületén elérhető. Az alkalmazott irányelvek kulcsszempontja az anonimitás, titoktartás és a személyes biztonság védelme.

3.3.4 Munkavállalók és a vezetőség kapcsolata

A Magyar Telekomnál jelenleg kétképviselettel rendelkező szakszervezet és üzemi tanács működik (a Távközlési Szakszervezet, TÁVSZAK és a Magyar Távközlési Ágazati Szakszervezet, MATÁSZ), a kapcsolattartás kétszintű. A vállalat egészét érintő, az érdekképviseleti joggyakorlás keretébe tartozó központi kérdéseket a Központi Üzemi Tanács, illetve a szakszervezetek elnöksége által delegált képviselőkkel vitatjuk meg, vagy összevont konzultáció keretében (Érdekegyeztető Tanács), vagy a megvitatandó kérdés jellegétől függően külön-külön. A központi szintű kommunikációra jellemző mind a szóbeli (tárgyalási), mind az írásbeli forma. Az érdekképviseletekkel történő központi kapcsolattartás a HR-vezérgazgatóhelyettes, illetve a HR stratégiai igazgató felelőssége és hatásköre. Az egy-egy irányítási területet érintő érdekképviseleti kérdések helyi szinten is megvitatásra kerülnek a szakszervezetek, illetve a helyi üzemi tanács képviselőivel. A helyi szintű érdekképviseleti kapcsolattartásért az irányítási terület HR Business-partnerek felelősek.

Szervezeti átalakítással járó, illetőleg a munkavállalók nagyobb csoportját érintő változásról szóló lényeges döntés tervezetét a szakszervezetekkel és az üzemi tanáccsal (Központi Üzemi Tanáccsal) véleményeztetni kell. A véleményezésre szervezet átalakítás esetén 7 nap, egyéb esetben 15 nap áll az érdekképviseletek rendelkezésére. A 15 napon belül az intézkedést végrehajtani nem lehet. A szervezeti változásokról szóló döntés tervezetét a szakszervezetekkel és az üzemi tanáccsal (Központi Üzemi Tanáccsal) – az érintett munkavállalói létszámtól függetlenül – minden esetben véleményeztetni kell.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerint a Felügyelő Bizottság egyharmada a munkavállalói küldöttekből áll. A Felügyelő Bizottság munkavállalói küldötteit a Társaságnál működő szakszervezetek véleményének figyelembevételével a Központi Üzemi Tanács jelöli. A Központi Üzemi Tanács által jelölt személyeket a Közgyűlés köteles a Felügyelő Bizottság tagjává választani, kivéve, ha a jelölttel szemben kizáró ok áll fenn. 2017. december 31-én a Felügyelő Bizottságban négy, a munkavállalókat képviselő tag volt: Lichnovszky Tamás, Varga Zsoltné, Öz Éva és Hartai Sándor.

3.3.5 Egyesülési jog és kollektív szerződés

A Magyar Telekom Csoport Szociális Chartájában ismerte el a szervezkedési szabadsághoz és a kollektív szerződéshez való alapvető jogot. A Magyar Telekom a nyíltságon és bizalmon alapuló konstruktív párbeszédre és együttműködésre törekszik a munkavállalói érdekképviseletekkel. A Szociális Charta, illetve a Magyar Telekom vezetésének a munkavállalói érdekképviseletekkel hosszú évek alatt kialakított kapcsolata a garancia ezen jogok tiszteletben tartására. A vállalatcsoport magyarországi alkalmazottainak összességében mintegy 100%-a dolgozik saját munkáltatóra kiterjedő kollektív szerződés hatálya alatt.

A szerződés, amely bármely fél által három hónapos felmondási idővel felmondható, a vezérgazgatón kívül minden Magyar Telekom Nyrt. alkalmazottra érvényes, függetlenül szakszervezeti tagságtól. A kollektív szerződésben foglalt bérre vonatkozó feltételeket évente újra kell tárgyalni. A munkavállalók – a munkáltató működésével összefüggő okból történő munkaviszony megszüntetés esetén - meghatározott összegű többlet végkielégítésre jogosultak, amely a munkaviszonyuk időtartamától függően változik.

A kollektív szerződésen túl a magyarországi egységek munkavállalóira általánosan érvényes a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, amely számos megkötést tartalmaz a munkaviszony nem önkéntes megszüntetésére vonatkozóan. A Munka Törvénykönyve a munkavállalói érdekeket két különböző szervezeten keresztül védi, ezek: a Szakszervezet és az Üzemi Tanács.

A Szakszervezetnek, mint a foglalkoztatás feltételeiről folyó tárgyalásokban a munkavállalók hivatalos érdekképviseleti szervének, joga van minden olyan vállalati intézkedésről tájékoztatást kapni, amely jelentősen befolyásolja a munkavállalók érdekeit, és joga van a Magyar Telekom Nyrt. ellen jogi keresetet indítani az olyan foglalkoztatással kapcsolatos magatartásra vonatkozóan, amely valamely foglalkoztatási szabályt sért. Emellett az Üzemi Tanács közvetlenül képviseli a munkavállalói érdekeket a vezetőséggel való

kapcsolattartásban, és a vezetőséggel közösen dönt az olyan ügyekben, amelyek a munkatársi jóléti alapokat és intézményeket érintik. Az Üzemi Tanácsot félévente tájékoztatni kell a gazdasági teljesítményünket befolyásoló kérdésekről valamint a bérek, foglalkoztatási körülmények és a munkaidő változásairól. Az Üzemi Tanács véleményét ki kell kérni az olyan vállalati intézkedésekben is, melyek a munkavállalókra hatással vannak.

Meggyőződésünk, hogy jó kapcsolatot ápolunk a munkavállalóinkkal. Megalakulásunk óta nem volt még példa sztrájkra vagy munkabeszüntetésre.

3.3.6 Munkaerő csökkentés és átcsoportosítás

A Magyar Telekom a stratégiai növekedéshez kapcsolódó tevékenységek erőforrás-szükségletének biztosítása érdekében 2017. év folyamán megállapodott a Társaságnál működő érdekképviselettel a 2018. évi létszámleépítésről, valamint a bérfejlesztés mértékéről.

A Társaság közel 350 anyavállalati munkavállaló elbocsátásáról állapodott meg az érdekképviselettel. További kb. 160 fős létszámleépítés a társasági projekt erőforrás-igények csökkenésével összefüggésben kerülhet megvalósításra. Az érintett munkavállalók jelentős része várhatóan 2017 végével távozik a Társaságtól. A Magyar Telekom a távozó munkatársak újra-elhelyezkedését a jól működő Esély program keretén belül aktív álláskereséssel, munkaerő-piaci tréninggel és személyes tanácsadással támogatja, bízva abban, hogy ezen eszközökkel is hozzájárul ahhoz, hogy a távozó, korszerű szaktudással rendelkező, szakképzett munkavállalók mihamarabb újra el tudjanak helyezkedni.

A fenti intézkedéssel felszabaduló személyi jellegű költség tömeg jelentős része a stratégiai növekedéshez kapcsolódó tevékenységek erőforrás-bővítését biztosítja.

A Társaság munkavállalói átlagosan 5%-os bérfejlesztésben részesülnek 2018. január 1-jétől.

3.3.7 Nyugdíjak és juttatási programok

A Magyar Telekom jóléti és szociális juttatásai rendkívül széles körűek. Egy részük alanyi jogon jár minden munkavállalónak, míg másokat bizonyos feltételek teljesülése esetén lehet megszerezni, vagy biztosítási jellegűek. Egyes juttatások munkáltatói hozzájárulásának előfeltétele a munkavállalók egyéni hozzájárulása. A szociális juttatások és a nem alanyi jogon járó juttatások nyújtásának módját a Kollektív Szerződés és kapcsolódó utasítások szabályozzák.

A munkavállalók számára telekommunikációs kedvezményeket, támogatott étkeztetést, kamatmentes lakáskölcsönt (ilyen kölcsönöket a Társaság igazgatósági tagjai számára nem ajánlunk fel és nem nyújtunk), kedvezményes üdülési lehetőségeket és más béren kívüli juttatásokat biztosítunk. Az állami egészségügyi, nyugdíj és munkanélküli ségi támogatási rendszerekbe történő törvény szerinti befizetéseinket túl hozzájárulunk az önkéntes pénztári tagsággal rendelkező munkavállalók nyugdíj-, egészség és öngéjelyező pénztári megtakarításaihoz, amelyek az állami nyugdíj és egészségügyi juttatásokat kiegészítve magán nyugdíj- és egészségbiztosítási ellátásra, szociális juttatásokra jogosítanak. Nem garantáljuk azonban ezen pénztárakból a tagok kifizetését. 2017. december 31-én a Magyar Telekom Nyrt. munkavállalók kb. 59%-a vett részt a nyugdíj-, 36%-uk az öngéjelyező- és 65%-uk az egészségálapban.

3.4 Lényeges kockázatok kezelése

3.4.1 Képzési és szakmai háttér biztosítása

A Magyar Telekom Csoport Fenntarthatósági stratégiájának edukációs pillére a lakosság és az ügyfeleink digitális képzettségének fejlesztése mellett az iparági utánpótlás biztosítását is feladatának tekinti, hiszen a szakértői utánpótlás biztosításának nehézségei potenciális kockázatot jelenthetnek szolgáltatásunk minőségének folyamatos biztosítása, javítása, fejlesztése szempontjából. Ennek érdekében, hogy ügyfeleink számára mindig a lehető legmagasabb minőségű szolgáltatást nyújtsuk, a legkiválóbb szakemberekre van szükségünk. Ehhez elsősorban versenyképes szakképzési háttérre van szükség.

A T-Labs (Telekom Innovation Laboratories, Berlin) kezdeményezésére és finanszírozásával az ELTE-n 2016 szeptemberétől működik az Adattudományi és Adatechnológiai Tanszék, az épülő EU Labs kutatói hálózat első pilléréként. A Magyar Telekom szerepe az oktatási és kutatási tevékenységek támogatásában ölt testet.

A Magyar Telekom gyakorlati helyet biztosít a szakközépiskolás diákoknak. 2017-ben 100 tanuló töltötte nálunk a kötelező nyári szakmai gyakorlatát.

Szakmai tudásunkkal segítettük a Magyar Tudományos Akadémia Környezettudományi Elnöki Bizottság és a Nemzeti Alkalmazkodási Központ tudományos munkáját. Kollégáink számos felsőoktatási intézménnyel kapcsolatban állnak: szakdolgozatok konzulensi feladatainak ellátásával, szakdolgozók ismereteinek bővítésével és szakmai előadásokkal segítik az egyetemi munkát. Ezek mellett a Magyar Telekom és a T-Systems Magyarország a Legyél Te is Informatikus! programmal a magyar munkaerőpiacon és az EU-ban is hiányszakmának számító informatikai szakemberek utánpótlását, az informatikai pályorientációt kívánja támogatni.

3.4.2 Munkavállalói elvárások és esélyegyenlőség

A fejezet elején részletezett Humánstratégiánk pillérei a munkatársaink igényeinek való megfelelésre, illetve a versenyképes és jövőorientált munkaerőpiaci szerep megtartását érintő kihívásokra építenek. Munkatársaink igénye a biztonság, stabilitás, fejlődési lehetőség és a versenyképes jövedelem. A Magyar Telekom az esélyegyenlőség mellett elkötelezett vállalként kiemelten fontosnak tartja a bérek harmonizációját és az indokolatlan bérkülönbség megszüntetését. Ezt a célt szolgálja a Hay-módszeren szerint kialakított sávos bérezési rendszerünk. Javadalmazási rendszerünk transzparens, ezért alapszabvány-tarifátlánk és a vonatkozó szabályozások minden munkavállalónk számára elérhetőek. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a hasonló típusú feladatokat ellátó kollégák között ne alakuljon ki indokolatlan kereseti különbség, és az eltérő jellegű munkát végzők közötti jövedelemarányok valóban a tényleges munkavégzés eltérésein alapuljanak.

Vállalatunk a sokszínűség alapértéke mellett elkötelezett munkáltatóként kiemelten fontosnak tartja a nők vezetésben betöltött létszamarányának növelését. A Deutsche Telekom Csoport tagjaként 2010-ben kitűzött cél a nők arányának 30%-ra növelése a vezetői pozíciókban 2020-ig. Az anyavállalat által meghatározott célkitűzés teljesítése mellett a vezetés sokszínűségében rejlő – és egyre több tanulmány által igazolt – üzleti előny kihasználását is célozza.

A Magyar Telekom munkatársai iránti elsődleges kötelezettségeként tartja számon a munkahelyi stressz, a túlterheltség és a kiegészítő veszélyeknek minimalizálását. Amellett, hogy munkatársaink számára biztosítjuk az egészséges életmód megteremtésének feltételeit, képzésekkel és coachinggal segítjük őket a feladataik hatékony és sikeres menedzselésének fejlesztésében. A munka és magánélet egyensúlyának megteremtését segítik elő családosi munkatársaink számára létrehozott családbarát irodáink, illetve a kávéterem rendszerben választható elemként adómentesen igénybe vehető bölcsődei-óvodai támogatás is, amely anyagilag is hozzájárul a kisgyermekes szülők terheinek csökkentéséhez. Munkavállalóink személyi és családi körülményeikre való tekintettel (pl: beteg, vagy idős hozzátartozó otthoni ápolása céljából) akár tartós fizetés nélküli szabadságban is részesülhetnek.

3.5 Teljesítménymutatók

A 2016-2020 között érvényes Fenntarthatósági Stratégia edukációs eredményei

- 33 918 embert értünk el edukációs programjainkkal 2016 óta. PI. Digitális Híd, LTI

Atipikus foglalkoztatási formák a Magyar Telekom Csoportban

- Részmunkaidőben foglalkoztatottak száma 2017-ben: 145
- Rugalmas munkaidőben foglalkoztatottak száma 2017-ben: 726
- Távmunkás szerződéssel rendelkező munkatársak 2017-ben: 2752

A vezető pozícióban dolgozó női munkavállalók arányának növelése a Magyar Telekom Nyrt-ben.

- Nők aránya a teljes munkavállalói létszámhoz viszonyítva: 41%
- Nők aránya senior management pozíciókban: 22%
- Nők aránya az igazgatótanácsban: 13%

Vállalati önkéntesség eredmények Magyar Telekom Csoport

- Önkéntes munkaórák száma: 14 261
- A projektekkal támogatott emberek száma: 27 400

3.6 MRP Szervezet

A Társaság a javadalmazási struktúra átalakításával új javadalmazási politikán alapuló ösztönző programot indított 2017-ben, amelynek keretében a Magyar Telekom Nyrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. érintett munkavállalói részére a prémium központi pénzügyi elem, amely a teljes bónusz megközelítőleg 50%-a, az MRP Szervezeten keresztül kerül kifizetésre. Az új ösztönző program keretében a Társaság 2017 során 2139 millió forint értékben vásárolt 4 534 758 db Magyar Telekom részvényt. A megvásárolt

részvények több ütemben kerültek az MRP Szervezet részére transzferálásra. Az új program megvalósítási feltétele, hogy a Társaság a 2017. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó tényleges MT-Magyarország szegmens működési Szabad Cash Flow mutatója meghaladja a 2016. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó megfelelő mutatóját. A program szerinti javadalmazásban a Társaság és a T-Systems Magyarország Zrt., azon munkavállalói részesülnek, akikre kiterjed a 2017. február 22-én a Társaság Igazgatósága által elfogadott Javadalmazási politika személyi hatálya. További részletekről a Konszolidált Éves Beszámoló Kiegészítő Mellékletének 20.1.2.5 pontja ad tájékoztatást.

4 IGAZGATÓSÁGI, FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI, VALAMINT ÜGYVEZETŐ BIZOTTSÁGI TAGOK JAVADALMAZÁSA

Az Igazgatósági tagok javadalmazása Igazgatósági tagként végzett tevékenységükért 16 millió forintot tett ki 2017-ben.

A Felügyelő Bizottsági tagok javadalmazása Felügyelő Bizottsági tagként végzett tevékenységükért 63 millió forintot tett ki 2017-ben.

Az Ügyvezető Bizottsági tagok javadalmazása (járulékokkal valamint a munkaviszony megszűnésével kapcsolatos szerződéses költségekkel együtt) 1 463 millió forintot tett ki 2017-ben.

A 2017. december 31-i állapot szerint az Ügyvezető Bizottság hét tagja közül három rendelkezik határozott idejű munkaszerződéssel. A magyar jogi szabályozásnak megfelelően, ha a határozott időre szóló munkaszerződést a munkáltató a meghatározott időn belül megszünteti, a munkavállalót a határozott időből még hátralévő időre jutó, de maximum 12 hónapra a munkaviszony megszűnése előtti időszak javadalmazása alapján számított távolléti díj illeti meg. A határozatlan időre szóló munkaszerződések közül három esetén a felmondási idő két hónap, a többi esetében hat hónap. Két szerződésben a végkielégítés a Munka Törvénykönyve és a Kollektív szerződés szerinti, a többi esetben a végkielégítés 3-16 hónap.

A fentiekben túl, az érintettek versenytilalmi korlátozás hatálya alá esnek, melynek értelmében a munkavállaló munkaviszonyának megszűnésétől kezdődően egy meghatározott (egy évet meg nem haladó) ideig nem jogosult munkaviszonyt létesíteni a Magyar Telekom magyarországi vagy nemzetközi versenytársával, vagy akár közvetlenül, akár közvetve bármilyen szolgáltatást nyújtani vagy tevékenységet végezni ilyen vállalat részére. Továbbá, az érintettek nem toborozhatnak munkaerőt a Magyar Telekom munkavállalóinak körében. A versenytilalmi korlátozás fejében a munkavállaló a fenti kötelezettséggel arányos kompenzációban részesül. Amennyiben a volt munkavállaló ezen versenytilalmi megállapodást megszegi, köteles a kompenzáció nettó összegét a munkáltatónak visszafizetni. Ezen felül, ilyen esetben a volt munkavállalót átalány-kártérítési kötelezettség is terheli a munkáltató felé.

A külföldi Ügyvezető Bizottsági tagok lakhatási támogatásra is jogosultak lehetnek.

A Társaság Javadalmazási irányelveivel összhangban, a Társaság halasztott kezdetű kiegészítő nyugdíjbiztosítást, valamint élet- és balesetbiztosítást nyújt az Ügyvezető Bizottság tagjai számára. Ezen felül, az Ügyvezető Bizottsági tagok vállalati gépkocsi használatára is jogosultak.

A részvény alapú juttatási programok tekintetében a Konszolidált Éves Beszámoló Kiegészítő Mellékletének 20.1.2 pontja ad tájékoztatást.

5 KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS

Magyarország

2017-ben a Magyar Telekom kutatás-fejlesztési tevékenysége a pályázati kötelezettségek keretében a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap terhére kiírt és elnyert K+F pályázati projekt fenntartására terjedt ki.

A pályázati kötelezettség mellett 2017-ben folytattuk több olyan projekt termék- és szolgáltatásfejlesztését, amit 2016-os K+F tevékenység alapozott meg, így például a TV-nézés/szórakozás (Entertainment) témakörhöz tartozó TVGO mobil és web platformokon is használható TV-s alkalmazás.

Fentiekben túl 2017-ben újabb K+F projekteket indítottunk el kiemelten, az IoT, TV-nézés/szórakozás (Entertainment) és a Big Data területeken. Többek között vizsgáltuk a hang és gesztusvezérelt IPTV távirányítást, a felhő alapú TV szolgáltatás megvalósíthatóságát,

valamint elkészítettük Windows 10 általános fejlesztői környezet alatt a TVGO alkalmazás prototípusát. Az új mobil hálózati megoldások -, mint pl. a NB-IoT- által biztosított képességek üzleti lehetőségeit vizsgáltuk az intelligens parkolás projekt keretén belül. Ezen felül kutattuk a mesterséges intelligenciával támogatott arcfelismerést és az ehhez kapcsolható szolgáltatásokat és ugyanezen az Artificial Intelligence (AI) és Machine Learning (ML) témakörön belül elkészítettünk egy ún. chatbotot, melynek segítségével később az ügyfélszolgálatokon dolgozók munkáját az online felületek adatai lehetőségeivel könnyíthetjük meg. Big Data témakörben a mobilhálózati adatok felhasználásának közlekedési forgalmi események előre jelzési lehetőségeit jártuk körül.

A kutatás- fejlesztési feladatok ellátását hazai innovatív KKV-k mellett a Magyar Telekom saját kutatói, termék- és szolgáltatásfejlesztői végzik. Mindemellett a Társaság kiaknázza a belső és külső tudásbázis szinergia hatását és partnerségre törekszik jól ismert innovációs központokkal, felsőoktatási intézményekkel. Fő partnereink neves magyar egyetemek, kutatóintézetek úgy, mint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapesti Corvinus Egyetem, Óbudai Egyetem és a Magyar Tudományos Akadémia.

A tavalyi évben megkötött együttműködés keretei között folytatódott a közös munka a berlini Műszaki Egyetem, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Karán működő Adattudományi és Adatechnológiai Tanszék, a Magyar Telekom és a Deutsche Telekomnak a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó részlege, a berlini Telekom Innovation Laboratories (T-Labs) között. 2017-ben az előző évi témák közül a Telekom Open Services projekt befejezésre is került.

A Magyar Telekom az EIT Digital partnereként elősegíti és támogatja a felsőoktatási intézmények és az ipari partnerek közötti még szorosabb együttműködést. Ennek keretén belül a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem EIT Digital doktori képzési rendszerében szakmai támogatást biztosít a hallgatók részére.

2017-ben elindítottuk a Magyar Telekom belső ötlet inkubációs kezdeményezését, a Mission Telekom programot. A pályázók a Magyar Telekom csoport munkavállalói köréből kerültek ki. A beérkezett 150 pályázatból több körös kiválasztás után a legjobb ötlet elképzelést a csapatok prototípus szintig megvalósították. Ezt követi majd az önálló prototípusok éles üzembe helyezése és üzleti hasznosulása.

A fentiekben túl a Magyar Telekom fontosnak tartja a K+F jellegű tudástranszfer projektek támogatását is, így 2012-es csatlakozása óta szakmai együttműködő partnerként aktívan részt vesz az EIT ICT Labs tudástranszfer programban és több nemzetközi K+F pályázati kezdeményezésben működnek együtt.

Macedónia

A Makedonski Telekom (MKT) továbbra is elkötelezetten dolgozik azon, hogy a piacon vezető szerepet töltsön be az innováció és technológia területén. Az előző évek folytatásaként kiemelt szerepet játszanak a Smart City területén végzett projektek. Az 2015-ben és 2016-ban Skopjében megvalósított Smart Bus Transport projektet, valamint a 2016-ban demó üzemmódban megkezdett Smart Light projektet követően ebben az évben demó üzemmódba léptek az olyan megoldások, mint az Smart Waste, Smart Parking, Smart Bench és Electrical Vehicle Charging projektek. Ezeknek a célja, hogy bemutassák az ilyen okos rendszerek megvalósításából eredő előnyöket, valamint a ezen a területen szerzett szakértelmünket.

A Smart City üzleti területen kívül, teljes erőbedobással dolgozunk egyéb üzleti lehetőségek növelésének és fejlesztésének felkutatásában, a pénzügyi, egészségügyi, oktatási stb. területeken, különös tekintettel a teljes ICT és B2B üzleti lehetőségekben rejlő bevétel növekedés tekintetében. Az új és okos megoldásokat határozottan szem előtt tartva az összefonódó mindennapi élet és a munka terén a MKT 2017-ben folytatta a demóprojektet az okos iskola területén. A hibrid osztály demó projekt bevezetés alatt áll, amely infokommunikációs megoldásokkal támogatja az interaktív osztálytermi tanulást és a távoktatást egyaránt, két középiskolában Skopjében. A projekt bevezetésével az oktatás területén azokat a pozitív változásokat célozza meg, amelyek elősegítik a fejlettebb, önjáró, együttműködő és interaktív tantermi élményeket a fiatalok számára. Továbbá az is célja a projektnek, hogy rávilágítson arra, hogy a technológia hogyan segíti a minőségi és hatékony oktatást, ezáltal az oktatási rendszer hosszú távú fejlődését valamint a gazdaság és a társadalom előremozdítását egyaránt.

Szoros megfigyelés alatt tartottuk, az EU által támogatott projektekben rejlő lehetőségek kiaknázását is, a dolgok internete (Internet of Things) és a közszféra infokommunikációs megoldásai stb. területeken egyaránt.

A fent megjelölt üzletfejlesztési tevékenységek mellett 2017-ben olyan projektek és termékek fejlesztésére fektettük a hangsúlyt a digitalizációs és okos munkavégzés területein az üzleti szegmensekben, amelyekben növekvő piaci lehetőségeket látunk az elkövetkező években, és amelyek egyaránt építenek a mindennapi munkafolyamatok és kapcsolatok terén a hatékony infokommunikációs technológiának köszönhető előnyökre, valamint az így kialakított megoldások átláthatóságára és elszámoltathatóságára.

Mottónkat – INNOVÁCIÓS SZINERGIÁK- NYERJÜNK PARTNEREKKEL – szem előtt tartva tovább folytattuk stratégiai együttműködésünket a Cisco Golddal, az EMC Cloud megoldás-szolgáltatóval és a Microsoft Silver adatközponttal. Ezen felül 2017-ben újratanúsították az Oracle Platinum és HP Business partneri együttműködésünket, és belekezdünk a Microsoft Cloud megoldás-szolgáltatói cím megszerzésébe. Ezek a partnerekkel folytatott együttműködések bizonyítják az MKT kompetenciáit a vállalati hálózatok, felhők, együttműködések, hálózati biztonsági megoldások és adatközpont-technológiák területén. Ezeket a kompetenciákat olyan kiemelt fontosságú eszköznek tartják, amelyeknek alapján még jobban kihasználhatjuk az infokommunikációs technológiák területén végzett fejlesztési tevékenységeinket.

A telített távközlési piac és az ezzel együtt járó versenypiaci nyomás, az üzleti környezet többféle és kifinomultabb ügyfélszegmensből, számos beszállítóból és komplex szolgáltatási ajánlatokból adódó összetettsége, a technológia gyors változásai és az egyetlen, egyetlen IP-hálózatot és felhő alapú szolgáltatásnyújtási platformot célul tűző új technológiai paradigma, valamint a szabályozásban bekövetkező változások csupán egy részét jelentik mindazoknak a kihívásoknak, amelyekkel az MKT a következő néhány évben szembesülni fog.

Ahhoz, hogy üzleti tevékenységeit és a főbb bevételi forrásokat az igen bonyolult távközlési környezetben is fenn tudja tartani, valamint hogy új üzleti lehetőségekkel tudja proaktívan befolyásolni a piaci trendeket, az MKT meg kívánja őrizni technológiai vezető pozícióját, és infrastruktúrája folyamatos fejlesztése révén a szolgáltatások javításával és innovációval tervezi biztosítani a növekedést.

Az infrastruktúra-fejlesztés és a technológiai beruházások a következő célkitűzésekre, trendekre kell, hogy felöllelje: szélessávú teljesítmény, integrált szolgáltatásnyújtó platformok, hatékonyság és vezető szerep a minőség terén, önkiszolgálást lehetővé tevő megoldások, felhő koncepció és „virtuális” infrastruktúra, költséghatékonyság, rugalmasság és reakcióképesség – piaci bevezetések csökkenő időigénye, valamint kompetenciafejlesztés.

A távközlési hálózat, szolgáltatási platformjaink és a támogatórendszerek fejlesztésével jelentős lépéseket tettünk céljaink elérése felé 2017-ben.

A kimagasló minőségű szélessávú (BB) teljesítmény és technológiai vezetői pozíciója biztosítása érdekében az MKT folyamatos beruházásokkal fejleszti vezeték és mobil hozzáférési hálózatát. 2017 végére több, mint 161 000 otthonban sikerült kiépíteni ilyen kapacitást, azaz az MKT hálózatával lefedett háztartások 28,5 százalékát érte el FTTH technológiával. Ami a VDSL bevezetését illeti, több mint 96 ezer VDSL CO és 5,9 ezer VDSL FTTC otthoni kiépítés történt. Szintén jelentős előrelépéseket értünk el az LTE hálózat kiterjesztésében, amely 98,5 százalékot érte el és 99,5 százalékos lakossági lefedettséget ért el. 2017 során minden városi és külvárosi makróhelyszínen megtörtént az LTE 2CA (800 + 1800) kiépítése. Ez azt jelenti, hogy az összes helyszínen 55%-át fejlesztettük LTE Advanced 2CA-ra a jobb LTE DL átvitel érdekében.

A szélessávú mobil hozzáférési kapacitások széles körű kiterjesztése mellett a vállalat 2017-ben kiemelten koncentrált a hálózatminőségre és -teljesítményre is, ami azt a mobilhálózat minőségének elismerését jelentő, nemzetközileg elfogadott P3 „Best in Test” (legjobb teszt eredmény) 2017. decemberében kiadott oklevele is igazolja, valamint a Hatóság is elismeri Országos beszámoló a hálózatminőségi paraméterekről című dokumentumában. Az általános összehasonlítás alapján a 901 pontot kapott Makedonski Telekom biztosítja a kategória legjobb hang- és adatszolgáltatását.

A szélessávú hozzáférés terjedését és a forgalom folyamatos növekedését a valamennyi szolgáltatás sarokpontjaként szolgáló IP alapú és transzport-hálózat korszerűsítése támasztja alá. 2017-ben sikeresen befejeztük az IP alapú és transzport-hálózati modernizációs projektjét, amely az összes IP alaphálózati elem, valamint a transzport- és aggregációs rendszerek modernizálását, átszervezését és kibővítését tartalmazza. Az MKT sikeresen létesítette a teljes DWDM hálózatot, véglegesítette az IP alaphálózat megvalósítását és integrációját, valamint az IP alapszolgáltatások migrációját.

2017-ben a vállalat mobil területen elvégezte az MSS, GGSN és SGSN, valamint PCRF szoftverfrissítését, amelynek alapján kiterjesztette az MSS és EPC támogatását. Ugyanebben az időben befejeződött a CUDB projekt, amelynek célja a HLR/FNR és HSS-EPC korszerűsítése a közös CUDB platformon, és minden mobil előfizetőt átállítottunk az új CUDB platformra.

Emellett elkezdődött a transzport-hálózati redundancia korszerűsítését célzó projekt is, amelynek alapja, hogy minden nagyvárosban tartalékolást kell kiépíteni három oldali fizikai és logikai nyomvonalvédelemmel, a nagyobb helyszínek közötti új száloptikus útvonalak megvalósítása révén kisebb védőgyűrűk kialakításával, valamint kétoldali hálózati redundancia bevezetésével minden egyéb IP alaphálózati helyszínen. A megnövekedett mobilinternet-forgalmat támogatja a mobil bázisállomások körzethálózati felhordó megoldásainak optikai szálkapcsolatokkal vagy rádió-összeköttetésekkel történő korszerűsítése is. 2017 végére a BTS-ek mindössze 2%-a volt rézépítésű, amely 2018 elejére lehetővé teszi a száloptikára történő teljes átállást és a réz nélküli BTS gerinchálózat kiépítését.

A szolgáltatási platformok terén 2017 folyamán megtörtént az IPTV szerverplatform korszerűsítése, amelynek célja a támogatás 2020-ig történő kibővítése. A Strumicábantálalható régi tárolóegység cseréje és kapacitásbővítése is megtörtént. Megkezdődött az élő tévécsatornák georedundanciás projektje. Továbbfejlesztettük az OTT TV platformot, hogy PC-n, Androidon és iOS-en is elérhető legyen. Az ügyféloldali jobb televíziós élménybiztosítása céljából olyan új funkciók kiépítése történt, mint az élő adás, Vod, Timeshift, CUTV, hirdetés, DRM, emlékeztetők, geolokáció stb.

Felügyeltük az M-Payment platform modernizálását, hogy rugalmas és felhasználóbarát módon tegyük lehetővé az új mobil fizetési lehetőségeket a végfelhasználók oldalán. Ez jobb szinkronizációhoz, az adatbázisok konszolidálásához, az erőforrások optimalizálásához és egyértelmű munkafolyamatokhoz vezet. Az mWallet alkalmazás kereskedelmi üzeme 2017. 4. negyedévében indult. Ez lehetővé tette a felhasználóknak, hogy az EVN és telekommunikációs taxik díját a mobiltelefonokon működő, Telekom által megadott alkalmazásokkal egyenlítsék ki.

Továbbfejlesztettük a hibrid hozzáférési megoldást, amely a DSL és LTE átviteli kapcsolatok sávszélességének összevonása segítségével egységes, nagy hatékonyságú kapcsolatot biztosít a hálózati szolgáltatási csomópont és az ügyféloldali szélessávú CPE között.

Az első LTE-roamingpartner kialakítása az LTE roaming támogatása céljából 2017-ben történt a DRA bevezetését követően.

A technológiai terület ún. provisioning, hibajavítási és egyéb folyamatainál a nagyobb hatékonyság, rugalmasság és gyors reakcióidők biztosítása érdekében kialakítottuk az új generációs OSS, szélessávú szolgáltatás-biztosítás (BBSA) és hibajegy-kezelési (TT) kiterjesztéseket. 2017-ben olyan új szolgáltatásokat/funkcionalitást alakítottunk ki, mint az új vDSL technológiák támogatása, OSP adatok tömeges feltöltése (ODF import, OSP vezető import, száloptikás OSP import, OSP konténerek xls import), eszközkönyvtár kiterjesztése – IPTV/MPLS/DWDM stb.

6 INGATLANKEZELÉS, TELEPHELYEK

Mi rendelkezünk Magyarország egyik legnagyobb ingatlanállományával és jelentős ingatlan tulajdonosok vagyunk Macedóniában is. Az ingatlanállomány jelentős része távközlési technológiai terület, iroda, raktár, garázs és üzlethelyiség. Eszközállományunk legnagyobb része kapcsoló központokból, átjátszó tornyokból és más távközlési infrastrukturális eszközökből tevődik össze. Annak érdekében, hogy minél nagyobb mértékben és minél hatékonyabban használjuk ki az ingatlanállományt, a használaton kívüli ingatlanjainkat pedig igyekszünk értékesíteni.

Csoport főbb tagvállalatainak székhelye

- Magyar Telekom Nyrt.: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55., Magyarország
- T-Systems Magyarország Zrt.: 1117 Budapest, Budafoki út 56., Magyarország
- Makedonski Telekom A.D.: 1000 Skopje, Kej 13 Noemvri, No. 6., Macedónia
- Combridge S.R.L.: Municipiul Sfântu-Gheorghe, Strada 1 DECEMBRIE 1918, parter comercial, nr. VI, Bloc 6, Judet Covasna, Románia
- Novatel EOOD: Sofia Oblast, Stolichna Municipality, Sofia 1404, Triaditza District, 45A Bulgária Blvd., Bulgária,

Magyarország

A Magyar Telekom Nyrt. 1 496 telephelyén álló 1 728 épületének 55 %-a Társaság tulajdonában van, 5 %-a közös tulajdonú és 40 %-a bérelt. Ezek az adatok nem tartalmazzák a műszaki technológiai telephelyeket, amelyből 6 075 telephellyel rendelkezünk.

2017. december 31-én a Magyar Telekom Nyrt. által használt ingatlanok területe 553 691 m² volt, melynek jelentős részében egyenként 100 m²-nél kisebb az alapterület. A legnagyobb ingatlan a Budapest, Krisztina krt. 55. szám alatt található székház több mint 30 000 m² alapterülettel.

Macedónia

2017. december végén az MKT rádiós hozzáférési hálózata 766 db fizikai helyszínből állt, amelyből 676 db volt 2G bázisállomás, 747 db volt 3G bázisállomás és 706 db volt 4G bázisállomás. A helyszíni infrastruktúra (toronyok) 91 %-a van az MKT tulajdonában, 9% pedig bérelt.

Az MKT 2017. decemberi állás szerint összesen 109 256 m² területet használ, amelyből kb. 44 981 m² az MKT kizárólagos tulajdona, nagy részét (55%) pedig két főépület teszi ki, a központ és a fő műszaki épület. A fennmaradó 64 275 m² közös tulajdonban van a Macedón Postával.

7 FENNTARTHATÓSÁG

A Magyar Telekom közel húsz éve foglalkozik a működéséből adódó fenntarthatósági kérdésekkel, és 2000-ben a hazai vállalatok közül az elsők között hozott létre külön környezetvédelmi, majd a vállalat felelős működési folyamatait koordináló fenntarthatósági szervezetet. Fenntarthatósági tevékenységét a teljes körű, tervezett és hosszú távú megközelítés jellemzi, és jelenleg már a negyedik, öt évre szóló fenntarthatósági stratégiájának megvalósításán dolgozik.

A régió vezető infokommunikációs szolgáltatójaként – példát mutatva és lehetőséget teremtve – jövőbe mutató gondolkodásunkkal, innovatív, fenntartható termékeinkkel és szolgáltatásainkkal, valamint felelős magatartásunkkal hozzájárulunk a megújuló társadalom és környezet kialakulásához.

A Magyar Telekom 2009 óta elkötelezetten támogatja az ENSZ Globális Megállapodás 10 alapelvét az emberi jogok, a környezet és antikorrupció terén, aminek kapcsán elért fejlődésről a fenntarthatósági jelentésekben is beszámolunk.

A Magyar Telekom fenntarthatósági tevékenységének és eredményeinek integrált és teljes körű bemutatására az évente megjelenő Fenntarthatósági jelentés szolgál, amellyel a vállalatcsoport minden témára kiterjedő környezeti, társadalmi és gazdasági működését kívánja átláthatóvá tenni mindenki számára.

Az üzleti jelentésben a teljes körű fenntarthatósági megközelítés csupán egyes, kiemelt témáiról szólunk, úgymint az emberi jogok, munkatársak, környezetvédelem, megfelelőség témakörei.

A Magyar Telekom Csoport által elfogadott környezetvédelmi és társadalmi témájú együttműködések

A szakmai kihívások mellett a vállalatcsoport társadalmi és környezeti problémák megoldására is keresi az együttműködési lehetőségeket.

A Hungarian Business Leaders Forumnak (HBLF) több területen is tagja a vállalatcsoport:

- Partnerség és önkéntesség munkacsoport
- HBLF a sokszínűségért HR-munkacsoport
- Esélyegyenlőségi munkacsoport
- Egészség munkacsoport
- Környezetvédelem és fenntarthatóság munkacsoport
- Közösségi programok munkacsoport
- Üzleti etika és átláthatósági munkacsoport

HBLF-ROMASTER Program – A Magyar Telekom felelős vállalatként tagja a programnak, amely az egyik első olyan kezdeményezés, ahol az üzleti szféra szereplői közös összefogással, állami közreműködés nélkül próbálnak egy aktuális és kényes társadalmi probléma megoldásában közreműködni.

Az ETNO (Európai Távközlési Szolgáltatók Egyesülete) Fenntarthatósági munkacsoportjának évek óta aktív tagja a vállalatcsoport. A tagok a fenntarthatósághoz kapcsolódó legkülönbözőbb problémák megoldásában segítik egymást. A tagok évente három alkalommal egyeztetnek személyes találkozón, emellett pedig egy internetes portál is segíti a közös munkát és a legjobb gyakorlatok megosztását.

Fogyatékosággal élők országos érdekképviseleti szervezeteivel (AOSZ, ÉOFÉSZ, MEOSZ, MVGYOSZ) való folyamatos egyeztetés a Magyar Telekom Csoport fogyatékosággal élők és segítők számára biztosított akadálymentes ügyfélszolgálatának és szolgáltatásainak felülvizsgálata és a változó igényekhez történő adaptációja céljából. Továbbfejlesztettük az érdekképviseleti szervezetekkel kialakított hello holnap! díjcsomagokat: 2016 folyamán vezettük be a díjcsomag legújabb változatát, amely olcsóbban nyújt több szolgáltatást a fogyatékosággal élőknek. Legfontosabb újításunk, hogy minden jogosult két hello holnap!-előfizetésre tarthatott igényt, bevonva akár családtagját, akár segítőtjét. Ezt a számot 2017 januárjában tovább emeltük, így jelenleg egy fogyatékosággal élő ügyfelünk saját nevében 3 előfizetés megkötésére jogosult.

Szakmai tudásunkkal segítettük a Magyar Tudományos Akadémia Környezettudományi Elnöki Bizottság és a Nemzeti Alkalmazkodási Központ tudományos munkáját. Kollégáink számos felsőoktatási intézménnyel kapcsolatban állnak: szakdolgozatok konzulensi feladatainak ellátásával, szakdolgozók ismereteinek bővítésével és szakmai előadásokkal segítik az egyetemi munkát.

OECD-irányelvek – A Magyar Telekom a magyarországi vállalatok között elsőként elfogadja és önmagára nézve kötelező érvényűnek tekinti az OECD multinacionális nagyvállalatok számára megfogalmazott irányelveit

ENSZ Globális Megállapodásának aláírása – előrehaladási jelentési kötelezettségnek való megfelelés

ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok (SDG) elfogadása és beépítése a vállalati Fenntarthatósági stratégia kialakításába

Carbon Disclosure Project (CDP) aláírása és előrehaladási jelentési kötelezettségnek való megfelelés

http://www.telekom.hu/rolunk/fenntarthatosag/a_fenntarthatosag_es_a_telekom/egyuttmukodesek

A Magyar Telekom Csoport minőségpolitikái, tanúsítványai és minőségmutatói az alábbi linken keresztül elérhetőek:

http://www.telekom.hu/rolunk/vallalatrol/iranyelveink/minoseg_garancia

7.1 Fenntarthatósági stratégia

A Magyar Telekom Csoport 2016-ban új, öt évre szóló fenntarthatósági stratégiai időszakát kezdte meg.

A 2020 végéig szóló célok és feladatok kereteit az előző, 2011 – 2015 fenntarthatósági stratégia eredményein túl meghatározták a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó nemzetközi célok és irányok is (SDG, CDP, GeSI SMARTer2030, EU2020 klímacsomag), amelyekhez vállalatcsoportként igazodunk. Ezek mellett a vállalatunkat értékelő felelős befektetői elvárások, illetve vállalati trendek aktualitásai is kulcsszerepet játszottak prioritásaink meghatározásában. Természetesen a fentiek felül mérlegelési szempontot jelentettek a helyi piaci viszonyok, valamint a fogyasztói magatartás és igények, hogy elébe mehessünk ügyfeleink elvárásainak.

Stratégiai céljaink meghatározásakor szem előtt tartottuk, hogy fenntartható működésünkkel társadalmi, gazdasági és környezeti szinten is komoly hatást fejtünk ki. Amellett, hogy felelősséggel tartozunk több millió ügyfelünk és több mint 10 000 munkavállalónk élhető jövőjéért, piacvezető infokommunikációs szolgáltatóként és régiós nagyvállalatként tisztában vagyunk azzal is, hogy üzleti és működési döntéseinkkel a jövőnk gazdasági és társadalmi működését is befolyásoljuk. Meggyőződésünk, hogy vállalati felelősségünk kiterjed mindazokra a csoportokra, amelyeket lehetőséghez segíthetünk az infokommunikációs megoldásokkal, működésünket pedig úgy kell felépítenünk, hogy a társadalmi, gazdasági és környezeti felelősség beépüljön vállalati vérkeringésünkbe, ezzel is a fenntartható fejlődést és a jövő nemzedékek lehetőségeit elősegítve.

A Magyar Telekom 4. Fenntarthatósági Stratégiájának fő célkitűzése, hogy váljon a fenntarthatóság a Telekom üzletének részévé. Ez csak úgy biztosítható, ha a fenntarthatóság mindhárom pillérét tekintve teljeskörűek, hitelesek és innovatívak vagyunk. A 2020-ig tartó stratégia három fókuszterülete a klímavédelem, a képzés és tudatformálás, valamint a fenntarthatóság elősegítése a digitalizációval.

Klímavédelem:

Célunk, hogy ügyfeleink is legyenek klímatudatosak, és mint hiteles és felelős vállalat, segítsük őket ebben. Ambiciózus célkitűzésünk, hogy bevételt generáljunk klímavédelmi tevékenységünkben, hiszen az infokommunikációnak ebben különösen jó lehetőségei vannak, emellett pedig 100 000 tonna CO₂ alá szorítjuk a Magyar Telekom Csoport tényleges kibocsátását. Ezek érdekében a kibocsátáscsökkentési feladatok mellett kiemelt „zöld” szolgáltatások kialakításán is dolgoznunk kell.

KPI: csoport szinten 100 000 tonna alá csökkenteni a CO₂ kibocsátást

KPI: bevételt generálni a klímavédelemből

Edukáció:

Szerepet kívánunk vállalni abban, hogy a lakosság és az ügyfeleink képzetesebbek lehessenek. Célunk, hogy képzéseink révén a stratégiai időszak végére Magyarországon 100 000 embert érjünk el direkt vagy indirekt módon. Ezeket a képzéseket elsősorban két területre koncentrálnánk: a digitális felzárkóztató programokra és az iparági utánpótlásra.

KPI: 100 000 digitálisan képzettebb ember Magyarországon

Fenntarthatóság elősegítése a digitalizációval:

Fenntartható digitális vállalként egyértelmű elvárásunk, hogy használjanak ügyfeink is fenntartható digitális szolgáltatásokat. Ehhez egyrészt törekszünk felelős marketingre és olyan aktivitásokra, melyek másokat is képessé tesznek (enablement), inspirálnak és a megosztáson alapulnak. Ezekhez kapcsolódóan pedig azt a célt tűztük ki, hogy a Magyar Telekom mint fenntartható vállalat ismertsége érje el az 50%-ot.

KPI: a Magyar Telekom, mint fenntartható vállalat ismertsége érje el az 50%-ot

2017-ben elnyert díjaink és értékeléseink:

- Oekom – BPrime kategória
- FTSE4GOOD Index tagság
- CEERIUS fenntarthatósági index tagság
- Fogytékosságbarát munkahely
- Best Sustainability report Hungary 2017 - Zöld béka díj

7.2 Érdekelt feleket érintő kezdeményezések

A vállalat sikeres működéséhez elengedhetetlen, hogy erős kapcsolatokat alakítson ki érdekelt feleivel. Néhány, az érdekelt feleinkkel kapcsolatos fontosabb tevékenységünk, amelyekről részletes információ is található a [fenntarthatósági jelentés](#) kapcsolódó fejezeteiben:

- Befektetők – befektetői (és felelős befektetői) értékelések
- Ügyfelek – fenntartható termékek és szolgáltatások, hello holnap! mobilapp
- Alkalmazottak – közösségi napelem pilot, sokszínűségi kultúra felmérés, hello holnap! pontok
- Szabályozók – jogszabályi megfelelés, szabályozói kapcsolatok
- Helyi közösségek – Digitális Híd, 2. Telekom Önkéntes Nap; Autistic Art stratégia partnerség (adományok, önkéntesség, tabletek, érzékenyítő videók), Telekom Közösségi Kertek
- Civil szervezetek – Fenntarthatósági Kerekasztal-beszélgetés, 10. Fenntarthatósági Nap
- Beszállítók – Fenntartható beszállítói lánc, Magyar Telekom TOP3 fenntartható beszállítója
- Média – Fenntarthatósági Média Klub, Sajtódíj-átadó a Fenntarthatósági Napon
- Jövő generációi – Legyél Te is Informatikus!, fenntartható innovációk

2017 év végén indítottuk a közösségi napelem program pilotunkat. A Kékvirág utcai oktatási épület villamosenergia-fogyasztásának nagyobb részét az épületre telepített napelemek biztosítják. A program során a munkatársaknak lehetőségük van örökbe fogadni egy napelemet, amelyért cserébe extra juttatásban részesülnek.

2017-ben már tizennyolcadik alkalommal rendeztük meg a Fenntarthatósági Kerekasztal-beszélgetést, amelynek célja nyílt párbeszéd folytatása az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy megismerjük a Magyar Telekom felé irányuló elvárásokat, megvitassuk a felmerülő problémákat, valamint, hogy megfelelő háttérrel biztosítsunk az együtt-gondolkodásra és egy fenntartható jövő építésében való együttműködésre.

2008-ban cégünk megalapította a DELFIN-díjat, amely Díj egy Elkötelezett, Fenntartható, Innovatív Nemzedékért. A DELFIN-díj odaítélésével a Magyar Telekom a fenntartható fejlődés gondolatának népszerűsítését szeretné elősegíteni és az ezért tett erőfeszítéseket kívánja elismerni. A díjat a fenntarthatóság terén kiemelkedő szerepet vállaló szervezetek és vállalkozások kaphatják meg négy kategóriában:

- Esélyegyenlőség támogatása, diszkrimináció-mentesség előmozdítása vállalaton belül és kívül
- A fenntarthatóság érdekében megvalósult innováció;
- Fenntarthatósági képzés és tudatformálás;
- Klímavédelemmel kapcsolatos beruházás és fejlesztés

A díj odaítéléséről a beadott pályamunkák alapján egy szakemberekből álló kuratórium dönt. A tizedik díjátadóra 2017. június 9-én, a Fenntarthatósági Kerekasztal-beszélgetésen került sor. 2017-ben a fenntarthatósághoz kapcsolódó innovatív megoldásokat, valamint a tudatformálás területén meghatározó szervezeteket és vállalkozásokat díjaztunk.

2017. szeptember 30-án tizedik alkalommal került megrendezésre a Fenntarthatósági Nap. A nap tematikája ezúttal a flow volt. Rekordszámú, 9 000 érdeklődő látogatott ki a rendezvényre és hallgatta meg a fenntarthatóság hármass pillére mentén szervezett szekcióbeszélgetéseket, tekintette meg a kreatív pályázatra érkezett alkotásokat és a kiállítókat. A rendezvény adott helyet a Fenntarthatósági Sajtódíj átadásának is, amelyet idén hetedik alkalommal adtak át a Magyar Telekom által alapított Fenntarthatósági Média Klub tagjai. Három kategóriában adtak át díjat: tv / rádió/ videós tartalom; írásos újságcikk (print, online); blog, vlog. A díj egyenként nettó 300 000 Ft pénzjutalommal jár.

2017-ben is önkéntes programok szervezésével növeltük munkatársaink társadalmi érzékenységét. A vállalati önkéntességhez kapcsolódó fenntarthatósági stratégiai célkitűzése, hogy a telekomos önkéntesek 2020-ig 50 000 óra önkéntes munkát végezzenek. Ennek elérése érdekében edukációs (Digitális Híd, Legyél Te is Informatikus, Mobiltudósok), illetve adománygyűjtéshez kötődő (pl. Adni jól Sütiakción) önkéntes lehetőségek mellett, a Magyar Telekom munkatársai a Telekom Önkéntes Nap (TÖN) keretében is növelhették a társadalom számára nyújtott elvi hozzájárulásunk mértékét. Munkatársaink körében népszerűek a karitatív önkéntességhez kapcsolódó programok, amilyenek például a telephelyeinken szezonálisan megrendezett véradási akciók, vagy azok a karitatív csapatépítési lehetőségek, amelyek során fogyatékkal élő fiatalokat segítő alapítványok által működtetett lakóotthonokban segítünk. 2017-ben másodszor rendeztük meg a Telekom Önkéntes napot. Az év során 1 219 kollégánk 13 641 munkaórán végzett önkéntes munkát, melynek keretében 58,7 millió forint értékű elvi önkéntes hozzájárulást nyújtottunk a társadalomnak.

2017-ben is folytatódott a hello holnap! munkatársi pontgyűjtés. A negyedik pontgyűjtési időszakban (2016. április 1-2017. március 31. között) 2 546 munkatárs 7 023 pontot gyűjtött. A három legtöbb pontot gyűjtött munkatársat Csepel kerékpár-utalvánnyal, illetve elektromos autó használatra feljogosító voucherrel jutalmaztuk.

A Magyar Telekom gyermekvédelemmel kapcsolatos önálló oldala kizárólag a gyermekek médiafogyasztásával kapcsolatos veszélyekkel foglalkozik. Az oldal nemcsak az infokommunikációs technológiákkal, eszközökkel és tartalmakkal, de a használat során felmerülő veszélyekkel és a veszélyek megelőzésében segítő lehetőségekkel is megismerteti a szülőket. Részletes információ: <https://www.telekom.hu/rolunk/fenntarthatosag/educacio/gyermekevdelem>

2017-ben a Magyar Telekom az Autistic Art Alapítvánnyal kötött stratégiai partnerség részeként, a BOOKKids és a Fenntarthatósági Média Klub közreműködésével hajtott végre. A kampány során a Magyar Telekom által értékesített eszközök között egy hónapig szerepelt a Telekom Huawei Mesetablet. A kampány keretében minden egyes eladott mesetablet után a Magyar Telekom ugyanolyan tabletet adományozott az Autistic Art Alapítvánnyal együttműködésben működő autizmussal élő fiatalokat gondozó lakóotthonokban élők számára. Az így összegyűlt 176 készüléket a szakgondozók az autizmussal élő fiatalok komplex kompetenciafejlesztéséhez használják majd személyre szabott fejlesztési ütemnek megfelelően.

A Magyar Telekom 2013. november 1-jén bevezette a fogyatékkal élők speciális igényeit figyelembe vevő hello holnap! díjcsomagot, amelyet 2014-től az Autisták Országos Szövetségének a tagjai is igénybe vehetnek. 2016-ban megújítottuk a csomagot, kedvezőbb díjszabásért többletszolgáltatást nyújtunk előfizetőinknek. Újdonság, hogy a flotta díjcsomagba már egy hozzátartozót vagy r okont is be tudnak vonni előfizetőink, sőt kialakítottuk az érdekvédelmi szervezetek számára a hello holnap! szervezeti flotta díjcsomagot.

2014. szeptember 27-én indítottuk el a hello holnap! mobilalkalmazást, amelynek segítségével felhívjuk felhasználóink figyelmét a Telekom fenntarthatósági törekvéseire, illetve a fenntartható életmódra. Az alkalmazás segítségével felhasználóink hello holnap! pontokat gyűjthetnek és adományozhatnak, a pontokat a Telekom forintosítja és eljuttatja a felhasználók által kiválasztott civil szervezetek részére. 2017-ben a mobilalkalmazás sikerét mutatja, hogy több mint 11 000 letöltésen vántul és a Telekom alkalmazások között az egyik legkedveltebb.

Az atipikus foglalkoztatás egyik pillére a távmunka, mely a Future Work projekt egyik legfontosabb fenntarthatósági vetülete. A 2014 júliusában indult program keretében otthonról dolgozva időt és kilométereket tudunk megtakarítani. Így mintegy 4 millió km-t és közel 20 évnyi utazást tudunk megspórolni 2017-ben.

7.3 Éves Fenntarthatósági Jelentés

A Magyar Telekom egyik kötelezettségvállalása, hogy évente jelentésben teszi közzé fenntarthatósági teljesítményéről szóló beszámolóját. A jelentések készítésekor a Global Reporting Initiative (GRI – Globális Jelentéskészítési Kezdeményezés) irányelvei kerülnek alkalmazásra, megfelelő ezáltal annak az alapelvnek, hogy a jelentések legyenek az átláthatóság és nemzetközi szintű összehasonlíthatóság alapjai. A 2007-es jelentés Magyarországon elsőként készült GRI G3 A+ megfelelési szint szerint, ez a GRI G3 irányelvek legmagasabb szintű alkalmazását jelenti. Azóta a Magyar Telekom minden évben a nemzetközi irányelveknek való legmagasabb megfelelésű jelentést készítette el. A 2014-es és 2015-ös fenntarthatósági jelentés már a negyedik generációs GRI G4 irányelvek szerint készült, míg a 2016-os már a legújabb GRI Standard szerint készült a "Teljeskörű" (Comprehensive) alkalmazási szintnek megfelelően. A GRI kritériumoknak való megfelelés független vizsgálatát és tanúsítását a PricewaterhouseCoopers végezte

az ISAE 3000 nemzetközi standard alapján. A vállalat fenntarthatósági teljesítményéről további részletek az éves jelentésekben találhatóak, amelyek az alábbi oldalon érhetők el:

http://www.telekom.hu/rolunk/fenntarthatosag/a_fenntarthatosag_es_a_telekom/fenntarthatosagi_jelentesek

A 2017. évről szóló fenntarthatósági jelentés 2018. tavaszán jelenik meg.

8 KÖRNYEZETVÉDELLEM

Politikák

A Magyar Telekom Csoport a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettségét és ezen belül a környezetvédelem ügye iránti törekvéseit, vállalásait a környezetvédelmi politikában jeleníti meg. A politika a Magyar Telekom Csoport tagjaira egyénileg és a Csoportra együttesen is tartalmaz kötelezettségeket: https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/Magyar_Telekom_kornyezetvedelmi_politika.pdf

A környezetvédelmet is magában foglaló fenntarthatósági tevékenység csoportszintű koordinációját a Csoport Fenntarthatósági Koordinációs Tanács (CSFKT) irányítja. A CSFKT működtetésében a stratégiaalkotás és stratégiairányítás külön szerepel, így működési módjában a fenntarthatósági tevékenység két szinten valósul meg:

1. Stratégiaalkotás és -irányítás – A CSFKT keretein belül történik a stratégiai elképzelések kialakítása és a stratégia megvalósításának irányítása, a kommunikáció előkészítése és a kapcsolattartás különféle hazai és nemzetközi szervezetekkel.
2. Operatív végrehajtási szint – Az irányítási területek és üzletágak szervezeteiben történik az operatív tevékenység, a feladatok végzése, az adatszolgáltatás stb.

A Magyar Telekom Csoport legfelső vezetése, az Ügyvezető Bizottság legalább évente egyszer tájékoztatást kap a Csoport Fenntarthatósági Stratégia feladatainak teljesüléséről, illetve az éppen aktuális egyéb, jelentősebb fenntarthatósági tevékenységekről, eredményekről, felmerülő kockázatokról és lehetőségekről.

Az évenkénti beszámolóban az Ügyvezető Bizottságnak (ÜB) lehetősége van a legújabb fenntarthatósági trendek megismerésére, illetve az érdekelt felektől való jelzések megválaszolására, a beszámoló alapján dönthet a stratégia módosításáról. Az ÜB közvetlenül (pl. Közgyűlés) vagy a CSFKT-n keresztül tartja a kapcsolatot az érdekelt felekkel. A beérkező megkeresések az egyes területekhez futnak be, a fenntarthatósággal kapcsolatos kritikus megkereséseket a CSFKT-tagok továbbítják az illetékesekhez. Csoportutasítás szerint a stratégiai feladatok az egyes vezérigazgató-helyettesekhez vannak rendelve. A nekik kifizethető prémium mértéke 50%-ban kollektív célok teljesítésétől függ.

Politikák eredményei

A Magyar Telekom Közép-Európa egyik vezető infokommunikációs szolgáltatójaként – küldetésével összhangban – elkötelezett a fenntartható fejlődés, ezen belül a klíma- és környezetvédelem ügye iránt. A 2016-ban elfogadott új, 2020-ig tartó fenntarthatósági stratégiánk fő fókuszja a klímavédelem: azt az ambiciózus célt határoztuk meg, hogy 2020-ra a Magyar Telekom Csoport valós szén-dioxid-kibocsátását szorítsuk 100 000 tonna alá.

2017-ben tovább folytattuk karbonsemlegesítési projektünket. A gépkocsihasználatot szabályozó bónusz-málsusz rendszerből befolyó összegek felét karbonsemlegesítésre fordítottuk. Azt a célt tűztük ki, hogy a Magyar Telekom Csoport karbonsemlegesen működjön 2017-ben is. Ezt úgy értük el, hogy a magyarországi tagvállalatok 100%-ban megújuló energiából származó villamos energiát használtak, a fennmaradó kibocsátásunkat pedig egy kínai zöldprojektből származó 25 000 CER-egység (Certified Emission Reduction unit) vásárlásával és törlésével semlegesítettük. A Magyar Telekom Nyrt. 2017-ben 180,8 GWh megújuló energiát vásárolt, ami a magyarországi tagvállalatok által felhasznált összes elektromosenergia-mennyiség 100%-a. 2017-ben vásároltunk további 6 672 CER egységet, amivel a Magenta 1 ügyfeleinket karbonsemlegesítettük 2018-ra.

A klímavédelemhez kapcsolódó működési-ökohatékonyasági célok:

- a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése,
- az energiafogyasztás csökkentése, az energiahatékonysági mutatók növelése, zöldenergia használata,
- ingatlanaink energiahatékonyságának növelése,
- a gépjárműflotta üzemanyag-felhasználásának csökkentése, utazást kiváltó megoldások népszerűsítése, dematerializációs megoldások,

- fenntartható és klímavédelmi szolgáltatások bevezetése,
- ügyfeleink és a beszállítói láncunk klímahatásának mérése.

Kockázatok

Az Üzletmenet-folytonossági Irányítási Rendszer (BCM) keretén belül azonosítottuk a kritikus klímakockázatokat (árvíz, hőségriadó), és ezekre intézkedési tervet alakítottunk ki. A hálózatokban jelentkező klímakárok éves mértéke nem érte el az intézkedési szintet (havi 50 M Ft kár). 2017-ben 659 esetben kellett viharkárral összefüggésben intézkednünk, összesen 65,3 millió forint értékben. A 2016-os hőségnapokon engedélyeztük kollégáinknak a távmunkát, így csökkentve az irodák energiaterhelését, gépterméink és bázisállomásaink alaphőmérsékletét pedig megemeltük.

Teljesítménymutatók

Összesített CO₂ terhelés – 97 110 tonna CO₂

Csoport CO₂ terhelés kategóriánként – Scope1: 21 543 tonna CO₂, Scope2: 74 702 tonna CO₂

Energiahatékonyság – továbbított bitek/energia fogyasztás – 95,62 Gbit/kWh

Gépjárművek átlagos CO₂ kibocsátása – 119,6 g/km CO₂

Bevételarányos csoport szintű energiafelhasználás: 1 264 GJ/M Ft

9 VÁLLALATI MEGFELELŐSÉG (COMPLIANCE)

A Magyar Telekom Csoport Vállalati megfelelőségi programjának kialakításakor a cél annak biztosítása volt, hogy a Magyar Telekom Csoport üzleti tevékenységét maximális tudatossággal és elkötelezettséggel, a vonatkozó törvények és jogszabályok betartásával, az etikus üzleti magatartás legszigorúbb normáival összhangban végezze. Ehhez az esetleg felmerülő megfelelőségi kockázatokkal foglalkozó utasításokat adtunk ki, és az azokban foglalt eljárásokat alkalmazzuk, amelyekkel kapcsolatban folyamatos oktatást biztosítunk munkavállalóink számára. A feltételezett nem-megfelelőség eseteinek jelentésére, kivizsgálására, nyomon követésére és kiigazítására egyértelmű folyamatokat alakítottunk ki.

A Vállalati megfelelőségi programot a Csoport megfelelőségi vezető felügyeli. A Csoport megfelelőségi vezető közvetlenül az Audit Bizottságnak jelent, és együttműködik az Igazgatósággal, a Felügyelő Bizottsággal és a menedzsmenttel. A Vállalati megfelelőségi program középpontjában a Működési Kódex áll.

A Magyar Telekom Csoport Működési Kódexe a vállalati megfelelőségi követelmények összefoglalását tartalmazza, rögzíti a Csoport közös értékeit, és egyben a Telekom erős pozíciójának, reputációjának és sikeres jövőjének záloga is. A Működési Kódex a Magyar Telekom Csoporton belül mindenre érvényes, a munkatársaktól az igazgatósági tagokig. Ezen felül a Magyar Telekom Csoport szerződéses partnereinek is meg kell ismerniük és el kell fogadniuk ezeket az értékeket a beszerzési honlapon való regisztrálásukkor.

2010-ben egy külső, független fél vizsgálta a Compliance program kialakítását, és a külső elvárásoknak való megfelelésről, a rendszer kialakításáról tanúsítványt kaptunk. 2013-ban megtörtént a program felülvizsgálata, kiterjesztve egyéb területekre is – úgymint beszerzés, belső ellenőrzés, HR, értékesítés. A vizsgálat már nem csak a rendszer kialakításának ellenőrzését célozta a különböző területeken, hanem a kontrollrendszer működési hatékonyságának mérését is. Az elvárásoknak eleget tettünk, amelyről az Ernst&Young mint független külső fél tanúsítványt adott ki. 2017-ben ismét független külső auditor (KPMG) is minősítette a Magyar Telekom megfelelőségi rendszerének hatékonyságát, amelynek értelmében megfelelőségi program megfelel a nemzetközi elvárásoknak és az új anti-korrupciós ISO szabványnak is.

2008-ban indult az első megfelelőségi távoktatás „A vesztegetés és a korrupció tudatos felismerése” témában. Azóta az új belépő munkatársak részére egy általános eLearning képzést biztosítunk, amely minden vállalatunkhoz érkező munkatársunk részére kötelező, és a Működési Kódex elfogadásával zárul. A program elindítása óta pedig összesen 65 581 távoktatási képzést végeztek el a munkavállalók csoport szinten olyan témákban, mint megfelelőségi tudatosság, korrupcióellenes intézkedések, összeférhetetlenség vagy bennfentes kereskedelem.

Ezen túlmenően társaságunk a megfelelőségi és visszaélési kockázatnak kitett szakterületeken dolgozók számára – mind az anyavállalatban, mind a magyar és nemzetközi leányvállalatokban – személyes tréningeket is szervezett korrupcióellenes magatartás, szerződéses partnerek átvilágítása és ajándékozási szabályok témakörökben.

2016-ban, a korábbi évekhez hasonlóan a Magyar Telekom Nyrt. szervezeteinek és leányvállalatainak részvételével folyt kockázatelemzés (Compliance Risk Assessment „CRA”). A felmérés eredménye alapján átfogó vizsgálat készült a lehetséges megfelelőségi és visszaélési kockázatokra vonatkozóan, aminek eredményeit a társaság Audit Bizottsága elé terjesztettük. Az év során ellenőrizzük a társaságunkhoz etikátlan magatartással kapcsolatban érkezett bejelentések megalapozottságát, és szükség esetén a bejelentéseket kivizsgáljuk. Amennyiben megvalósult visszaélést tapasztalunk, gondoskodunk a szükséges intézkedések megtételéről. A Magyar Telekom a vonatkozó jogszabályokban és szabályozásokban elvárt módon tesz közzé információt a korrupciós esetekről és az azok kapcsán megtett intézkedésekről.

Korrupció és megvesztegetés elleni küzdelem

Politikák

A Magyar Telekom nem tolerálja a korrupciót vagy annak kísérletét, ezért több belső szabályozást és eljárást vezetett be a megvesztegetés (ideértve annak lehetővé tételét) megelőzésére és megakadályozására. A Magyar Telekom betartja a Csoport korrupcióellenes szabályait és elvárja, hogy üzleti partnerei hasonlóképpen tartózkodjanak a Magyar Telekom Csoport által kifizetett pénz vagy egyéb ellenszolgáltatás jogszerűtlen felhasználásától (ideértve a korrupcióellenes jogszabályok megsértését), valamint a közfunkciót betöltő vagy magánszemély(ek)nek történő közvetlen vagy közvetett kifizetéseket a Magyar Telekomnak vagy a nevében eljáró bármely személynek előnyös megítélése vagy döntésének befolyásolása céljából. A Magyar Telekom tiltja a korrupció és vesztegetés bármilyen formáját, ideértve, de nem kizárólagosan, a személyes nyereséghez, előnyökhöz való juttatást, kenőpénz elfogadását vagy juttatását, ügymenetkönnyítő juttatások ígérését. A Csoport szintén tiltja, hogy a munkavállalók családjuk, barátaik, közeli vagy távoli ismerőseik számára kedvező döntéseket hozzanak. Nem adható harmadik félnek ajándék vagy eseményre való meghívás, ha az, akárcsak vélhetően, hatással lehet egy üzleti tranzakcióra. A Magyar Telekom Csoport sem pénzügyileg, sem erkölcsileg nem támogat politikai pártokat, szervezeteket vagy azok képviselőit. A Magyar Telekom nem folytat üzleti tevékenységet olyan harmadik felekkel, melyek megszegik a [Megfelelőségi program](#) korrupcióellenes szabályait vagy a [Működési Kódex](#) alapelveit.

Átvilágítási eljárások: Nincs meghatározott minta arra, hogy milyen mélységű átvilágítást kell elvégezni ahhoz, hogy a korrupcióellenes törvények szerinti felelősségre vonás, ill. vizsgálatok elkerülhetőek legyenek. Ezeknek az eljárásoknak a célja az, hogy a nagy kockázatot jelentő területeket beazonosítsák, és hogy megfelelő iránymutatást adjanak annak meghatározására, mikor indokolt további átvilágítás és vizsgálat.

Politikák eredményei

Az év során ellenőriztük a társaságunkhoz etikátlan magatartással kapcsolatban érkezett bejelentések megalapozottságát, és szükség esetén a bejelentéseket kivizsgáltuk. Amennyiben megvalósult visszaélést tapasztalunk, gondoskodunk a szükséges válaszlépések megtételéről. A belső és külső szabályok megsértésével kapcsolatos panaszok és észrevételek benyújthatók a Magyar Telekom Csoport [Mondd el!](#) portálján. A munkavállalók megfelelőséggel összefüggő kérdéseiket a [Kérdezz!](#) intranetes portálon tehetik fel.

Kockázatok

A jogszabályok és szabályozás megszegése elleni hatékony és eredményes védekezés fontos alapja és feltétele a Magyar Telekom Csoportnál fennálló megfelelőségi kockázatok, valamint a feltárt vagy egyéb módon ismertté vált megfelelőségi esetek szisztematikus nyilvántartása és elemzése. Az éves Megfelelőségi Kockázatelemzésünk (CRA) külön kezeli az aktív és passzív korrupciót. A kockázatelemzés minden esetben magában foglalja a Magyar Telekom, a T-Systems, a Makedonski Telekom értékelését. Egyéb leányvállalatokat a megfelelőségi vizsgálatokból származó inputok alapján eseti jelleggel veszünk fel a kockázatelemzésbe. A CRA teljes körűen lefedi a fentiekben említett társaságokat (100%) A Megfelelőségi Kockázat Felmérés kiértékelését követően a Csoport megfelelőségi vezető a megfeleléssel kapcsolatos kockázatokra vonatkozó felmérés eredményeiről jelentésben tájékoztatja az Audit Bizottságot, Igazgatóságot, a Felügyelő Bizottságot és a menedzsmentet, illetve negyedévente beszámol az intézkedések aktuális helyzetéről.

10 GAZDASÁGI KÖRNYEZET

A távközlési iparág világszerte jelentős változáson megy keresztül. A nemzetközi trendek az integrált távközlési, információs, média és szórakoztató piac irányába mutatnak. Ezek a trendek a helyi sajátosságokkal együtt új felállást hoznak létre a gazdasági rendszerünkben az infrastruktúra, a szolgáltatások és az új üzleti modellek tekintetében egyaránt.

Magyarország

A hagyományos távközlési piacok mérete középtávon már zsugorodó. A hangszolgáltatások (mind vezetékes mind mobil) piaca telített, ami a csökkenő árak mellett csökkenő bevételömeget jelent. Az adat szolgáltatások iránt tovább nő az igény, köszönhetően az erősödő médiafogyasztásnak, de az erős verseny mind mobil, mind vezetékes piacon nyomást helyez az árazásra. A vezetékes hang piac, mint fő bevételi és profit forrás hanyatlóban van, a mobil hang piac is ezt a trendet követi stagnáló ügyfélszámmal és csökkenő árakkal. A vezetékes piacot a vezetékes-mobil integrált csomagok jellemzik, ahol a szolgáltatáskínálat fő eleme egyre inkább a szélessávú szolgáltatás. A vezetékes piacon további konszolidációra, hálózat fejlesztésekre és a verseny erősödésére számítunk. Az egyre növekvő technológiai platform alapú versenyt erősíti a kormányzat által meghirdetett Digitális Magyarország program, amelynek célja minden magyar háztartás lefedése szélessávú (HSI > 30 Mbit/s) hálózattal 2018 év végéig. A technológia, a szolgáltatások és az oktatás digitalizációja nagymértékben hozzájárul az ország versenyképességéhez és az állampolgárok életminőségéhez.

A mobil piacot hálózati oldalra a kiváló minőség és a jó lefedettség jellemzi. A piacot a fixdíjas ajánlatok elterjedése jellemzi, miközben új piaci belépők megjelenésére számítunk, amelynek hatása jelentős lehet a piac egészére középtávon. A szélessávú és tartalom szolgáltatások területén erős a verseny, az ügyfelekért folyó harc során a kommunikáció központjába az árak helyett egyre inkább a minőség, a hálózati lefedettség és a sáv szélesség kerül. A mobil szélessáv bővülése még mindig a teljes mobil piac hajtóereje. Az erősödő szabályozás, különösen a roaming díjak eltörlése és a mobil végződtetési díjak csökkentése további nyomást helyez a piac szereplőire.

Az elmúlt évek növekvő gazdasági környezete pozitív hatással volt a háztartások elköltethető jövedelmére. A növekvő háztartási büdzséből viszont komoly feladat a távközlési szolgáltatók számára, hogy nagyobb szeletet hasítsanak ki maguknak.

Macedónia

Az új kormány megalakulását követően (2017 május 31.) és miután kialakították az önkormányzati választások folyamatát (október 15.) az ország túljutott a politikai holtpontra és új kihívásokra fókuszálhatott.

Mindazonáltal, maguk mögött hagyva a helyi és országos hatalomhiányát, a gazdaság fellendítése rövidtávon még mindig nagy kihívást jelent. (0,2% növekedés 2017 Q3-ban, az év végi előrejelzést pedig az új kormány lecsökkentette a 1,6%-os GDP növekedésre 2017-ben, miközben a munkanélküliség tovább csökkent 22,1%-ra 2017 Q3-ban)

Az új kormány bemutatta az új stratégia végrehajtását támogató tervét – "3-6-9 Terv" – amely pozitív fejleményeket vár az NATO csatlakozási folyamatától.

A Telekom jól teljesít (YoY -1,75% bevétel YtD 2017 november, +3,2% EBITDA excl. SI YtD 2017 november), és várhatóan pozitív kimenettel zárja ezt a rendkívül sok kihívással tarkított időszakot.

Az integrált telekommunikációs piaci tanulmány stabil Telekom pozíciót mutat a maga 54,6%-os piaci bevétel részesedésével 2017 Q3-ban, VIP 37,5%-os és egyéb operátorok 7,9%-os eredménye mellett.

A mobil piac továbbra is csak a meglévő 2 szereplőre korlátozódik, noha továbbra is nyitva maradt az ajtó egy új belépő számára (a szabályzó testület több alkalommal kinyilvánította, hogy érdekelt lenne egy 3. szereplő megjelenésében). Lycamobile még mindig csak az egy szem MVNO az országban egy jelentéktelen piaci bevétel részesedéssel. 52% a piaci bevételből a Telekom részesedése, míg a VIP-nek 47% 2017 Q3-ban.

A vezetékes piac továbbra is csak 2 integrált nagy versenytársból és egyéb kisebb szolgáltatókból áll, akikről nincs információnk, hogy MVNO-vá készüléneek válni. A piaci bevételek 56,4% a Telekom-é 2017 Q3-ban, míg a VIP 22%-kal bír és a többi szolgáltató osztozik a maradék 21,6%-on.

Montenegró

A 2017. január 10-i bejelentésnek megfelelően a Magyar Telekom értékesítette a Crnogorski Telekomban fennálló többségi tulajdonrészét. A tranzakció 2017. januári zárását követően a montenegrói vállalkozásunkat nem konszolidáljuk a Magyar Telekom pénzügyi kimutatásaiban. További részletek a Konszolidált éves beszámoló 26.2 megjegyzésében olvashatóak.

11 CÉLOK ÉS STRATÉGIA

11.1 Kitekintés

A távközlési iparág világszerte jelentős változásokon megy keresztül. Számos olyan hosszú távú trendet figyelhetünk meg, melyek megváltoztatják a távközlési piac szerkezetét. Ilyen hosszú távú trendek pl. a technológia (pl. IP-alapú szélessávú termékek és megoldások, és felhő alapú megoldások, IoT), az ügyféligények (pl. a mobil növekvő használhatósága tartalomszolgáltatásokra és végberendezésként, 4Play megoldások és a digitális szolgáltatások terjedése) valamint a verseny és a szabályozások változásai (pl. kisebb korlátok a piacra lépéshez, új üzleti modellek, a távközlési és a média műsorszórási iparág konvergenciája).

A Magyar Telekom jelenlegi tervei és kilátásai a legjobb tudásunkon és a várható körülményeken alapulnak. Azonban a versenytársaink viselkedését nem tudjuk megjósolni. Ezért az alternatív szolgáltatóknak, az új piaci belépőknek és az új megoldásoknak a feltételezettnél erősebb hatása bármely országban, ahol jelen vagyunk, negatív hatással lehet az üzleti teljesítményünkre.

Az üzleti szegmenseink mindegyikére hatással van egyedi üzleti környezete, és előre nem látott, általunk nem befolyásolható körülményeknek és eseményeknek vagyunk kitéve. A világgazdaság kiheverte a válságot, túl van a Brexit első sokkján és Donald Trump színrelépésével kapcsolatos bizonytalanságon. A üzleti környezetünk nagyban függ a FED monetáris politikájától, a kínai és az európai gazdasági növekedéstől és az Európai Unió támogatás politikájától. Az elmúlt két év jelentős fellendülést hozott a világgazdaságban és ez magával húzza a magyar gazdaságot is.

Magyarország

A Magyar Telekom számára a legnagyobb piaci kihívás 2018-ban várhatóan a Digi belépése a mobil piacra, az Invitel Távközlési Zrt akvizíciója illetve a vezetékes piaci verseny mely a technológiára és a hálózat fejlesztésekre fókuszál. Úgy gondoljuk, hogy a mobil és vezetékes szolgáltatásokat összekapcsoló Magenta 1 ajánlatunk előfizetői számának további növelésével, és a HSI (nagy sebességű internet) hálózatunk fejlesztésével és kihasználásával megőrizzük elsőségünket kulcs piacainkon.

Emellett a nagyobb összegű uniós pályázati források beáramlásának köszönhetően az RI/IT piac várhatóan tovább fog növekedni, ugyanakkor az a szándékunk, hogy a magasabb fedezetartalmú rendszerintegrációs projektekre fektetett hangsúly növelésével megemeljük a piaci részesedésünket. Ugyanakkor már középtávon terveink között szerepel a szolgáltatás alapú bevételeink növelése a vállalati szektorban.

Macedónia

A jelenlegi macedóniai körülményből származó kockázatok ellenére, az eredmények pozitív lehetőségeket mutatnak a stabilizálódó bevételek mellett a költséghatékonyságot növelő fejlesztések, melyek végül elvezetnek a fenntartható EBITDA szintre.

A Telekom lényeges előnyt tett a piacon az FMC penetráció tekintetében (10%-a a teljes HH számnak és 36% fix BB alapon), és ez a tendencia várhatóan folytatódik az elkövetkező években. (mind FMC penetráció, mind fenntartani a Telekom vezető szerepét az FMC szegmensben)

Ezen felül, a Telekom ismételten biztosította vezető pozícióját technológiai **vezető téren**, és elérte a „Best in test” megnevezést a P3 referenciát a világteszten. Telekom szintén fenntartotta vezető pozícióját a márka preferencia terén és a vevő elégedettség terén is, főleg a post-paid vevők körében. Folyamatosan bővülő vezetékes BB és TV piacon cél visszanyerni a vezető pozíciót középtávon.

A Telekom elkötelezett, hogy stabilizálja az ICT & Cloud növekedés ütemét, valamint megtartsa vezető szerepét a társadalom digitalizációjában, különös hangsúllyal a Smart City projektekre.

Figyelembe véve a szabályzó stratégiáját összhangban a DT EU stratégiájával a Makedonski Telekom a következőkre fókuszál: Egyenlő versenyfeltételek az OTT-kel, Bizonyos piacok deregulációja, Nyugat-Balkán digitális transformációja, Az EU-s strukturális

alapokhoz történő hozzáférés lehetőségével valamint nyitni az új üzleti szegmensek felé.

Montenegró

A 2017. január 10-i bejelentésnek megfelelően a Magyar Telekom értékesítette a Crnogorski Telekomban fennálló többségi tulajdonrészét. A tranzakció 2017. januári zárását követően a montenegrói vállalkozásunkat nem konszolidáljuk a Magyar Telekom pénzügyi kimutatásaiban. További részletek a Konszolidált éves beszámoló 26.2 megjegyzésében olvashatóak.

11.2. Bevétel, EBITDA, Capex és szabad cash flow célok

2017-ben a Magyar Telekom ismét erős teljesítményt mutatott fel. Ügyfeink igényeinek kielégítése és termékínálatunk folyamatos frissítése iránti változatlan elkötelezettségünk eredményeként számos kulcsfontosságú területen (szerződéses mobil, TV és vezetékes internet) megerősítettük piaci pozícióinkat.

A 2017. első kilenc hónapban csoportszinten elért nagymértékű bevételnövekedés folytatódott a negyedik negyedévben is, teljes évet tekintve a bevételek 6%-kal nőttek. A 2016-ban elért jelentős egyszeri profitot fokozó tételek nélkül is sikerült a 2016. évi EBITDA szintet fenntartani, ami jó kiindulópont az előttünk álló évre.

A magyarországi működést tekintve az év korábbi időszakában elindult kedvező folyamatok tovább folytatódtak, mivel mindhárom fő szolgáltatásunk tekintetében nőttek a bevételeink.

2018-ra kitekintve célunk, hogy nagyobb hangsúlyt fektessünk az FMC szegmensre, ahol egyedülálló pozícióval élünk a piacon, mint az egyetlen olyan szolgáltató, aki képes ellátni a magyar háztartások teljes kommunikációs igényét. Hiszünk, hogy a hosszú távú siker titka a távközlési piacon az igazán integrált ajánlatokban rejlik és ügyfeleink is ezt keresik. Macedóniára kitekintve a várakozásunk az, hogy a változó piaci körülmények ellenére a növekvő profit fenntartható lesz.

2018-ra ez az előző évhez képest enyhén csökkenő, de még mindig megközelítőleg 600 milliárd forint bevételt várunk, amely változást az energia üzletágból való kilépésünknek és a várakozásaink szerinti alacsonyabb készülékértékesítési bevételeknek tulajdonítunk. Ezek a változások azonban nem érintik az profittermelő képességünket, ezen a területen egy kis mértékű növekedésnek köszönhetően mintegy 190 milliárd forintos profitra számítunk. A CAPEX költségünkben is enyhe növekedéssel számolunk, mivel továbbra is prioritásként kezeljük a vezetékes hálózat fejlesztését Magyarországon. A vezetékes hálózatunk tervezett fejlesztése kulcsszerepet játszik azon törekvésünkben, hogy nagy sebességű internet szolgáltatásokat ajánlhassunk az ügyfeleinknek és elősegítsük a digitális fejlődésüket. A FCF-ünk 2018-ban növekedni fog köszönhetően az új székházba költözésünkhöz kapcsolódó épületeladásoknak és 60 milliárd forintos szintet érhet el.

A jelenlegi működési környezetet és a várható jövőbeni kihívásokat figyelembe véve arra számítunk, hogy a Társaság részvényenként 25 forint osztalékot fog fizetni a 2018. évi eredmények után. Ez az előrejelzés a tervezett Igazgatósági Javaslat Közgyűlési jóváhagyásától függ 2019-ben.

Publikus célkitűzések*

	2017 Tény	Publikus célkitűzések 2018-ra
Bevétel	611 milliárd forint	nagyjából 600 milliárd forint
EBITDA	186 milliárd forint	nagyjából 190 milliárd forint
Capex	86 milliárd forint	nagyjából 90 milliárd forint
Szabad CF	58 milliárd forint	nagyjából 60 milliárd forint
Osztalék	részvényenként 25 forint**	részvényenként 25 forint

*a Crnogorski Telekom pénzügyi eredményei és a többségi részesedés átruházásáért kapott tranzakciós ár nélkül

**Igazgatóság javaslata a Közgyűlésnek

11.3 Stratégia

Magyarország

Összpontosított stratégiai erőfeszítéseinknek köszönhetően a Magyar Telekom 2017-ben is megtartotta vezető pozícióját a magyarországi vezetékes hang, szélessáv, fizetős TV szolgáltatás, mobil és ICT üzleti területeken, javult az ügyfélmegtartási képességünk és jelentős mennyiségi növekedést értünk el. Az elmúlt három évben kiépült egy világviszonylatban is kiemelkedő minőségű 4G mobil hálózat és jelentősen növeltük HSI képességű vezetékes hálózatunkat

A gyorsan növekvő hálózati képességeinkre építve szeretnénk az élet minden területén hang, internet, TV és IT szolgáltatásokkal kiszolgálni minden ügyfelünket. Középtávú stratégiai célunk, hogy hatékonyabb és agilis szervezetté váljunk, termék és szolgáltatásportfoliókat egyszerűsítsük, fokozzuk folyamataink automatizálását és nagyobb arányú online ügyfélszolgálatot érjünk el. Integrált szolgáltatóként továbbra is különleges ügyfélményt nyújtunk ügyfeleinknek vezető márkánk és kiváló technológiai képességünkkel.

A változó ügyféligények, a technológiai fejlődés és az új üzleti modellek előtt járva új kompetenciáink mentén kihasználjuk képességeinket, hogy vezető szerephez jussunk az otthonok digitális kiszolgálásában a fogyasztók és a partnerek számára egyaránt.

Stratégiánk lehetővé teszi számunkra, hogy kiaknázzuk és bővítsük kiterjedt ügyfélbázisunkat, jelentősen javítsuk a hatékonyságunkat és megragadjuk a növekedési lehetőségeket az információ- és kommunikációtechnológia területén és a kapcsolódó iparágakban, amely hosszú távon további stabil készpénztermelést eredményez.

Macedónia

Az elkövetkező periódusra koncentrálva, összeállították az új stratégiát támogató programot, „Mission Turnaround” névvel, főként a következő stratégiai mérésekre és eszközökre:

- Innovációs kezdeményezések (TelekomGoes Green)
- Legjobb hálózat (biztosítva a P3-asteszt megnyerését)
- Ügyfél élmény kiválóság (#1 hálózati percepció és #1 ICT/Cloud szolgáltató)
- Felpörgetni a márkát (#1 Márka tekintély Macedóniában)
- Az ügyfélszolgálat legyen az első (megérteni a vásárlót, éjjel is, amit eladsz, felhatalmazás)
- Megteremteni a keresztfunkcionális kultúrát (start-up érzet megteremtése és nagy teljesítményre ösztönző kultúra)

Montenegró

A 2017. január 10-i bejelentésnek megfelelően a Magyar Telekom értékesítette a Crnogorski Telekomban fennálló többségi tulajdonrészét. A tranzakció 2017. januári zárását követően a montenegrói vállalkozásunkat nem konszolidáljuk a Magyar Telekom pénzügyi kimutatásaiban. További részletek a Konszolidált éves beszámoló 26.2 megjegyzésében olvashatóak.

12 BELSŐ KONTROLLOK, KOCKÁZATOK ÉS BIZONYTALANSÁGOK

12.1 A belső kontrollrendszer bemutatása, az adott időszaki tevékenység értékelése

A Magyar Telekom menedzsmentje elkötelezett egy megfelelő szintű belső kontrollrendszer kialakításáért és működtetéséért, amely a pénzügyi beszámolók megbízhatóságát, működési és megfelelőségi kockázatok minimalizálását biztosítja. A pénzügyi beszámolók megbízhatóságát biztosító kontrollkörnyezetünket úgy alakítottuk ki, hogy elvárható biztonságot nyújtson arra, hogy a pénzügyi jelentések és a külső célra készülő pénzügyi beszámolóink megfeleljenek az Európai Unió által jóváhagyott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardoknak (IFRS).

A 2017. évi üzleti évre vonatkozóan a kontrollok dokumentációját és értékelését az informatikai rendszerrel támogatott ICSⁱ rendszerben végeztük el. A tranzakció szintű kontrollok az üzleti folyamatokba beépített kontrollokat írják le, amelyeket úgy alakítottunk ki és működtetünk, hogy megakadályozzák vagy időben azonosítsák a pénzügyi beszámolóinkban szereplő minden jelentős beszámoló sor és nyilvánosságra hozott információ esetleges materiális hibáit.

ⁱ Belső Kontroll Rendszer ('Internal Control System', „ICS”)

A belső kontrollrendszerünk teljes értékelése a Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) által kiadott "Belső kontroll – integrált keretrendszer" módszerén alapul, a rendszer működését a függetlenített belső ellenőrzési funkció is támogatja. Kockázatalapú belső ellenőrzési munkatervi feladatokon túl ad-hoc vizsgálatokkal járul hozzá a belső kontrollfolyamatok javításához és a fennálló kockázatok csökkentéséhez. Az ellenőrzések alapján meghozott intézkedések teljesülését a belső ellenőrzési szakterület nyomon követi. Az ellenőrzések megállapításairól, azok nyomán megfogalmazott intézkedésekről és a feladatok teljesítéséről a Felügyelő Bizottság és az Audit Bizottság rendszerestájékoztatót kap.

Az alkalmazott belső kontroll keretrendszer követelményeivel összhangban a menedzsment minden pénzügyi évben értékeli a belső kontrollrendszer hatékonyságát. A menedzsment 2017-re vonatkozó értékelése még folyamatban van, de az eddigi rendelkezésre álló információk alapján úgy gondoljuk, hogy a belső kontroll rendszer hatékonyan működött abban a vonatkozásban, hogy megakadályozza a pénzügyi beszámolóban az esetleges materiális hibákat, illetve csökkentse a működési és megfeleléségi kockázatokat.

A Társaság részvényesei publikus jelentéseinkből értesülhetnek a belső kontrollrendszer működéséről.

A Magyar Telekom menedzsmentje és Igazgatósága elkötelezett arra, hogy a Magyar Telekom Csoport minden üzleti tevékenységét a legszigorúbb jogi és etikai normák szerint folytassa. Ezen elkötelezettség eredményeképp alkotta meg az Igazgatóság a Magyar Telekom Vállalati megfeleléségi programját.

A Vállalati megfeleléségi program a Magyar Telekom Csoport minden testületére, szervezetére és munkavállalójára, valamint a tanácsadókra, megbízottakra, képviselőkre és minden olyan személyre vagy szervezetre vonatkozik, amely a Társaság vagy annak leányvállalata nevében végez munkát.

A Magyar Telekom Vállalati megfeleléségi programja biztosítja, hogy a Csoport üzleti tevékenységét az alkalmazandó törvények és jogszabályok legmesszemenőbb figyelembevételével és betartásával tudatosan, a legmagasabb szintű képességgel és elkötelezettséggel folytassa. Ez olyan irányelvek és eljárások megvalósítását kívánja meg, amelyek kezelik a potenciális megfeleléségi kockázatokat, valamint meghatározott folyamatokat vezetnek be a megfelelés gyanított vagy valós hiányának jelentése, kivizsgálása, nyomon követése és korrekciója érdekében.

12.2 Pénzügyi instrumentumok hasznosítása, kockázatkezelési és fedezeti ügylet politika

Társaságunk irányelve, hogy a részvényeseinknek és a piaci szereplőknek szóló közzétételek pontos és teljes képet adjanak a Társaságról és minden vonatkozásban tükrözzék a Társaság pénzügyi helyzetét és működési eredményét. Ezen közzétételek az alkalmazandó törvényeknek, előírásoknak és szabályozásoknak megfelelő rendszerességgel készülnek. Annak érdekében, hogy ezen céloknak megfelelően folyamatosan fejlesszük kockázatkezelési irányelvünket.

Kockázatkezelési rendszerünk magában foglalja a kockázatok azonosítását, hatásuk felmérését, szükséges intézkedési tervek kialakítását, valamint ezek hatékonyságának és eredményeinek követését. A kockázatkezelési rendszer hatékony működtetése érdekében biztosítanunk kell, hogy a vezetés valamennyi fontos kockázat ismeretében hozza meg üzleti döntéseit.

1999-ben hivatalos kockázatkezelési rendszer működtetését kezdtük meg. Ez a rendszer 2002-ben integrálódott a Deutsche Telekom kockázatkezelési rendszerébe.

Minden lényeges, a belső és külső tevékenységhez kapcsolódó kockázat, a pénzügyi és jogi követelményeknek való megfeleléshez kapcsolódó, valamint számos egyéb kockázat egy jól meghatározott belső mechanizmus alapján kerül kiértékelésre és kezelésre. Kockázatkezelési kézikönyv és a kockázatkezelésről szóló belső utasítás készült. Kockázatkezelési oktatást tartottunk a kockázatkezelésért felelős munkatársak számára valamennyi terület érintően. A működésünkre ható kockázati tényezők negyedévente felülvizsgálatra kerülnek. Minden leányvállalatunknak, üzletágunknak, ágazatunknak és más szervezetünknek negyedévente kötelessége azonosítani és jelenteni működésének kockázatait. Ezen kockázatok kiértékelése után az eredményt a vezetőség, az Igazgatóság és az Audit Bizottság rendelkezésére bocsátjuk.

A befektetői döntéseket befolyásoló kockázatok azonnali közzétételének érdekében a kockázatkezelési folyamatot új elemmel bővítettük ki. A negyedéves kockázatjelentési rendszerünket folyamatos jelentési kötelezettséggel egészítettük ki. Ennek keretében a cégcsoport tagjainak és szervezeteinek minden tudomásukra jutó jelentős új tény, információ illetve kockázatot azonnal jelelniük kell. Az így közölt információkat a kockázatkezelési szakterület értékeli, és lényeges új kockázat vagy információ felmerülése esetén értesíti a gazdasági vezérigazgató-helyettest.

A munkatársak felelősségét a kockázatok követésére és kezelésére vonatkozóan belső utasítás szabályozza.

12.3 Kockázati tényezők

A pénzügyi helyzetünket, a működési eredményünket, illetve az értékpapírjaink kereskedési árát ezek a kockázatok bármelyike negatívan befolyásolhatja. Nem csak az alábbiakban felvázolt kockázatokkal kell szembenéznünk. További, jelenleg nem ismert kockázatok, vagy olyan kockázatok, melyeket jelenleg lényegtelennek tekintünk, szintén kedvezőtlen hatással lehetnek a pénzügyi helyzetünkre, működési eredményeinkre, illetve az értékpapírjaink kereskedési áraira.

- Működésünk (Magyarországon és külföldön egyaránt) jelentős állami szabályozási hatás alatt áll; tovább szigorodtak a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos előírások, továbbá szigorodhatnak egyes szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások árának meghatározásával kapcsolatos szabályok, illetve új típusú szabályozott szolgáltatások kerülhetnek bevezetésre, amelyeknek az üzletünkre és a működési eredményeinkre is kedvezőtlen következményei lehetnek;
- Jelenleg nincs jól körülírt szabályozás a hálózatsemlegesség biztosítása tekintetében. Az NMHH eseti döntéshozatala akadályozhatja az innovációt;
- Erősebb versenynek vagyunk kitéve a hazai vezetékes piacon, mivel a hálózatfejlesztésnek köszönhetően egyre több területen kerülünk átfedésbe a versenytársainkkal;
- 2017. júliusában a DIGI felvásárolta az Invitel lakossági és kisvállalati ügyfeleit kiszolgáló üzletágát. Az ügylet a szükséges versenyhatósági hozzájárulások megszerzését követően, várhatóan 2018 első negyedévében zárul. A tranzakció a verseny erősödését eredményezheti a hazai vezetékes piacon;
- Magyarországon a jelenlegi mobilpiaci szereplők mellett a DIGI 2x5MHz frekvenciablokkhoz jutott 1800MHz-es frekvenciasávon, valamint 1x20MHz frekvenciablokkot vásárolt 3400-3600MHz-en, és a legnagyobb valószínűség szerint 2018-ban új szereplőként be fog lépni a mobil piacra;
- 2017. októbertől már csak egy év hűségidővel lehet telekommunikációs szolgáltatásokra vonatkozó szerződéseket kötni Magyarországon kivéve akkor, ha a szolgáltatás megrendelésével egy időben készülékfedezményben is részesült az ügyfél. További változás, hogy a mobilszolgáltatóknak ingyenesen kell hálózatfüggetlenné tenniük azokat a készülékeket, amelyek határozott időtartamú szerződéssel – azaz hűségidővel –, kedvezményesen adtak el, és a hozzájuk tartozó előfizetői szerződések lejártak. A fenti változások megkönnyítik az ügyfelek számára a mobilszolgáltató váltást a jövőben.
- Működési modellünk jövőjét az üzleti környezet jelenleg még előre nem látható változásai befolyásolhatják;
- A technológiai és a távközlési ágazat fejlesztései egyes eszközeink könyv szerinti értékének csökkenését, értékvesztését okozhatják;
- Az eredményünkre negatív hatással lehetnek a mobilkommunikációs technológiáknak tulajdonított valós vagy vélt egészségügyi kockázatok;
- A rendszerhibák csökkent felhasználói forgalmat és kisebb bevételt eredményezhetnek, valamint árthatnak hívevünknek;
- A kulcs munkatársak elvesztése gyengítheti az üzletünket;
- A macedóniai szabályozási környezet szigorodása várható a Szabályozó Hatóság nagykereskedelmi szabályozási tervei kapcsán (bitfolyam, költségalapú árazás kiterjesztése);
- A macedón piacon erősödő versenytapasztalhatunk annak köszönhetően, hogy a VIP is integrált szolgáltatóvá vált;
- A részvényáraink ingadozóak lehetnek és a részvényeladási képességet a részvényeink és ADS-eink viszonylag kevésbé likvid piaca negatívan befolyásolhatja;
- A befektetéseink értékét, a működési eredményünket és pénzügyi helyzetünket kedvezőtlenül befolyásolhatják a magyarországi és más országokban bekövetkező gazdasági fejlemények;
- A magyar adórendszer előre nem látható változásai negatív hatással lehetnek eredményünkre;
- A devizaárfolyamok ingadozása kedvezőtlenül befolyásolhatja a működési eredményünket;
- Vitáink és peres ügyeink a szabályozó hatóságokkal, versenytársakkal és más felekkel kedvezőtlenül befolyásolhatják működési eredményünket
- A kibertámadások száma exponenciálisan emelkedik az utóbbi időben világviszonylatban. Habár a Magyar Telekom a legmagasabb biztonsági előírásoknak megfelelően nyújtja szolgáltatásait és folyamatosan teszteli és aktualizálja kiberbiztonsági ellenintézkedéseit, de teljes mértékben mégsem zárható ki, hogy egy kibertámadás áldozatává váljunk.

12.4 Pénzügyi kockázatok kezelése

A Csoport pénzügyi instrumentumai minősítését a Konszolidált éves beszámoló 4. megjegyzésében, a Csoport pénzügyi kockázatainak kezelését a Konszolidált éves beszámoló 5. megjegyzésében írjuk le részletesen.

13 A 2017-ES PÉNZÜGYI EREDMÉNYEK ELEMZÉSE

Kulcs teljesítményindikátorok (folytatódó tevékenységek)

	2016.	2017.
	december 31-én	
Bevétel (millió Ft)	574 035	610 851
Mobil bevételek	306 207	322 656
Vezetékes bevételek	193 761	196 108
Rendszerintegráció/információtechnológia bevételek	67 289	87 485
Energiaszolgáltatás bevételek	6 778	4 602
EBITDA (millió Ft)	187 495	185 662
EBITDA fedezet	32,7%	30,4%
Működési fedezet	13,3%	12,7%
Capex-árbevétel ráta	17,0%	14,1%
Nettó adósságállomány (millió Ft)	376 557	309 641
Nettó eladósodottsági mutató (az összesített tőke és a nettó adósságállomány)	39,3%	34,8%

13.1 Bevételek

Az összbevétel a 2016. évi 574,0 milliárd forintról 610,9 milliárd forintra emelkedett 2017-ben, főként a jelentősen megnövekedett RI/IT, készülékértékesítési és mobil adat bevételeknek köszönhetően.

A mobilszolgáltatások bevételei 5,4%-kal a 2016-os 306,2 milliárd forintról 322,7 milliárd forintra nőttek 2017-ben. A magasabb mobiladat és készülékértékesítési bevételek - mindkét országban - több mint ellensúlyozták az alacsonyabb hangbevételeket.

- **A hangalapú kiskereskedelmi bevételek** 3,9%-kal 141,2 milliárd forintra csökkentek 2017-ben elsősorban a magyarországi csökkenés következtében, mivel Macedóniában nagyjából stabil maradt ez a bevétel. Magyarországon a szerződéses előfizetői szám bővülésének pozitív hatását ellensúlyozta a fokozódó verseny következtében csökkenő árszint, míg a roamingbevételek csökkenése az EU szabályozásnak volt köszönhető. Macedóniában a szerződéses előfizetők növekvő arányának jótékony hatását ellensúlyozta az alacsonyabb feltöltőkártyás ügyfélszám illetve a minden szegmensben tapasztalható erős áryomás.
- **A hangalapú nagykereskedelmi bevételek** 3,5%-kal 10,0 milliárd forintra csökkentek 2017-ben mivel a magyarországi bevételnövekedést a Macedóniában tapasztalt csökkenés ellensúlyozta. Magyarországon a hangalapú nagykereskedelmi bevételek növekedése a korlátlan díjsomagok növekvő arányának következtében megemelkedett forgalmat tükrözi, míg Macedóniában a csökkenés háttérben a 2016 decemberében hatályba lépett, kb. 30%-kal alacsonyabb, szabályozott mobilvégződtetési díj, valamint az alacsonyabb nemzetközi bejövő forgalom húzódik.
- **Az adatbevételek** 17,9%-kal 74,0 milliárd forintra nőttek 2017-ben a mindkét országban tapasztalt magasabb előfizetői bázis és megnövekedett adathasználat miatt.
- **Az SMS bevételek** 2,0%-kal 17,3 milliárd forintra nőttek 2017-ben főként a magyarországi lakossági használat csökkenését ellensúlyozó magasabb tömeges SMS bevételeknek köszönhetően. Macedóniában a kedvező időszakos ajánlatok pozitív hatása állt az SMS bevételek növekedése mögött.
- **A mobil készülékértékesítési bevételek** 16,9%-kal 64,2 milliárd forintra emelkedtek 2017-ben a Magyarországon és Macedóniában egyaránt tapasztalt növekedés hatására. Míg ezt Magyarországon a tartozékértékesítés, és harmadik feleknek történt export eladások bővülése illetve a magasabb mobilkészülék árak eredményezték, addig Macedóniában az okostelefon értékesítési volumen emelkedésének volt köszönhető a növekedés.

A vezetékes bevételek az előző évi 193,8 milliárd forintról 196,1 milliárd forintra növekedtek 2017-ben. A hangalapú bevételek tovább folytatódó csökkenését teljes mértékben ellensúlyozta a TV-, adat- és készülékértékesítési bevételek emelkedése.

- **A hangalapú kiskereskedelmi bevételek** 8,4%-kal 46,0 milliárd forintra csökkentek 2017-ben, elsősorban a mindkét országban tapasztalható ügyfélbázis csökkenés valamint az alacsonyabb átlagos előfizetési díjak együttes hatásának eredményeként.

- **A szélessávú kiskereskedelmi bevételek** megközelítőleg változatlanul 49,3 milliárd forint maradt 2017-ben, mivel a magyarországi szegmens enyhe növekedését a macedóniai operáció alacsonyabb bevétele ellenyúlta. Magyarországon a fokozódó verseny miatt csökkenő előfizetői díjak hatását az ügyfélállomány bővülése kompenzálta, míg Macedóniában az ARPU csökkenés és aváltozatlan méretű ügyfélbázis hatásaként mérséklődtek a bevételek.
- **A TV bevételek** 8,0%-kal 45,2 milliárd forintra emelkedtek 2017-ben a Magyarországon és Macedóniában egyaránt megnövekedett ügyfélbázisnak illetve javuló APRU-nak köszönhetően.
- **A vezetékes készülékértékesítési bevételek** 2016-ban elért 5,4 milliárd forintról 9,3 milliárd forintra növekedtek 2017-ben a TV-készülékek, tablet és laptop számítógépek fokozódó magyarországi kiskereskedelmi értékesítésének köszönhetően. Ezzel szemben Macedóniában a vezetékes készülékértékesítési bevételek a fent említettekkel ellentétes trend következtében csökkentek.
- **A kiskereskedelmi adatbevételek** 12,2%-kal 10,7 milliárd forintra nőttek 2017-ben elsősorban a Magyarországon megrendezett FINA Vizes sportok világbajnoksággal összefüggő prejekteknek köszönhetően. Macedóniában a bevételek csökkenését az alacsonyabb bérelt vonal szolgáltatásokból származó bevételek okozták.
- **A nagykereskedelmi bevételek** 5,5%-kal 19,1 milliárd forintra csökkentek 2017-ben, legfőképp az alacsonyabb macedón belföldi és nemzetközi bejövő vezetékes forgalom következtében, valamint romániai leányvállalatunk nagykereskedelmi tevékenységének részleges megszüntetése miatt.

Az RI/IT bevételek 87,5 milliárd forintot tettek ki 2017-ben a 2016-ban elért 67,3 milliárd forinthez képest. A jelentős, 30,0%-os növekedés háttérében a 2016-os enyhe visszaesést követő – felgyorsult ütemben Magyarországra érkező EU források támogatásával megvalósult projektek álltak. Ugyanakkor Macedóniában az RI/IT bevételek csökkenését az átmenetileg politikai bizonytalansággal súlytott időszak következtében elhalasztott nagy állami projektek okozták.

Az energiaszolgáltatásból származó bevételek a 2016-ban elért 6,8 milliárd forintról 4,6 milliárd forintra csökkentek 2017-ben, mely 32,1%-os csökkenés az utolsó egyetemes gáz ügyfelek szerződéseinek lejáratát, illetve a Társaság lakossági villamosenergia-szolgáltatási piacról való, 2017. november 1-jével történő kivonulását tükrözi.

13.2 Közvetlen költségek

A közvetlen költségek a 2016. évi 212,4 milliárd forintról 15,7%-kal, 245,8 milliárd forintra növekedtek 2017-ben, főként a RI/IT szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek nagymértékű növekedése és az egyéb közvetlen költségek emelkedése miatt.

- **Az összekapcsolási díjak** 2017-ben 3,8%-kal, 18,9 milliárd forintra javultak a macedóniai mobilvégződtetési díjak 2016. decemberben végrehajtott csökkentése következtében. Magyarországon a nagyobb mobil forgalom magasabb belföldi mobilszolgáltatók felé történő kifizetéseket eredményezett, melyet teljes mértékben ellensúlyozott a romániai leányvállalatunk nagykereskedelmi tevékenységének részleges megszüntetése következtében csökkent vezetékes kifizetések összege.
- **Az RI/IT szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek** a 2016. évi 39,5 milliárd forintról 60,4 milliárd forintra növekedtek 2017-ben az RI/IT bevételek magyarországi növekedésével összhangban. Macedóniában ugyanakkor a bevételek csökkenésével párhuzamosan az RI/IT szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek csökkentek.
- **Az energia szolgáltatáshoz kapcsolódó költségek** 29,4%-kal, 4,8 milliárd forintra csökkentek 2017-ben az utolsó egyetemes gáz ügyfelek szerződéseinek lejáratát, illetve a Társaság lakossági villamosenergia-szolgáltatási piacról történt, 2017. november 1-ei kivonulásának eredményeként.
- **A követelések értékvesztése** 29,9%-kal, 5,5 milliárd forintra csökkent 2017-ben annak köszönhetően, hogy a hatékonyabb behajtási folyamat eredményeként csökkent az alkalmazott értékvesztési ráta a magyarországi mobil szegmensben. Macedóniában ugyanakkor a követelések értékvesztése növekedett a mobil szegmensben megnövekedett értékvesztések, valamint az éves értékvesztési ráta felülvizsgálatából származó 2016. évinél kisebb mértékű pozitív hatás eredményeként.
- **A távközlési adó** 3,4%-kal, 25,1 milliárd forintra növekedett 2017-ben annak köszönhetően, hogy a lakossági és az üzleti szegmensben egyaránt növekedett a mobil hangforgalom a korlátlan hangszolgáltatást kínáló ajánlataink növekvő népszerűségéből eredően.
- **Az egyéb közvetlen költségek** 14,6%-kal, 131,1 milliárd forintra emelkedtek 2017-ben elsősorban annak következtében, hogy – a Magyarországon és Macedóniában egyaránt megnövekedett készülékértékesítéssel párhuzamosan – emelkedtek a mobil készülékekkel, kiegészítőkkel és egyéb készülékekkel kapcsolatos költségek. Magyarországon a TV és egyéb tartalomszolgáltatáshoz kapcsolódó költségek (elsősorban az újonnan bevezetett TV tartalomszolgáltatási díjak), illetve a roaming kifizetések szintén emelkedtek.

13.3 Bruttó fedezet

A bruttó fedezet a 2016. évi 361,6 milliárd forintról 365,1 milliárd forintra javult 2017-ben az összbevétel nagymértékű növekedésének köszönhetően.

13.4 Személyi jellegű ráfordítások

A **személyi jellegű ráfordítások** éves szinten 1,7%-kal, 80,2 milliárd forintra növekedtek a megemelkedett magyarországi végkielégítésekkel kapcsolatos költségek, illetve az 1,6%-kal magasabb átlagos csoportszintű dolgozói létszám hatásaként.

13.5 Egyéb működési költségek

Az **egyéb működési költségek** nem mutattak lényegi változást a tavalyi évhez képest, így 2017-ben 105,9 milliárd forintos szinten álltak. Magyarországon az év során végrehajtott költségcsökkentési intézkedések eredményeképpen csökkentek a tanácsadói díjak, a HR-hez kapcsolódó, valamint az anyag és a marketing költségek. Ezt azonban ellensúlyozták a magasabb bérleti díjak illetve karbantartási és javítási költségek valamint a magasabb magyarországi közműadó. A magyar szegmenst érintő közműadó mértéke 2,1%-kal volt magasabb, mint 2016-ban egyrészt hálózatvásárlások, másrészt a kábelhálózati nyilvántartás pontosítása következtében megnövekedett adóköteles nyomvonal hossz következtében. Macedóniában az Ericssonnak történt kiszervezés következtében megnövekedett karbantartási költségek ellenére csökkenteni tudtuk az egyéb működési költségeket a HR-hez kapcsolódó költségek csökkenésének és a kedvezőbb bérleti díjaknak köszönhetően.

13.6 Egyéb működési bevételek

Az egyéb működési bevételek az előző évhez képest 4,2 milliárd forinttal, 6,7 milliárd forintra csökkentek elsősorban az Infopark és az Origo értékesítésén 2016 első negyedévében realizált egyszeri hasznok elmaradása következtében, amit részben ellensúlyoztak az E2 energia vegyesvállalattól kapott magasabb névhasználati bevételek.

13.7 EBITDA

Az EBITDA 1,0%-kal, 185,7 milliárd forintra csökkent, mivel a mindkét országban magasabb bruttó fedezetet ellensúlyozta a végkielégítési költségek növekedése, illetve az egyéb működési bevételek csökkenése Magyarországon.

13.8 Értékcsökkenési leírás

Az értékcsökkenési leírás 2,8%-kal, 108,2 milliárd forintra csökkent 2017-ben. Magyarországon bizonyos 2 év alatti hasznos élettartamú eszközök meghosszabbított hasznos élettartamának, illetve rádiótechnikai berendezések leselejtezésének köszönhetően javult az értékcsökkenési leírás, míg Macedóniában az alacsonyabb átlagos eszközállomány állt a csökkenés háttérében.

13.9 Működési eredmény

A működési eredmény a 2016. évi 76,2 milliárd forintról 77,5 milliárd forintra javult 2017-ben mivel az alacsonyabb értékcsökkenési leírás teljes mértékben ellensúlyozta az EBITDA kismértékű csökkenését.

13.10 Nettó pénzügyi eredmény

A nettó pénzügyi veszteség a 2016. évi 27,0 milliárd forintról 21,6 milliárd forintra csökkent 2017-ben az alacsonyabb átlagos hitelállomány valamint átlagos hitel kamatszint csökkenés következtében csökkenő kamatköltségnek köszönhetően.

13.11 Nyereségadó

A nyereségadó a 2016-os 4,9 milliárd forint bevételhez képest 16,0 milliárd forint kiadásra emelkedett 2017-ben. Az emelkedést elsősorban a magyarországi társasági adórata 2017. január 1-től hatályba lépett a korábbi 19%-ról 9%-os átalányszintre történt csökkentésének hatására, 2016. negyedik negyedévében képzett jelentős halasztott adópozíció okozta. Továbbá az egyedi beszámoló vonatkozásában a magyar számviteli törvényről a Nemzetközi Beszámolási Standardokra (IFRS) történő kalkulációs módszertani áttérés egyszeri hatásai növelték a 2017-es nyereségadó költséget.

13.12 A nem irányító részesedésekre jutó eredmény

A nem irányító részesedésekre jutó eredménye 2016. évi 2,2 milliárd forintról 3,0 milliárd forintra növekedett 2017-ben, a macedón szegmensben keletkezett magasabb adózott eredménynek köszönhetően.

13.13 Cash Flow

Millió forintban	2016.1-12. hó (módosított)	2017. 1-12.hó	Változás
Üzleti tevékenységből származó nettó cash flow	148 782	157 411	8 629
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash flow	(83 226)	(94 353)	(11 127)
Kivéve: Egyéb pénzügyi eszközök eladása – nettó	88	2 867	2 779
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash flow korrigálva az egyéb pénzügyi eszközök eladásának nettó hatásával	(83 138)	(91 486)	(8 348)
Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	(8 347)	(7 485)	862
Szabad cash flow folytatódó tevékenységekből	57 297	58 440	1 143
Üzleti tevékenységből származó / (fordított) nettó cash flow - megszünt tevékenységekből	6 043	(23)	(6 066)
Befektetési tevékenységre (fordított) / származó nettó cash flow - megszünt tevékenységekből*	(13 001)	36 292	49 293
Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	(329)	0	329
Szabad cash flow megszünt tevékenységekből	(7 287)	36 269	43 556
Szabad cash flow összesen	50 010	94 709	44 699
Egyéb pénzügyi eszközök eladása – nettó	6 940	(2 867)	(9 807)
Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele/visszafizetése - nettó	(40 423)	(67 732)	(27 309)
Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék	(21 312)	(29 403)	(8 091)
Saját részvény visszavásárlás	(550)	(2 139)	(1 589)
Pénzügyi tevékenységre (fordított) / származó nettó cash flow - megszünt tevékenységekből	(1 374)	2 041	3 415
Pénzeszközök árfolyam-különbözete	(26)	(15)	11
Pénzeszközök árfolyamkülönbözete - megszünt tevékenységekből	(18)	0	18
Pénzeszközök változása	(6 753)	(5 406)	1 347

*Kivéve: Egyéb pénzügyi eszközök eladása – nettó megszünt tevékenységekből

A szabad cash flow folytatódó tevékenységekből a 2016. évi 57,3 milliárd forintról 58,4 milliárd forintra nőtt 2017-ben a lent említett okok következtében:

Üzleti tevékenységből származó cash flow folytatódó tevékenységekből

Az üzleti tevékenységből származó nettó cash flow 157,4 milliárd forint volt 2017-ben, szemben a 2016-os azonos időszakai 148,8 milliárd forintra. Az 8,6 milliárd forintos növekedés mögött főként a következő okok húzódnak:

- 1,8 milliárd forint **negatív változás** a 2017-ben alacsonyabb **EBITDA** miatt 2016 hasonló időszakához képest
- 21,6 milliárd forint **negatív hatás** az **aktív működő tőke változásában**, amely főként a következő hatások együttese:
 - az energiakövetelések alacsonyabb mértékű csökkenése, amely az üzleti ügyfelek részére nyújtott energia szolgáltatások 2016 elején az E2-höz történő átadásának, valamint a fennmaradó lakossági szolgáltatás 2017-ben történt megszűnésének köszönhető (kb. 7,2 milliárd forint negatív hatás)
 - az RI/IT szolgáltatásokból eredő követelések magasabb növekedése 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest, amelyet a projektek különböző időzítése okozott (kb. 2,2 milliárd forint negatív hatás)
 - a részletfizetésre történő készülék értékesítés futamidejének a hosszabbítása, valamint az alacsonyabb kezdő részlet befizetések, az ebből eredő követelések növekedéséhez járult hozzá 2017-ben (kb. 12,6 milliárd forint negatív hatás)
- 1,5 milliárd forint **pozitív hatás** a **céltartalékok változásában**, amely főként a következő hatásoknak köszönhető:
 - 1,6 milliárd forint pozitív hatás a végkielégítéssel kapcsolatos céltartalékok kisebb arányú nettó felhasználásából eredően 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest
 - 1,8 milliárd forint pozitív hatás a végkielégítéssel kapcsolatos céltartalékok nagyobb növekedéséből adódóan 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest
 - 0,6 milliárd forint negatív hatás a jogi ügyekkel kapcsolatos céltartalékok felhasználása miatt 2017-ben, 2016-hoz képest
 - 0,6 milliárd forint negatív hatás a jogi ügyekre képzett céltartalékok csökkenése miatt 2017-ben, 2016-hoz képest
- 19,6 milliárd forint **pozitív hatás** a **passzív működő tőke változásában**, amely mögött főként a következő okok húzódnak:

- az RI/IT projektekhez kapcsolódó szállítói állomány nagyobb mértékű kifizetése 2017-ben (kb. 1,3 milliárd forint negatív hatás)
 - a készülék és OPEX beszállítók kedvezőbb fizetési menedzselése 2017-ben (kb. 19,3 milliárd forint pozitív hatás)
 - 1,0 milliárd forint pozitív hatás a passzív működőtőke változásában a 2016-ban történt végződési díjak partnerek általi túlszámlázásából adódóan (a régi díj szerint számláztuk és térült, de a csökkentett díj szerint könyveltük a bevételt)
 - 6,1 milliárd forint pozitív hatás az alacsonyabb HR vonatkozású személyi jellegű költségkifizetéseknek köszönhetően 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest
 - 2,3 milliárd forint negatív hatás az Ügyfél hűségprogram megszüntetése miatt
- 1,3 milliárd forint pozitív változás a fizetett adók csökkenése miatt, amely részben a 2017-es alacsonyabb társasági adókulcsnak, másrészt a 2016-ban történt iparűzési adóönellenőrzésének és ehhez kapcsolódó magasabb fizetésnek köszönhető
 - 4,1 milliárd forint **pozitív változás a fizetett kamatok** csökkenése miatt, amely részben a csökkenő kamatkörnyezeti feltételek, illetve bizonyos hitelek refinanszírozása miatt alakult ki, a kedvezőbb fizetési feltételeknek és a csökkenő átlagos hitelállománynak köszönhetően
 - 5,3 milliárd forint **pozitív hatás az egyéb pénzmozgással nem járó tételek** között, főként az Origo Zrt. és az Infopark G épület értékesítése miatti egyszeri nem pénzmozgással járó nyereségnek köszönhetően, amelyet részben ellensúlyozott a 2017-ben történt ingatlanértékesítéseken elért nettó nyereség

Befektetési tevékenységre fordított cash flow korrigálva az egyéb pénzügyi eszközök eladásának nettó hatásával

A hagyományos befektetési tevékenységre fordított cash flow 91,5 milliárd forint volt 2017-ben, szemben a 2016 hasonló időszakában elért 83,1 milliárd forinttal. A 8,3 milliárd forinttal magasabb költség mögött főként a következő okok húzódnak:

- 11,5 milliárd forint **pozitív hatás** az alacsonyabb **Capex** költségnek köszönhetően 2017-ben 2016 hasonló időszakához képest
- 1,8 milliárd forint **negatív hatás a beruházási szállítói** kötelezettségek magasabb összegű kifizetése miatt 2017-ben 2016 hasonló időszakához képest, amelyet tovább fokozott az alacsonyabb mértékben befolyt európai uniós támogatási előleg és az előleg felhasználásának nettó hatása
- 1,0 milliárd forint **negatív hatás a ServerInfo-Ingatlan Kft. akvizíció** vételár kifizetés miatt 2017-ben (vételár és a csoportba bekerült pénzeszköz az akvizíció kapcsán - nettó)
- 2,3 milliárd forint **negatív hatás** a magasabb mértékű **kábel tv-s tevékenységek akvizíciója** miatt 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest
- 3,4 milliárd forint **negatív hatás leányvállalat értékesítés** kapcsán, főként az Origo Zrt. 2016-ban történt értékesítése következtében
- 7,3 milliárd forint **negatív hatás tárgyi eszköz értékesítés** kapcsán, főként az Infopark G épület és egyéb ingatlanértékesítéseknek köszönhetően 2016-ban (kb. 8,8 milliárd forint **negatív hatás**), amit részben ellensúlyozott a 2017-ben történt ingatlanértékesítéseknek a hatása (kb. 1,7 milliárd forint **pozitív hatás**)

Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek

Az egyéb pénzügyi kötelezettségek fizetésére fordított összegek a 2016-ban lévő 8,3 milliárd forintról 7,5 milliárd forintra csökkentek 2017-ben. Az alacsonyabb kifizetés mögött az alábbi okok húzódnak:

- 0,5 milliárd forintos **negatív hatás** az Origo Zrt. 2016-ban történt eladása kapcsán, a kölcsön visszafizetésnek köszönhetően
- 2,1 milliárd forintos **pozitív hatás** bizonyos pénzügyi lízing szerződések lejáratára miatt főként 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest
- 0,9 milliárd forintos **negatív hatás** a macedóniai székház finanszírozásához kapcsolódó utolsó törlesztő részlet korábbi pénzügyi teljesítése miatt 2017-ben

A megszünt tevékenységekből származó szabad cash flow növekedett 43,6 milliárd forinttal a Cmogorski Telekom A.D. értékesítése kapcsán (bemutatva a megszünt befektetési tevékenységek között)

Egyéb pénzügyi eszközök eladása – nettó bevétele 9,8 milliárd forinttal csökkent, főként a következők miatt:

- 1,6 milliárd forinttal több készpénz került lekötésre (nettó értékben) 3 hónapnál hosszabb bankbetétekbe Macedóniában 2017-ben
- 7,5 milliárd forinttal több készpénz került felszabadításra (nettó értékben) 3 hónapnál hosszabb bankbetétekből Montenegróban 2016-ban, 2017-ben nem volt ennek megfelelő tranzakció

Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele – nettó 27,3 milliárd forinttal növekedett, mivel a Crnogorski Telekom A.D. értékesítéséből

származó értékesítési ár, anyavállalati (DTAG) kölcsönök és banki hitelek törlesztésére került felhasználásra 2017-ben.

Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék 8,1 milliárd forinttal növekedett, amely főleg a Magyar Telekom tulajdonosának és a kisebbségi tulajdonosai részére történt osztalékfizetésnek köszönhető, mivel az egy részvényre jutó osztalék a 2016-os 15 forintról, 25 forintra emelkedett 2017-ben.

A visszavásárolt saját részvény növekedett 1,6 milliárd forinttal, amelynek oka az MRP (Munkavállalói Résztulajdonosi Program) Szervezettel kapcsolatos magasabb saját részvényvisszavásárlás 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest.

A Pénzügyi tevékenységre (fordított) / származó nettó cash flow - megszünt tevékenységekből 3,4 milliárd forinttal javult, főként a következő tényezőknek köszönhetően:

- 2,0 milliárd forintos **pozitív hatás** a Crnogorski Telekom A.D-nek a dekonszolidáció előtt nyújtott kölcsön visszafizetésének köszönhető 2017-ben
- 1,4 milliárd forintos **pozitív hatás**, amely a Crnogorski Telekom A.D osztalékfizetéséhez köthető, ennek megfelelő kifizetés nem volt 2017-ben

Pénzeszközök árfolyam-különbözetének változása sem a folytatódó, sem a megszünt tevékenységek vonatkozásában nem volt jelentős 2017-ben, 2016 hasonló időszakához képest

13.14 Konszolidált mérleg

A Konszolidált Mérlegben szereplő egyenlegek legjelentősebb változásai 2016. december 31. és 2017. december 31. összehasonlításában az alábbi sorokon figyelhetők meg:

- Követelések
- Tárgyi eszközök, Immateriális javak (Üzleti vagy cégértéket is beleértve)
- Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalatok felé (rövid és hosszú lejáratú rész)
- Egyéb rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségek
- Kötelezettségek szállítók felé

A Követelések könyv szerinti értéke 0,1 milliárd forinttal növekedett 2016. december 31-ről 2017. december 31-re. Ez a változás legfőképp két ellentétes változás következménye. A montenegrói leányvállalat értékesítése miatt kivezetett követelések 8,9 milliárd Ft csökkenést okoztak. Az RI/IT vevői követelések növekedése pedig ellentétes hatást okozott.

A Tárgyi eszközök és immateriális javak könyv szerinti értéke együttesen (Üzleti vagy cégértéket is beleértve) 61,6 milliárd forinttal csökkent 2016. december 31-ről 2017. december 31-re. A csökkenés legfőbb oka a montenegrói leányvállalat értékesítése miatt kivezetett eszközök értéke 46,1 milliárd forint összegben. További csökkenést okozott az, hogy az eszközök értékcsökkenése és selejtezése meghaladta a beruházásokra fordított összeget.

A Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalatok felé rövid és hosszú lejáratú kötelezettség együttes összege 52,9 milliárd forinttal csökkent 2016. december 31-ről 2017. december 31-re. A változás legfőbb oka egyrészt a DT-től felvett hitelek törlesztése, melyhez jelentős mértékben a montenegrói leányvállalat értékesítésért kapott ellenérték került felhasználásra.

Az Egyéb rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségek összege 13,8 milliárd forinttal csökkent 2016. december 31-ről 2017. december 31-re. A csökkenést főként bizonyos banki hitelek visszafizetése okozza.

A Kötelezettségek szállítók felé összege 1,2 milliárd forinttal csökkent 2016. december 31-ről 2017. december 31-re. Ez a változás két ellentétes változás következménye. A montenegrói leányvállalat értékesítése miatt kivezetett kötelezettségek 9,3 milliárd Ft csökkenést okoztak. A növekedés főként a készlekbeszállítók szállítói állományában bekövetkezett változásnak köszönhető.

A Konszolidált Mérleg egyéb egyenlegeiben nem következett be jelentős változás 2016. december 31. és 2017. december 31. között. A kisebb változásokra a Konszolidált Cash flow kimutatás 2017. évi számai, valamint az előbbi 13.13 Cash flow fejezetben található további magyarázatok adnak információt.

14 AZ ÉVES BESZÁMOLÓ FORDULÓNAPJA UTÁN ÉS A JELENTÉS PUBLIKÁLÁSA KÖZÖTT BEKÖVETKEZETT JELENTŐSEBB ESEMÉNYEK

14.1 Az ITgen akvizíció

A T-Systems Magyarország Zrt. megállapodást kötött az SAP-hoz kapcsolódó technológiai és biztonsági szolgáltatásokra szakosodott ITgen Kft. 100%-os akvizíciójáról. A teljes fizetendő vételár maximális értéke 1,2 milliárd forint, ami magában foglalja a tranzakciós díjat, valamint a 2018., 2019. és 2020. évek pénzügyi teljesítményétől függő esetleges kifizetést. Az ITgen Kft. árbevétele 2016-ban megközelítőleg 0,8 milliárd forint, EBITDA-ja 0,3 milliárd forint volt. A tranzakció zárására 2018. januárban került sor.

Budapest, 2018. február 20.

Christopher Mattheisen
vezérigazgató, igazgatósági tag

Szabó János
gazdasági vezérigazgató-helyettes

Nyilatkozat

Alulírottak nyilatkozunk, hogy

- az alkalmazható számviteli előírások alapján, a legjobb tudásunk szerint elkészített mellékelt éves beszámoló valóságos és megbízható képet ad a Magyar Telekom Nyrt. és a konszolidációba bevont vállalkozásai eszközeiről, kötelezettségeiről, pénzügyi helyzetéről, valamint nyereségéről és veszteségéről, továbbá
- az üzleti jelentés megbízható képet ad a Magyar Telekom Nyrt. és a konszolidációba bevont vállalkozásai helyzetéről, fejlődéséről és teljesítményéről, ismertetve a főbb kockázatokat és bizonytalansági tényezőket.

Budapest, 2018. április 10.

Christopher Mattheisen
Vezérigazgató
az Igazgatóság tagja

Szabó János
Gazdasági vezérigazgató-helyettes